

Notule

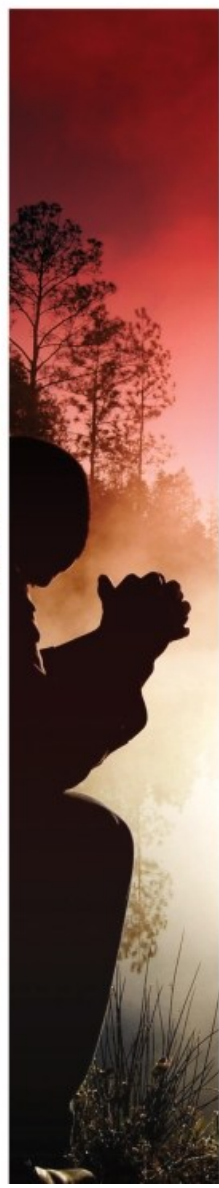
van die 74ste Algemene Kerkvergadering

6-10 Oktober 2025

NHKA

NEDERDUITSCH HERVORMDE KERK VAN AFRIKA

74ste AFRIKA

GEBRUIKERSGIDS

- * Klik op enige punt in die inhoudsopgawe, lyste van beskrywingspunte, grafieke en tabelle om na daardie deel van die agenda te spring.
- * Die afkortings se korrekte betekenis kan gesien word deur u rekenaarmuis oor die woord te skuif (moenie daarop klik nie).

INHOUDSOPGAWE

GEBRUIKERSGIDS	i
INHOUDSOPGAWE	i
GRAFIEKE	viii
TABELLE	ix
SIMBOLIEK VAN GRAFIKA	xi

DEEL 1: AMPTELIKE OPENING

REGISTRASIE	2
1. AMPTELIKE OPENING: MAANDAG 6 OKTOBER 2025 OM 14:00	2
1.1 OPENINGSREDE	2
1.2 VERWELKOMING	10
1.3 BEDANKINGS.....	11

DEEL 2: KONSTITUERING

2. BESPREKING VAN DIE TEOLOGIESE INHOUD VAN DIE OPENINGSREDE (ORDINANSIE 4.4.4 (v))	14
3. SAMESTELLING EN KONSTITUERING.....	14
3.1 GELOFSBRIEWE.....	14
3.1.1 VERSKONINGS.....	14
3.1.2 KONSTITUERING.....	18
3.2 GOEDKEURING VAN DIE REGLEMENT VAN ORDE	25
3.2.1 OPROEP.....	25
3.2.2 AGENDA.....	25
3.2.3 KOMMISSIES WAT TYDENS DIE VERGADERING FUNKSIONEER.....	26
3.2.3.1 Kommissie vir geloofsbriewe: Dr WC van Wyk en ds JF van der Merwe	26
3.2.3.2 Ordekommissie	26
3.2.3.3 Formuleringskommissie	27
3.2.4 STEMPROSEDURE.....	27
3.2.5 PROJEKSIESPAN	28
3.2.6 NOTULEHOUEERS EN NOTULE	28
3.2.7 BESPREKINGS EN SPREEKBEURTE	28
3.2.7.1 Spreekbeurte.....	28
3.2.7.2 Orde rondom besprekings	29
3.2.7.3 Ter inligting	29
3.2.8 MOSIES	30
3.2.9 BEHANDELING VAN VERSLAE	30
3.2.10 AANTEKEN VAN TEENSTEM	30
3.2.11 KLEREDRAG	30

3.2.12	AGENDA VOLG AAN DIE HAND VAN DIE KERKORDE VAN DIE NHKA	30
3.3	SITTINGSURE	31
3.4	GROETEBODSKAPPE	31
3.4.1	GEKA.....	31
3.4.2	ELCSA (CAPE CHURCH)	33
3.4.3	NGK.....	34
3.4.4	MRCC	35
3.4.5	GHG.....	36
3.4.6	SOLIDARITEIT HELPENDE HAND.....	36
3.4.7	CUC	37
3.5	MOSIES	37
3.5.1	PERSONALIA	39
3.6	VERKIESING VAN 'N VOORSITTER EN SKRIBA	47
3.7	VERKIESING VAN PREDIKANTSLEDE VAN DIE KOMMISSIE VAN DIE AKV.....	48
3.7.1	VERKIESING VAN DIE KERKRAADSLEDE VAN DIE KOMMISSIE VAN DIE AKV.....	50
3.8	TERMYNVERSLAG VAN DIE UITTREDENDE KOMMISSIE VAN DIE AKV	51
3.8.1	DANKWOORD	53
3.8.2	HOE KAN ONS HELP?	53
3.8.3	MODERAMEN	54
3.8.4	FINANSIES	55
3.8.5	KERKWEES.....	56
3.8.5.1	69ste AKV (2010).....	56
3.8.5.2	70ste AKV (2013).....	56
3.8.5.3	71ste AKV (2016).....	56
3.8.5.4	72ste AKV (2019).....	56
3.8.5.5	73ste AKV (2022).....	57
3.8.6	TEOLOGIESE OPLEIDING	57
3.8.7	HERDENKING VAN HISTORIESE GEBEURE	58
3.8.8	BELYDENIS	58
3.8.8.1	Interne konflik.....	58
3.8.8.2	Staat van Belydenis.....	59
3.8.8.3	Eksterne konflik.....	59
3.8.8.4	Teologiese diversiteit.....	59
3.8.8.5	Postmodernisme	59
3.8.8.6	Wetenskap	59
3.8.9	SLOT	60

DEEL 3: BEHANDELING VAN VERSLAE EN BESKRYWINGSPUNTE

1. BELYDENIS EN KERK

1.1	VERSLAE EN BESKRYWINGSPUNTE WAT MET BELYDENIS EN KERK VERBAND HOU.....	62
-----	--	----

2. KERK, RINGE EN GEMEENTES

2.1	VERSLAE EN BESKRYWINGSPUNTE WAT MET KERK, RINGE EN GEMEENTES VERBAND HOU.....	80
2.1.1	BESKRYWINGSPUNTE INSAKE ALTERNATIEWE BEDIENING.....	82
2.1.2	SGB	93

3. BESONDERE AMPTE EN AMPSDRAERS

3.1	VERSLAE EN BESKRYWINGSPUNTE WAT MET BESONDERE AMPTE EN	
-----	--	--

	AMPSDRAERS VERBAND HOU	93
3.1.1	KURATORIUM VIR TEOLOGIESE OPLEIDING	101
3.2	PREDIKANTE	105
3.1.1.1	Verkiesing van lede van die Kuratorium	110
3.2	DOSENTEVERGADERING	110
3.3	HTK.....	110
3.4	SRT.....	110
3.4.1	INVENTARIS VAN TEOLOGIESE STUDIESTUKKE.....	111
4.	VERGADERINGS VAN DIE AMPTE	
4.1	VERSLAE EN BESKRYWINGSPUNTE WAT MET VERGADERINGS VAN DIE AMPTE VERBAND HOU	111
4.1.1	KOMMISSIE VAN DIE ADV	114
4.1.2	GESAMENTLIKE KOMITEE VIR DIE HERSTRUKTURERING VAN DIE DIAKONAAT: TOEKOMSTIGE FUNKSIONERING VAN DIE DIAKONAAT IN KERKLIKE VERBAND	115
5.	DIE EREDIENS	
5.1	VERSLAE EN BESKRYWINGSPUNTE WAT MET DIE EREDIENS VERBAND HOU.....	121
6.	GEESTELIKE VORMING EN KERKLIKE ONDERRIG	
6.1	VERSLAE EN BESKRYWINGSPUNTE WAT MET GEESTELIKE VORMING EN KERKLIKE ONDERRIG VERBAND HOU.....	123
7.	MISSIONALE BEDIENING	
7.1	VERSLAE EN BESKRYWINGSPUNTE WAT MET MISSIONALE BEDIENING VERBAND HOU.....	125
7.1.1	KERKLIKE KOMMUNIKASIE	126
7.1.2	BSA.....	126
7.1.3	DOSENTEVERGADERING: GENADEDOD	127
8.	KERKLIKE DISSIPLINE	
8.1	VERSLAE EN BESKRYWINGSPUNTE WAT MET KERKLIKE DISSIPLINE VERBAND HOU	129
8.2	TUGKOMITEE	131
8.2.1	VERSLAG	131
8.2.2	VERKIESING VAN DIE TUGKOMITEE.....	132
9.	KERKLIKE GOEDERE	
9.1	VERSLAE EN BESKRYWINGSPUNTE WAT MET KERKLIKE GOEDERE VERBAND HOU	133
9.2	RAAD VAN FINANSIES	135
9.2.1	INLEIDEND	135
9.2.2	RAAD VAN FINANSIES	135
9.2.2.1	Beskrywingspunt: Verkiesing van sekundi vir die Raad van Finansies	135
9.2.2.2	Samestelling	137
9.2.2.3	Komitees van die Raad van Finansies	138
(i)	ORK	138

(ii)	NHKA se nakoming: Verslag aan die 74ste AKV – Dr FJ Labuschagne	139
(a)	NHKA nakoming en algehele korporatiewe beheer	140
(iii)	Beleggingskomitee	141
9.2.3	SLOTOPMERKINGS	142
9.3	BESKRYWINGSPUNTE VAN DIE RAAD VAN FINANSIES	142
9.3.1	ALTERNATIEWE BASIS TEN OPSIGTE VAN SINODALE OFFERGAWES ...	142
9.3.2	INTENSIONELE BEGELEIDING VAN GEMEENTES WAT FINANSIEEL KWESBAAR IS	146
9.3.3	EMERITI – HULP MET MEDIESE UITGAWES	148
9.3.4	KERKORDELIKE WYSIGINGS – ORDINANSIE 4.6.1 (iv)	149
9.3.5	KERKORDELIKE WYSIGINGS – ORDINANSIE 4.6.4.1 (i)(f)(g)	150
9.3.6	KERKORDELIKE WYSIGINGS – ORDINANSIE 9.2.2.1 (i)(c)	150
9.3.7	KERKORDELIKE WYSIGINGS – ORDINANSIE 9.2.2.3 (v)	151
9.3.8	AANWENDING VAN BOGEMIDDELDE RENTES IN DIE KERKGELD VIR KERKWERKSTELSEL	152
9.3.9	ONDERSOEK NA VERSORGINGSVOORDEEL	154
9.4	FINANSIËLE STATE: 28 FEBRUARIE 2025	155
9.4.1	STAAT VAN FINANSIËLE POSISIE (BALANSSTAAT)	155
9.4.2	STAAT VAN OMVATTENDE INKOMSTE (INKOMSTESTAAT)	156
9.5	BEGROTING 2026/2027	158
9.5.1	INLEIDING	158
9.5.2	AANBIEDING VAN DIE BEGROTING	158
9.5.2.1	Viering	159
9.5.2.2	Gemeenskap	159
9.5.2.3	Diens	160
9.5.2.4	Getuienis	160
9.5.3	KURATORIUM	160
9.5.3.1	Teologiese Opleiding: Fakulteit Teologie en Religie, UP	160
9.5.3.2	HTK	161
(i)	Studenteadministrasie	162
(ii)	HTK	162
(iii)	SRT	162
9.5.4	ONDERSTEUNING: MRCC	163
9.5.5	STRATEGIESE GROEIBEDIENING	163
9.5.6	ADV	163
9.5.7	AFDELING KERKLIKE KOMMUNIKASIE	164
9.5.8	KOMMISSIE VAN DIE AKV	165
9.5.9	KOSTE VAN SENTRALISERING	165
9.5.9.1	Administrasie	166
(i)	Bankkoste	166
(ii)	IT: Toerusting en lisensies	166
(iii)	Konsultasiekoste, kursus- en ledegelde	167
(iv)	Motorkoste	167
(v)	Ouditeursvergoeding	167
(vi)	Personeelkoste	167
(vii)	Telefoon en posgeld	168
(viii)	Verhaling van administrasiekoste	168
9.5.10	EIENDOM EN GEBOUE	168
9.5.11	OPSOMMENDE BEGROTING	169
9.6	AFTREEBEPLANNING	170
9.7	SINODALE EIENDOMME	171
9.7.1	NH GEMEENTE DERDEPOORT (SINODALE KANTOOR)	171
9.7.2	ERFENISSTIGTING	172
9.7.3	GEMEENTE WONDERBOOMPOORT	172
9.7.4	GEMEENTE PHILADELPHIA	172

9.7.5	PLAAS KLIPDRIFT: HAMMANSKRAAL	172
9.7.5.1	Dinokeng Big Five-wildtuin	172
9.7.5.2	Butterfly for Change	173
9.8	GEMEENTELIKE AANGELEENTHEDE	173
9.8.6	INLEIDING	173
9.8.7	INTERNE OUDIT – KONTROLEFUNKSIE	173
9.8.8	SAAMGESTELDE GEMEENTELIKE FINANSIËLE STATE	174
9.8.8.1	Inleidend	174
9.8.8.2	Saamgestelde staat van omvattende inkomste	174
(i)	Staat van omvattende inkomste in perspektief	176
(a)	Offergawes tot standplaaskoste	176
(b)	Offergawes tot inkomste	176
(c)	Fondsinsamelings	176
(d)	Die staat van omvattende inkomste	176
9.8.8.3	Saamgestelde staat van finansiële posisie	177
9.9	BESTUURSFORUM – SANLAM SAMBREELFONDS	179
9.10	FINALE GOEDKEURING VAN DIE BEGROTING	179
10.	KERKORDE	
10.1	VERSLAE EN BESKRYWINGSPUNTE WAT MET DIE KERKORDE VERBAND HOU	180
10.2	RAAD VIR KERKREGTELIKE ADVIES	183
10.2.1	VERSLAG	183
10.2.2	VERKIESING VAN DIE RAAD VIR KERKREGTELIKE ADVIES	183
	DEEL 4: AFSLUITING	
	DANKBETUIGINGS	185
	FORMELE AFSLUITING	186
	BESKRYWINGSPUNTE	
	BESKRYWINGSPUNT 1: KOMMISSIE VAN DIE AKV	
	GELOOFSVERKLARING 2025	67
	BESKRYWINGSPUNT 2: RING VAN SWELLENDAM	
	EIETDSE GETUIENIS	73
	BESKRYWINGSPUNT 3: KOMMISSIE VAN DIE AKV	
	UITVERKIESINGSLEER	74
	BESKRYWINGSPUNT 4: RING VAN CHRISSIESMEER	
	ORDINANSIE 1.3: VERANDERING VAN DIE BELYDENISSKRIFTE	79
	BESKRYWINGSPUNT 5: RING VAN CHRISSIESMEER	
	KOMMISSIE OM DIE BELYDENISSE EN BELYDENISSKRIFTE TE BESTUDEER EN, WAAR NODIG, NUUT TE VERTAAL	79
	BESKRYWINGSPUNT 6: KOMMISSIE VAN DIE AKV	
	ATTESTAAT	80
	BESKRYWINGSPUNT 7: KOMMISSIE VAN DIE AKV	
	DIE NAAM VAN DIE KERK IN ENGELSE KORRESPONDENSIE EN KONTRAKTE	81

BESKRYWINGSPUNT 8: KOMMISSIE VAN DIE AKV	
KOLLEKTIEWE VERSUS SELFSTANDIGE VERSTAAN VAN KERKWEES	82
BESKRYWINGSPUNT 9: KOMMISSIE VAN DIE AKV	
STRUKTURELE VORME	83
BESKRYWINGSPUNT 10: KOMMISSIE VAN DIE AKV	
ORDINANSIE 2.7: SAMEWERKING VAN GEMEENTES	84
BESKRYWINGSPUNT 11: KOMMISSIE VAN DIE AKV	
EIETYDSE BEDIENINGE.....	85
BESKRYWINGSPUNT 12: KOMMISSIE VAN DIE AKV	
HANTERING VAN NIE-LEWENSVATBARE GEMEENTES	87
BESKRYWINGSPUNT 13: KOMMISSIE VAN DIE AKV	
BEFONDSING VAN BEDIENINGE.....	88
BESKRYWINGSPUNT 14: KOMMISSIE VAN DIE AKV	
AFTREEOUDERDOM VAN PREDIKANTE (65 JAAR).....	93
BESKRYWINGSPUNT 15: KOMMISSIE VAN DIE AKV	
OUDERLINGE AS MEDEWERKERS IN DIE BEDIENING	96
BESKRYWINGSPUNT 16: RING VAN LOSBERG	
GEFOKUSDE TOERUSTING VIR EMERITI	99
BESKRYWINGSPUNT 17: RING VAN WES-KAAPLAND	
VERLOFREGLEMENT VIR PREDIKANTE	100
BESKRYWINGSPUNT 18: KURATORIUM	
VERKORTING VAN STUDIEJARE VIR TEOLOGIESE OPLEIDING.....	102
BESKRYWINGSPUNT 19: KURATORIUM	
KERKORDEWYSIGINGS.....	105
BESKRYWINGSPUNT 20: KOMMISSIE VAN DIE AKV	
VBO VIR PREDIKANTE	107
BESKRYWINGSPUNT 21: GEMEENTE DELAREYVILLE (ONDERSTEUN DEUR DIE RING VAN MAQUASSI)	
DIE PROSES VAN DIE VERKIESING VAN KERKRAADSLEDE IN 'N GEMEENTE	111
BESKRYWINGSPUNT 22: RING VAN OOS-KAAPLAND	
VERKIESING VAN OUDERLINGE AS VOORSITTER EN SKRIBA VAN RINGSVERGADERINGS	112
BESKRYWINGSPUNT 23: RING VAN ROODEPOORT	
WYSIGING VAN ORDINANSIE 4.2.3 (xii) MET BETREKKING TOT DIE VERKIESING VAN DIE LEDE VAN DIE RINGSVERGADERING OP DIE RINGSKOMMISSIE	113
BESKRYWINGSPUNT 24: KOMMISSIE VAN DIE AKV	
DIENTERMYN VAN OUDERLINGE OP DIE KOMMISSIE VAN DIE AKV.....	113
BESKRYWINGSPUNT 25: KOMMISSIE VAN DIE ADV	
KINDERBESKERMING	114

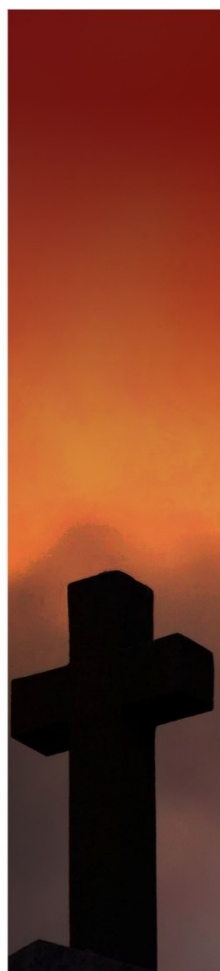
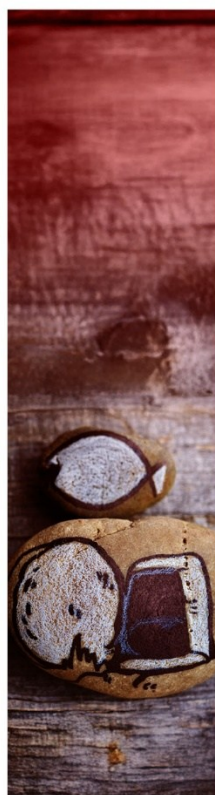
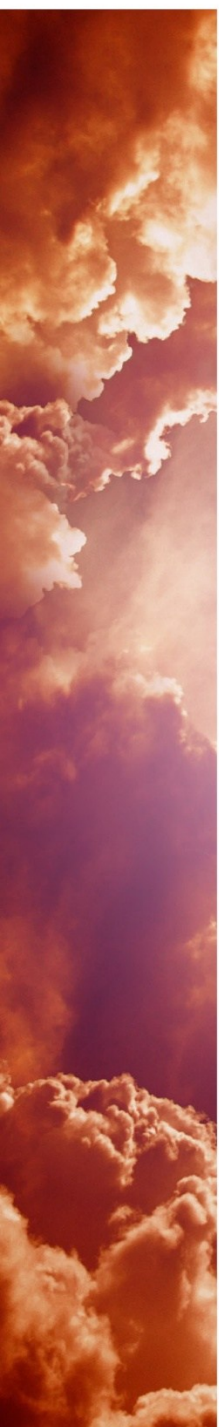
BESKRYWINGSPUNT 26: GESAMENTLIKE KOMITEE VIR DIE HERSTRUKTURERING VAN DIE DIAKONAAT	
KOMITEE VIR DIAKONAAT	115
BESKRYWINGSPUNT 27: GESAMENTLIKE KOMITEE VIR DIE HERSTRUKTURERING VAN DIE DIAKONAAT	
WYSIGING VAN ORDEREËLS 4.5 EN 9.2	116
BESKRYWINGSPUNT 28: GESAMENTLIKE KOMITEE VIR DIE HERSTRUKTURERING VAN DIE DIAKONAAT	
WYSIGING VAN ORDINANSIES VAN DIE KERKORDE TEN EINDE 'N VERANDERDE STRUKTUUR VIR DIE DIAKONAAT OP SINODALE VLAK MOONTLIK TE MAAK	117
BESKRYWINGSPUNT 29: KOMMISSIE VAN DIE AKV	
KERKMUSIEK.....	121
BESKRYWINGSPUNT 30: GEMEENTE SETLAARS (ONDERSTEUN DEUR DIE RING VAN OOS-KAAPLAND)	
OPNAMES VAN ORRELBEGELEIDING/GEMEENTESANG VAN PSALMS EN GESANGE	122
BESKRYWINGSPUNT 31: RINGE VAN MAGALIES EN PRETORIA	
WEERHOUDING VAN KINDERS AAN DIE SAKRAMENT VAN DIE NAGMAAL	123
BESKRYWINGSPUNT 32: KOMMISSIE VAN DIE AKV	
KATEGESEMATERIAAL.....	124
BESKRYWINGSPUNT 33: RING VAN ZEERUST	
DIE BELANG VAN GELOFTEDAG	124
BESKRYWINGSPUNT 34: KOMMISSIE VAN DIE AKV	
VEROORDELING VAN ALLE AKSIES WAT TOT VERDEELDHEID IN GEMEENSAPPE LEI	125
BESKRYWINGSPUNT 35: KOMMISSIE VAN DIE AKV	
LITIGASIE	129
BESKRYWINGSPUNT 36: RING VAN KROKODILRIVIER	
LITIGASIE	130
BESKRYWINGSPUNT 37: KOMMISSIE VAN DIE AKV	
SAMESTELLING VAN DIE TUGKOMITEE	131
BESKRYWINGSPUNT 38: KOMMISSIE VAN DIE AKV	
BESTUURSFORUM VAN DIE SANLAM SAMBREELFONDS.....	133
BESKRYWINGSPUNT 39: RAAD VAN FINANSIES	
VERKIES SEKUNDI TOT DIE RAAD VAN FINANSIES	135
BESKRYWINGSPUNT 40: RAAD VAN FINANSIES	
GEWYSIGDE FINANSIËLE MODEL VIR DIE VOLHOUBARE BEDIENING VAN GEMEENTES VAN DIE NHKA.....	142
BESKRYWINGSPUNT 41: RAAD VAN FINANSIES	
INTENSIONELE BEGELEIDING VAN GEMEENTES WAT OPERASIONEEL EN FINANSIEEL KWESBAAR IS	146

BESKRYWINGSPUNT 42: RAAD VAN FINANSIES	
EMERITI – HULP MET MEDIËSE UITGAWES	148
BESKRYWINGSPUNT 43: RAAD VAN FINANSIES	
WYSIGING VAN ORDINANSIE 4.6.1 (iv) en (v)	149
BESKRYWINGSPUNT 44: RAAD VAN FINANSIES	
WYSIGING VAN ORDINANSIE 4.6.4.1 (i)(f)	150
BESKRYWINGSPUNT 45: RAAD VAN FINANSIES	
WYSIGING VAN ORDINANSIE 9.2.2.1 (i)(c)	150
BESKRYWINGSPUNT 46: RAAD VAN FINANSIES	
WYSIGING VAN ORDINANSIE 9.2.2.3 (v)	151
BESKRYWINGSPUNT 47: RAAD VAN FINANSIES	
AANWENDING VAN BOGEMIDDELDE RENTES IN DIE KERKGELD VIR KERKWERKSTELSEL	152
BESKRYWINGSPUNT 48: RAAD VAN FINANSIES	
ONDERSOEK EN IMPLEMENTERING VAN GEWYSIGDE PENSIOENBYDRAEMODEL	154
BESKRYWINGSPUNT 49: KOMMISSIE VAN DIE AKV	
WYSIGING VAN ORDINANSIE 4.4.4 (xvi)	180
BESKRYWINGSPUNT 50: KOMMISSIE VAN DIE AKV	
VOLGORDE VAN ONDERAFDELINGS VAN ORDINANSIE 2.5.2	181
BESKRYWINGSPUNT 51: KOMMISSIE VAN DIE AKV	
ORDINANSIE 3.2.5 (i): ORDENING EN BEVESTIGING VAN PREDIKANTE	181
BESKRYWINGSPUNT 52: KOMMISSIE VAN DIE AKV	
SAMESMELTING VAN GEMEENTES	182
GRAFIEKE	
GRAFIEK 1	Debiteure: Sinodale offergawe
	156
GRAFIEK 2	Verhouding tussen totale inkomste en uitgawes
	156
GRAFIEK 3	Bydrae van lynitems tot totale inkomste
	157
GRAFIEK 4	Die uitgawe-verdeling tot die finansiële state
	157
GRAFIEK 5	Begroting - Strategiese koers
	158
GRAFIEK 6	Missiestelling
	159
GRAFIEK 7	Saamgestelde inkomste en uitgawes
	174
GRAFIEK 8	Inkomstesamestelling
	175
GRAFIEK 9	Finansiële surplus/(tekort)
	177
GRAFIEK 10	Likiditeit en solvensieratio
	178

GRAFIEK 11	Omsetratio	178
TABELLE		
TABEL 1	Finansiële oorlewing van gemeentes	55
TABEL 2	Kapitaal van beleggings teenoor die bedrae wat aan ringskommissies, gemeentes, NHSV-takke en NWO's verskuldig is	141
TABEL 3	Verhouding tussen sinodale offergawe en volhoubaarheidsgawe	144
TABEL 4	Missiestelling: Viering.....	159
TABEL 5	Missiestelling: Gemeenskap.....	160
TABEL 6	Missiestelling: Diens.....	160
TABEL 7	Missiestelling: Getuienis.....	160
TABEL 8	Begroting: Teologiese opleiding	160
TABEL 9	Dosente en vakgebied	161
TABEL 10	Begroting: HTK	161
TABEL 11	Begroting: MRCC	163
TABEL 12	Begroting: Strategiese Groeibediening.....	163
TABEL 13	Begroting: ADV	164
TABEL 14	Begroting: Afdeling Kommunikasie.....	164
TABEL 15	Begroting: Kommissie van die AKV	165
TABEL 16	Begroting: Administrasie	166
TABEL 17	Koste aan bedryf van geboue	169
TABEL 18	Opsommende begroting.....	169
TABEL 19	Inkomstestaat: Verhoudings	176
TABEL 20	Saamgestelde staat van finansiële posisie	177
TABEL 21	Die Bestuursforum	179

Simboliek

van grafika

SIMBOLIEK VAN GRAFIKA

- Die 1700 jaar herdenking van die eerste ekumeniese vergadering van Nicea, asook die 74ste AKV wat plaasvind 201 jaar na die eerste AKV in Suid-Afrika plaasgevind het.

Hoe die Geloofsbelydenis van Nicea verwerk is tot simboliek

- Omdat ons die verloop van tyd wil uitbeeld (ook soos in die 2025 *Almanak* en *Bybelse Dagboek*), kan daar vier hoofaspekte of verwysings wees van die Geloofsbelydenis van Nicea wat verbind kan word met die **verlede**, **hede**, **toekoms**, en die uiteindelijke **uitkoms** van die Christelike geloof. Elke tydperk word deur middel van grafika uitgebeeld, en hierdie grafika word ook aan die Liturgiese jaar en kleure gekoppel.

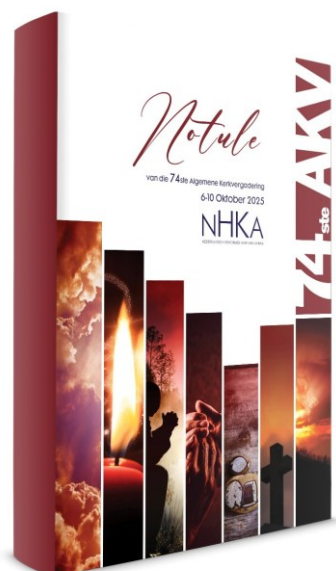
VERLEDE

- Die geloofsbelydenis verwys na die skepping van die hemel en die aarde deur die almagtige Vader. Dit erken die oorsprong van alle sienlike en onsienlike dinge, wat die verlede en die begin van alles simboliseer. **(AGENDA – met grafika (groen) van die skepping)**

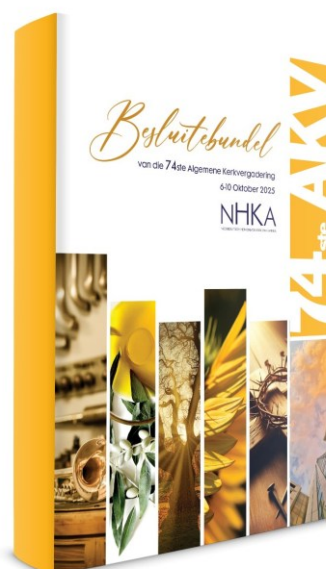
HEDE

- Die geloofsbelydenis beklemtoon die huidige geloof in Jesus Christus, die eniggebore Seun van God, wat neergedaal het uit die hemel, vlees geword het deur die Heilige Gees, en mens geword het. Dit sluit ook sy kruisiging, lyding, en begrafnis in, wat die huidige geloof en verlossing deur Jesus simboliseer. **(NOTULE – met grafika (donkerrooi) van die kruisiging, lyding, ensovoorts)**

TOEKOMS

- Die geloofsbelydenis voorspel die wederkoms van Jesus Christus met heerlikheid om te oordeel, dié wat nog lewe en dié wat reeds gesterf het. Dit simboliseer die toekomstige verwagting van Jesus se koningsheerskappy en die oordeel van die lewendes en die dooies.
(BESLUIEBUNDEL – met grafika (geel/goud) van wederkoms, heerskappy, oordeel, koninkryk)

UITKOMS

- Die geloofsbelydenis sluit af met die verwagting van die opstanding van die ontslapenes en die lewe van die toekomstige eeu. Dit simboliseer die uiteindelijke uitkoms van die Christelike geloof, wat ewige lewe en opstanding insluit.
(KERKORDE – met grafika (wit, swart, geel) van opstanding, lewe en ewigheid)

Amptelike

Opening

REGISTRASIE

- * Daar sal op Sondag 5 Oktober 2025 vanaf 16:00 tot 19:00 'n informele kuiergeleentheid plaasvind by die Hervormde Kerk se gemeente Midstream Familielkerk vir diegene wat reeds in Pretoria is, en afgevaardigdes kan ook tydens dié geleentheid registreer.
- * Die registrasie gaan voort op Maandag 6 Oktober 2025 vanaf 09:00 tot 12:00. Persone wat nie teen 12:00 geregistreer het nie, sal nie as stemgeregtigde afgevaardigdes kan sitting neem nie, en sal die vergadering slegs as waarnemers kan bywoon.
- * Vanaf 13:40 neem afgevaardigdes hulle plekke in die kerk vir die amptelike opening in. Die amptelike opening begin om 14:00.
- * Alle dienaars van die Woord dra 'n toga by die openingsgeleentheid.

---oOo---

1. AMPTELIKE OPENING: MAANDAG 6 OKTOBER 2025 OM 14:00

1.1 OPENINGSREDE

Prof WA Dreyer.

Voorspel: Gesang 478 (Pieter van den Berg).

Deel 1: Herdenking van die belydenis van Nicea (ds JF van der Merwe, skriba).

Deel 2: Openingsrede (prof W Dreyer, voorsitter).

Verduideliking van orde: Ds JF van der Merwe.

Toetrede: [VONKK](#) 494 (orrel speel een maal, sing twee maal).

VOTUM EN SEËNGROET

As Jesus sy heel bekendste preek begin, dan gee Hy 'n prentjie van hoe anders dinge in God se Koninkryk is as in die wêreld. Hy begin met die woorde:

Geseënd is die wat weet hoe afhanklik hulle van God is, want aan hulle behoort die Koninkryk van die hemel.

Gemeente, genade en vrede kom vir julle van God ons Vader, van Jesus Christus ons Here, deur die kragtige werking van die Heilige Gees. Amen.

LOFSANG: [VONKK](#) 347: 1 tot 4.

INLEIDENDE WOORDE OOR BELYDENIS VAN NICEA

Vir 'n belydende kerk, soos wat ons graag oor onself praat as ons oor die Hervormde Kerk se beskouing van die belydenis en die belydenisskrifte praat, is die belydenis van die kerk 'n baie dinamiese saak. Ja, die belydenis gee vir ons 'n prentjie op hoe die kerk op 'n sekere tyd en in 'n sekere omstandigheid hulle geloof verwoord het. In daardie opsig is belydenis iets wat aan die verlede vasgemaak is. Maar deur opnuut weer daardie belydenis oor jou lippe te neem in 'n nuwe realiteit, in 'n nuwe tyd, is om daardie antieke verwoording van die

waarheid in die teenswoordige tyd in te trek en jou stem saam met die stemme wat oor die geskiedenis na jou aangesweef kom te voeg en saam te bely – vir vandag, vir hier, vir nou. Maar die belydenis van die kerk het ook 'n toekomstige faset en dis om vandag reeds te erken dat wat ook al more kan wag en wat ook al die omstandighede kan wees, hierdie is die waarhede wat telkens weer sal opklink omdat dit waarhede is wat bo die tyd en bo omstandighede uitstyg. Dis die waarhede wat ook in die toekoms ankers sal wees.

En in die jaar wat ons die 1 700-jarige herdenking vier van die eerste weergawe van die belydenis van Nicea, moet ons besef dat ook hierdie belydenis iets probeer verwoord van die tydlose waarhede wat verlede, hede en toekoms oorspan. As ons vandag die woorde oor ons lippe neem, dan bind ons onself nie net aan die kerk oor die eeue, of met die kerk oor die wêreld nie, maar ook aan die geslagte gelowiges wat nog sal kom.

En ja, in dieselfde jaar vier ons ook die 100 jaar van Afrikaans en is ons dankbaar dat ons hierdie belydenis ook in ons eie jong taal oor ons lippe kan neem. En ons besef dat soos wat tale kom en gaan, soos wat volkere kom en gaan, soos wat kulture kom en gaan, staan die waarheid van die Evangelie bo dit alles vas – gister, vandag en more.

Ons gaan nou ons geloof saam bely – elkeen in ons hart saam met 'n verskeidenheid van mense wat ons via 'n videogreep sal voorgaan. En daarna sing ons 'n weergawe van ons belydenis in [VONKK](#)-lied 502. Daar is so 'n unieke verband tussen die belydenis van die kerk en die lied van die kerk. Dit wat ons glo kry gestalte in die lied wat die belydenis van die kerk Sondag vir Sondag op die tong van gelowiges plaas. Maar tegelyk is die lied van die kerk weer die vorming, versterking en bevestiging van mense se geloof.

Kom ons staan en bely ons geloof saam gelowiges oor die eeue en oor die wêreld, en sing dan [VONKK](#) 502 waarna ons bly staan.

GELOOFSBELYDENIS

Speel video van belydenis gelees deur diverse groep mense.

SING: [VONKK](#) 502:1 tot 3.

[Gemeente bly staan]

BEGIN VAN GEBED: [VONKK](#) 490: 1 tot 6 (in beurtsang).

KANSELRUIL

GEBED

SING: Gesang 266.

[Gemeente sit]

SKRIFLESING

Markus 1: 14 en 15 (Afrikaanse Bybelvertaling 2020)

¹⁴Nadat Johannes gevange geneem is, het Jesus na Galilea gegaan, waar

*Hy die evangelie van God verkondig het. ¹⁵**Jesus het gesê:** “Die bestemde tyd is vervul, en die koninkryk van God is op hande. Bekeer julle en glo die evangelie.”*

Dit is die Woord van God. Elkeen wat dit hoor en glo, is baie gelukkig.

PREDIKING

My broer en suster in die Here Jesus Christus!

Bietjie meer as 2 000 jaar gelede, is ‘n Kind gebore. **Sy ouers het Hom Jesus genoem** (Matteus 1: 25). Hy het in Galilea, in Nasaret, grootgeword. Waarskynlik het Jesus een of ander vorm van basiese onderrig ontvang. Daar was nog geen sprake van skole soos ons dit verstaan nie. Kinders het nie geleer lees en skryf nie. Onderrig in Jesus se tyd het beteken dat ‘n kind onder leiding van sy ouers of ‘n rabbi of ‘n Skrifgeleerde gedeeltes van die wet en profete moes memoriseer. In die ou rabbynse geskrifte is daar verskeie beskrywings van watter straf ‘n kind ontvang indien hy dit nie memoriseer nie. Lukas vertel vir ons dat Jesus reeds op die ouderdom van 12 mense beïndruk het met sy kennis en insig van die Wet en Profete (Lukas 2: 41 ev).

Terwyl Jesus in Nasaret gebly het, het hy as skrynwerker ‘n bestaan gemaak (Markus 6: 3). Hy het vir die ongeveer 300 inwoners van Nasaret stoele en tafels en deurkossyde en dakkappe gemaak. Volgens die evangelies (Markus 6: 3; Matteus 13: 55 en 56) het Jesus vier jonger broers gehad (Jakobus, Joses, Judas en Simon) en twee susters wat ook in Nasaret saam met hulle moeder, Maria, gewoon het. So het Jesus as mens tussen ander mense gewoon en gewerk en geleef.

‘n Tydgenoot van Jesus was Johannes die Doper. Hy het in die woestyn van Judea gebly, waar hy van veldkos geleef het en velklere gedra het. Daar langs die Jordaanrivier het hy gepreek, en met oortuiging en krag verkondig dat die mense hulle moet bekeer. As teken van hulle bekering het hy hulle in die Jordaanrivier gedoop, ‘n tipe van ‘n reinigingsritueel. Johannes was bekend in die hele Judea, en duisende mense het na hom gestroom om na sy boodskap te luister en deur hom gedoop te word. Baie mense het gedink dat hy die Messias is wat sou kom.

Jesus het ook na Johannes die Doper gegaan. Hy het na Johannes se prediking geluister, en Johannes het Jesus in die Jordaanrivier gedoop. Volgens die vroeë Christelike oorlewering wat in die evangelies vir ons opgeteken is, het Johannes tydens Jesus se doop ‘n visioen gesien. Hy het die Gees van God soos ‘n duif op Jesus sien neerdaal. Dit het Johannes daarvan oortuig dat Jesus die Messias is wat sou kom (Johannes 1: 32 tot 35), en hy sê vir die mense: *“Dáár is die Lam van God wat die sonde van die wêreld wegneem!”* (Johannes 1: 29).

Jesus het ‘n tyd lank by Johannes die Doper deurgebring, maar nadat Johannes deur koning Herodes Antipas van Galilea gevang is en in die tronk opgesluit is, het Jesus na Nasaret teruggegaan (Markus 1: 14). Johannes is gevang omdat hy Herodes Antipas daarvan beskuldig het dat hy owerspel met sy broer se vrou gepleeg het. Johannes het vreesloos getuig, en met sy lewe daarvoor geboet. Later sou dieselfde met Jesus gebeur...

Met sy terugkeer na Galilea, het Jesus begin om te preek. Al vier die evangelies vertel vir ons dat Jesus na verskillende dorpe in Galilea gegaan het. Hy het in die sinagoges aan gesprekke deelgeneem. Volgens Joodse gebruik mag enige

volwasse man in die sinagoge aan gesprekke oor die Wet, profete, godsdienstige gebruike en algemene sake deelneem.

In Jesus se tyd was daar verskillende rabbi's, of leermeesters, wat die mense geleer het. Die rabbi's was nie deel van die sinagoges nie, en het dikwels van plek tot plek gereis om mense te leer. Jesus het ook van een dorp na die ander gereis, en bekend geword as 'n rabbi en wysheidsleraar. Hy het langs die meer van Galilea en in die veld en in mense se huise verkondig dat die **koninkryk van God naby is en bedoel is vir gewone mense soos hulle. Hy het die mense deur gelykenisse en eenvoudige verhale geleer wat dit beteken om deel te wees van God se koninkryk.**

Ons lees in die evangelies dat die mense dikwels verbaas was oor die gesag waarmee Hy hulle geleer het, anders as hulle eie Skrifgeleerdes en ander rabbi's. Jesus het so bekend geword, dat duisende mense na Hom gaan luister het. Die evangelie van God wat Jesus verkondig het, het die mense so aangegryp dat hulle oortuig was dat Hy die Messias is wat sou kom.

Jesus se woorde het ook baie mense ontstel. Ander rabbi's, Skrifgeleerdes en Fariseërs het Jesus se prediking oor God se koninkryk baie vreemd en onaanvaarbaar gevind. Jesus se teenstanders het Hom kort-kort probeer uitvang en verneder. Hulle het strydgesprekke met Jesus begin, oor sake soos die grootste gebod, die betaal van belasting, Jesus se genesing van siekes op die Sabbat, en nog baie meer.

Hulle was veral gekant teen die feit dat Jesus mense wat volgens Joodse opvattinge onrein en sondig is besoek het, saam met hulle geëet het en dat hulle selfs deel van sy dissipelkring geword het. Selfs vroue was deel van Jesus se volgelinge. Jesus het sy teenstanders met gesag geantwoord, en sy verkondiging oor God se koninkryk het 'n bedreiging geword vir die Skrifgeleerdes en die priesterhoofde en die politieke leiers in Jerusalem.

'n Jaar of wat nadat Jesus se openbare optrede begin het, het hulle gesorg dat Jesus ter dood veroordeel word, en het Hy buite Jerusalem aan 'n kruis gesterf. Na Jesus se kruisiging het Jesus aan verskeie mense verskyn en hulle het vas en seker geglo dat Jesus uit die dood opgestaan het. Die oudste geskrewe bronne oor die opstanding is Paulus se briewe wat reeds voor die evangelies op skrif gestel is. Paulus skryf in sy briewe dat daar by Jesus se eerste volgelinge geen twyfel bestaan het nie, dat Jesus uit die dood opgestaan het.

Met die skryf van 1 Korintiërs in die jaar 55 nC, ongeveer 25 jaar na Jesus se kruisiging, verwoord Paulus 'n belydenis wat reeds baie bekend onder volgelinge van Jesus was. 1 Korintiërs 15: 3 tot 8 is 'n bondige uitdrukking van die vroegste Christelike belydenis.

Paulus skryf soos volg:

Die wesenlike wat ek ontvang en ook aan julle oorgelewer het, is:

Christus het vir ons sondes gesterf, volgens die Skrifte;

Hy is begrawe en op die derde dag opgewek, volgens die Skrifte.

Hy het aan Sefas verskyn, en toe aan die twaalf. Daarna het Hy aan meer as vyfhonderd broers tegelyk verskyn, van wie die meeste nou nog leef, maar

sommige al ontslaap het. 7Daarna het Hy aan Jakobus verskyn, en toe aan al die apostels. As die laaste van almal het Hy ook aan my, die misgeboorte, verskyn.

Hierdie vroeg-Christelike belydenis, dat Jesus van Nasaret die Christus is, die een wat gesterf het en opgestaan het uit die dood, is 300 jaar later deur die biskoppe van die vroeë kerk in die Belydenis van Nicea verwoord.

En nou, 2 000 jaar later, sit ons hier in 'n kerkgebou in Midstream (Pretoria), in 'n kerkvergadering, en ons bely soos en saam met die Christelike kerk deur die eeue, en saam met 2,3 biljoen Christene wat tans planeet aarde bewoon:

Jesus is die Christus, die gekruisigde en opgestane Here!

My broer en suster:

Ons ken die besonderhede van Jesus se lewe, en sy boodskap dat God se koninkryk naby gekom het, omdat **mense nooit opgehou het om oor Jesus te praat nie, soos ons nooit ophou om oor Jesus te praat nie.** Hulle het gepraat oor sy gelykenisse, oor die mense wat Hy genees het, oor sy prediking en sy strydsprekke met die Skrifgeleerdes en Fariseërs. Hulle het vertel van alles wat in Jerusalem gebeur het, toe Jesus die tempel gereinig het en Hy gevang is en veroordeel is en gekruisig is. Hulle het gepraat oor Jesus wat na sy dood aan mense verskyn het.

Mense regoor die bekende wêreld is aangegryp deur die evangelie van God, en die Christene se oortuiging dat Jesus gesterf het en opgestaan het. Van Indië in die ooste, tot Brittanje in die weste; van Ethiopië in die suide tot die noordelike dele van Europa het mense deel geword van Christelike geloofsgemeenskappe. Vir vroue en slawe en mense wat geen heenkome gehad het nie, was die Christelike gemeentes 'n veilige plek waar hulle skuil en hoop kon vind. Teen die tyd wat die Konsilie van Nicea in 325 nC plaasgevind het, was daar ongeveer 55 miljoen Christene wat verspreid rondom die Middellandse See gewoon het. Christene het die meerderheid in die Romeinse Ryk geword. Jesus Christus het inderdaad die wêreld verander. Sy koms was die begin van 'n nuwe era.

Later, toe die eerste geslag Christene begin uitsterf, het dit nodig geword om dit wat Jesus geleer en verkondig het neer te skryf. Vroeë Christene soos Markus en Lukas en Matteus en Johannes het dit wat oor Jesus vertel is, neergeskryf. In die vroeë kerk is hierdie geskrifte as 'n betroubare getuigenis van Jesus se woorde en lering beskou en het dit deel van die Christelike kanon geword.

En nou, 2 000 jaar later, sit ons hier in 'n kerkgebou in Midstream (Pretoria), in 'n kerkvergadering. Ons praat nog steeds oor Jesus, die Christus. Ons het uit die Evangelie van Markus gelees omdat dit deur die Heilige Gees die lewegewende en kragtige Woord van God is. Kom ons lees weer Markus 1: 14 en 15:

¹⁴Nadat Johannes gevange geneem is, het Jesus na Galilea gegaan, waar Hy die evangelie van God verkondig het. ¹⁵Hy het gesê: "Die bestemde tyd is vervul, en die koninkryk van God is op hande. Bekeer julle en glo die evangelie."

Hierdie woorde is ongeveer 70 nC geskryf, 40 jaar na Jesus se kruisiging. Dit is

geskryf te midde van die Joods-Romeinse Oorlog wat van 66 – 74 nC geduur het. In 70 nC het die Romeine Jerusalem en die tempel totaal vernietig. Die ME is geskryf te midde van die harde werklikheid van oorlog, geweld en die vernietiging van die tempeldiens.

Teen hierdie agtergrond van oorlog en die vernietiging van die tempel, is dit te verstane dat die woord **kairos** 'n hele paar keer in die ME gebruik word, onder andere in die gedeelte wat ons vandag lees het (Markus 1: 15).

Die woord *kairos* beteken: Die outyd is verby; die ou bedeling is verby; die tempel is vernietig. Die ME verkondig dat 'n nuwe bedeling aangebreek het, 'n nuwe era... In die nuwe bedeling lyk God se koninkryk anders en is dit inderdaad anders – God se koninkryk is nie meer afhanklik van geboue en strukture soos die tempel in Jerusalem en die priesters wat namens jou offers bring nie. God se koninkryk is 'n gemeenskap van mense wat deur die geloof in Jesus Christus mekaar se broers en susters geword het, wat God aanbid en verheerlik en vir mekaar sorg. Hierdie nuwe bedeling herinner aan die apostel Paulus se woorde in 2 Korintiërs 5: 17:

“Iemand wat aan Christus behoort, is 'n nuwe mens. Die oue is verby, die nuwe het gekom. Dit alles is die werk van God. Hy het ons deur Christus met Homself versoen en aan ons die bediening van die versoening toevertrou!”

Die ME verkondig dat Jesus se prediking, sy dood en sy opstanding die nuwe bedeling tot stand gebring het. Die Nuwe Verbond word beseël deur die bloed van die Offerlam wat aan die kruis sterf. Jesus is die Messias, die Christus, die Seun van God. Jesus se lewe, sy dood aan die kruis en sy opstanding is die inhoud van die evangelie en God se koninkryk. Hierdie nuwe bedeling is die oomblik van waarheid: Dit vra van elkeen geloof en bekering. Jesus se koms is die beslissende moment in die geskiedenis, en dit vra dat elkeen intensioneel met die koninkryk van God identifiseer.

In die ME word Jesus se volgelinge kort-kort daaraan herinner dat die koninkryk van God meer is as uiterlike godsdiens en onderhouding van godsdienstige gebruike. Om in God te glo is iets anders as uiterlike godsdienstigheid. Christene se geloof, hulle daaglikse bekering, hulle gehoorsaamheid aan God, hulle liefde vir God en die naaste, hulle woorde en hulle daade maak God se koninkryk konkreet sigbaar.

En nou, 2 000 jaar later, sit ons hier in 'n kerkgebou in Midstream (Pretoria), in 'n kerkvergadering, in 'n nuwe tyd en nuwe omstandighede. Na 2 000 jaar verkondig ons steeds:

Jesus Christus is die opgestane Here! God se koninkryk het inderdaad gekom en ons identifiseer onself volledig met die koninkryk van God. Daarom hoor ons elke Sondag in die erediens: Jy moet die Here jou God liefhê, en jou naaste soos jouself.

Vir baie Christene is **die koninkryk van God** 'n vae en abstrakte begrip met min betekenis vir ons alledaagse lewe. Daar is 'n paar wanopvattinge en misverstande oor God se koninkryk, waarby ons kortliks moet stilstaan:

- * Party mense dink God se koninkryk bestaan net in die hemel, en het net betekenis vir die lewe na die dood wanneer ons by God is. Jesus leer ons iets anders. Jesus leer ons om te bid: “Laat u koninkryk kom, laat u wil op aarde geskied net soos in die hemel”. God se koninkryk is nie net iets vir die hiernamaals nie, maar dit bestaan reeds hier en nou. Dit is 'n werklikheid.

- * Party mense dink dat ons as mense bydra tot die God se koninkryk en die uitbreiding daarvan. Ons hoor so dikwels dat ons as gelowiges, of die kerk, of een of ander organisasie moet bydra tot die vestiging en uitbreiding van God se koninkryk. Jesus kondig aan: Die koninkryk van God is hier! Dit het reeds gebeur en gebeur steeds sonder die inset van enige mens! Die koninkryk van God bestaan omdat God dit self tot stand gebring het, deur die dood en opstanding van Christus. God self laat sy koninkryk uitbrei, deur die werking van God se Gees in mense se harte. Ons as Christene, ons as Hervormde Kerk, kan maar net getuig dat God se koninkryk 'n werklikheid is en dat God self sy koninkryk in stand hou en laat voortgaan.

God se koninkryk kom nie met trompetgeskal nie, maar in nederigheid. Jesus word in 'n stal gebore; Hy is deur mense verag en verwerp en verrai. God se koninkryk word op die vreemdste manier denkbaar sigbaar, wanneer die timmerman van Nasaret aan die kruis sterf. En tog – bokant sy kop aan die kruis is die kennisgewing vasgespyker: “Die Koning van die Jode.” Die paradoks ruk ons tot stilstand: **Die gekruisigde Koning is die rede waarom ons vandag hier saam is, want Hy heers tot in ewigheid!**

Jesus as gekruisigde Koning laat ons besef: God se koninkryk word nie sigbaar in die moderne katedrale wat ons oprig nie, maar in die eenvoudige geloof van 'n kind; in die bewerige stem van 'n oumens wat bid; in klein groepies mense wat saam bely: Jesus is die Here!

Jesus as gekruisigde Koning laat ons besef: God se koninkryk word nie sigbaar deur middel van 'n magsvertoon nie. Die Here God laat nie tenks en kanonne oor die plein ry nie. God vuur nie missiele af wat skole en hospitale en woonstelgeboue vernietig nie. In God se koninkryk is daar geen vegvliegtuie in die lug nie. In God se koninkryk haat mense mekaar nie. Intendeel – in God se koninkryk bid jy selfs vir jou vyand, draai jy die ander wang.

Ons wat deel is van God se koninkryk, bely: Jesus is die Vredevoers. God se koninkryk is die ruimte waar swaarde en spiese gesmelt word om ploegskare te maak (Miga 3: 4 en 5). Daarom het die engele met Jesus se geboorte gesing: “Vrede op aarde!” (Lukas 2: 14).

En nou, 2 000 jaar later, sit ons hier in 'n kerkgebou in Midstream (Pretoria), in 'n kerkvergadering, en ons wonder:

Is God se koninkryk vir ons 'n werklikheid? Getuig ons persoonlike geloofslewe en ons kerkwees van God se koninkryk wat gekom het en steeds kom?

Die **Hervormde Kerk**, soos ander reformatoriese kerke, verkeer reeds etlike dekades onder groot druk, veral omdat gemeentes al kleiner word. Daar is baie redes daarvoor, onder andere 'n geboortesyfer wat drasties gedaal het. Ons moet ook eerlik wees en erken dat baie lidmate, veral jongmense, die kerk verlaat. Sommige sluit by ander kerke aan, die meeste raak gewoon buitekerklik. Die één kritiese vraag wat ons onself moet afvra, is of lidmate se onbetrokkenheid en kwynende geloof te wyte is aan die inhoud van ons verkondiging, en ons manier van kerkwees?

Ons reformatoriese tradisie en die inhoud van ons verkondiging is ten diepste en omvattend beïnvloed deur die Pauliniese geskrifte, veral Paulus se Romeinebrief. In hierdie tradisie is die sentrale vraagstuk God se geregtigheid, met ander woorde,

hoe ek as sondaar wat nie die wet kan onderhou nie, verlos word en by God genade vind? Die antwoord ken ons almal: Deur Christus alleen, deur geloof alleen, deur genade alleen. Die apostel Paulus se verstaan van die wet van God en die verlossing deur Jesus Christus se kruisdood en opstanding is deur die kerkvaders (Augustinus, Luther, Calvyn) en die gereformeerde belydenisskrifte aan ons oorgedra, en vorm die **DNS van ons teologie, ons prediking en ons kerkwees**.

Die vraag is baie eenvoudig: Tot watter mate spreek die begrippe soos 'sonde' en 'verlossing' en 'saligheid' nog tot die mense van ons tyd? Kan ons volstaan met woorde en kerklike taal wat ons onnadenkend herhaal en gebruik, terwyl baie lidmate nie meer die woorde se betekenis of die inhoud daarvan begryp nie? Op watter manier kan ons die evangelie verwoord, dat mense dit hoor en dit sin en betekenis aan hulle lewe gee?

Een moontlikheid is dat ons in ons teologie, in ons verkondiging en met ons kerkwees, meer aandag gee aan die **koninkryk van God**. Ons moet verkondig wat Jesus verkondig het:

¹⁵Jesus het gesê: “Die bestemde tyd is vervul, en die koninkryk van God is op hande. Bekeer julle en glo die evangelie.”

In die Hervormde Kerk het die verskuiwing alreeds tot 'n beperkte mate plaasgevind. Vorige AKV's het reeds gepraat en besluite geneem oor 'n nuwe manier van kerkwees; dat ons kerk wil wees in die voetspore van Christus; dat ons kerkwees verstaan in terme van viering, getuigenis diens en gemeenskap. Dit is alles terminologie wat tuis behoort in die ruimte van ons nadenke oor die koninkryk van God.

Tog lyk dit vir my dat ons God se koninkryk nie genoeg in ons verkondiging en ons teologie en kerkwees verreken word nie. Ek is van mening dat die mense van ons tyd, veral jong mense, die evangelie beter sal hoor as ons dit in terme van God se koninkryk artikuleer. Hulle kan steeds **met Christus identifiseer, met die koninkryk van God as 'n alternatief vir die politieke geweld en materialisme van ons tyd**. Hulle kan identifiseer met 'n evangelie wat sin maak vir hulle alledaagse lewe.

Om deel te wees van God se koninkryk stel besondere eise aan ons persoonlik, en ons kerkwees. Volgens die ME het Jesus op 'n radikaal nuwe manier oor God se koninkryk gepraat, en die implikasies daarvan vir ons lewe. Hy het dit in verskillende gelykenisse en in sy prediking uitgespel.

Ek noem net een voorbeeld, Markus 8: 34 tot 9: 1:

³⁴Nadat Hy die skare saam met sy dissipels nader geroep het, het Hy vir hulle gesê: “As iemand agter My aan wil kom, moet hy homself verloën, sy kruis opneem en My volg. ³⁵Want wie sy lewe wil red, sal dit verloor; maar wie sy lewe ter wille van My en die evangelie verloor, sal dit red. ³⁶Wat baat dit 'n mens immers as hy die hele wêreld as wins bekom, maar sy lewe verloor? ³⁷Wat sou 'n mens gee as losprys vir sy lewe? ³⁸Want wie hom vir My en my woorde skaam in hierdie owerspelige en sondige geslag, vir hom sal die Seun van die Mens Hom skaam wanneer Hy in die heerlikheid van sy Vader kom, saam met die heilige engele.” ¹Hy het verder vir hulle gesê: “Amen, Ek sê vir julle dat daar sommige van julle is wat hier staan, wat beslis nie die dood sal smaak voordat hulle die koningsheerskappy van God met krag sien kom het nie.”

En nou, 2 000 jaar later, sit ons hier in 'n kerkgebou in Midstream (Pretoria), in 'n kerkvergadering, en die vraag is:

- * **Is ons bereid om onself te verloën, om afstand te doen van ons eie ek en gewaande belangrikheid?**
- * **Is ons bereid om ons kruis op te neem, en Jesus te volg waar Hy ons ook al heen mag lei?**
- * **Is ons bereid om alles te verloor ter wille van die evangelie, ter wille van Jesus Christus, ter wille van God se koninkryk?**
- * **Is jy, as predikant van die Kerk, bereid om jou hele lewe in diens van God se koninkryk te stel?**
- * **Is ons bereid om sonder vrees, teenoor elke mens in hierdie land en ook die owerheid, te getuig dat God se koninkryk 'n werklikheid is, en dat God se heerskappy ons oproep om geregtigheid en barmhartigheid en versoening na te jaag?**

My broer en suster:

Mag hierdie **AKV** daarvan getuig dat ons erns maak met God se koninkryk.

Mag ons kerkwees daarvan getuig dat elke gemeente, hoe groot of klein ook al, 'n huisgesin van God is, 'n lewende geloofsgemeenskap wat in barmhartigheid en liefde vir mekaar sorg.

Mag ons persoonlike lewe getuig van ons geloof in Jesus Christus ons Here, en van bekering en gehoorsaamheid aan God.

¹⁵Jesus het gesê: "Die bestemde tyd is vervul, en die koninkryk van God is op hande. Bekeer julle en glo die evangelie."

Dit is die Woord van God.

Amen.

SANG: Gesang 471.

SANG: Gesang 367.

GEBED

Mag die vrede van God met jou wees, hier in hierdie AKV, en elke dag van jou lewe. Amen.

1.2 VERWELKOMING

Prof WA Dreyer verwelkom die teenwoordiges en stel die volgende:

Ek wil elkeen wat vanmiddag hier teenwoordig is van harte welkom heet by die openingsgeleentheid van die 74ste AKV van die NHKA. Elke predikant en kerkraadslid wat deur 'n gemeente na hierdie AKV afgevaardig is – julle is baie welkom! Mag elkeen van ons bydra tot 'n sinvolle en vrugbare vergadering, gelei deur die Heilige Gees en gehoorsaam aan die wil van God.

Vergun my die geleentheid om ook belangstellende ampsdraers van die Kerk, eggenotes van predikante en kerkraadslede, lidmate, besoekers en gaste wat ons met hulle teenwoordigheid vereer, te verwelkom.

Ek wil ook die volgende ampsdraers en verteenwoordigers van verskillende instansies in besonder welkom heet:

- * Voormalige voorsitters van die AKV, te wete drr AG Ungerer en DJC van Wyk (jr). Ons dink in ons gebede aan dr DJC van Wyk (sr) wat vanweë gesondheidsredes nie by ons kan wees nie.
- * Uittredende lede van die Kommissie van die AKV, Kuratorium, Raad van Finansies, Raad vir Kerkregtelike Advies, Tugkomitee, Litigasiekomitee, Proponentseksamenkommissie, asook die redakteurs en redaksies van kerklike publikasies.
- * Teologiese dosente van die NHKA verbonde aan die [HTK](#), [UP](#) en ander universiteite in Suid-Afrika; in besonder dr AG Ungerer (Hoof: [HTK](#)), prof Rantsoa Letsosa (Dekaan: Fakulteit Teologie en Religie, UP) en prof J Beyers (Adjunkdekaan: Fakulteit Teologie en Religie, [UP](#)).
- * Emerituspredikante, dosente en ander predikante van die NHKA wat as waarnemers of besoekers die vergadering bywoon.
- * Alle voormalige en huidige personeel in sinodale diens, onder andere die voormalige administrateur (mnr Kobus Viljoen) en die huidige bedryfshoof, mnr Johan Hattingh.
- * Diak Wilna Gates, voorsitter van die Kommissie van die [ADV](#) en ander lede van die [ADV](#), asook ampsdraers wat betrokke is by kerklike diakonaat en die verskillende nie-winsgewende organisasie waarby die NHKA betrokke is.
- * Die voorsitter van die [NHSV](#), mev Mari-lizé Beukes, en ander lede van die [NHSV](#)-Hoofbestuur.
- * [BSA](#): Dr GC Lindeque.
- * [NGK](#): Drr Déwyk Ungerer en Nioma Venter.
- * [MRCC](#): Di Oscar Madlala en Joseph Motloba.
- * [ELCSA](#) (Cape Church): Biskop Gilbert Filter.
- * 'n Besondere woord van welkom aan ds PA Harmzen wat betrokke is by bediening in Londen. Hy het spesiaal van die [VK](#) gevlieg om die AKV by te woon.
- * Verteenwoordigers van Doxa Deo.
- * Mnr FC Pelser van Netwerk24.

1.3

BEDANKINGS

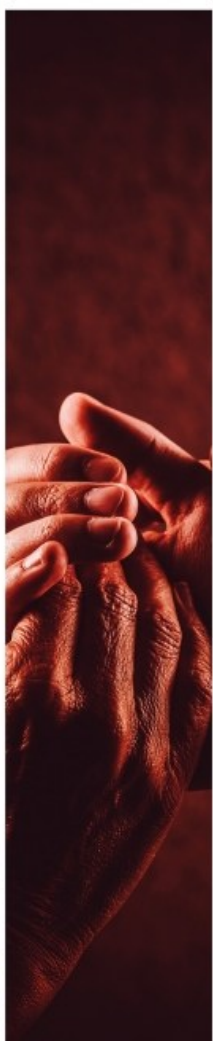
Prof WA Dreyer spreek die volgende bedankings uit:

- * Ds JF van der Merwe wat die eerste deel van die erediens gelei het, ter herdenking van die Belydenis van Nicea.
- * Mnr Pieter van den Berg wat die begeleiding behartig het, saam met mnre Braam van Tonder en Donald Bouwer wat beide trompet gespeel het.
- * Die personeel van die Sinodale Dienssentrum wat die logistiek van die vergadering hanteer het.
- * 'n Woord van dank aan Gemeente Doxa Deo en die Midstream Familielkerk van die Hervormde Kerk vir die gebruik van hulle fasiliteite en ondersteuning met die voorbereiding van hierdie vergadering.
- * Dank aan dr JR van Niekerk wat die tolkwerk behartig het.
- * Dank aan lede van die uittredende Kommissie van die AKV wat ons gaste ontvang het.
- * Dank aan elkeen wat vanmiddag hier teenwoordig was om aan die geleentheid besondere luister te verleen.

---oOo---

Konstituering

2
F
F
C

2. **BESPREKING VAN DIE TEOLOGIESE INHOUD VAN DIE OPENINGSREDE (ORDINANSIE 4.4.4 (v))**

Die vergadering bespreek die teologiese inhoud van die openingsrede van prof WA Dreyer onder leiding van die visevoorsitter van die uittredende Kommissie van die AKV, ds L Geel. Die volgende persone neem aan die bespreking deel:

- * Oudl JC Engelbrecht
- * Ds AJ Pienaar
- * Dr AG Ungerer
- * Dr DJC van Wyk (jr).

Prof WA Dreyer kry ten slotte geleentheid om repliek te lewer op die opmerkings wat gemaak is.

3. **SAMESTELLING EN KONSTITUERING**

3.1 **GELOOFSBRIEWE**

- * Afgevaardigdes besigtig 'n lys met die name van persone wat op Sondag 5 Oktober en Maandag 6 Oktober 2025 geregistreer het wanneer die vergadersaal binnegegaan word op Maandagmiddag 6 Oktober 2025.
- * Die vergadering word volgens Ordinansies 4.4.1 en 4.4.2 wettig saamgestel uit die volgende:

3.1.1 **VERSKONINGS**

Die volgende verskonings vir afwesigheid van die duur van die vergadering is van afgevaardigdes ontvang:

AFGEVAARDIGDE	GEMEENTE
Botha PJE ds	Klerksdorp/emeritaat
Calder M ds	Gaborone
Dippenaar J ds	Nie-diensdoende
Dreyer TF ds	Emeritaat
Fourie JW ds	Pretoria
Horn FP ds	Bethlehem/emeritaat
Jansen van Rensburg A ds	Leeudoringstad
Jordaan PJ prof	Klerksdorp-Oos Môrester/dosent/emeritaat
Katzke I ds	Bloemfontein
Kidson MS ds	Pretoria-Wes
Kloppers FJ oudl	Drie Riviere
Kruger Y ds	Beroepafwagtend
Malan DJR ds	Johannesburg
Markham L diak	Ventersdorp
Naudé JS ds	Greylingstad/emeritaat
Nel J dr	Bloemfontein-Wes/dosent
Niemann GJ dr	Viljoenskroon
Oberholzer A ds	Witbank-Noord
Oosthuizen SJ ds	Stilfontein-Wes
Pieterse MW oudl	Newcastle
Robberts ZC ds	Villiers/emeritaat
Rossouw-Lombard A ds	Beroepafwagtend

Swanepoel PC ds	Nkana/emeritaat
Van Belkum M ds	Seestergemeente Brackenhurst
Van Schoor WAJ dr	Primrose-Oos
Van Wyk T prof	Dosent
Venter WF ds	Schoemansdal
Wiid M oudl	Paarl
Willers SH ds	Beroepafwagting
Wolmarans J oudl	Brits

Die volgende verskonings vir afwesigheid vir gedeeltes van die vergadering is van afgevaardigdes ontvang:

AFGEVAARDIGDE	GEMEENTE	DATUM EN TYD VAN AFWESIGHEID
Barnard D ds	Magaliesmoot	7 Oktober 2025 vanaf 08:30 tot 14:00 10 Oktober 2025 vanaf 08:00 tot 09:00
Beyers J prof	Centurion-Oos/dosent	7 Oktober 2025 vanaf 16:00 tot 17:00
Boshoff Frikkie oudl	Noordwestelike Pretoria	7 Oktober 2025 vanaf 17:00 tot 18:00
Botha A dr	Kempton	10 Oktober 2025 vanaf 08:00 tot 09:00
Botha AS ds	Elsburg/Groeneweide	7 Oktober 2025 vanaf 08:30 tot 09:00
Britz JZ ds	Eendracht	8 Oktober 2025 vanaf 16:00 tot 17:00 9 Oktober 2025 vanaf 17:00 tot 18:00
Botha RP ds	Wesmoot	Elke aand 17:00 tot 18:15 8 Oktober 2025
Botha Rudolph oudl	Naboomspruit	8 Oktober 2025 vanaf 13:00 tot einde
Breytenbach WJM ds	Emeritaat	9 Oktober 2025 vanaf 17:00 tot 18:00
Celliers HJ ds	Brits	9 Oktober 2025
Delpont H dr	Swartkop	8 Oktober 2025 vanaf 13:00 tot 14:00 10 Oktober 2025 vanaf 08:00 tot 09:00
Delpont M ds	Erasmia	8 Oktober 2025 vanaf 08:30 tot 09:00
Dreyer JJ ds	Bloemfontein	10 Oktober 2025 vanaf 10:00 tot 11:00
Engelbrecht BM ds	Komatipoort	9 Oktober 2025 vanaf 08:30 tot 09:00
Engelbrecht Jan oudl	Komatipoort	9 Oktober 2025 vanaf 08:30 tot 09:00
Fourie EG ds	Benoryn	9 Oktober 2025 vanaf 13:00 tot 14:00
Gasson MM ds	Benoryn	10 Oktober 2025 vanaf 08:00 tot 09:00

Geyser-Fouché AB prof	Philadelphia/dosent	7 Oktober 2025 vanaf 08:30 tot 09:00 8 Oktober 2025 vanaf 08:30 tot 09:00 10 Oktober 2025 vanaf 08:00 tot 09:00
Greyling JJ ds	Bethal	10 Oktober 2025 vanaf 10:00 tot 11:00
Harmse WH ds	Alberton-Wes	10 Oktober 2025 vanaf 08:30 tot 09:00
Hattingh AJ ds	Krugersdorp-Noord	10 Oktober 2025 vanaf 12:00 tot 13:00
Jacobs Sakkie oudl	Montana	9 Oktober 2025 vanaf 17:00 tot 18:00
Jacobs Elize oudl	Rietvallei	10 Oktober 2025 vanaf 08:00 tot 09:00
Jacobsz Kotie oudl	Springs-Noord	9 Oktober 2025 vanaf 08:30 tot 09:00
Janse van Rensburg L ds	Namibkus	9 Oktober 2025 vanaf 17:00 tot 18:00
Jones RJ dr	Villieria/Derdepoort	9 Oktober 2025 vanaf 08:30 tot 09:00
Klassen Kobus oudl	Gerdau	9 Oktober 2025 vanaf 08:30 tot 09:00 10 Oktober 2025 vanaf 08:30 tot 09:00
Kok Ockie oudl	Parkrand	9 Oktober 2025 vanaf 08:00 tot 09:00 10 Oktober 2025 vanaf 08:00 tot 09:00
Kok WJJ ds	Potchefstroom	10 Oktober 2025 vanaf 10:00 tot 11:00
Le Roux PDM ds	Christiana/Vaalharts	7 Oktober 2025 vanaf 08:30 tot 09:00
Lindeque GC dr	Makarios/ BSA	7 Oktober 2025 vanaf 08:30 tot 09:00
Lindeque Johan oudl	Van Der Hoff	7 Oktober 2025 vanaf 13:00 tot 14:00
Malan GJ dr	Mosselbaai	8 Oktober 2025
Marran EB dr	Losberg	10 Oktober 2025 vanaf 08:30 tot 09:00
Miller LH ds	Villiers	6 Oktober 2025 vanaf 16:00 tot 17:00
Murray Lukas oudl	Makarios	8 Oktober 2025 vanaf 13:00 tot 14:00
Nortjé F ds	Bergsig/emeritaat	8 Oktober vanaf 08:30 tot 09:00
Oosthuyzen Nico oudl	Breyten	9 Oktober 2025 vanaf 17:00 tot 18:00
Pienaar AJ ds	Kruin	8 Oktober 2025 vanaf 14:00 tot 15:00

Pienaar RTI ds	Ogies	6 Oktober 2025 vanaf 17:00 tot 18:00 9 Oktober 2025 vanaf 08:30 tot 09:00
Pottas A ds	Montana	9 Oktober 2025 vanaf 17:00 tot 18:00
Prinsloo CB dr	Onverwacht	7 Oktober 2025 vanaf 08:30 tot 09:00
Prinsloo Elaine diak	Bergsig	8 Oktober 2025 vanaf 08:30 tot 09:00
Redelinghuys Lia oudl	Otjiwarongo/Outjo	7 Oktober 2025 vanaf 14:00 tot 16:00
Redelinghuys FJ ds	Otjiwarongo/Outjo/emeritaat	7 Oktober 2025 vanaf 14:00 tot 16:00
Rocher G ds	Balfour/Heidelberg	8 Oktober 2025 vanaf 08:30 tot 09:00
Schmidt D ds	Jeffreysbaai/Port Elizabeth	10 Oktober 2025 vanaf 10:00 tot 11:00
Serfontein DJB ds	Gobabis	10 Oktober 2025 vanaf 08:00 tot 09:00
Small George oudl	Kruin	9 Oktober 2025 vanaf 09:00 tot 10:00
Smit Pieter oudl	Middelburg-Noord	9 Oktober 2025 vanaf 08:30 tot 09:00 10 Oktober 2025 vanaf 08:00 tot 09:00
Steenkamp PL dr	Glencoe	8 Oktober 2025 vanaf 16:00 tot 17:00 10 Oktober 2025 vanaf 08:00 tot 09:00
Steÿn JJ ds	Klerksdorp-Suid	7 Oktober 2025 vanaf 12:00 tot 13:00
Strydom Albert oudl	Villieria	9 Oktober 2025 vanaf 08:30 tot 09:00
Swanepoel Marie oudl	Wesmoot	Elke aand vanaf 17:00 tot 18:15
Thomas A ds	Oos-Moot	9 Oktober 2025 vanaf 17:00 tot 18:00 10 Oktober 2025 vanaf 08:30 tot 09:00
Truter JHL dr	Letsitele	8 Oktober 2025 vanaf 17:00 tot 18:00
Van Baalen EJA ds	Parkrand	10 Oktober 2025 vanaf 08:00 tot 09:00
Van Biljon Tertia diak	Lichtenburg-Oos	10 Oktober 2025 vanaf 08:00 tot 09:00
Van der Merwe CM ds	Hartebeestpoort	8 Oktober 2025 vanaf 08:30 tot 09:00
Van der Walt M ds	Namib-Suid	7 Oktober 2025 vanaf 14:00 tot 15:00 8 Oktober 2025 vanaf 13:00 tot 14:00
Van Rooyen LS ds	Lichtenburg-Oos	10 Oktober 2025 vanaf 08:00 tot 09:00

Van Staden JM dr	Montana	6 Oktober 2025 vanaf 17:00 tot 18:15 9 Oktober 2025 vanaf 17:00 tot 18:00
Van Wyk T prof	Dosent	10 Oktober 2025 vanaf 08:00 tot 09:00
Van Zyl Abraham oudl	Vanderkloof	7 Oktober 2025 vanaf 17:00 tot 18:00 8 Oktober 2025 vanaf 08:30 tot 09:00
Van Zyl Roenie oudl	Ermelo	9 Oktober 2025 vanaf 17:00 tot 18:00
Venter Alta oudl	Bloemfontein	10 Oktober 2025 vanaf 10:00 tot 11:00

3.1.2 KONSTITUERING

Die vergadering word wettig saamgestel uit die volgende afgevaardigdes:

NAAM	GEMEENTE	AMP
Ayres J Ds (Johan)	Emeritaat, Germiston	Predikant
Bacon M Ds (Marius)	Delareyville, Emeritaat	Predikant
Barnard D Ds (David)	Emeritaat, Magaliesmoot	Predikant
Barnard JH Oudl (Johan)	Parys	Primus
Basson PD Oudl (Pieter)	Kriel	Sekundus
Beeslaar SE Oudl (Faan)	Bethal	Primus
Benson SM Oudl (Sollie)	Meyerton	Primus
Bester HH Diak (Erika)	Bothaville	Sekundus
Bester JGH Oudl (Hendrik)	Bothaville	Primus
Bester JP Dr (Johan)	Randfontein Midpark	Predikant
Beukes SA Ds (Fanie)	Laeveld	Predikant
Bevolo-Manders JM Ds (Janine)	Witfontein	Predikant
Beyers J Prof (Jaco)	Centurion-Oos, Dosent (UP)	Predikant
Bezuidenhout HB Oudl (Besie)	Namibkus	Primus
Bloem JD Oudl (Johan)	Kathu, Kuruman, Postmasburg	Primus
Bloem PJ Oudl (Peet)	Secunda	Primus
Boonzaaier PP Oudl (Piet)	Erasmia	Primus
Boshoff AC Ds (Anel)	Goudveld, Kroonstad, Odendaalsrus	Predikant
Boshoff FC Oudl (Frikkie)	Noordwestelike Pretoria	Primus
Boshoff FJ Dr (Frans)	Chrissiesmeer, Emeritaat	Predikant
Botha A Dr (Annelie)	Dosent (UP), Kempten	Predikant
Botha AS Ds (Armandt)	Elsburg, Groeneweide	Predikant
Botha DA Oudl (Dolf)	Waterval Boven	Primus
Botha GS (jr) Ds (Stephan)	Rustenburg-Suid	Predikant
Botha JHH Oudl (Kiewiet)	Witfontein	Primus
Botha L Oudl (Lucas)	Warmbad	Primus
Botha R Ds (Riaan)	Lydenburg	Predikant
Botha RM Oudl (Rudolph)	Naboomspruit	Primus
Botha RP Ds (Rudi)	Emeritaat, Wesmoot	Predikant

Breytenbach WJM Ds (Willem)	Emeritaat	Predikant
Briel PH Diak (Petrus)	Bronkhorstspuit	Primus
Britz JZ Ds (Hans)	Eendracht	Predikant
Bronkhorst JJJ Oudl (Harm)	Grimbeekpark	Primus
Buitendag P Ds (Paul)	Emeritaat, Newcastle, Volksrust	Predikant
Burger AJ Ds (Andries)	Pinetown	Predikant
Celliers HJ Ds (Kobus)	Brits	Predikant
Claassen J Ds (Jan)	Naboomspruit	Predikant
Clifton ACS Oudl (Christa)	Randburg	Primus
Cockeran A Ds (Annami)	Elandspoort	Predikant
Cockeran D Ds (Drian)	Bronkhorstspuit	Predikant
Coertze RJ Oudl (Roelf)	Pretoria-Oos	Primus
Coetzee GF Oudl (Freddie)	Primrose-Oos	Primus
Combrinck JJ Oudl (Johan)	Strand	Primus
Combrink J Oudl (Hannes)	Outeniqua	Primus
Conradie A Ds (Annerie)	Culembeeck	Predikant
De Beer GS Ds (Stephen)	Emeritaat, Noordwestelike Pretoria	Predikant
De Beer J Ds (Juan)	Parys	Predikant
De Beer L Ds (Louizé)	Ottosdal, Sannieshof	Predikant
De Beer SM Dr (Sanrie)	Philadelphia	Predikant
De Bruin CJ Ds (Johann)	Siekte Emeritaat	Predikant
De Bruyn P Diak (Paul)	Kampersrus Hoedspruit	Primus
De Klerk S Oudl (Susan)	Derdepoort	Primus
De Lange M Oudl (Morné)	El-Flora	Primus
De Lange Y Ds (Yolandé)	El-Flora	Predikant
De Lange Z Ds (Zanedrieka)	Swartkop	Predikant
De Leeuw LJ Ds (Lorret)	Carolina	Predikant
Delpont H Dr (Hein)	Swartkop	Predikant
Delpont M Ds (Mariaan)	Erasmia	Predikant
Denton RA Prof (Rudy)	Emeritaat, Grimbeekpark	Predikant
Deysel EM Oudl (Rentia)	Kruispad	Primus
Dreyer (jr) WA Ds (Willem)	Groot Marico	Predikant
Dreyer DE Diak (Elza)	Ebenhaeser	Sekundus
Dreyer EH Oudl (Ernst)	Ebenhaeser	Primus
Dreyer JJ Ds (Jaco)	Bloemfontein, Emeritaat	Predikant
Dreyer TF Dr (Thomas)	Malelane	Predikant
Dreyer TF Ds (Thomas)	Wapadrant	Predikant
Dreyer WA (sr) Prof (Wim)	Emeritaat, Outeniqua	Predikant
Du Bruyn M Oudl (Mary-Ann)	Westonaria	Primus
Du Piesanie IE Oudl (Isabel)	Olifantsfontein	Primus
Du Toit DJ Dr (Deon)	Pierneef	Predikant
Du Toit PS Oudl (Sean)	Middelburg	Primus
Dykema W Ds (Willem)	Windhoek	Predikant
Engelbrecht BM Ds (Marita)	Komatipoort	Predikant
Engelbrecht JC Oudl (Jan)	Komatipoort	Primus
Enslin CB Ds (Nardus)	Ebenhaeser	Predikant
Erasmus LK Ds (Lilian)	Wonderboom	Predikant
Ernst WS Oudl (Werner)	Trichardtsfontein	Primus
Esterhuizen PS Ds (Peet)	Bronkhorstspuit, Emeritaat	Predikant

Evert F Ds (Francois)	Declercqville, Hartbeesfontein	Predikant
Ferreira IF Ds (Erika)	Rustenburg-Tuine	Predikant
Fourie EG Ds (Etienne)	Benoryn, Emeritaat	Predikant
Gasson MM Ds (Marlize)	Benoryn	Predikant
Gates JW Diak (Wilna)	Krugersdorp-Wes	Primus
Geel (jr) L Ds (Leon)	Midstream	Predikant
Geel (sr) L Ds (Leon)	Grimbeekpark	Predikant
Geldenhuis JMA Oudl (Kobus)	Volksrust	Primus
Geyer A Ds (Anneline)	Kempton Park-Oos	Predikant
Geyser-Fouché AB Prof (Ananda)	Dosent (UP), Philadelphia	Predikant
Gouws L Diak (Leonore)	Kempton	Primus
Grau MP Oudl (Rinus)	Harare	Primus
Greyling JJ Ds (Johan)	Bethal, Morgenzon	Predikant
Grobbelaar AM Oudl (Annatjie)	Roedtan	Primus
Grobbelaar JP Oudl (Butch)	Magaliesmoot	Primus
Grobler AJ Oudl (Abrie)	Pretoria-Wes	Primus
Grobler J Oudl (Johan)	Schoemansdal	Primus
Grobler LC Oudl (Louw)	Magaliesburg	Primus
Groenewald A Oudl (Annatjie)	Pietermaritzburg	Primus
Groenewald TJ Oudl (Tim)	Duncanville	Primus
Guest KN Prop (Kharla)	Meyerton-Suid	Primus
Hamlyn KJ Oudl (Kevin)	Delmas	Primus
Harmse WH Ds (William)	Alberton-Wes	Predikant
Harmzen H Oudl (Herman)	Viljoenskroon	Sekundus
Harmzen PA Ds (André)	Buiteland, Swartkop	Predikant
Harris KV Oudl (Kenny)	Sundra	Primus
Hartman JA Oudl (Hansie)	Kempton Park-Oos	Sekundus
Hattingh AADV Oudl (At)	Krugersdorp-Noord	Sekundus
Hattingh AJ Ds (Attie)	Krugersdorp-Noord	Predikant
Hattingh AM Oudl (Alma)	Deo Volente	Primus
Hattingh JJP Mnr (Johan)	Sinodaal	Sinodale Dienssentrum
Herbst H Ds (Heloïse)	Rietvallei	Predikant
Hertzog CEC Ds (Colin)	Middelburg-Noord	Predikant
Hoepner HCT Diak (Herman)	Laeveld	Primus
Holmner JAG Oudl (Leon)	Standerton	Primus
Hopley R Ds (Rue)	Pretoria-Oos	Predikant
Jackson D Oudl (Duncan)	Worcester	Primus
Jacobs EM Oudl (Elize)	Rietvallei	Primus
Jacobs IJ Oudl (Sakkie)	Montana	Primus
Jacobs LJ Oudl (Lizelle)	Suidoos-Witbank	Primus
Jacobs PJ (jr) Dr (Pierre)	Gaborone	Predikant
Jacobs PJ (sr) Ds (Pierre)	Emeritaat, Outeniqua	Predikant
Jacobs SS Oudl (Saartjie)	Roedtan	Sekundus
Jacobsz JM Oudl (Kotie)	Springs-Noord	Primus
Janeke WJ Oudl (Willem)	Joachim Prinsloo	Primus
Janse van Rensburg A Dr (Antionette), Montana (243)	Dosent (UP), Montana	Predikant
Janse van Rensburg DR Oudl (Daan)	Van Warmelo	Primus

Janse van Rensburg JG Dr (Hannes)	Zuurfontein	Predikant
Janse van Rensburg KS Oudl (Karin)	Culembeeck	Primus
Janse van Rensburg L Ds (Leon)	Namibkus	Predikant
Janse van Rensburg PR Ds (Rudi)	Swellendam	Predikant
Jansen EM Ds (Liza)	Witbank-Suid	Predikant
Jansen van Rensburg JA Ds (Hannes)	Emmaus Kenleaf	Predikant
Jansen van Rensburg MJ Dr (Martin)	Delmas	Predikant
Jansen van Rensburg SM Oudl (Sanet)	Potchefstroom	Primus
Jones RJ Dr (Robert)	Derdepoort, Villieria	Predikant
Jordaan D Oudl (Dewald)	Noordelike Pretoria	Primus
Jordaan DS Oudl (Dawie)	Horison Roodepoort	Sekundus
Jordaan GJ Oudl (Gawie)	Eendracht	Primus
Joubert A Oudl (Alicia)	Rooihuiskraal	Primus
Joubert CM Diak (Maryke)	Montana-Oos	Primus
Joubert HS Ds (Henk)	Welgelegen-Pietersburg	Predikant
Joubert IJ Oudl (Sakkie)	Leeudoringstad	Sekundus
Joubert JJ Oudl (Johan)	Ruskoppies	Primus
Klaasen JP Oudl (Kobus)	Gerdau	Primus
Klaassen MG Oudl (Spokie)	Onverwacht	Primus
Kloppers A Ds (Anna-Marie)	Rustenburg-Suid	Predikant
Kloppers DF Oudl (Danie)	Koster	Primus
Kloppers HN Ds (Hein)	Koster, Magaliesburg, Noordrand	Predikant
Koekemoer JJC Ds (Johan)	Marble Hall	Predikant
Koekemoer MJ Oudl (Hansie)	Wolmaransstad	Primus
Kok O Oudl (Ockie)	Parkrand	Primus
Kok SA Ds (Schalk)	Potchefstroom-Noord	Predikant
Kok WJJ Ds (Willem)	Emeritaat, Potchefstroom	Predikant
Kok-Pretorius RC Dr (Marina)	Potchefstroom	Predikant
Kramer HMJ Ds (Marius)	Krugersdorp-Oos	Predikant
Kriel H Oudl (Herman)	Krugersdorp-Noord	Primus
Kruger D Oudl (Dries)	Swellendam	Primus
Kruger E Oudl (Elisabeth)	Panorama	Primus
Kruger I Ds (Iwana)	Pretoria-Oos	Predikant
Kruger JP Oudl (Johan)	Jeffreysbaai	Primus
Kruger R Diak (Ria)	Groeneweide	Primus
La Grange HF Ds (Hennie)	Emeritaat, Kampersrus Hoedspruit	Predikant
Labuschagne FJ Dr (Frikkie)	Olifantsfontein, Sinodaal	Predikant
Labuschagne HJ Ds (Henk)	Silverton	Predikant
Landsberg NHMJ Oudl (Nelia)	Potchefstroom-Noord	Primus
Le Roux C Dr (Chris)	Emeritaat, Stellenbosch	Predikant
Le Roux M Ds (Manda)	Weskus	Predikant
Le Roux PDM Ds (Pieter)	Christiana, Vaalharts	Predikant
Lindeque GC Dr (Gerhard)	Bybelgenootskap, Makarios	Predikant

Lindeque JP Oudl (Johan)	Van Der Hoff	Primus
Loftus N Ds (Natasha)	Barberton, Nelspruit	Predikant
Lombard IM Ds (Naas)	Emeritaat, Standerton	Predikant
Losper IM Ds (Retha)	Suidoos-Witbank	Predikant
Lötter L Ds (Lynette)	Vryheid	Predikant
Lötter-Matthee W Ds (Wilma)	Beroepafwagtend	Predikant
Lourens D Ds (Dalene)	Selcourt, Springs-Noord	Predikant
Louw BL Oudl (Wykus)	Witfield	Primus
Louw HF Ds (Hennie)	Drie Riviere	Predikant
Louw HJJ Oudl (Johan)	Messina	Primus
Louw JP Oudl (Piet)	Leeudoringstad	Primus
Louw MS Oudl (Marthinus)	Philadelphia	Primus
Maartens T Ds (Tanya)	Klerksdorp-Wilkoppies	Predikant
Macdonald GDJ Ds (Gert)	Nelspruit	Predikant
Malan GJ Dr (Gert)	Emeritaat, Mosselbaai	Predikant
Malan SM Oudl (Sunè)	Rustenburg-Kloof	Primus
Manders JT Ds (Jimmy)	Witfontein	Predikant
Marais GF Oudl (George)	Welgelegen-Pietersburg	Primus
Maree C Ds (Chantelle)	Meyerton-Suid	Predikant
Marnewick JC Ds (Johann)	Kruispad	Predikant
Marran EB dr (Ernest)	Losberg	Predikant
Mc Geer R Oudl (Rolandi)	Rustenburg-Tuine	Primus
Meyer CP Oudl (Pieter)	Mafeking	Primus
Meyer HP Ds (Herman)	Carletonville	Predikant
Meyer M Ds (Martin)	Secunda, Trichardtsfontein	Predikant
Meyer R Diak (Riana)	Carletonville	Primus
Meyer W Oudl (Wilma)	Alberton-Wes	Primus
Mitchell DL Oudl (David)	Drie Riviere-Oos	Primus
Mostert Z Ds (Zilcha)	Louis Trichardt	Predikant
Murray LW Oudl (Lukas)	Makarios	Primus
Myburgh CA Oudl (Carel)	Wonderboom	Primus
Nel GCJ Dr (Gerhard)	Horison Roodepoort	Predikant
Nel HSK Ds (Hennie)	Potgietersrus	Predikant
Nortjé F Ds (Freddie)	Bergsig, Emeritaat	Predikant
Oberholzer BC Ds (Barrie)	Grootfontein, Tsumeb	Predikant
Oelofse D Diak (Dries)	Emmaus Kenleaf	Primus
Olivier AD Oudl (Dries)	Van Der Hoff	Sekundus
Oosthuizen CE Oudl (Elize)	Selcourt	Primus
Oosthuizen T Oudl (Tobie)	Viljoenskroon	Primus
Oosthuyzen N Mnr (Nico)	Breyten	Primus
Oxton S Ds (Steve)	Wapadrant	Predikant
Paynter FJ Oudl (Fred)	Meyerspark	Primus
Pienaar AJ Ds (Kobus)	Kruin	Predikant
Pienaar RTI Ds (Robby)	Emeritaat, Ogies	Predikant
Pieterse AD Oudl (André)	Wapadrant	Primus
Pieterse C Ds (Christo)	Losberg	Predikant
Pieterse JJ Ds (Jacques)	Laer Suidkus	Predikant
Pohl JAH Oudl (Jacques)	Tzaneen	Primus
Pottas A Ds (Annieka)	Montana	Predikant
Pretorius C Dr (Christo)	Pretoria	Predikant
Pretorius L Mej (Loerika)	Ottosdal	Primus
Pretorius M Ds (Markus)	Weltevreden	Predikant
Pretorius PW Ds (Waldo)	Ventersdorp	Predikant

Pretorius SJ Oudl (Sarel)	Groot Marico	Primus
Pretorius WA Oudl (Willem)	Benoryn	Primus
Prinsloo CB Dr (Bernard)	Onverwacht	Predikant
Prinsloo E Diak (Elaine)	Bergsig	Primus
Prinsloo L Ds (Lisa-Mari)	Centurion-Oos	Predikant
Prinsloo WM Oudl (Tinus)	Pretoria-Noorderlig	Primus
Rademeyer GM Oudl (George)	Pretoria	Primus
Ras FH Ds (Frans)	Nigel	Predikant
Redelinghuys CE Oudl (Lia)	Otjiwarongo	Primus
Redelinghuys FJ Ds (Frans)	Emeritaat, Otjiwarongo, Outjo	Predikant
Robbertze MD Ds (Mariët)	Kempton	Predikant
Rocher G Ds (Guillaume)	Balfour, Heidelberg	Predikant
Roets PJ Ds (Pierre)	Springs-Oos	Predikant
Rossouw E Oudl (Elizabeth)	Stellenbosch	Primus
Rossouw MMS Oudl (Tina)	Krugerdsdorp-Oos	Primus
Rossouw P Ds (Pieter)	Mafeking, Zeerust	Predikant
Sanders DJ Oudl (David)	Vaalharts	Primus
Sauer W de V Ds (Willem)	Waterberg	Predikant
Schmidt D Ds (Denise)	Jeffreysbaai, Port Elizabeth	Predikant
Scholtz Y Ds (Yvette)	Meyerton	Predikant
Serfontein DJB Ds (Bouwer)	Emeritaat, Gobabis	Predikant
Shaw WM Ds (Elmien)	Swartkop	Predikant
Slabbert MJ Dr (Martin)	Philadelphia	Predikant
Small GP Oudl (George)	Kruin	Primus
Smit GJ Ds (Geo)	Potchefstroom-Suid	Predikant
Smit J Oudl (Johan)	Pierneef	Primus
Smit PF Oudl (Pieter)	Middelburg-Noord	Primus
Smith KF Ds (Kathleen)	Emeritaat, Kaapstad	Predikant
Smith LHJ Oudl (Lambert)	Nelspruit	Primus
Smith W Oudl (Willie)	Losberg	Primus
Sneygans FB Ds (Bernie)	Hartebeestpoort	Predikant
Snyman WE Ds (Elmien)	Sundra, Zesfontein	Predikant
Steenekamp NJS Ds (Nicolaas)	Middelburg	Predikant
Steenkamp PIL Oudl (Pieter)	Potgietersrus	Primus
Steenkamp PL Dr (Piet)	Emeritaat, Glencoe	Predikant
Steinmann A Ds (André)	Piet Potgieter	Predikant
Steinmann JD Ds (Daniel)	Windhoek	Predikant
Steyn JJ Ds (Joseph)	Klerksdorp-Suid	Predikant
Stoltz GPJ Ds (Gerhard)	Sinodaal, Westonaria	Predikant
Strydom A Oudl (Albert)	Villieria	Primus
Strydom CJ Diak (Christiaan)	Klerksdorp-Suid	Primus
Strydom WFB Diak (Willem)	Silverton	Primus
Swanepoel AC Ds (André)	Derde Kruis	Predikant
Swanepoel M Oudl (Marie)	Wesmoot	Primus
Swanepoel P Oudl (Pieter)	Piet Potgieter	Primus
Taljaard WD Oudl (Wouter)	Alberton	Primus
Terblanche D Oudl (Danie)	Rustenburg-Suid	Primus
Thomas A Ds (André)	Oos-Moot	Predikant
Truter JHL Dr (Jan)	Emeritaat, Letsitele	Predikant

Ungerer AG Dr (André)	Dosent (UP), Emeritaat, Pretoria-Oos	Predikant
Uys J Ds (Joha-Lize)	Kathu, Kuruman, Postmasburg	Predikant
Uys N Oudl (Nantes)	Zwartruggens	Primus
Van Baalen EJA Ds (Edzard)	Parkrand	Predikant
Van Biljon T Diak (Tertia)	Lichtenburg-Oos	Primus
Van den Bergh A Oudl (Anton)	Delareyville	Primus
Van den Heever TP Oudl (Philip)	Oos-Moot	Primus
Van der Berg BJ Oudl (Bennie)	Marble Hall	Primus
Van der Berg CJ Ds (Charel)	Emeritaat, Pietermaritzburg	Predikant
Van der Merwe CM Ds (Corlien)	Hartebeestpoort	Predikant
Van der Merwe H Diak (Hans)	Hartebeeshoek	Primus
Van der Merwe JF Ds (Hannes)	Pretoria-Oos	Predikant
Van der Walt CP Ds (Larry)	Oos-Londen	Predikant
Van der Walt M Ds (Milankie)	Namib-Suid	Predikant
Van der Westhuizen AMT Dr (Andorette)	Siekte Emeritaat	
Van der Westhuizen I Oudl (Sakkie)	Klerksdorp-Doringkruin	Primus
Van der Westhuizen RL Ds (Richard)	Tzaneen	Predikant
Van Deventer JBJ Ds (Kiewiet)	Joachim Prinsloo, Ruskoppies	Predikant
Van Heerden C Oudl (Charl)	Germiston	Primus
Van Heerden JG Oudl (Johan)	Sinodaal	Ordekommissie
Van Jaarsveld PA Ds (Paul)	Wapadrant	Predikant
Van Loggerenberg JZ Oudl (Johan)	Swartkop	Primus
Van Niekerk AT Oudl (At)	Vliegepoort	Primus
Van Niekerk FD Diak (Frikkie)	Springs-Oos	Primus
Van Niekerk MP Oudl (Petro)	Centurion-Oos	Primus
Van Rensburg L Ds (Lana)	Koedoesrand	Predikant
Van Rooyen DA Ds (Dirk)	Deo Volente	Predikant
Van Rooyen LS Ds (Lammert)	Lichtenburg-Oos	Predikant
Van Rooyen PW Oudl (Werner)	Elsburg	Primus
Van Schalkwyk EG Oudl (Ernest)	Weskus	Primus
Van Schalkwyk JBMH Ds (Barry)	Drie Riviere-Oos	Predikant
Van Sittert JJ Ds (Jaco)	Randburg	Predikant
Van Staden JH Dr (Johan)	Sionspoort	Predikant
Van Staden JM Dr (Thinus)	Montana	Predikant
Van Staden JM Ds (Marthinus)	Klerksdorp-Doringkruin	Predikant
Van Staden MC Oudl (Martin)	Zuurfontein	Primus
Van Staden P Dr (Piet)	Emeritaat, Stellenbosch, Worcester	Predikant
Van Tonder CAP Ds (Neels)	Boksburg, Emeritaat	Predikant

Van Wyk BJ Dr (Barry)	Emeritaat, Warmbad	Predikant
Van Wyk CJ Ds (CJ)	Alberton	Predikant
Van Wyk DJC (jr) Dr (Daan)	Van Der Hoff	Predikant
Van Wyk GF Ds (Frikkie)	Montana-Oos	Predikant
Van Wyk GS Oudl (Gert)	Weltevreden	Primus
Van Wyk WC Dr (Wouter)	Philadelphia, Sinodaal	Predikant
Van Zyl APG Oudl (Abraham)	Vanderkloof	Primus
Van Zyl G Ds (Gustav)	Phalaborwa	Predikant
Van Zyl M Diak (Mac)	Sionspoort	Primus
Van Zyl R Oudl (Roenie)	Ermelo	Primus
Venter AE Oudl (Alta)	Bloemfontein	Primus
Venter GS Oudl (Gerrit)	Malelane	Sekundus
Venter JJ Oudl (Koos)	Waterberg	Primus
Venter JL Oudl (Hannes)	Midstream	Primus
Venter SE Diak (Shirley)	Boksburg	Primus
Verryne I Oudl (Isabel)	Lichtenburg	Primus
Visser SS Oudl (Susan)	Potchefstroom-Suid	Primus
Viviers G Ds (Gerhard)	Lichtenburg	Predikant
Viviers JJC Oudl (Kobus)	Hartebeestpoort	Primus
Vogel IJ Ds (Jaco)	Rooihuiskraal	Predikant
Waugh E Oudl (Elmarie)	Kaapstad	Primus
Wiese AT Oudl (Dries)	Declercqville	Primus
Wilsenach S Oudl (Susan)	Zesfontein	Primus
Wolmarans PJ Ds (Hannes)	Secunda	Predikant
Young JA Ds (Johnny)	Rustenburg-Tuine	Predikant
Zastron SW Ds (Schalk)	Ermelo	Predikant

3.2 GOEDKEURING VAN DIE REGLEMENT VAN ORDE

3.2.1 OPROEP

Die oproep van die 74ste sitting van die AKV is deur die Kommissie van die AKV hanteer volgens die Kerkorde (Ordinansies 4.4 en 4.6.2).

3.2.2 AGENDA

Ordinansie 4.4.3:

Die Algemene Kerkvergadering

- (i) *neem bindende besluite namens alle gemeentes, ampsdraers en lidmate*
- (ii) *neem besluite oor die leer en belydenis, liturgie en vasstelling, en uitvoering van die Kerkorde*
- (iii) *tree op as bykomende vergadering wanneer 'n beroep gedoen word teen 'n bevinding van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering.*

- * Die Kommissie van die AKV het, met die oog op sinvolle besprekings, beskrywingspunte in die agenda opgeneem. Beskrywingspunte kan ondersteun word deur memoranda, studiestukke, voorstelle en versoekskrifte, en word ingedien kragtens Ordinansie 4.4.4 (iii) deur

- (a) *die Kommissie van die AKV*
- (b) *ringsvergaderings*
- (c) *die Predikantevergadering*
- (d) *die Algemene Diakensvergadering*
- (e) *rade van die Kerk*
- (f) *dienaars van die Woord, kerkrade en kerkraadslede deur die ringsvergadering in wie se werkkring hulle val*

* Volgens Ordinansie 4.2.3 (xix) reël die ringsvergadering watter afgevaardigde 'n beskrywingspunt wat opgeneem is in die agenda, tydens die AKV sal toelig en motiveer. Indien daar geen aanduiding gegee word wie die toeligting sal doen nie, word die skriba van die betrokke vergadering, raad, kommissie of komitee opgeroep om dit te doen of reëlings in dié verband te tref. Indien 'n beskrywingspunt deur 'n raad, kommissie of komitee in die agenda opgeneem word, wys die betrokke raad, kommissie of komitee self 'n afgevaardigde aan wat die beskrywingspunt sal toelig en motiveer.

* Die agenda wat vooraf beskikbaar gestel is, word as gelese beskou.

3.2.3 KOMMISSIES WAT TYDENS DIE VERGADERING FUNKSIONEER

Die Kommissie van die AKV het voorlopig kommissies benoem om bepaalde take voor en tydens die vergadering te hanteer. Die vergadering sal versoek word om te besluit oor die benoemings.

3.2.3.1 **Kommissie vir geloofsbriewe: Dr WC van Wyk en ds JF van der Merwe**

Die skribaat gaan die geloofsbriewe voor die aanvang van die AKV na en stel 'n presensielys saam. 'n Verslag oor geloofsbriewe wat nie in orde is nie, word aan die vergadering voorgehou. Die vergadering besluit daaroor.

3.2.3.2 **Ordekommissie**

- * Oudl Faan Beeslaar (sameroeper)
- * Oudl Daniel Esterhuizen
- * Oudl Joël Fourie
- * Oudl Simon Kotzé
- * Oudl Dries le Roux
- * Oudl Fred Paynter
- * Oudl André Pieterse
- * Oudl Johan van Heerden
- * Oudl Petro van Niekerk.

Die ouderlingslede van die uittredende Kommissie word benoem om as Ordekommissie op te tree. Nuutverkose kerkraadslede sal deur die loop van die vergadering met dié taak behulpsaam wees.

Die Ordekommissie ontvang en oorweeg skriftelike, gemotiveerde verskonings vir tydelike afwesigheid uit die vergadering, en sien toe dat die sittingsure stiptelik gehandhaaf word. Die Ordekommissie ontvang skriftelike verskonings van

afgevaardigdes wat die vergadering permanent verlaat, en behoorlik getekende geloofsbriewe vir sekundi wat hul plekke op die vergadering inneem.

Afgevaardigdes word dringend versoek om die vergadering stiptelik en getrou by te woon, en slegs in uiterste noodsituasies verskoning aan te teken.

Vorms waarop verskoning vir afwesigheid aangeteken word, is by die Ordekommissie beskikbaar.

3.2.3.3 **Formuleringskommissie**

- * Dr A Botha
- * Dr DJ du Toit
- * Dr PJ Jacobs
- * Dr GJ Malan (sameroeper)
- * Dr GCJ Nel
- * Ds JD Steinmann
- * Dr JH van Staden.

Die Formuleringskommissie ontvang voorstelle en amendemente op beskrywingspunte wat in die agenda opgeneem is, en sien toe dat die bewoording van voorstelle wat tydens die vergadering gemaak mag word, korrek is en nie in stryd is met enige besluit van die AKV of die Kerkorde nie.

Die Raad vir Kerkregtelike Advies bied ondersteuning aan die Formuleringskommissie.

3.2.4 **STEMPROSEDURE**

Di M Delpont, P Rossouw en JM van Staden (sameroeper) koördineer die stemproses saam met die konsultante wat deur die NHKA gekontrakteer is. Slimfone word gebruik, behalwe in gevalle waar dit nie moontlik is nie. In sulke gevalle moet die betrokke afgevaardigdes voor die aanvang van die vergadering die nodige reëlings met die skriba en komitee van stemtellers tref.

Die vergadering word versoek om sowel rotasie as kontinuïteit in ag te neem by die verkiesing van die Kommissie van die AKV en al die ander statutêre rade. Die primuslede van die Kommissie van die AKV en die Kuratorium word met volstrekte meerderheid verkies, maar die sekunduslede slegs met meerderheidstem.

Tydens besprekings van beskrywingspunte mag die voorsitter na sy of haar oordeel die vergadering versoek om by wyse van 'n kleurkaart aan te dui of hulle positief of negatief voel oor die beskrywingspunt en die motivering daarvoor. Wanneer daar 'n duidelike meerderheid van die vergadering vir of teen 'n beskrywingspunt is, mag die voorsitter vra of iemand uit die minderheid nogtans die behoefte het om die saak te bespreek en die standpunt te motiveer, en of die minderheid tevrede is om met die meerderheidsmening akkoord te gaan. Dit word gedoen om die verloop van verrigtinge vlot te laat verloop sonder om onnodige tyd te spandeer aan sake waaroor daar breë konsensus bestaan. Dit is nie bedoel om enige standpunt te onderdruk nie, en enigiemand wat wel die minderheidstandpunt wil stel, sal steeds die geleentheid kry.

By die verkiesing van die Tugkomitee moet daar verseker word dat kontinuïteit behoue bly. Derhalwe word die vergadering versoek om kragtens Ordinasie 4.4.4 (xii)(e) alle nominasies van predikante, kerkraadslede en kundiges *met motivering* aan die AKV voor te lê.

3.2.5 PROJEKSIESPAN

Die volgende projeksiespan word gebruik:

- * Ds LK Erasmus
- * Ds I Hartmann
- * Ds HJ Labuschagne
- * Ds S Oxton (sameroeper)
- * Ds LJ van der Linde
- * Ds CP van der Walt.

3.2.6 NOTULEHOUEERS EN NOTULE

Die sekretaris: Kommissie van die AKV, dr WC van Wyk, die skriba en viseskriba.

Die notule word soos volg beskikbaar gestel tydens die oggend teepouse, en sal daagliks net na middagete vir goedkeuring gestel word:

Datum	Notule
Woensdag 8 Oktober	Openingsgeleentheid, middagsitting van 6 Oktober, oggend- en middagsitting van 7 Oktober.
Donderdag 9 Oktober	Oggend- en middagsitting van 8 Oktober.
Vrydag 10 Oktober	Oggend- en middagsitting van 9 Oktober.

Die notule sal daagliks elektronies op die webblad van die 74ste AKV geplaas word en as gelese beskou word wanneer dit ter vergadering vir korrektheid voorgehou word. ***Alle lede van die vergadering is verantwoordelik vir die korrektheid van die notule.***

Slegs inhoudelike regstellings aan die notule sal ter vergadering gedoen word. Afgevaardigdes word versoek om ***spelfoute en redaksionele regstellings skriftelik by die notulehouers in te handig.***

Die notulehouers sorg vir die opneem van alle besluite en handeling van die vergadering in die notule, en die notule word binne ses maande na afloop van die sitting deur die Kommissie van die AKV gefinaliseer en elektronies versprei (Ordinansie 4.4.4 (xiv)).

Binne ses maande na die AKV, op koste van die gemeentes, word een gedrukte kopie van die Kerkorde aan elke kerkraad en predikant gestuur. Die besluitebundel word slegs elektronies versprei.

3.2.7 BESPREKINGS EN SPREEKBEURTE

3.2.7.1 Spreekbeurte

'n Lid van die vergadering wat 'n spreekbeurt oor 'n bepaalde saak in die agenda verlang, rig die versoek vooraf mondeling, skriftelik of by wyse van 'n WhatsApp aan die Formuleringskommissie. Die sprekerslys sal, wanneer die bepaalde saak aan die orde gestel word vir bespreking, op die elektroniese inligtingskerm verskyn, waarna die besprekingslys gesluit word. Die voorsitter ken die spreekbeurte toe

in die volgorde van die sprekerslys. Die tydsduur van 'n spreekbeurt is beperk tot vyf minute, maar mag, met toestemming van die vergadering, gewysig word. Geen lid van die vergadering is geregtig op meer as een spreekbeurt oor 'n bepaalde saak nie, behalwe wanneer al die sprekers op die lys hulle beurt gehad het en daar nog tyd vir bespreking toegeken is. Die voorsitter beslis of die bespreking beëindig word en of daar 'n tweede spreekbeurt toegeken word.

3.2.7.2 Orde rondom besprekings

- (i) Die voorsitter het die taak om sprekers by die punt onder behandeling te bepaal, te sorg dat sprekers nie argumente wat reeds geopper is, herhaal nie, en persone wat dreigemente uiter of die argument op 'n persoonlike vlak voer, tot orde te roep. Wanneer 'n spreker afdwaal, of argumente herhaal, of dreigemente uiter, of *ad hominem* argumenteer, sal die voorsitter sy of haar aandag daarop vestig. As hy of sy na vermaning daarin bly volhard, sal die voorsitter hom of haar die woord ontnem.
- (ii) Enige lid van die vergadering kan op 'n punt van orde die aandag van die voorsitter daarop vestig dat die voorsitter of 'n spreker nie volgens die Reglement van Orde of algemene vergaderingsprosedures handel nie, waarna die voorsitter die saak verder reël.
- (iii) Die voorsteller van 'n beskrywingspunt of van 'n amendement op 'n beskrywingspunt het die reg om direk voordat daar tot die finale stemming oorgegaan word, repliek te lewer.

3.2.7.3 Ter inligting

- (i) Beskrywingspunte: 'n Beskrywingspunt is 'n voorstel wat via die ringsvergadering of Kommissie van die AKV in die agenda opgeneem is vir besluitneming.
- (ii) Voorstelle: Geen nuwe sake kan tydens die vergadering aan die orde gestel word nie. Slegs voorstelle wat verband hou met beskrywingspunte wat reeds in die agenda opgeneem is, kan ter tafel geneem word.
- (iii) Amendement: 'n Amendement op 'n beskrywingspunt is 'n voorstel wat nie die wesenlike inhoud van die beskrywingspunt affekteer nie, maar die bedoeling het om die beskrywingspunt te wysig.

Tydens die bespreking van 'n beskrywingspunt op die agenda kan lede van die vergadering amendemente op beskrywingspunte by die Formuleringskommissie indien. Dit moet skriftelik geskied en moet deur die voorsteller en 'n sekondant onderteken wees.

Na ontvangs van 'n amendement word dit eerste gestel. Indien dit nie aanvaar word nie, verval dit, en die beskrywingspunt in die agenda geld en word voorgehou vir besluit. Indien die amendement aanvaar word, word dit die nuwe geamendeerde beskrywingspunt wat die beskrywingspunt in die agenda vervang. Indien 'n beskrywingspunt finansiële implikasies het, moet dit aan die vergadering uitgewys word.

- (iv) Indien 'n beskrywingspunt, voorstel of amendement finansiële implikasies het wat nie in die begroting van die Raad van Finansies verreken is nie, moet dit aan die vergadering uitgewys word.

3.2.8 MOSIES

3.2.8.1 Slegs ordemosies wat die orde en gang van die vergadering raak, mag ingedien word. Ordemosies word volgens die diskresie van die voorsitter hanteer.

3.2.8.2 Mosies van meelewing en waardering mag gedurende die vergadering ingedien word.

3.2.9 BEHANDELING VAN VERSLAE

3.2.9.1 By die behandeling van verslae stel die voorsitter eers die verslag vir bespreking en daarna die beskrywingspunte wat daarop betrekking het vir besluit. Wanneer veranderinge in die verslag voorgestel word, stel die voorsitter eers die aanbevelings en daarna die gewysigde verslag.

3.2.9.2 'n Verslag wat so afgehandel is, kan nie weer behandel word nie. Wanneer 'n lid van die vergadering van mening is dat enige besluit hersien moet word, kan die lid tydens die sitting van die vergadering 'n skriftelike versoek om hersiening inhandig, medeonderteken deur 'n ander lid van die vergadering. By ontvangs van so 'n versoek lê die voorsitter dit aan die vergadering voor. Die voorsteller ontvang die geleentheid om die versoek toe te lig, en een spreker wat beswaar wil maak, ontvang ook 'n spreekbeurt. Die tydsduur is in elke geval beperk tot vyf minute. Daarna stem die vergadering oor die versoek. Indien twee derdes van die vergadering hom ten gunste van die versoek verklaar, word die saak opnuut behandel. Hierdie reëling geld nie in die geval van 'n buitengewone AKV nie.

3.2.10 AANTEKEN VAN TEENSTEM

'n Teenstem van enige lid van die vergadering teen 'n besluit word aangeteken by die skribaats so gou moontlik nadat die stemming oor die betrokke saak afgehandel is. 'n Teenstem word sonder bespreking in die notule opgeneem.

3.2.11 KLEREDRAG

Kleredrag moet nie afbreuk doen aan die waardigheid van die vergadering nie. By die amptelike opening Maandagmiddag dra alle dienaars van die Woord 'n toga.

3.2.12 AGENDA VOLG AAN DIE HAND VAN DIE KERKORDE VAN DIE NHKA

Die agenda is aan die hand van die Kerkorde se indeling ingerig, maar wil ook uitdrukking gee aan die Kerk se roeping en werk soos dit verwoord is in die visie en missie van die Kerk, naamlik

Visie

Ons droom is dat alle mense in Jesus Christus sal glo as hoop vir die wêreld.

Missie

Om werklik Kerk van Christus te wees deur te fokus op

- * viering
- * gemeenskap
- * diens
- * getuigenis.

Daarom wil die NHKA as gemeenskap van gelowiges ons geloof in Jesus Christus in woord en lied vier, ons medemense dien en van die verlossing in Christus getuig.

Op hierdie weg sal ons deurgaans die volgende waardes handhaaf:

- * Nederigheid in ons lewe voor God.
- * Nugterheid in ons omgang met die Woord.
- * Menslikheid in ons verhoudings met mekaar en ander mense.

Dit wil ons nastreef deur

- * gehoorsame uitlewing van die Woord
- * deurleefde en eietydse prediking
- * entoesiastiese uitdra van die evangelie
- * visioenêre leierskap op alle terreine
- * liefdevolle ondersteuning van alle mense in nood
- * op die uniekheid van Christus en sy Kerk te fokus.

Die volgende wysiging word aanvaar:

- * **By die verkiesing van kommissies en rade dien lede van die vergadering nominasies in, waarna 'n stemming tussen die genomineerde persone gehou word.**

3.3 SITTINGSURE

Die volgende sittingsure word aanbeveel:

Oggendsitting	08:30 tot 12:30	-	met teepouse 10:30 tot 11:00
Toekennings	12:30 tot 13:00		
Middagsitting	14:00 tot 18:00	-	met teepouse 16:00 tot 16:30
Afsluiting	18:00 tot 18:15.		

Die middagsitting op Maandag 6 Oktober 2025 begin om 14:00 in die kerkgebou van die Doxa Deo Gemeente Midstream.

Die vergadering bepaal die sittingsure.

3.4 GROETEBODSKAPPE

Groetebodskappe van kerke word skriftelik in die agenda van die AKV opgeneem vir kennisname van die vergadering. Kerke wat uitgenooi word, dui aan wie namens die kerkgenootskap die vergadering bywoon.

3.4.1 GEKA

Ds Gawie van der Merwe

*Dit is 'n voorreg om namens die **GEKA** die groete oor te dra aan ons broers en susters in die NHKA.*

*Met dié boodskap wil ons uitdrukking gee aan die band tussen die **GEKA** en die NHKA. Ons deel nie net 'n gemeenskaplike taal, kultuur en geskiedenis nie, maar*

ook 'n roeping en belydenis en deesdae ook leraars met di WA Botha en PS Dreyer wat leraars in Bunbury gemeente is. (Ds D Bester – ook uit NHKA gelede - is werksaam in Brisbane, maar het nog nie 'n beroep gekry nie.)

Ons groet julle met die woorde uit Romeine 1: 7: “Genade en vrede vir julle van God ons Vader en die Here Jesus Christus!” Mag julle vergadering deurtrek wees van hierdie genade en vrede wat alle verstand te bowe gaan.

Dankie vir die uitnodiging om die 2025 vergadering van die NHKA as waarnemer by te woon. Ongelukkig sal ons dit nie in persoon kan doen nie, maar glo dat hierdie boodskap van groete wel ons teenwoordigheid in gees sal bevestig.

Ons vertel graag wat die Here, sedert ons laaste groeteboodskap, in die [GEKA](#) gedoen het.

In die afgelope ongeveer twee jaar kon daar aan drie leraars predikantsbevoegdheid gegee word. Ds Ashton Watts is die eerste leraar in die [GEKA](#), wat as gemeenteseun uit eie gelede sy studies as predikant voltooi het en as voltydse leraar bevestig is. Ons is opgewonde dat ds Freek Terblanche hom by die [GEKA](#) aangesluit het vanuit die Afrikaanse Christenkerk in Nieu Seeland. Ds Peter Malan – beroep uit Suid Afrika – het ook in die afgelope 18 maande as leraar in Perth gevestig. Verder het die eerste leraar van die [GEKA](#) in September 2024 geëmeriteer. Ds James Walters het vir 15 jaar in een van die Perth gemeentes van die [GEKA](#) gedien.

Die werksaamhede van die [GEKA](#) het verder uitgebrei met twee nuwe punte wat in Queensland tot stand gekom het. Dit bring die totale aantal punte waar die [GEKA](#) Afrikaanssprekendes bedien op 15 te staan. Daar is reeds gesprekke vir verdere punte.

Behalwe vir die bediening aan Afrikaanssprekende gelowiges is daar twee gemeentes wat gelyklopende Engelse bedieninge het. Die gemeentes is ook betrokke by verskeie uitreikaksies in Australië, Namibië, Suid Afrika en Bali. Saam met die [GKKI](#) in Bali was ons betrokke by die bou van nege kerke, plant van twee gemeentes, ondersteuning en versorging van plaaslike [GKKI](#) leraars, ondersteuning van kinders en leraaropleiding. Daar is twee gereelde uitreikbesoeke per jaar met potensiaal vir meer.

Soos die omgewing en wêreld om ons verander, word die kerk ook gekonfronteer met nuwe uitdagings wat ons noop om nuut te dink oor kerkwees en die bediening.

Die COVID-pandemie het kerke en gemeentes geforseer om gebruik te maak van elektroniese en sosiale media platforms om lidmate met die Woord te bedien en kontak te behou. Gemeente en landsgrense beperk nie meer betrokkenheid by gemeentes nie. Uitsendings van gemeente-eredienste word oor die wêreld gevolg. Dit bring nie net geleenthede nie, maar ook uitdagings. Die aantal lidmate wat bereik word, word nou nie meer bepaal deur die aantal mense wat die eredienste bywoon nie, maar ook dié wat later aanlyn na die opnames kyk. In sommige gevalle is dit tot vyf keer meer as die aantal mense wat in persoon by die eredienste is.

Ons is bewus van 'n groeiende stroom nuwe immigrante wat na Australië verhuis, nie net uit Suid Afrika nie, maar ook uit ander wêrelddele. Dit maak ons bediening in 'n sekere sin anders as die kerke in Suid-Afrika, maar terselfdertyd 'n groot uitdaging. Anders as 20 jaar gelede is die Afrikaanse Kerk nie meer die eerste

stop vir nuwe immigrante vir inligting en netwerke nie. Sosiale media en groepe bied aan nuwe immigrante nou al die inligting en kontakte. Nuwe immigrantgelowiges wat eredienste bywoon is dus ernstig oor hulle geloof en word gewoonlik lidmate van die gemeente. Dit verminder die belewenis van 'n deurgangskerk soos vroeër, maar dit ontnem gemeentes ook die eerste kontak met nuwe immigrante en geleentheid om na hulle uit te reik. As gemeentes met die nuwe immigrante kontak wil hê, beteken dit dat daar na hulle gesoek moet word. Dinge soos die jaarlikse basaar en ander sosiale geleenthede is baie keer 'n goeie trekpleister en eerste kontak vir baie mense wat later lidmate raak.

Ons bede vir die NHKA bly, soos vir die ander susterkerke, dat julle 'n geloofsgemeenskap sal wees waardeur die Here Sy lig sal laat skyn, wat deure sal oop maak om die evangelie aan 'n verlore wêreld wat in nood is te bring.

Genade en vrede van God ons Vader, Jesus Christus onse Here en die Heilige Gees word u toegebid.

3.4.2 **ELCSA (CAPE CHURCH)**

Biskop Gilbert Filter

*I bring you greetings from the members of the **ELCSA** (Cape Church). Our thoughts and prayers are with this Assembly. May the Lord guide the deliberations and decision taken to benefit of His people who serve in and through the local church.*

In our tradition, we have a Watchword for the year. For 2025 it is taken from St Paul's first letter to the Thessalonians. Paul says: "Test everything; hold on to the good." (1 Thessalonians 5: 21). We pray that it will give us courage to be bold, seeking new ways of serving as the Body of Christ.

The apostle Paul addressed this letter to the congregation in Thessalonica. People from various countries lived in the wealthy harbour city, bringing different languages, lifestyles, cultures, philosophies and religions. That was both beneficial and challenging for society, as people were spoiled for choice, but also had a need to protect their own values and beliefs.

Testing is not about my own judgment but about aligning actions and beliefs with the life and teachings of Jesus Christ. Dr Martin Luther reminded us that the Word of God is the ultimate standard against which all doctrines, teachings, and practices must be measured. Therefore, knowing the Word of God, we have a truthful standard to measure against. Yes, all testing must be grounded in Scripture.

We live in a country which is challenged by the presence of many foreigners, migrants and refugees who desperately seek to find a home away from home. Poverty, unemployment, a lack of housing, just to mention a few social challenges affect our people to live a dignified life. These and many more challenges call on us to find ways to be church with and for the people.

It is by grace that we are God's people. It is through Him that we love and care. This we do by hosting strangers and by being hosted by strangers. By reaching out and welcoming strangers, we experience changed tables. But reality is that this unsettles us, but the new and changed enriches our being the Body of Christ here and now. May this Assembly encourage and empower you to be His body here and now.

The **ELCSA** (Cape Church) gathered for its synod on 18 to 21 September 2025 at St Martini Lutheran Church in Cape Town. Our topic was “Liturgy and Life”. We deliberated on the connection between liturgy and life. Liturgy is how we publicly worship God, our Gottesdienst. But it is not first and foremost about us serving God; it is the Triune God serving us.

May your General Church Assembly be a blessing to all.

3.4.3 **NGK**

Ds Jan Lubbe

*Dit is die derde eeu wat ons saam betree: Die **NGKSA** en die NHKA, algar kinders van daardie eerste veertien gemeentes wat in November 1824 as ‘n eerste “Algemene Kerkvergadering” ontmoet het, en almal wat sedertdien by ons aangesluit het – kinders van die Reformasie, geplant en getoë hier aan die suidpunt van Afrika. Ons groet jul met blydschap en dankbaarheid, en in die Naam van Christus, die Here; die Gestuurde van God.*

Ons ag onself as NG Kerke diep bevoorreg om sáám met julle – in die woorde van Nicea – dié “een, heilige, algemene Kerk” te mag wees, “gegrond op die leer van die apostels”. Ons ag ons bevoorreg om sáám met julle in ons teologiese opleiding (onder andere in Pretoria) en ander leergemeenskappe en ook in ons bediening regdeur die land, oor dié “leer van die apostels”, die Evangelie, na te dink in ‘n tyd en konteks wat soveel anders as 1 700 gelede geword het. Uit ons gedeelde teologiese herkoms, uit ons samewerking in Bybelvertalings en -vertolking, in ons liedereskat en erns met die liturgie, leer ons steeds van mekaar. Dit het die konferensies, vieringe en publikasies van 2024 bevestig. Van ons kant, ‘n hartlike gelukwense daarom ook met dié twee eeue van “Kerkwees”.

Ons ag onself verder bevoorreg om sáám met julle die apostolaatskap van die Kerk te bely, die Missio Dei, ons gestuurdheid, ‘n roeping hier in Afrika. Ons is inderdaad bevoorregte kerke – klein in die groter konteks – maar daarom juis ook rus daar op ons so ‘n groot, gedeelde verantwoordelikheid vir die kudde van die Here aan ons toevertrou, en almal wat daar ver is. Van die kant van die NG Kerk, verlang ons na méér as net ‘n “bilaterale ooreenkoms” met julle. Ons wil in hierdie dae soek na ‘n versterking van die gemeenskap van gelowiges met julle; die erkenning van mekaar as broers en susters wat in ons aanbidding en verkondiging Sondae in stad en verre platteland, die “een liggaam en een Gees, een geloof, een doop, een hoop” bely en beliggaam (Efesiërs 4: 4 tot 6); die saamvoeg van ons stemme om profeties te pleit vir vrede, versoening en veiligheid in ons eie midde, onderling en in ons breër Suid-Afrikaanse gemeenskap; die handevat om beter te kan help waar daar nood is, of dit nou pastoraal-, maatskaplik- of diakonaal van aard mag wees, gewoon vars brood en ‘n beker water te deel. Ons land het ons – sáám – nodig!

Om hierdie rede bid ons dat God julle mag seën met sy liefdevolle en genadige teenwoordigheid hierdie week; dat Christus julle deur hierdie vergadering mag “vergader, beskerm en onderhou” (Heidelbergse Kategismus, Sondag 21); en dat sý Gees julle mag lei met lig en onderskeiding in die bestudering van sy Woord, die soeke na wysheid en ‘n gelyke weg vorentoe. Ons bid vir diegene wat Hy tot leierskap sal roep, en ons bid vir ‘n spoedige ontmoeting met julle, sodat ons die gawe én opgaaf van die eenheid van sy Kerk mag beleef en deel.

3.4.4

MRCC

Ds Oscar Madlala

Allow me to extend warm and sincere greetings to each of you in the name of our Lord and Saviour, Jesus Christ. It is indeed an honour to address this 74th General Church Assembly of NHKA. As we reflect on the state of the church today, we cannot separate our journey from the broader realities shaping our nation and the world. The Church stands at a critical juncture, celebrating more than two centuries of faith while confronting pressing social ills. Our communities continue to grapple with gender-based violence (GBV), poverty, inequality, and youth unemployment that threaten the hopes of an entire generation. The national dialogue on cohesion and renewal, along with the introduction of the Government of National Unity (GNU), calls upon the church to play a prophetic and pastoral role in healing, reconciling, and guiding society. The Church must be the conscience of the nation — speaking truth to power, defending the vulnerable, and proclaiming the Gospel of peace in a world torn by division.

Globally, shifting geopolitics and platforms such as the G20 summit remind us that South Africa is part of an interconnected world where economic uncertainty and conflict reverberate into our daily lives. Wars, migration, and climate change all affect the stability of nations and the well-being of ordinary families. In this context, NHKA must remain a beacon of hope —advocating justice, nurturing faith, and equipping its members to respond meaningfully to these challenges. Our faith must move beyond the walls of the church and find expression in acts of compassion, peacebuilding, and moral renewal.

As the MRCC, we take this opportunity to express deep appreciation for the relationship we have enjoyed with the NHKA throughout the years since 1923.

Our partnership has been a testimony to what can be achieved when two churches walk together in faith, humility, and mutual respect. While we are conscious of the struggles within the NHKA, such as the decline in membership and financial constraints, we are convinced that there remains much to be shared and learned between our two denominations. Collaboration in theological training, ministerial development, and skills transfer can enrich both our ministries and strengthen the broader body of Christ. A relationship that spans over a century cannot be allowed to fade into history. Our shared roots, experiences, and theological traditions remind us that unity does not mean uniformity, but a shared commitment to Christ's mission. In that spirit, we commend the initiative of holding regular bilateral meetings with the NHKA Moderature through a dedicated working group — a platform focused on joint planning and development between our two churches. May this spirit of collaboration continue to thrive well beyond the current term.

The MRCC stands ready to walk alongside the NHKA in prayer, encouragement, and practical support as we both navigate the complexities of ministry in a changing world. We acknowledge that the financial difficulties within the NHKA have also affected the MRCC, particularly through the steady decline in subsidy support. Yet, even in this reality, we see an opportunity to reimagine how we can work together more sustainably. The spirit of partnership must go beyond financial dependency to include capacity building, joint projects, and shared innovation in ministry. Together, we can explore new models of ministry — ones that empower our local congregations and focus on spiritual and community renewal. The Church must rise again as a moral compass for society — not through political power, but through spiritual authority grounded in service, humility, and truth. We must also

invest in our young people, for they are not only the future of the church — they are the present. Let us nurture them with wisdom, equip them with theological knowledge and skills. Let our churches become safe spaces where hope is kindled, where broken families are restored, and where communities find purpose again. In the words of the Prophet Isaiah, “Arise, shine, for your light has come, and the glory of the Lord rises upon you” (Isaiah 60: 1).

May this be a season of rising for both the NHKA and the MRCC — a season of healing, reconciliation, and renewed commitment to God’s mission. Let our unity in Christ speak louder than our differences. Let our shared history become a foundation for a future of greater collaboration and witness. As you deliberate in this Synod, reviewing policies, tabling reports, shaping the future and electing new leadership, may we do so under the guidance of the Holy Spirit, with wisdom and grace. May God bless the leadership of the NHKA, sustain your congregations and deepen the bonds of fellowship between our churches. And may the light of Christ continue to shine through us — bringing transformation, peace, and hope to our beloved nation.

On behalf of the MRCC General Church Assembly, we wish you a fruitful and productive 74th General Church Assembly.

Thank you and may God bless you all.

3.4.5 GHG

Ds Frans Marais

Die bestuur van die GHG stuur hiermee groete. Ons bid die afgevaardigdes na die 74ste AKV van die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika die leiding van die Heilige Gees toe.

Ons is dankbaar vir die teologiese gesprek wat tussen die GHG en die NHKA begin het. Met ‘n opregte verlange bid ons dat wysheid en insig sal seëvier sodat ons mekaar op teologiese gronde sal vind; hofsake sal laat vaar; en in die gees van 1 Korintiërs 6 in harmonie met mekaar sal omgaan.

Ons onlangse jaarvergadering het ‘n besluit hieroor geneem. Ons sal dit aan die nuutverkose Kommissie van die AKV deurgee sodra ons notule bekragtig is.

Mag die Heilige Gees u vergadering lei tot besluite in belang van die suiwer evangelie, die kerk en tot verheerliking van die Hoof van die Kerk, Jesus Christus, die Here.

3.4.6 SOLIDARITEIT HELPENDE HAND

Mnr Hannes Noëth

Gegroet broeders en susters in die geloof in ons Here Jesus Christus.

Dit is van Solidariteit Helpende Hand se kant af ‘n voorreg om u sterkte en seën toe te bid op die vergadering.

Baie dankie vir die werk wat in ons gemeentes en ons land gedoen word.

Dit is ons bede dat u as kerkverband ook die seën van die Here sal ervaar in die gemeentes, maar ook daar waar u elkeen woon en werk.

Wees verseker dat dit vir Solidariteit Helpende Hand 'n voorreg is om met baie gevalle met u saam te werk, 'n pad te loop en saam in die geloof 'n toekoms uit te bou.

3.4.7 CUC

Ds Sikawu Makubalo

Grace and peace to you in the name of our Lord Jesus Christ.

On behalf of the CUC, we extend warm greetings to your Synod and heartfelt welcome to the NHKA as Observer Members of the CUC. We give thanks for this new step in our shared journey of faith and reconciliation, trusting that the Spirit who unites us in one baptism will continue to guide us toward deeper expressions of visible unity.

Your participation in the CUC brings new opportunities for dialogue, mutual learning, and joint witness to the Gospel in our diverse and changing South African context.

We look forward to walking this road together in hope and in service to Christ's mission of healing and peace.

With every blessing for your Synod deliberations,

3.5 MOSIES

‘n Mosie van roubeklag met die afsterwe van dienaars van die Woord, ampsdraers en lidmate wat sedert die 73ste AKV oorlede is, word deur die voorsitter gestel.

Daar word kennis geneem van die afsterwe van die volgende predikante:

2022

- * Ds MCE Botes
- * Ds DS Smit.

2023

- * Ds HJ Jansen van Rensburg
- * Ds LJ Meyer
- * Ds MJJ Redelinghuys
- * Prof LJS Steenkamp
- * Ds SJ Swanepoel
- * Ds AV van Staden
- * Ds WPF van Wyk.

2024

- * Ds H Aucamp
- * Ds JJC du Plooy
- * Ds MJ Fouché
- * Ds PJJ Kotzé

- * Ds T Snyman
- * Prof AG van Aarde
- * Ds JH van Staden.

2025

- * Ds TF Joubert
- * Dr WC Kloppers
- * Ds JH Prinsloo
- * Dr WA Strydom
- * Ds GJ van Staden
- * Ds JF Wilson.

Daar word kennis geneem van die afsterwe van die volgende bekende figure in die Kerk:

2023

- * Mev Callie Engelbrecht, weduwee van wyle ds JJ Engelbrecht.
- * Mev Martie Hattingh, voorheen getroud met wyle ds FJH Buitendag.
- * Diak Sarie Herbst, diaken van Gemeente Lichtenburg.
- * Ds Andreas Kleynhans, voorheen predikant van die NHKA.
- * Ds Klaas Koning, voormalige predikant van die NHKA.
- * Raadslid Casper McDonald, lidmaat van Gemeente Rooihuiskraal.
- * Mev Ria Naudé, weduwee van wyle ds MJ Naudé.
- * Oudl Gert Petorius, kerkraadslid van Gemeente Witfontein.
- * Mev Eunice Smit, weduwee van wyle ds CJ Smit.
- * Mev Elsa Swanepoel, weduwee van wyle ds SJ Swanepoel.
- * Mev Joekie van der Westhuizen, eggenote van prof HG van der Westhuizen, voormalige predikant van die NHKA.
- * Oudl Hennie Willemse, lid van die Tugkomitee.

2024

- * Mnr Johannes Greyling, voormalige predikant van die NHKA.
- * Mev Rina Oosthuizen, werksaam by die Ouditafdeling.
- * Prof Adriaan Pont, voormalige predikant van die NHKA.
- * Mev Lucia Prinsloo, eggenote van ds Dappie Prinsloo wat vroeër predikant in die NHKA was, en ma van ds A Jansen van Rensburg.
- * Mev Babs Redelinghuys, weduwee van wyle ds MJJ Redelinghuys.
- * Mnr Boy Skosana, werknemer van die Sinodale Dienssentrum.
- * Oudl Frits Smit, jare lange lid van die Raad van Finansies en Kommissie van die AKV.
- * Mev Annetjie van Schalkwyk, weduwee van wyle ds JG du Plessis.

2025

- * Mev Marie Bloem, weduwee van wyle ds GN Bloem.
- * Mej Marieta Bodenstein, voormalige werknemer van die Sinodale Dienssentrum.
- * Mev Riana le Roux, lid van die Kommissie van die [ADV](#).
- * Ds GBM Madlala, emerituspredikant van die [MRCC](#) en pa van ds Oscar Madlala.
- * Mev Anthea Malan, voormalige werknemer van die Sinodale Dienssentrum.
- * Mev Ena Mans, eggenote van wyle dr CJ Mans.

- * Mev Corrie Meyer, weduwe van wyle ds LJ Meyer.
- * Mnr Jurie Wessels, voormalige werknemer van die Sinodale Dienssentrum.

3.5.1 PERSONALIA

Die volgende predikante en bekende kerkfigure het besondere prestasies behaal:

2022

- * Prof J Beyers is aangestel as adjunkdekaan in die Fakulteit Teologie en Religie by [UP](#).
- * Prof J Buitendag het by die *Fuller Theological Seminary* se Pasadena-kampus in Genève 'n lesing gelewer oor 'n ekoteologie wat wetenskaplik gefundeer en Bybelsgebaseer is.
- * Prof AB Geyser-Fouché het die *Dean's Merit Award* vir uitnemende navorsing ontvang.
- * Prof T van Wyk het die *Dean's Merit Award* vir uitmuntende onderrig ontvang.

2023

- * Dr JP Bester het die Gevorderde Kortkursus in Bestuurstrategie van die [NWU](#) se Sakeskool geslaag.
- * Prof CJ Beukes, voormalige predikant van die NHKA, het die Jacques van der Elst-prys ontvang vir die beste artikel wat in 'n bepaalde jaar in die *Tydskrif Vir Geesteswetenskappe* verskyn het.
- * Prof J Buitendag het die CLF-Elise Tempelhoff-toekenning vir omgewingsbewaring en -geregtigheid ontvang.
- * Prof Y Dreyer het erelidmaatskap ontvang van die Werkgemeenskap vir Praktiese Teologie in Suid-Afrika. Dit word toegeken aan lede vir hul jarelange akademiese bydraes nadat hulle afgetree het.
- * Prof PJ Jordaan is verkies tot president van die [LXXSA](#). Die [LXXSA](#) is 'n internasionale vereniging wat jaarliks konferensies oor die studie van die Septuaginta hou. Prof Jordaan is 'n vertaler van sekere Deuterokanonieke boeke van die 2020 Afrikaanse Bybelvertaling en het as promotor opgetree vir verskeie doktorsale kandidate op hierdie boeke.
- * Prof Christina Landman ([VGKSA](#)) het erelidmaatskap ontvang van die Werkgemeenskap vir Praktiese Teologie in Suid-Afrika. Dit word toegeken aan lede vir hul jarelange akademiese bydraes nadat hulle afgetree het.
- * Ds DJD Taljard het die Gevorderde Kortkursus in Bestuurstrategie van die [NWU](#) se Sakeskool geslaag.
- * Prof E van Eck, voormalige predikant van die NHKA, is aangestel as rektor van *Knox College* in Toronto, Kanada.
- * Prof T van Wyk het die Romeense Parlement op uitnodiging toegesprek binne die breë tema van menseregte. Sy is ook as *senior fellow* by [IPSEC](#), wat by *Harvard Divinity School* (VSA) geleë is, benoem.

2024

- * Prof RA Denton is aangestel as medeprofessor in Praktiese Teologie aan [NWU](#).
- * Prof WA Dreyer se boek oor die geskiedenis van die Hervormde Kerk van 1824 tot 2024 het verskyn.
- * Dr A Janse van Rensburg is tydelik-deeltyds aangestel in die pos in die Departement Sisteematiese en Historiese Teologie van die Fakulteit Teologie en Religie aan [UP](#).

- * Dr RJ Jones het sy tweede PhD-graad aan [NWU](#) verwerf, dié keer in Kerkreg.
- * Dr RC Kok-Pretorius het haar PhD-graad in Semitiese Tale aan [UP](#) verwerf.
- * Dr JR van Niekerk het sy PhD-graad in Nuwe Testament aan [UP](#) verwerf.
- * Prof T van Wyk het die MPhil in Besigheidsbestuur (Opsie: Verantwoordelike Leierskap) aan die [ALLI](#) by [UP](#) met lof geslaag. Vanweë die navorsing vir haar graad wat sy oor vroueleierskap gedoen het ('n stuk van haar navorsing het op die kerk en die NHKA gefokus), het [UP](#) haar genader om die hoofkoördineerder te wees van die ontwikkeling van [UP](#) se *Women Leadership Programme*.

2025

- * Dr CD du Toit het sy doktorsgraad in Nuwe Testament aan die Vrije Universiteit Amsterdam verwerf.
- * Prof AB Geyser-Fouché is bevorder tot volle professor by [UP](#).
- * Mnr Neels Jackson het 'n Kanseliersmedalje van [UP](#) ontvang.
- * Dr A Janse van Rensburg is voltyds aangestel as dosent in die Departement Sistematiese en Historiese Teologie aan [UP](#).
- * Prof Christina Landman ([VGKSA](#)) het 'n eredoktorsgraad van [UP](#) ontvang.
- * Ds Oscar Madlala van die [MRCC](#) het sy meestersgraad in strategiese kommunikasie aan [UJ](#) voltooi.
- * Dr Jack Seala Montja van die [MRCC](#) het sy PhD (in Sendingwetenskap) ontvang.
- * Dr CB Prinsloo het sy doktorsgraad in Historiese Teologie verwerf.
- * Dr MJ Slabbert het sy doktorsgraad in Nuwe Testament verwerf.
- * Ds JF van der Merwe is verkies as voorsitter van [VONKK](#).
- * Dr JR van Niekerk is voltyds aangestel as dosent in die Departement Nuwe Testament en Verwante Literatuur aan [UP](#).
- * Prof T van Wyk is bevorder tot die pos van departementshoof van die Departement Sistematiese en Historiese Teologie by [UP](#).

Die volgende predikante het 25 jaar in die bediening gevier:

2023

- * Ds AJ Hattingh
- * Ds W Olivier
- * Ds PJ Roets
- * Ds A Thomas
- * Ds JBJ van Deventer
- * Ds JA Young.

2024

- * Ds JA Jansen van Rensburg
- * Dr RJ Jones.

2025

- * Ds D Schmidt
- * Ds JM van Staden.

Die volgende predikante het 50 jaar in die bediening gevier:

2023

- * Prof LJS Steenkamp
- * Dr JA van Biljon.

2024

- * Dr HJ Botes
- * Ds JJH Engelbrecht
- * Ds JPJ Fourie
- * Ds JS Naudé
- * Ds WH Swart
- * Dr BJ van Wyk.

2025

- * Ds APJ Beukes
- * Dr PB Boshoff
- * Ds TH Janse van Nieuwenhuizen
- * Ds JB Schutte
- * Ds EJ Smit
- * Ds GJW van der Merwe
- * Dr JC van der Merwe
- * Ds J van Immerzeel.

Die volgende predikante het 60 jaar in die bediening gevier:

2024

- * Dr DJC van Wyk.

2025

- * Ds HN Botha
- * Ds LJJ Nell.

Die volgende predikante het 65 jaar in die bediening gevier:

2024

- * Ds GC van Staden.

2025

- * Prof JH Koekemoer.

Die volgende predikante het van lewenstaat verander:

2023

- * Ds PWAN Bester
- * Ds K Claassen.

2025

- * Dr WJ Jansen van Nieuwenhuizen.

Die volgende predikante het beroepe na ander kerke ontvang:

2023

- * Ds PS Dreyer ([GEKA](#))
- * Ds J Marx ([NGK](#))
- * Ds M Potgieter ([PCC](#))
- * Prof E van Eck ([PCC](#)).

2024

- * Ds JA Benadie ([NGK](#))
- * Ds BE Janse van Rensburg ([NGK](#))
- * Ds L Janse van Rensburg ([NGK](#))
- * Ds G van der Merwe ([ACK](#))
- * Ds M van Niekerk ([NGK](#)).

2025

- * Ds M Oosthuizen ([NGK](#)).

Die volgende predikante het toegetree tot die bediening:

2022

- * Ds L de Beer
- * Ds L Janse van Rensburg
- * Ds W Lötter-Matthee.

2023

- * Dr CD du Toit
- * Ds A Cockeran
- * Ds DA van Rooyen.

2024

- * Ds JA Benadie
- * Ds D Cockeran
- * Ds I Kruger
- * Ds T Maartens
- * Prop A van Deventer.

2025

- * Prop PJ Bloem
- * Ds Z de Lange
- * Prop C Janeke
- * Prop H du Plessis
- * Prop KN Guest
- * Ds C Pieterse
- * Prop E Rossouw

- * Prop LJ Venter.

Die volgende predikante, predikanteweduwees en bekende kerkfigure het siekte ervaar, operasies ondergaan of was in ongelukke betrokke:

2022

- * Dr FJ Labuschagne het 'n operasie ondergaan.

2023

- * Mev Kitty Botha, weduwee van wyle ds TJ Botha, het haar femur gebreek en moes 'n operasie ondergaan.
- * Ds CJ de Bruin het 'n ligte hartaanval gehad.
- * Ds JPJ Fourie het gesondheidsprobleme ondervind.
- * Ds L Geel (sr) is met prostaatkanker gediagnoseer.
- * Ds TH Janse van Nieuwenhuizen het 'n driedubbele hartomleiding ondergaan.
- * Oudl Fred Paynter het ernstige voetbeserings opgedoen.
- * Ds PS Swanepoel het malaria opgedoen en is in die intensiewesorgeenheid van 'n hospitaal opgeneem.
- * Ds GPJ Stoltz het longontsteking opgedoen.
- * Prof IWC van Wyk se milt is weens kanker verwyder.
- * Mnr Kobus Viljoen, voorheen administrateur van die NHKA, het 'n knieervanging ondergaan, maar die protese moes verwyder word omdat hy 'n kiem in die been opgetel het. Die knieervanging is voortgesit, maar daar het komplikasies ingetree en hy is weer gehospitaliseer.
- * Ds JF Wilson is in die hospitaal opgeneem met 'n hoë infeksietelling.

2024

- * Prof J Buitendag het 'n nekoperasie ondergaan.
- * Ds J de Beer is met nierprobleme gediagnoseer.
- * Ds CJ de Bruin het 'n galblaasoperasie ondergaan.
- * Ds L Geel (sr) het bestraling ontvang.
- * Ds JHH Jacobs is gehospitaliseer na 'n spinnekopbyt.
- * Ds HF la Grange het 'n opehartoperasie ondergaan.
- * Mev Jienie Oberholzer, weduwee van wyle prof JP Oberholzer, het gesondheidsprobleme ondervind.
- * Ds GPJ Stoltz en sy gesin was in 'n erge motorongeluk betrokke.
- * Oudl Anton Valks het gesondheidsprobleme ondervind.
- * Ds GJW van der Merwe het 'n operasie ondergaan.
- * Dr PJ van Staden het 'n knieervanging ondergaan.
- * Mnr Kobus Viljoen, voorheen administrateur van die NHKA, se knieoperasie kon weer nie plaasvind nie. Hy het 'n spieroortplanting op sy knie ondergaan.

2025

- * Dr JP Bester het 'n knieervanging ondergaan.
- * Mev Monica Beukes, eggenote van prof MJ du P Beukes, het 'n operasie ondergaan om 'n groot niersteen te verwyder.
- * Mej Sanet du Plessis (taalversorger/produksiebestuurder van die Sinodale Dienssentrum) het 'n operasie ondergaan.
- * Dr DJ du Toit het 'n kraniotomie ondergaan.
- * Mev Beatrix Kruger, weduwee van wyle ds PJ Kruger, was vir 'n tyd in 'n versorgingseenheid opgeneem.

- * Mev Edith Malan, weduwee van wyle ds MD Malan, is gehospitaliseer om vir infeksie behandel te word.
- * Ds EJ Smit het 'n hartomleiding ondergaan.
- * Dr AG Ungerer het 'n hartomleiding ondergaan.
- * Dr DJC van Wyk (sr) en sy vrou, Frieda, is albei siek.
- * Mnr Kobus Viljoen, voorheen administrateur van die NHKA, het 'n operasie ondergaan waartydens sy knieprostese vervang is.

Die volgende predikante, predikanteweduwees en bekende kerkfigure het geliefdes aan die dood afgestaan:

2022

- * Oudl Faan Beeslaar se broer.
- * Ds J Dippenaar se broer.
- * Ds MJ Fouché se broer.
- * Ds MS Kidson se oupa.
- * Ds PJO Pretorius se vrou.
- * Ds FH Ras se ma.
- * Wyle ds DS Smit se broer.
- * Mev Karin Steenekamp, visevoorsitter van die [NHSV](#)-Hoofbestuur, se seun.
- * Oudl Johan van Heerden se pa.

2023

- * Ds P Buitendag se vrou.
- * Ds JJH Engelbrecht se vrou.
- * Ds PS Esterhuizen se broer.
- * Ds MJ Fouché se ma.
- * Mev Wilna Gates, voorsitter van die [ADV](#), se man en ma.
- * Ds A Kloppers se ma.
- * Ds HF la Grange se pa.
- * Ds IM Lombard se pa.
- * Ds HF Louw se broer.
- * Ds HP Meyer se vrou.
- * Dr DJC van Wyk (sr) se skoonseun.
- * Ds GF van Wyk se skoonma.
- * Ds PF Viljoen se broer.

2024

- * Ds PJE Botha se dogter, ds GS Botha se suster.
- * Dr AC Botma se pa.
- * Wyle ds WCM de Beer se broer.
- * Prof MJ du P Beukes se skoonsuster.
- * Mev Alta Buys, weduwee van wyle ds JH van Heerden, se man.
- * Wyle dr WJ Coetzer se ma.
- * Dr GC Lindeque se pa.
- * Ds M Meyer se ma.
- * Ds AJ Pienaar se ma.
- * Dr CB Prinsloo se broer.
- * Dr MJ Slabbert se pa.
- * Dr AG Ungerer se skoonpa, suster en neef.
- * Ds JF van der Merwe se skoonpa.
- * Ds CJ van Wyk se skoonma.

- * Oudl GS van Wyk se ma.
- * Oudl Gert van Wyk, voorsitter van die [ORK](#), se broer en ma.
- * Proff IWC en Neltjie van Wyk se seun.

2025

- * Prof J Beyers se broer.
- * Ds HN Botha se vrou.
- * Ds TL Botha se ma.
- * Prof JD Gericke se vrou.
- * Ds SA Kok se skoonma.
- * Ds A Oberholzer se pa.
- * Dr C Pretorius se ma.
- * Ds JH Prinsloo se broer.
- * Dr P van Staden se vrou.
- * Dr PL Steenkamp se broer.
- * Mev Erika en wyle dr WA Strydom se dogter.
- * Prof T van Wyk se ma.

Die volgende heuglike gebeurtenisse word vermeld:

2022

- * Mev Mari-lizé en prof Johann Beukes se dogter het ses onderskeidings in Graad 12 behaal.
- * Ds CJ en mev Janeke de Bruin se dogter het vyf onderskeidings in Graad 12 behaal en sy was Hoërskool Wonderboom se toppresterder.
- * Mnr Michael en ds IF Ferreira het 'n babaseun ryker geword.
- * Ds J en mnr Alwyn Fourie het 'n babadogter ryker word.
- * Ds DS en mev Jeanett Jacobs het 'n kleindogter ryker geword.
- * Ds EM en mnr Wilhelm Jansen het 'n babaseun ryker geword.
- * Di JT Manders en JM Bevolo-Manders se dogter het ses onderskeidings in Graad 12 behaal.
- * Ds AJ Pienaar het verloof geraak.
- * Dr WC en mev Susan van Wyk het 'n kleindogter ryker geword.

2023

- * Dr JP Bester het 'n kleinseun ryker geword.
- * Ds AC en mnr Neels Boshoff het 'n babadogter ryker geword.
- * Ds W Dykema se vrou het haar LLB-graad behaal.
- * Mnr Johan en mev Clarika Hattingh se seun is as onderhoofseun (akademies) en hoofseun van die koor van Afrikaans Hoër Seunskool aangewys. Hy het ook die Blou Bulle se Cravenweekspan gehaal.
- * Di HN en A Kloppers se twee seuns is twee weke uitmekaar in die huwelik bevestig.
- * Ds AJ Pienaar is in die huwelik bevestig.
- * Ds A en mnr Francois Pottas het 'n babaseun ryker geword.
- * Dr MJ en mev Hanlie Slabbert se seun het die SA Skaakkampioenskappe (Blitz) in sy ouderdomsgroep (onder 12) gewen.
- * Mev Erika en wyle dr WA Strydom het 'n kleinseun ryker geword.
- * Ds RL van der Westhuizen is in die huwelik bevestig.
- * Mev Alta van Heerden, weduwee van wyle ds JH van Heerden, is in die huwelik bevestig.
- * Ds PA van Jaarsveld is in die huwelik bevestig.
- * Dr WC en mev Susan Wyk het 'n kleinseun ryker geword.

2024

- * Prof J en mev Natasha Beyers se seun het verloof geraak.
- * Ds GS en mev Retha Botha het 'n kleinseun ryker geword, ds PJE en mev Margaret Botha se eerste agterkleinkind.
- * Ds M en mnr Stephen Calder het 'n baba ryker geword.
- * Ds TF en mev Christina Dreyer het 'n kleinkind ryker geword.
- * Ds Y en mnr Morné de Lange het 'n babaseun ryker geword.
- * Dr CD du Toit is in die huwelik bevestig.
- * Ds PS en mev Sonja Esterhuizen het 'n kleinkind ryker geword.
- * Ds JPJ en mev Marita Fourie, en ds JLJ en mev Annette Smit het 'n kleindogter ryker geword.
- * Ds HS en mev Trudie Joubert het 'n kleindogter ryker geword.
- * Dr FJ en mev Mariëtte Labuschagne se dogter is in die huwelik bevestig.
- * Ds L en mnr Edu Lemmer het 'n babaseun ryker geword.
- * Ds N en mnr Matt Loftus het 'n babadogter ryker geword.
- * Ds W en mnr George Lötter-Matthee het 'n babaseun ryker geword.
- * Ds FJ en mev Lia Redelinghuys het 'n tweeling (kleinseuns) ryker geword.
- * Mev Annatjie en wyle ds GC Senekal het 'n kleindogter ryker geword.
- * Di BJ en M van der Walt se seun is in die huwelik bevestig.

2025

- * Prof JH en mev Anne Barkhuizen het hul 60ste huweliksherenking gevier.
- * Ds D Cockeran en prop A McClintock is in die huwelik bevestig.
- * Ds CJ en mev Janeke de Bruin se dogter het haar MSc in Veeartsenykunde verwerf.
- * Ds TF en mev Lize-Marié Dreyer het 'n babaseun ryker geword.
- * Ds WA en mev Hananja Dreyer het 'n babaseun ryker geword.
- * Prof WA en mev Gerda Dreyer het twee kleinkinders ryker geword.
- * Ds W en mev Lelanie Dykema het 'n babaseun ryker geword.
- * Ds L en mev Susan Janse van Rensburg het hul 33ste huweliksherenking gevier.
- * Ds RP en mev Nadine Janse van Rensburg het 'n babaseun ryker geword.
- * Mnr Jannes en ds A Janse van Rensburg het 'n baba ryker geword.
- * Di HN en A Kloppers het 'n kleindogter ryker geword.
- * Mnr Wilhelm en ds EM Jansen het 'n babadogter ryker geword.
- * Mev Beatrix Kruger, weduwee van wyle ds PJ Kruger, se kleindogter het haar eie rekord in die paralimpiese spele verbeter.
- * Mnr Rikus en ds Iwana Kruger (voorheen Hartmann) is in die huwelik bevestig.
- * Di JT Manders en JM Bevolo-Manders se seun het sy PGDAS (nagraadse diploma in rekeningkunde) verwerf.
- * Dr C en mev Frieda Pretorius se dogter is in die huwelik bevestig.
- * Mev Christa en wyle ds WJ Steyn se kleindogter het Springbokkleure in golf verwerf.
- * Mnr Harry en dr Andorette van der Westhuizen (voorheen Hill-Jowett) is in die huwelik bevestig.
- * Dr WC en mev Susan van Wyk het 'n kleindogter ryker geword.

Die volgende predikante en bekende kerkfigure het leed ervaar:

2022

- * Ds JP du Preez se seun het 'n noue ontkoming gehad toe hy van gryprowers weggejaag en in 'n ander voertuig vasgejaag het.

2023

- * Ds HP van den Berg se vrou het 'n hartomleidingsoperasie ondergaan.

2024

- * Ds JM Bevolo-Manders se ma het baie verswak.
- * Dr SM de Beer se pa het gesondheidsprobleme ondervind.
- * Oudl André Pieterse se vrou het 'n voetoperasie ondergaan.
- * Ds GSC Scheepers se vrou het 'n knieervanging ondergaan.
- * Ds WH Steyn se broer het 'n fratsongeluk gehad deurdat hy onder 'n trekker se wiel beland het en bekken- en ander breuke opgedoen het.
- * Dr JC van der Merwe se vrou het 'n heupvervangingsoperasie ondergaan.

2025

- * Ds J de Beer se vrou het ligamente in haar voet geskeur en sy skoonpa het 'n beroerte gehad.
- * Ds HF la Grange se vrou, Susan, ontvang eersdaags 'n rugoperasie.
- * Oudl André Pieterse se broer het 'n hartaanval gehad.
- * Ds WM Shaw se dogtertjie, Sofia (3), het 'n hartoperasie ondergaan.
- * Dr JHL en mev Joey Truter se seun is met Burkitt-limfoom, 'n baie aggressiewe kanker, gediagnoseer.

---oOo---

AFSLUITING: 6 OKTOBER 2025

Oudl MP van Niekerk sluit die vergadering af met Skriflesing uit 1 Korintiërs 15 en 'n kort oordenking. Die vergadering sing saam uit Gesang 425: 1, 3 en 4 en [VONKK](#) 277: 1, 2 en 3, waarna sy Psalm 139 voorlees as gebed.

Orrelis:

Mnr Pieter van den Berg.

OPENING: 7 OKTOBER 2025

Dr PJ Jacobs open die vergadering met Skriflesing uit Matteus 6: 33 en 'n kort oordenking. Die vergadering sing saam uit Gesange 471 en 514, waarna hy 'n gebed doen.

Orrelis:

Me Frena Maritz.

---oOo---

3.6

VERKIESING VAN 'N VOORSITTER EN SKRIBA

In terme van Ordinansie 4.4.4 (vii)(a) kies die vergadering uit die aanwesige predikante 'n voorsitter en skriba.

Die volgende ordinansies word in ag geneem:

Ordinansie 4.4.4 (viii) wat soos volg lui:

Die Algemene Kerkvergadering sien toe dat van die ses predikantslede op die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering minstens twee gemeentepredikante is.

Ordinansie 4.4.4 (vii) wat soos volg lui:

Die Algemene Kerkvergadering kies tydens die vergadering, met inagneming van die beginsel dat geen ampsdraer vir langer as drie opeenvolgende termyne op die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering verkies word nie, en nie meer as twee termyne dieselfde opdrag uitvoer nie.

Ordinansie 4.4.4 (x) wat soos volg lui:

Die nuutverkose Kommissie begin hulle werksaamhede na afhandeling van die agenda, voor die formele afsluiting van die vergadering.

3.7

VERKIESING VAN PREDIKANTSLEDE VAN DIE KOMMISSIE VAN DIE AKV

Die vergadering word versoek om sowel rotasie as kontinuïteit in ag te neem by die verkiesing van die Kommissie van die AKV. Die primuslede van die Kommissie van die AKV word met volstrekte meerderheid verkies, maar die sekunduslede slegs met meerderheidstem.

In terme van Ordinansie 4.4.4 (vii)(a) kies die vergadering uit die aanwesige predikante

- * 'n visevoorsitter en viseskriba
- * twee verdere lede
- * 'n sekunduslid vir elke predikantslid.

Ds JF van der Merwe is nie weer verkiesbaar nie. Van al die diensdoende predikante wat per beroepsbrief aan 'n werkruimte gekoppel is, is slegs dr WC van Wyk, sekretaris van die Kommissie van die AKV, nie verkiesbaar nie.

---oOo---

VERKIESING VAN DIE VOORSITTER VAN DIE KOMMISSIE VAN DIE AKV

Die vergadering stem vir die voorsitter van die Kommissie van die AKV.

Die volgende nominasies word ontvang:

- * Beukes SA ds
- * Bevolo-Manders JM ds
- * Beyers J prof
- * De Beer GS ds
- * De Beer SM dr
- * Delport H dr
- * Dreyer TF ds (Malelane)
- * Dreyer TF ds (Wapadrant)
- * Dreyer WA prof
- * Geel L (sr) ds
- * Geyser-Fouché AB prof
- * Hertzog CEC ds
- * Jacobs PJ dr

- * Janse van Rensburg JG dr
- * Jansen van Rensburg JA, ds
- * Jansen van Rensburg L ds
- * Jansen van Rensburg MJ dr
- * Kramer HMJ ds
- * Labuschagne FJ dr
- * Manders JT ds
- * Pretorius C dr
- * Sauer W de V ds
- * Ungerer AG dr
- * Van Staden JH dr
- * Van Staden JM dr
- * Van Wyk DJC (jr) dr
- * Vogel IJ ds.

Prof WA Dreyer versoek dat daar nie vir hom gestem word as voorsitter nie.

'n Herstemming vind plaas tussen dr FJ Labuschagne, di JM Bevolo-Manders en L Geel.

Ds L Geel word verkies.

VERKIESING VAN DIE SKRIBA VAN DIE KOMMISSIE VAN DIE AKV

Die vergadering stem vir die skriba van die Kommissie van die AKV.

Die volgende nominasies word ontvang:

- * Barnard D ds
- * Bester JP dr
- * Bevolo-Manders JM ds
- * Beyers J prof
- * Botha GS (jr) ds
- * Celliers HJ ds
- * De Beer SM dr
- * Delport H dr
- * Denton RA prof
- * Dreyer TF ds (Malelane)
- * Du Toit DJ dr
- * Geyser-Fouché AB prof
- * Hertzog CEC ds
- * Jacobs PJ dr
- * Janse van Rensburg JG dr
- * Jansen EM ds
- * Jansen van Rensburg MJ dr
- * Kok WJJ ds
- * Kok-Pretorius RC dr
- * Labuschagne FJ dr
- * Manders JT ds
- * Pretorius C dr
- * Steenekamp NJS ds
- * Van Staden JM dr
- * Van Wyk DJC (jr) dr
- * Vogel IJ ds

‘n Herstemming vind plaas tussen drr FJ Labuschagne, C Pretorius, di JM Bevolo-Manders en CEC Hertzog.

‘n Herstemming vind plaas tussen di JM Bevolo-Manders en CEC Hertzog.

Ds JM Bevolo-Manders word verkies.

VERKIESING VAN DIE VISEVOORSITTER VAN DIE KOMMISSIE VAN DIE AKV

Die vergadering stem vir die visevoorsitter van die Kommissie van die AKV.

Die volgende nominasies word ontvang:

- * Beyers J prof
- * Botha GS (jr) ds
- * Celliers HJ ds
- * De Beer GS ds
- * De Beer SM dr
- * Delport H dr
- * Denton RA prof
- * Dreyer WA ds
- * Dreyer TF ds (Wapadrant)
- * Hertzog CEC ds
- * Jacobs PJ dr
- * Janse van Rensburg JG dr
- * Jansen van Rensburg MJ dr
- * Kok WJJ ds
- * Labuschagne FJ dr
- * Manders JT ds
- * Pretorius C dr
- * Robbertze MD ds
- * Van Staden JH dr
- * Van Staden JM dr
- * Van Wyk DJC (jr) dr
- * Young JA ds.

‘n Herstemming vind plaas tussen drr FJ Labuschagne, DJC van Wyk (jr) en ds CEC Hertzog.

‘n Herstemming vind plaas tussen dr FJ Labuschagne en ds CEC Hertzog.

Ds CEC Hertzog word verkies.

---oOo---

3.7.1 VERKIESING VAN DIE KERKRAADSLEDE VAN DIE KOMMISSIE VAN DIE AKV

Volgens Ordinansie 4.4.4 (vii)(b) word uit die aanwesige kerkraadslede

- * nege lede
- * nege sekundi wat om die beurt gebruik kan word, verkies.

Oudle Faan Beeslaar, Daniel Esterhuizen, Joël Fourie, Simon Kotzé, Dries le Roux, André Pieterse en Johan van Heerden is nie weer verkiesbaar nie. Soos in die verlede, beveel die uittredende Kommissie van die AKV aan dat die

kerkraadslede eers later in die vergadering, sodra hulle meer bekend geraak het, verkies word.

3.8 **TERMYNVERSLAG VAN DIE UITTREDENDE KOMMISSIE VAN DIE AKV**

Inleidende opmerkings deur prof WA Dreyer:

Dit is my voorreg om 'n paar inleidende woorde te sê oor die termynverslag van die Kommissie van die AKV ingebind is (agenda 3.8, bl 23). Ek veronderstel dat almal die verslag noukeurig gelees het.

Dit is veral 'n voorreg om hierdie verslag aan te bied, omdat die eerste AKV 200 jaar gelede in Kaapstad vergader het. Hierdie is die 74ste AKV van die Hervormde Kerk wat sedert 1853 in die Transvaal sitting neem. Die volgende AKV (2028) sal die 75ste AKV van die Hervormde Kerk wees wat oor 'n periode van 175 jaar in dorpe soos Rustenburg, Potchefstroom, Heidelberg, Krugersdorp en Pretoria vergader het.

Tydens die 73ste AKV (2022) is die volgende predikante tot die Kommissie van die AKV verkies: Prof WA Dreyer (voorsitter), ds JF van der Merwe (skriba), ds L Geel (sr) (visevoorsitter) en ds JM Bevol-Manders (viseskriba), dr SM de Beer en prof RA Denton. Die volgende ouderlinge is tot die Kommissie van die AKV verkies: Oudle Faan Beeslaar, Daniel Esterhuizen, Joël Fourie, Simon Kotzé, Dries le Roux, Fred Paynter, André Pieterse, Johan van Heerden en Petro van Niekerk.

Ek wil elkeen bedank vir die ongelooflike toewyding en persoonlike opoffering waarmee die lede diensbaar was. Die maandelikse vergaderings eis baie van elke lid van die Kommissie in terme van verlof/kostes/tyd/voorbereiding. Die kundigheid van die predikante en ouderlinge wat op die Kommissie gedien het, was telkens indrukwekkend.

Daarbenewens moet ek ook die name van die sekretaris van die Kommissie van die AKV (dr WC van Wyk), die bedryfshoof van die Sinodale Dienssentrum (mnr Johan Hattingh) en ons persoonlike assistent, mev Karen Breedts, vermeld. Hulle harde werk, partymaal reg deur die nag, verdien ons almal se dank.

Tydens 'n bosberaad van die Kommissie van die AKV wat aan die begin van 2023 plaasgevind het, is daar besluit om die Kommissie se werksaamhede in drie klusters te verdeel volgens die prioriteite wat die Kommissie geïdentifiseer het. Die drie sake waarop die Kommissie in die afgelope termyn gefokus het, was

- * gemeentelike bediening (in oorleg met die [SGB](#)),
- * teologiese opleiding (in oorleg met die Kuratorium) en
- * finansies en administrasie (in oorleg met die Raad van Finansies).

Die bosberaad het as uitgangspunt gestel: "Hoe kan ons help?" Daarmee is gepoog om die Kommissie, asook die Sinodale Dienssentrum, se fokus verskuif na dienslewering. Daar is doelbewus aandag gegee om die sinodale aktiwiteite in terme van dienslewering te struktureer. Die bedoeling was om deur middel van toepaslike intervensies dit vir predikante en gemeentes makliker te maak om in 'n komplekse finansiële en regulatoriese omgewing, volhoubaar kerk te wees. Dit is onder andere moontlik gemaak deur die integrasie van finansiële en administratiewe stelsels deur middel van die intra- en ekstrasnet.

Die Kommissie van die AKV is op bekwame wyse ondersteun deur verskillende

rade en instansies. Die Raad van Finansies, Raad vir Kerkregtelike Advies, Kuratorium, Proponentseksamenkommissie, Komitee vir Ekumeniese Skakeling, Komitee vir Kerklike Kommunikasie, Komitee vir Kerk en Owerheid en die sinodale personeel het daartoe bygedra dat die Kommissie sinvol kon werk in belang van die Hervormde Kerk. Aan elkeen van hierdie instansies, 'n hartlike woord van dank.

Vanweë die kompleksiteit, sensitiwiteit en vertroulikheid van baie gesprekke, is die [SGB](#) en die Welstandsprogram tot stand gebring om die Moderamen se werksaamhede te ondersteun. Dit vind plaas deur middel van besoeke aan predikante en gemeentes, vertroulike gesprekke en ondersteunende en multi-professionele dienste wat deur die [SGB](#) en die Welstandsprogram gelewer word. Die Hervormde Kerk is uniek in Suid-Afrika, in terme van die omvang, professionaliteit en kwaliteit van die fasilitering, begeleiding en dienste wat deur die Moderamen en die [SGB](#) gelewer word. In dié verband wil ek vir dr FJ Labuschagne en sy span bedank. Hy het in die laaste tien jaar 'n miljoen kilometer gereis om gemeentes en predikante te besoek, dikwels ten koste van sy eie gesinslewe.

Daar is heelwat aandag gegee aan die finansiële welstand van gemeentes en die Kerk in sinodale verband. Die opdrag om te kyk na alternatiewe befondsingsmodelle (byvoorbeeld "sweeping"), insameling van sinodale offergawes en aanwending van bates het deurlopend aandag gekry, en sal aan die 74ste AKV voorgelê word. Dit is bron van groot dankbaarheid dat meeste gemeentes van die Hervormde Kerk, ten spyte van die COVID-pandemie en finansiële druk waaronder talle lidmate verkeer, asook die daling in lidmaatgetalle, daarin kon slaag om finansiëel te oorleef. Ons is diep dankbaar vir die offerbereidheid van lidmate, die rentmeesterskap van kerkrade en veral dat God mildelik voorsien in die behoeftes van die Kerk, al weet ons dat daar gemeentes en predikante is wat vanweë spesifieke omstandighede swaar kry. Dit maak ons verantwoordelikheid om mekaar se laste te dra, soveel groter.

Sedert 1995, reeds 30 jaar gelede, het die Hervormde Kerk begin met 'n proses van introspeksie oor ons verstaan van kerkwees. Dit het konkreet gestalte gevind in die aanvaarding van die nuwe Kerkorde in 1997, waar (onder andere) Artikel III weggelaat is. Dit het ook gestalte gevind in 'n nuwe sendingbeleid, ekumeniese skakeling, liturgiese vernuwing, 'n nuwe Afrikaanse Bybelvertaling, Diensboek, Liedboek, Liturgiese Formuliere en [VONKK](#). Die AKV het die afgelope 20 jaar oor kerkwees besin en verskeie belangrike besluite geneem. Dit het reeds 'n beduidende invloed op die karakter en roepingsbesef van die Hervormde Kerk uitgeoefen. Die Kommissie het in die afgelope termyn deurlopend, in terme van die besluite van die AKV, gemeentes begelei om kerk van die Here te wees en in die plaaslike gemeenskappe diensbaar te wees.

Een van die uitdagings waarmee die Kommissie van die AKV, die Kuratorium en Dosentevergadering die afgelope 30 jaar geworstel het, is teologiese opleiding. Die Kuratorium het die afgelope drie jaar met verskillende rolspelers indringende gesprekke gehad, en 'n voorstel geformuleer wat by die 74ste AKV dien. Dit maak voorsiening vir akademiese opleiding aan 'n universiteit asook kerklike opleiding aan die [HTK](#).

Die Hervormde Kerk was bevoorreg om die afgelope tyd aan verskeie herdenkings van historiese gebeure deel te neem:

* Die 200-jarige herdenking van die eerste AKV (1824 tot 2024).

- * *Die 100-jarige herdenking van die Kerk se sending, saam met die [MRCC](#) (1924 tot 2024).*
- * *Die ingebruikneming van die eerste Afrikaanse Liedboek (1944 tot 2024).*
- * *Die 1 700-jarige herdenking van die Belydenis van Nicea (325 tot 2025).*
- * *Die 100-jarige herdenking van Afrikaans as amptelike taal (1925 tot 2025), en ook die 90-jarige herdenking van die Bybel in Afrikaans (1933 tot 2023).*

In dié tyd het verskeie gemeentes hulle eeufeste gevier. Die Hervormde Kerk is reeds vir eeue in Suidelike-Afrika gevestig, geroep om die evangelie van Jesus Christus aan die mense van hierdie kontinent te verkondig.

Ons is dankbaar teenoor die Here, vir sy sorg en seën oor eeue heen. Ons leef met die hoop en die verwagting dat die Here ons ook in die toekoms sal gebruik om te verkondig: “Die koninkryk van God is hier... Bekeer julle en glo die evangelie” (Markus 1: 15).

3.8.1 DANKWOORD

Tydens die 73ste AKV (2022) is die volgende predikante tot die Kommissie van die AKV verkies: Prof WA Dreyer (voorsitter), di JF van der Merwe (skriba), L Geel (sr) (visevoorsitter) en JM Bevol-Manders (viseskriba), dr SM de Beer en prof RA Denton.

Die volgende ouderlinge is tot die Kommissie van die AKV verkies: Oudle Faan Beeslaar, Daniel Esterhuizen, Joël Fourie, Simon Kotzé, Dries le Roux, Fred Paynter, André Pieterse, Johan van Heerden en Petro van Niekerk.

Administratief is die werksaamhede van die Kommissie ondersteun deur die sekretaris, dr WC van Wyk, en mev Karen Breedts, asook die personeel van die Sinodale Dienssentrum onder leiding van mnr Johan Hattingh.

Die Kommissie se werksaamhede is ook ondersteun deur die [SGB](#) onder leiding van dr FJ Labuschagne.

Die werksaamhede van die Kommissie is verder ondersteun deur verskillende komitees verantwoordelik vir die eksaminering van die proponente, kerklike kommunikasie, ekumene en skakeling met die owerheid.

Die Kommissie en Moderamen het maandeliks vergader en het aan al die opdragte van die 73ste AKV aandag gegee, en grootliks afgehandel.

Elke lid van die Kommissie, Moderamen, komitees en sinodale personeel word van harte bedank vir waardevolle insette, vriendelikheid en professionaliteit; asook elkeen se toewyding en diensbaarheid ter wille van die Hervormde Kerk en die Koninkryk van God.

3.8.2 HOE KAN ONS HELP?

Tydens die bosberaad van die Kommissie van die AKV wat aan die begin van 2023 plaasgevind het, is daar grondig besin oor die rol van die Kommissie. In beginsel is die opdrag van die Kommissie om

- * opdragte en besluite van die AKV uit te voer.

- * strategies leiding te gee aan die Kerk.
- * gemeentelike prosesse te fasiliteer.
- * 'n omgewing van hoop te skep.
- * profetiese getuienis teenoor die samelewing te lewer.

Alle handeling van die Kommissie moet aan die vereistes van die Kerkorde voldoen.

Die Kommissie het ook besin oor die eietydse uitdagings waarmee die Kerk gekonfronteer word. Dit het geblyk dat daar kommer bestaan oor

- * die tekort aan predikante.
- * teologiese opleiding.
- * min teologiese studente.
- * verlies aan lidmate.
- * finansiële druk op gemeentes.
- * funksionering van klein gemeentes.
- * vertrouensverhouding tussen die Kommissie, predikante en gemeentes.
- * liturgiese vernuwing.
- * nuwe bedieningsmoontlikhede.
- * jongmense in die Hervormde Kerk.

Tydens die bosberaad is besluit om die Kommissie in drie klusters te verdeel om onderskeidelik aan gemeentelike bediening, teologiese opleiding, asook finansies en administrasie aandag te gee.

Die bosberaad het as uitgangspunt gestel: *Hoe kan ons help?* Daarmee is die Kommissie, asook die Sinodale Dienssentrum, se fokus verskuif van beheer en kontrole na dienslewering. Daar is doelbewus aandag gegee om die sinodale aktiwiteite in terme van dienslewering te struktureer. Die bedoeling was om deur middel van toepaslike intervensies dit vir predikante en gemeentes makliker te maak om in 'n komplekse finansiële en regulatoriese omgewing, volhoubaar Kerk te wees. Dit is moontlik gemaak deur die integrasie van finansiële en administratiewe stelsels deur middel van die intra- en ektranet.

3.8.3 MODERAMEN

Vanweë die omvang van die werk en uitdagings waarmee die Kommissie daaglik gekonfronteer word, het die Kommissie die werksaamhede tussen die Kommissie en die Moderamen verdeel. As uitgangspunt geld die beginsel dat die Moderamen verantwoordelik is vir die welstand van predikante en gemeentes.

Vanweë die kompleksiteit, sensitiwiteit en vertroulikheid van baie gesprekke, is die [SGB](#) en die Welstandsprogram tot stand gebring om die Moderamen se werksaamhede te ondersteun. Dit vind plaas deur middel van besoeke aan predikante en gemeentes, vertroulike gesprekke, en ondersteunende en multi-professionele dienste wat deur die [SGB](#) en die Welstandsprogram gelewer word.

Tydens die verslagperiode is daar met tientalle predikante en gemeentes gehandel. Prosesse ten opsigte van beroepe, samesmelting van gemeentes, samewerkende bediening en ontbinding van gemeentes is gefasiliteer.

Die [SGB](#) lewer elke maand volledig verslag aan die Moderamen, waarna verdere besluite en opdragte volg. Elke kwartaal dien die verslag weer voor die Kommissie van die AKV en word, waar nodig, predikante en/of gemeentes na die Kommissie opgeroep vir gesprek.

Die Hervormde Kerk is uniek in Suid-Afrika in terme van die omvang, professionaliteit en kwaliteit van die fasilitering, begeleiding en dienste wat deur die Moderamen en die **SGB** gelewer word.

3.8.4 FINANSIES

Daar is heelwat aandag gegee aan die finansiële welstand van gemeentes asook die Kerk in sinodale verband. Die Kommissie is diep bewus van die finansiële druk waaronder gemeentes verkeer. Die opdrag om te kyk na alternatiewe befondsingsmodelle (byvoorbeeld *sweeping*), insameling van sinodale offergawes en aanwending van bates het deurlopend aandag gekry, en sal aan die 74ste AKV voorgelê word.

Dit is 'n bron van groot dankbaarheid dat gemeentes van die Hervormde Kerk, ten spyte van die COVID-pandemie en finansiële druk waaronder talle lidmate verkeer, asook die daling in lidmaatgetalle, daarin kon slaag om finansiëel te oorleef. Dit blyk uit die onderstaande tabel:

TABEL 1: Finansiële oorlewing van gemeentes

	28 FEBRUARIE 2021	28 FEBRUARIE 2022	28 FEBRUARIE 2023
INKOMSTES			
Offergawes	155 057 830	157 771 115	146 349 421
Deurkollekties	13 771 654	15 039 644	19 647 872
Fondsinsamelings	23 633 491	29 612 977	35 258 834
Rente ontvang	8 617 568	9 905 074	12 940 979
Erflatings en skenkings	9 922 635	12 232 441	12 527 640
Ander inkomste	45 108 304	53 858 701	49 379 707
Totaal inkomste	256 111 482	278 419 951	276 104 453
UITGAWES			
Kerklike publikasies	989 199	1 199 114	524 887
Woordverkondiging	117 459 005	126 264 868	119 268 861
Barmhartigheid	2 222 830	1 807 865	2 947 124
Sinodale en rings-offergawes	23 430 654	22 830 062	22 690 107
Instandhouding	14 671 499	19 305 012	23 151 656
Admin – salarisse en lone	43 966 640	48 914 045	48 775 042
Ander bedryfsuitgawe	47 130 173	45 906 084	47 584 811
Totale uitgawes	249 870 000	266 227 047	264 942 488
Surplus	6 241 482	12 192 902	11 161 965

Gemeentes van die Hervormde Kerk het ook tans sowat R248 000 000 op belegging. Daarvan is 'n groot gedeelte op belegging in die Kerkgeld vir Kerkwerkfonds. Dit beteken dat daar tans jaarliks sowat R500 miljoen tot beskikking van gemeentes is om hulle dienswerk te lewer. Dit bring uiteraard mee dat deeglike ouditering van gemeentelike finansies uiters noodsaaklik is.

Die uitgesproke standpunt van die Kommissie van die AKV is dat daar 'n substansiële sinodale belegging opgebou moet word sodat die opbrengs vanuit beleggings kan help om die sinodale uitgawes te befonds, en dat die gemeentes

nie die volle verantwoordelikheid daarvoor dra nie. Daarom word gemeentes wat ontbind aangemoedig om die opbrengs van die verkoop van geboue aan die Raad van Finansies oor te dra. Die strategie het daartoe bygedra dat die sinodale fondse tot meer as R50 miljoen gegroei het, en dit hou reeds die moontlikheid in om die verhoging van sinodale offergawes te beperk.

Ons is diep dankbaar vir die offerbereidheid van lidmate, die rentmeesterskap van kerkrade en veral dat God mildelik voorsien in die behoeftes van die Kerk, al weet ons dat daar gemeentes en predikante is wat vanweë spesifieke omstandighede swaar kry. Dit maak ons verantwoordelikheid om mekaar se laste te dra soveel groter.

3.8.5 KERKWEES

Sedert 1995, reeds 30 jaar gelede, het die Hervormde Kerk begin met 'n proses van introspeksie oor ons verstaan van kerkwees. Dit het konkreet gestalte gevind in die aanvaarding van die nuwe Kerkorde in 1997, waar (onder andere) Artikel III weggelaat is. Dit het ook gestalte gevind in 'n nuwe sendingbeleid, ekumeniese skakeling, liturgiese vernuwing, 'n nuwe Afrikaanse Bybelvertaling, Diensboek, Liedboek, liturgiese formuliere en [VONKK](#).

Verskeie AKV's het oor kerkwees besin en belangrike besluite geneem:

3.8.5.1 **69ste AKV (2010)**

Die AKV neem besluite oor die missionale en diakonale aspekte van kerkwees:

- * Ekklesiologiese kontoere vir die herskrywing van die Kerkorde (die Kerk as volk van God, huisgesin van die Vader, liggaam van Christus en tempel van die Heilige Gees).

3.8.5.2 **70ste AKV (2013)**

Die verslag van die Raad vir Pastoraat en Presbiteraat het gedien en gehandel oor

- * bediening in klein gemeentes.
- * rol van predikant.
- * begeleiding van predikante (kampe/retraite/toerusting).
- * brugbediening.

3.8.5.3 **71ste AKV (2016)**

Die AKV het gehandel oor

- * die Kerkspieël-onderzoek.
- * besluite oor kerkwees in die toekoms, gerig op die gemeenskap.
- * kerkwees in die voetspore van Christus, met nuwe korporatiewe identiteit van die voetewassing.

3.8.5.4 **72ste AKV (2019)**

Die AKV het besluite geneem oor

- * die Ring van Potchefstroom – Kerkwees in die toekoms.
- * sinergie en konsolidasie van gemeentes en ringe.

- * die afhandeling van Kerkordewysigings, insluitend die verwydering van die term *volkskerk*.

3.8.5.5 73ste AKV (2022)

Daar is besluite geneem oor kerkwees in die toekoms, insluitend

- * netwerkbediening.
- * samewerkende bediening met kerke in die buiteland.
- * samewerkende bediening met kerke in Suid-Afrika.
- * internetbediening.
- * pioniersbediening.
- * predikante met bedieningsbevoegdheid.
- * ouderlinge met bedieningsbevoegdheid.
- * andersoortige gemeentes.

Uit bogenoemde is dit duidelik dat daar oor 'n lang tyd indringend oor kerkwees gehandel is, en dit het reeds 'n beduidende invloed op die karakter en roepingsbesef van die Hervormde Kerk uitgeoefen. Die Kommissie het in die afgelope termyn deurlopend, in terme van die besluite van die AKV, gemeentes begelei om kerk van die Here te wees en in die plaaslike gemeenskappe diensbaar te wees.

Dit het onder andere meegebring dat ringe en gemeentes gekonsolideer het, wat groter effektiwiteit en moontlikhede vir bediening geskep het.

3.8.6 TEOLOGIESE OPLEIDING

Een van die uitdagings waarmee die Kommissie van die AKV, die Kuratorium en Dosentevergadering die afgelope 30 jaar geworstel het, is teologiese opleiding. Dit het dikwels tot konflik gelei, soos blyk uit die kerkskeuring wat in 2010, nadat die AKV se besluit oor apartheid, aan die gang gekom het.

Die gesprek kan soos volg opgesom word:

- * Samesmelting van Fakulteit Teologie Afdeling A en B.
- * 2000 – [HTK](#) gevestig om eie teologiese aard en praktykvorming te verseker.
- * 2004 – Uitbreiding van die [HTK](#) goedgekeur.
- * 2010 – Vestig [THT](#).
- * 2019 – Skillspro/Nederskills opleiding van ouderlinge as pastorale hulp.
- * 2019 – Vestig [SRT](#).
- * 2020 – Verkoop [HTS](#).
- * 2024 – Sewe dosente by [HTK](#) asook nuwe aanstellings by [UP](#).

Die Kommissie is dankbaar om te rapporteer dat 'n lang en moeilike gesprek oor teologiese opleiding in die afgelope termyn, in 'n goeie gees verloop het. Daarvoor moet die Kuratorium bedank word, wat met verskillende rolspelers indringende gesprekke gevoer het en 'n voorstel geformuleer het wat by die 74ste AKV sal dien. Dit maak voorsiening vir beide akademiese opleiding aan 'n universiteit, en kerklike opleiding aan die [HTK](#). Ons bedede is dat dit groot vrug sal meebring.

Dit is ook met groot dank dat die Kommissie kan bekend maak dat 'n lidmaat van die Kerk sowat R12 miljoen aan die Teologiese Opleidingsfonds van die Kerk in 'n testament nagelaat het. Die opbrengs van die bestaande beleggings van die Teologiese Opleidingsfonds en hierdie bemaking (in totaal sowat R25 miljoen) sal bydra tot die volhoubare befondsing van teologiese opleiding.

3.8.7 HERDENKING VAN HISTORIESE GEBEURE

Die Hervormde Kerk was bevoorreg om die afgelope tyd aan verskeie herdenkings van historiese gebeure deel te neem:

- * Die 200-jarige herdenking van die eerste AKV (1824 tot 2024).
- * Die 100-jarige herdenking van die Kerk se sending, saam met die [MRCC](#) (1924 tot 2024).
- * Die 80-jarige herdenking van die ingebruikneming van die eerste Afrikaanse liedboek (1944 tot 2024).
- * Die 1 700-jarige herdenking van die Belydenis van Nicea (325 tot 2025).
- * Die 100-jarige herdenking van Afrikaans as amptelike taal (1925 tot 2025), en ook die 90-jarige herdenking van die Bybel in Afrikaans (1933 tot 2023).

In dié tyd het verskeie gemeentes hulle eeufeste gevier. Die Hervormde Kerk is reeds vir eeue in Suidelike-Afrika gevestig, geroep om die evangelie van Jesus Christus aan die mense van hierdie kontinent te verkondig. Ons is dankbaar teenoor die Here vir sy sorg en seën oor eeue heen.

Verskeie konferensies en publikasies het aan hierdie sake aandag gegee, en sal ook tydens die AKV in uitstallings te sien wees.

3.8.8 BELYDENIS

Die 72ste AKV (2019) het soos volg besluit:

Die vergadering besluit, in lyn met 'n aanbeveling van die Dosentevergadering wat reeds in 2001 gemaak is, dat die wenslikheid van 'n eietydse kerke belydenisskrif verder ondersoek word om ons verstaan van die evangelie eietyds te verwoord.

Daar is die afgelope tyd heelwat gesprek gevoer oor die Kerk se belydenis, onder andere oor die uitverkiesingsleer, 'n uiteensetting van die Belydenis van Nicea en die Twaalf Artikels (wat in proses is), die Barmen-verklaring asook 'n eietydse belydenis.

Terwyl die Kommissie baie dankbaar is oor die gesprek oor die belydenis, weet ons dat die behoefte aan 'n eietydse belydenis in bepaalde konkrete omstandighede gebore is:

3.8.8.1 Interne konflik

In 1995 het 'n groep ampsdraers en lidmate van die Hervormde Kerk, wat later bekend geword het as die *steedsHervormers*, 'n *Eietydse Getuienis op Hervormingsondag* gepubliseer. In die dokument is 'n *vrk in die pad* aangedui. Die *Getuienis* is geskryf in die vorm van 'n belydenis. Die *Getuienis* handel onder andere oor uiteenlopende teologiese benaderings, asook verskille ten opsigte van die belydenisskrifte. Van die belydenisskrifte word gesê: *Ons is besorg en bedroef oor die verdraagsaamheid ten opsigte van uitsprake dat die belydenisskrifte nie ewig-geldende waarhede verwoord nie* (Getuienis 1995: 7).

3.8.8.2 **Staat van Belydenis**

Met die daaropvolgende AKV's was die interpretasie van en binding aan die belydenisskrifte telkens ter sprake. Uiteindelik het die spanning uitgeloop op kerkskeuring en die Hervormde Kerk is in 'n staat van belydenis geplaas. Die *Staat van Belydenis*, wat deur alle predikante van die GHG onderteken moet word, funksioneer vir die GHG in baie opsigte soos 'n eietydse, kerkeie belydenisskrif.

3.8.8.3 **Eksterne konflik**

Belydenisskrifte ontstaan normaalweg in tye van konflik en verandering. Dit was die geval tydens die kerkhervorming, maar ook in die 20ste eeu. In Suid-Afrika, te midde van politieke konflik en verandering, het die Belydenis van Belhar tot stand gekom. Die Hervormde Kerk het die politieke spanning eerstehands ervaar. Die versugting na stabiliteit en geloofsekerhede kan ook manifesteer in die behoefte aan 'n eietydse, kerkeie belydenisskrif.

3.8.8.4 **Teologiese diversiteit**

Hervormde teologie het deur die loop van die geskiedenis nooit in homogene sisteemdenke verval nie. Hervormde teologie is nie *streng gereformeer* nie, maar eerder *reformatories* met waardering vir uiteenlopende stamme in die reformatoriese tradisie. In die Hervormde Kerk is daar ruimte vir konfessionele teologie, kritiese teologie, filosofiese teologie, en so meer. Te midde van diversiteit het misverstande ontstaan, en beskuldigings van teologiese vrysinnigheid. Veral navorsing oor die historiese Jesus het in die spervuur gekom, en nogmaals die aandrang op 'n eietydse, kerkeie belydenisskrif laat opvlam.

3.8.8.5 **Postmodernisme**

Die veranderinge wat postmodernisme meegebring het, laat baie mense voel dat daar geen vasstaande waarhede is nie; waarheid is relatief tot persoonlike menings en oortuigings. Sosiale en morele waardes verander voortdurend. Dokumente soos belydenisskrifte, wat *geloofswaarhede* artikuleer, word met suspisie bejeën. Vanselfsprekend is daar die verwagting dat 'n eietydse belydenisskrif 'n apologetiese funksie kan vervul om teenoor die tydsgees iets van die Christelike geloof te verwoord.

3.8.8.6 **Wetenskap**

Sedert die Kopernikaanse Rewolusie het verskeie industriële rewolusies plaasgevind. Ons beleef tans 4IR en 5IR. In die proses word godsdiens in die algemeen en die uniekheid van die Christendom bevraagteken. God is vervang met lugversorging, tegnologie, rekenars en algemene menslike sedelikheid. Die era waarin ons leef maak dit vir mense moeilik om die geloofstaal en Bybelse denkbearde te verstaan. Vir baie mense maak die Bybel gewoon nie meer sin nie, omdat hulle nie die woorde verstaan nie. 'n Belydenisskrif wat dit in berekening sou bring, kan help om die Christelike geloof weer relevant te maak.

Die Kommissie van die AKV moes oor tyd heen die onstuimige waters van teologiese verskille en vrae oor Skrifbeskouing en die belydenis navigeer. Tydens die 74ste AKV sal beskrywingspunte dien wat moontlik kan bydra tot groter rustigheid en kerkeenheid. Ons bede is dat die Hervormde Kerk eendragtig sal bely en sal getuig van die geloof wat in ons leef.

3.8.9 SLOT

Uiteraard is hierdie oorsig oor die werksaamhede van die Kommissie uiters beperk. Daar kan nog heelwat gesê word oor die Hervormde Kerk se verhouding en verband met ander kerke wat dramaties verbeter het; asook die dienswerk van predikante en lidmate, en die enorme bydrae van gemeentes en die Kerk ten opsigte van barmhartigheid.

Ten slotte: Dankie aan elkeen wat vir die Kommissie van die AKV voorbidding doen, en vir elke ampsdraer en lidmaat wat met toewyding die Here dien.

Ons dank God vir sy genade, vir gawes, en vir geleenthede om die evangelie van Jesus Christus te verkondig, en om kerk te wees.

Die vergadering neem met dank kennis van die verslag.

---oOo---

Behandeling

van Verslae en Beskrywingspunte

3
F
F
F
C
I

1. BELYDENIS EN KERK

1.1 VERSLAE EN BESKRYWINGSPUNTE WAT MET BELYDENIS EN KERK VERBAND HOU

Inleidende opmerkings deur prof WA Dreyer:

Om Beskrywingspunt 1 en Geloofsverklaring 2025 te verstaan, is dit nodig om in gedagte hou dat die gesprek oor die belydenis en belydenisskrifte al vir 30 jaar in die Hervormde Kerk aan die gang is.

Die bedoeling van Beskrywingspunt 1 is enersyds om die gesprek oor die belydenis tot 'n sinvolle einde te bring, en andersyds om as aktuele belydenis in ons huidige konteks te dien.

Die gesprek oor die belydenis het reeds in 1995 tydens die AKV heftig geword. Daarna, op 4 November 1995 het 'n groep predikante en lidmate van die Hervormde Kerk die sogenaamde 'Eietydse Getuienis op Hervormingsondag' uitgereik. Die Getuienis het die bedoeling gehad om 'n 'vurk in die pad' aan te dui, te wete uiteenlopende teologiese rigtings en standpunte oor die belydenis van die Kerk. In die 'Eietydse Getuienis' word die stelling gemaak dat die belydenisskrifte in die verlede die eenheid van die Hervormde Kerk bewaar het, maar dat dit nie meer so is nie omdat diverse standpunte oor die kerklike belydenis in die Hervormde Kerk geduld word.

Een van die belangrike gesprekke in die Hervormde Kerk wat verband hou met die gesprek oor die belydenis, het gehandel oor die Skrifbeskouing van die Hervormde Kerk. Verskeie AKV's het oor Skrifbeskouing besluite geneem, en die saak is tydens die 72ste AKV (2019) afgehandel. Die gesprek oor die kerklike belydenis het egter na 2019 weer sterker na vore gekom.

Die gesprek oor die belydenis het om verskeie redes in skerpheid toegeneem. Dit is op die spits gedryf deur:

- * *Navorsing van die Jesus Seminar oor die historiese Jesus, Hervormde teoloë se betrokkenheid daarby en uitsprake oor Jesus se opstanding uit die dood het sedert die 90's onrus in die Hervormde Kerk veroorsaak. Die navorsingsmetodologie van die Jesus Seminar is internasionaal en in Suid-Afrika deur talle teoloë bevraagteken. Dit het gelei tot 'n klag van dwaalleer teen 'n Hervormde dosent, wat nie gehandhaaf is nie. Dit het weer tot verdere beskuldigings gelei dat die Hervormde Kerk vrysinnige teologie en dwaalleer duld, en die kerklike belydenis verwater.*
- * *Uiteenlopende standpunte oor Apartheid, en die Hervormde Kerk se teologiese regverdiging van Apartheid, het gelei tot konflik. Die gesprek oor apartheid is op die spits gedryf toe vyf Hervormde dosente in die openbaar die teologiese regverdiging van Apartheid gekritiseer het. Die Kommissie het die saak op die agenda van die 69ste AKV (2010) geplaas. Met Besluit 54 (2010) het die AKV die teologiese regverdiging van Apartheid afgewys, en dit het gelei tot kerkskeuring en verdere beskuldigings van dwaalleer.*
- * *Te midde van die gesprekke oor Skrifbeskouing, belydenis en Apartheid is die Hervormde dosente verbonde aan [UP](#) daarvan beskuldig dat hulle 'ekumenistiese en bevrydingsteologie' beoefen, en nie meer Bybels-reformatoriese teologie nie.*

- * Sedert 2001 is gepoog om die Hervormde Kerk se lidmaatskap van World Alliance of Reformed Churches (tans WCRC) te herstel, wat in 1982 beëindig is nadat die WARC 'n status confessionis ten opsigte van die NG Kerk en die Hervormde Kerk verklaar het. Die status confessionis het gestel dat die NG Kerk en die Hervormde Kerk volhard met teologiese dwaling. Verskeie besluite van die AKV het die saak van teologiese dwaling en lidmaatskap van die WCRC aangespreek. Dit het opnuut wedersydse beskuldigings van dwaalleer tot gevolg gehad.
- * Die steeds Hervormers wat in 2011 van die NHKA weggebreek het 'n staat van belydenis teen die NHKA verklaar, waarin beweer word dat die besluite van die NHKA oor Apartheid "die evangelie van Jesus Christus, die opgestane Here, verloën". Die stelling is ook gemaak dat die NHKA die gesag van die Heilige Skrif en die belydenisskrifte ondermyn.
- * Ons moet ook in gedagte hou dat Suid-Afrika in 1994 'n radikale sosio-politieke rewolusie beleef het, wat opsigself 'n katalisator vir spanning, konflik en suspisie was. Die 1994 politieke verandering het die Hervormde Kerk se sake ondernemings vernietig, omdat die uitgewers en drukkerie hulle staatskontrakte verloor het. Die besighede wat miljoene rande inkomste vir die Hervormde Kerk ingebring het, het skielik die Kerk met miljoene rand skuld gelaat. Baie lidmate het hulle werk verloor, baie het na die buiteland geïmmigreer en Afrikaners as bevolkingsgroep het 'n dramatiese daling in die geboortesif getoon. Die platteland het begin ontvolk wat gemeentes onder groot druk geplaas het. Ook dit het die potensiaal vir spanning en konflik in die Kerk verhoog.

Bogenoemde is enkele oorsake van die spanningsvolle diskoers wat sedert 1995 in die Hervormde Kerk gevoer is. Teen die agtergrond van ingrypende sosio-politieke, kerklike en teologiese verandering is dit te verstane dat die AKV verskillende besluite oor die belydenis en belydenisskrifte geneem het. Reeds in 2001 is 'n beskrywingspunt aanvaar dat die moontlikheid van 'n eietydse belydenisskrif ondersoek moet word. Te midde van uitdagings wat die Hervormde Kerk en die Kommissie van die AKV die hoof moes bied, het die saak van 'n eietydse belydenis nie veel aandag geniet nie. Dit was eers die 72ste AKV (2019) wat soos volg besluit het:

Die vergadering besluit, in lyn met 'n aanbeveling van die Dosentevergadering wat reeds in 2001 gemaak is, dat die wenslikheid van 'n eietydse kerkele belydenisskrif verder ondersoek word om ons verstaan van die evangelie eietyds te verwoord.

By die 73ste AKV (2022) is oor die moontlikheid van 'n eietydse belydenis terugvoer gegee, en is daar verder besluit:

Die 73ste AKV gee opdrag dat die Barmen Verklaring wat in 1934 in Duitsland tot stand gekom het, in Afrikaans vertaal word vir verdere oorweging, gesien die traumatiese en verwoestende omstandighede in Suid-Afrika. Grootse korrupsie, staatskaping, armoede en geweld roep die Kerk op om profetiese getuie te lewer, en nie verder te swyg nie. 'n Aangepaste weergawe van die Barmen Verklaring kan hierin behulpsaam wees.

Die opdrag van die 73ste AKV ten opsigte van die Barmen Verklaring is uitgevoer. Die Kommissie van die AKV het prof WA Dreyer opdrag gegee om die Barmen Verklaring te vertaal, en 'n eietydse geloofsverklaring op voetspoor van die Barmen-verklaring van 1934 op te stel. Die vertaling van die Barmen Verklaring is

in 2024 en konsep Geloofsverklaring in Maart 2025 aan predikante en gemeentes gestuur met die versoek dat kerkrade, predikante en teoloë teen 16 Mei 2025 kommentaar moes lewer. Die kommentaar wat ontvang is, is verwerk en het neerslag gevind in die dokument wat in die agenda van die 74ste AKV opgeneem is.

In die opstel van Geloofsverklaring 2025 is daar rekening gehou met die onderskeid tussen belydenis, belydenisskrifte, geloofsverklaring en getuienis:

- * Die term 'belydenis' verwys na die ekumeniese belydenis soos dit deur die vroeë kerk verwoord is in die Twaalf Artikels, die Belydenis van Nicea en die Belydenis volgens Athanasius en opgeneem is in die Diensboek van die NHKA.*
- * Die term 'belydenisskrifte' verwys na die belydenisskrifte wat tydens die Kerkhervorming ontstaan het en die reformatoriese geloof verwoord. Van die talle belydenisskrifte wat in die 16de eeu ontstaan het, het die Kerk die Drie Formuliere van Enigheid (te wete die Nederlandse Geloofsbelydenis, Heidelbergse Kategismus en die Dordtse Leerreëls) as normatief aanvaar en in die Diensboek opgeneem.*
- * Die term 'geloofsverklaring' bevat elemente van belydenis, maar staan nie op dieselfde vlak as die Kerk se belydenis of belydenisskrifte nie. Dit dien as openbare verklaring en beginselstandpunt van die Kerk in 'n tyd van kerklike, teologiese en/of sosio-politieke krisis.*
- * Die term 'getuienis' verwys na die Kerk se getuienis teenoor die owerheid en die samelewing ten opsigte van 'n spesifieke saak. Dit moet onderskei word van die algemene gebruik van die term 'getuienis', waarmee bedoel word dat die Kerk in die wêreld getuig van die evangelie van Jesus Christus.*

Met die opstel van Geloofsverklaring 2025 is daar gepoog om getrou te bly aan die reformatoriese beginsels soos ons dit vanuit die Kerkhervorming geërf het. Daar is ook gepoog om iets te verwoord van eietydse problematiek, asook die kerklike, teologiese en godsdienstige diversiteit waarmee die Kerk voortdurend gekonfronteer word.

Geloofsverklaring 2025 kan die Hervormde Kerk help om eietyds en teologies verantwoordelik teenoor die Suid-Afrikaanse owerheid en die samelewing te getuig. Die AKV behoort oor drie sake te besin:

- * Die nodigheid van Geloofsverklaring 2025.*
- * Die status van Geloofsverklaring 2025.*
- * Die gebruik van Geloofsverklaring 2025.*

GELOOFSVERKLARING 2025

VERANTWOORDING

Die NHKA wil met *Geloofsverklaring 2025* teenoor ons medegelowiges, die mense van Suid-Afrika en die owerheid getuig van die hoop wat in ons leef.

Die Kerk kan nie swyg nie. Die oomblik van waarheid het aangebreek. Ons getuig dat die Koninkryk van God 'n werklikheid is. Ons roep elkeen in hierdie land op om die evangelie te glo en hulle tot God te bekeer (Markus 1: 15).

Die Kerk wil met *Geloofsverklaring 2025* ons diepe besorgdheid en bekommernis verwoord, veral ten opsigte van die volgende sake:

- * Ons is diep bekommerd oor die groeiende ekologiese krisis;
- * Ons is diep bekommerd oor die oorloë wat in verskillende kontinente woed en dreig om wêreldwyd te eskaleer;
- * Ons is diep bekommerd oor toenemende geweldsmisdaad in Suid-Afrika, veral teenoor vroue en kinders, ook op plase en in arm gemeenskappe;
- * Ons is diep bekommerd oor toenemende armoede en werkloosheid in Suid-Afrika en die res van die wêreld;
- * Ons is diep bekommerd oor korrupsie en wanbestuur in staatsinstellings wat die lewenskwaliteit en werksgeleenthede van die burgers van Suid-Afrika bedreig;
- * Ons is diep bekommerd oor dwaalleer wat deur sogenaamde godsdienstige leiers en kerke verkondig word, die misbruik van die evangelie ter wille van selfverryking, politieke invloed en kerke se legitimering van politieke ideologie;
- * Ons is diep bekommerd oor teologiese denke wat bydra tot die sekularisering van die samelewing, wat gelowiges verwar en die bestaan van God betwyfel.

GELOOFSVERKLARING

Die NHKA verklaar

STELLING 1: DIE WOORD VAN GOD

Jesus Christus, volgens die Heilige Skrif, is die unieke Woord van God na wie ons luister, by wie ons leer, aan wie ons gehoorsaamheid verskuldig is en op wie ons in lewe en sterwe vertrou.

Daar is geen ander bron vir die geloof en verkondiging buite en benewens die Woord van God nie.

Johannes 14: 6 en 7: Jesus het vir hom gesê: "Ek is die weg en die waarheid en die lewe. Niemand kom na die Vader toe behalwe deur My nie. As julle My ken, sal julle my Vader ook ken. En van nou af ken julle Hom en sien julle Hom."

Johannes 10: 1: Dít verseker Ek julle: Wie nie deur die hek in die skaapkraal ingaan nie maar van 'n ander kant af inklim, is 'n dief en 'n rower.

Johannes 10: 9: Ek is die ingang; as iemand deur My ingaan, sal hy gered word. Hy sal in en uit gaan en weiding kry.

STELLING 2: GOD SE KONINKRYK

In en deur Jesus Christus maak God aanspraak op ons hele lewe.

In en deur Jesus Christus ervaar ons 'n vreugdevolle bevryding van die bande waarmee die wêreld ons bind, sodat ons in vryheid diensbaar kan wees aan God, aan mekaar en God se mense.

In en deur Jesus Christus skenk God uit louter genade aan ons vergifnis, en maak God ons deel van sy Koninkryk.

Daar is geen deel van ons lewe wat nie onder die heerskappy van Jesus Christus staan nie.

1 Korintiërs 1: 30: Aan God is dit te danke dat julle met Christus Jesus verenig is. Hy het vir ons geword die wysheid wat van God kom: die vryspraak, die heiliging en die verlossing.

STELLING 3: DIE KERK

Die Kerk is 'n gemeenskap van gelowiges, afgesonder vir diens aan God en mekaar.

As Kerk en kinders van God is ons mekaar se broers en susters in die geloof, en versorg ons mekaar in liefde.

Ons getuig met ons kerkwees dat die Kerk aan Christus alleen behoort.

Die Heilige Gees help ons om gelowig en gehoorsaam aan God te leef, in verwagting van die wederkoms.

Efesiërs 4: 15 en 16: Ons sal in liefde by die waarheid bly en so in alle opsigte groei na Christus toe. Hy is immers die hoof, en uit Hom groei die hele liggaam. Die verskillende liggaamsdele pas by mekaar en vorm saam 'n eenheid. Elkeen van hulle vervul sy funksie, en so bou die liggaam homself op in liefde.

STELLING 4: ROEPING VAN DIE KERK

God het die Kerk geroep en opdrag gegee om die werk van Christus voort te sit.

Die Kerk doen dit deur God se genade met Woord, lied en sakrament te vier; teenoor alle mense te getuig dat Jesus Christus die Here en die enigste hoop vir die wêreld is; en in liefde aan ons naaste diensbaar te wees.

Matteus 28: 19 en 20: Jesus het gesê: "Gaan dan na al die nasies toe en maak die mense my dissipels: doop hulle in die Naam van die Vader en die Seun en die Heilige Gees, en leer hulle om alles te onderhou wat Ek julle beveel het. En onthou: Ek is by julle al die dae tot die voleinding van die wêreld."

2 Timoteus 2: 9: Vir hierdie evangelie ly ek verdrukking, selfs in boeien soos 'n misdadiger, maar die woord van God kan nie geboei word nie.

STELLING 5: KERKREGERING

Jesus Christus is Hoof en Heer van die Kerk. As Here is Hy deur die Heilige Gees, die Woord en sakramente handelend teenwoordig in die Kerk.

Geen kerkleier of kerklike vergadering beskik oor buitengewone mag of bevoegdheid nie.

Die algemene priesterskap van die gelowiges impliseer dat die verkondiging van die evangelie 'n opdrag is wat aan die hele gemeente toevertrou is.

Matteus. 20: 25 tot 27: Jesus roep hulle toe nader en sê: "Julle weet dat dit by die nasies so is dat die regeerders oor hulle baasspeel, en dat die groot manne die mag oor hulle misbruik. Maar by julle moet dit nie so wees nie. Elkeen wat in julle kring groot wil word, moet julle dienaar wees; en elkeen wat onder julle die eerste wil wees, moet julle slaaf wees.

STELLING 6: DIE OWERHEID

Owerhede is 'n gawe van God om te sorg vir geregtigheid en vrede in 'n gebroke wêreld, waarin die Kerk ook leef. Die Kerk erken met dankbaarheid dat hierdie gawe van God orde skep.

Die Kerk getuig teenoor die owerheid van God se heerskappy, van God se gebod en God se geregtigheid, sowel as die verantwoordelikhede van owerheid en onderdaan.

Die Kerk mag nie 'n instrument in die hande van die owerheid word, of die moraal van die samelewing ten dienste van menslike doelstellings aanneem nie. Geen wêreldbekouing, politieke oortuigings of ideologie is bepalend vir die inhoud van die Kerk se verkondiging nie.

Geen owerheid het absolute seggenskap oor sy onderdane nie, en die owerheid is nie allesbepalend vir mense se geluk en welstand nie.

Ons vertrou op God, wat alle dinge in stand hou.

1 Petrus 2: 17: Julle moet alle mense respekteer en julle medegelowiges liefhê. Vrees God. Eer die keiser.

VERBUM DEI MANET IN AETERNUM

BESKRYWINGSPUNT 1: KOMMISSIE VAN DIE AKV

GELOOFSVERKLARING 2025

In die lig van die AKV se besluite van 2001, 2019 en 2022 oor die wenslikheid van 'n eietydse belydenis, aanvaar die 74ste AKV (2025) van die NHKA *Geloofsverklaring 2025* as riglyn vir

- * die Kerk se getuienis in die wêreld.
- * die Kerk se getuienis teenoor die owerheid.
- * die Kerk se roeping en dienswerk.
- * die Kerk se besluite en kerkordelike reëlins.
- * die Kerk se teologiese arbeid.

Die 74ste AKV besin oor die gebruik van *Geloofsverklaring 2025* in en deur die NHKA.

Die AKV se bede is dat *Geloofsverklaring 2025* die eenheid in die geloof en onderlinge liefde in die Kerk sal bevorder.

Motivering:

Die 72ste AKV (2019) het soos volg besluit:

Die vergadering besluit, in lyn met 'n aanbeveling van die Dosentevergadering wat reeds in 2001 gemaak is, dat die wenslikheid van 'n eietydse kerke belydenisskrif verder ondersoek word om ons verstaan van die evangelie eietyds te verwoord.

Die 73ste AKV (2022) het soos volg besluit:

Die 73ste AKV gee opdrag dat die Barmen-verklaring wat in 1934 in Duitsland tot stand gekom het, in Afrikaans vertaal word vir verdere oorweging, gesien die traumatiese en verwoestende omstandighede in Suid-Afrika. Grootse korrupsie, staatskaping, armoede en geweld roep die Kerk op om profetiese getuienis te lewer, en nie verder te swyg nie. 'n Aangepaste weergawe van die Barmen-verklaring kan hierin behulpzaam wees.

Daar moet onderskeid getref word tussen belydenis, belydenisskrifte, geloofsverklaring en getuienis:

- * Die term *belydenis* verwys na die ekumeniese belydenis soos dit deur die vroeë kerk verwoord is in die *Twaalf Artikels*, die *Belydenis van Nicea* en die *Belydenis volgens Athanasius* en opgeneem is in die *Diensboek van die NHKA*.
- * Die term *belydenisskrifte* verwys na die belydenisskrifte wat tydens die Kerkhervorming ontstaan het en die reformatoriese geloof verwoord. Van die talle belydenisskrifte wat in die 16de eeu ontstaan het, het die Kerk die Drie Formuliere van Enigheid (te wete die *NGB*, *HK* en die *DL*) as normatief aanvaar en in die *Diensboek* opgeneem.
- * Die term *geloofsverklaring* bevat elemente van belydenis, maar staan nie op dieselfde vlak as die Kerk se belydenis of belydenisskrifte nie. Dit dien as openbare verklaring en beginselstandpunt van die Kerk in 'n tyd van kerklike, teologiese en/of sosio-politieke krisis.
- * Die term *getuienis* verwys na die Kerk se getuienis teenoor die owerheid en die samelewing ten opsigte van 'n spesifieke saak. Dit moet onderskei word van die algemene gebruik van die term *getuienis*, waarmee bedoel word dat die Kerk in die wêreld getuig van die evangelie van Jesus Christus.

Geloofsverklaring 2025 is beïnvloed deur die *Barmen-verklaring* wat die *EKD* op 29 en 30 Mei 1934 aanvaar het. Die *EKD* is 'n federasie van onafhanklike kerke, hoofsaaklik Luthers en Gereformeerd. Onder leiding van Martin Niemöller en Dietrich Bonhoeffer het die kerke in Barmen vergader om 'n geloofsverklaring op te stel. Die *Barmen-verklaring* is aanvaar, met die doel om die teologiese beginsels uit te spel wat as rigtingwyser sou dien in baie moeilike kerklike, teologiese en sosio-politieke omstandighede.

Die historiese agtergrond van die *Barmen-verklaring* is die opkoms van Fascisme in Europa voor die Tweede Wêreldoorlog. Fascistiese regerings in Duitsland, Italië, Spanje en Japan het politieke mag gesentraliseer, etniese minderhede onderdruk en gepoog om deur wetgewing beheer oor elke faset van die

samelewing uit te oefen. Dit het die persoonlike vryheid van die landsburgers vernietig, en mense in vrees laat lewe. Politieke leiers het hulleself verryk en staatsinstellings soos die regbank en die polisie misbruik om hulleself teen vervolging te vrywaar en politieke teenstanders te elimineer. Politieke leiers het ook gepoog om die kerk te kaap en te misbruik om hulle ideologie en politieke agenda te bevorder. Dit het die vryheid, roeping en dienswerk van die kerk ingeperk en die reputasie van die kerk ernstige skade aangedoen.

Kerklik-teologies was die *Barmen-verklaring* 'n getuienis teen die liberale teologie wat nie net die Woord van God op losse skroewe gestel het nie, maar ook die kerk gedienstig aan fascistiese ideologie en politiek gestel het.

Die *Barmen-verklaring* is aanvanklik deur Karl Barth (vanuit die Gereformeerde tradisie) asook Thomas Breit en Hans Asmussen (vanuit die Lutherse tradisie) opgestel. Dit moes die kerke help om in vryheid en met dapperheid teenoor die owerheid en die samelewing te getuig van Jesus Christus, en die hoop wat die evangelie aan elkeen bied.

Geloofsverklaring 2025 kan die Hervormde Kerk help om eietyds en teologies verantwoordelik teenoor die Suid-Afrikaanse owerheid en die samelewing te getuig. Die 74ste AKV kan, indien *Geloofsverklaring 2025* aanvaar word, oorweeg om dit

- * as herderlike skrywe te versprei.
- * in die openbare pers bekend te maak.
- * aan die President van Suid-Afrika beskikbaar te stel.
- * in kategeese en Bybelstudie te benut.
- * in die *Diensboek van die NHKA* op te neem.

Prof WA Dreyer stel die beskrywingspunt.

1. Die beskrywingspunt word met algemene instemming aanvaar.
2. Die AKV dra dit aan die Kommissie van die AKV op om die *Geloofsverklaring* verder te verfyn in die lig van die bespreking op die 74ste AKV, en gee aan die Kommissie van die AKV afhandelingsbevoegdheid in dié verband.

---oOo---

OORHANDIGING VAN DIE KURATORIUM-EREPENNING AAN DR PB BOSHOF

Die oorhandiging van die Kuratorium-erepenning word behartig deur die sekretaris van die Kuratorium, ds JT Manders.

MOTIVERING

Dr Piet Boshoff se lewensverhaal is 'n lewende getuienis van lewenslange toewyding en sy diepgaande verbintenis tot die NHKA en die breër geloofsgemeenskap. Hy het met groot onderskeiding 'n uitstaande bydrae gelewer tot die Bybels-reformatoriese teologie in die Hervormde Kerk as akademikus en jarelange gemeentepredikant.

Petrus Benjamin Boshoff is gebore op 22 November 1949 in Duiwelskloof en het op die skoolplaas Merensky grootgeword, waar sy pa onderwyser was. Na skool het hy vir 'n jaar militêre diensplig gedoen. In 1969 skryf hy in by UP vir die grade BA BD wat hy beide met lof verwerf.

Na voltooiing van dié studies is hy as predikant bevestig in Gemeente Swellendam op 15 Februarie 1975. Na die stigting van Gemeentes Oudtshoorn en Outeniqua en die vorming van hul kombinasie met Swellendam, is hy daar bevestig. In Januarie 1981 vertrek hy na die Bulawayo-kombinasie en sedert 1983 was hy predikant van Vereeniging tot en met sy emeritaatsaanvaarding in Februarie 2014. Sedert sy bevestiging as predikant het hy sy Goddelike roeping met ywer, wysheid en deernis uitgeleef en nagekom tot en met sy aftrede.

Dr Piet Boshoff se *akademiese loopbaan* is niks minder as indrukwekkend nie en getuig van onderskeidende uitnemendheid. In 1987 word die graad MA in Grieks met lof aan hom toegeken deur UP vir die verhandeling: *Die Interpretasie van Nominalisering as styleffek in Nuwe-Testamentiese Grieks* en in 1992 die graad DD in Nuwe Testament vir die proefskrif: *Die eenheid van die historiese en teologiese Verstaan van die Nuwe Testament by Walter Schmithals*. Benewens hierdie grade het hy ook in 1975 'n honneursgraad in Semitiese Tale met lof en in 1977 'n honneursgraad in Wysbegeerte met lof en 'n DD-graad in 1979 in Godsdiensfilosofie aan UP behaal. Behalwe aan UP het hy ook aan Unisa, die Kirchliche Hochschule, Berlyn, en die Evangelisch-Theologische Fakultät van die Rheinische Friedrich-Wilhelms-Universität, Bonn, studeer.

Sy akademiese kennis en navorsing deel hy sedert 1974 toe hy begin om Hebreeus I aan UP te doseer. Vanaf 1992 tot 1999 was hy tydelik-deeltydse dosent in die Departement Nuwe-Testamentiese Wetenskap aan UP en 'n navorsingsgenoot vanaf 2000. Vanaf 2001 gee hy klas by HTO en AIM tot by die ontbinding van AIM. Tans is hy navorsingsgenoot by die Departement Ou Testament en Hebreeuse Geskrifte, Fakulteit van Teologie en Religie, UP. Sy betrokkenheid in die opleiding het 'n onuitwisbare merk gelaat in die vorming van geestelike leiers in die kerk.

Dr Boshoff publiseer gereeld tussen 1987 en 2017 tientalle teologiese artikels in die HTS, asook populêre artikels in Die Hervormer, Die Konteks, *Theology and the Church in South Africa*, die *Tydskrif vir Hervormde Teologie* en selfs Maroela Media.

Uit sy pen verskyn ook 'n hele paar boeke soos onder andere:

- * 1988, Nederduitsch Hervormde Kerk: Gemeente Vereeniging 75ste Herdenking. Vereeniging: Prestige, 1-71. (Redakteur).
- * 1998, Kom ons bid 1. Pretoria: Kital, 1-45. (Redakteur).
- * 2001, History and Theology: Walter Schmithals on the Unity of the New Testament. San Jose: Pickwick Publications.
- * 2008, Esopus se Fabels: Die volledige versameling. Uit Grieks in Afrikaans vertaal deur Piet Boshoff en Gafie van Wyk. Durbanville: Scribamus.
- * 2013, Gemeente Vereeniging 1913 – 2013, (Redakteur).

- * 2015, Plato: Verdediging van Sokrates uit Grieks vertaal. Publishing World SA: Kaapstad. Eerste uitgawe.
Tweede hersiene druk 2019
Derde druk 2020
Vierde druk 2022.
Tweede bygewerkte uitgawe, *Plato se dialoogtrilogie uit die laaste dae van Sokrates, Eutuphro, Die verdediging van Sokrates en Krito* uit Grieks vertaal deur Piet Boshoff, gedruk 2023 deur ZeroPlus, uitgegee deur Akademie Uitgewery.

Tans werk dr Piet Boshoff aan 'n uitgebreide studie oor Adrianus van Selms. Verskeie hoofstukke van hierdie werk is reeds voltooi.

Behalwe die gemeentelike werk as predikant, het hy ook as skriba van die Ring van Wes-Kaapland, voorsitter van die Ring van Zimbabwe, skriba en voorsitter van die Ring van Vereeniging diens gedoen. In sinodale verband was hy lid van die Raad vir Godsdienste; die Raad vir Belydenis en Liturgiese Geskrifte; lid van die Hervormde afvaardiging op die Psalmberymingskommissie. Hy was lid van die Komitee vir die Herskrywing van die Kerkwet wat 'n nuwe Kerkorde vir die NHKA opgestel en wat in 1997 aanvaar is. Hy was sekretaris en ook voorsitter van die Hervormde Teologiese Vereniging wat die HTS ondersteun het as die Vereniging se vaktyskrif. Hy het ook as voorsitter van die Komitee vir Eietydse Belydenis opgetree.

Dr Piet Boshoff is dus nie net 'n akademikus en predikant nie, maar 'n sprekende voorbeeld van geloof en kennis, 'n mentor vir toekomstige geslagte en 'n toonaangewende teoloog wat 'n blywende impak op die Hervormde Kerk en akademie gemaak het. Sy toewyding en intellektuele bydrae maak hom 'n waardige ontvanger van die Kuratorium-erepenning, en 'n persoon wie se lewenswerk met gepaste waardering, erken behoort te word.

Ons versoek met volle oortuiging dat hierdie Kuratorium-erepenning aan dr Piet Boshoff toegeken word as 'n huldeblyk aan sy uitsonderlike diens en nalatenskap.

REPLIEK

By die ontvangs van hierdie penning kan ek nie anders om die dosente wat 'n diep indruk op my gelaat het uit te sonder nie, te wete Adrianus van Selms in Pretoria en Walter Scmithals in Berlyn. Ek dink ook met dankbaarheid aan gesprekke oor jare met Natie en Gafie van Wyk en Francois Boshoff.

Met die uitbreek van die Tweede Wêreldoorlog in 1939 het Van Selms, saam met baie ander Nederlanders in Suid-Afrika, as oorlogsvrywilliger aangesluit. Nederland is kort na die begin van die vyandelikhede deur die Duitsers ingeneem. Die groep vrywilligers uit Suid-Afrika is na Nederlands Oos-Indië toe gestuur om die kolonie daar te beman en te help beskerm. Na 'n paar maande kon die gesinne van die vrywilligers by hulle aansluit.

Op 7 Desember 1941 het die Japannese Pearl Habor aangeval en die Amerikaanse vloot 'n gevoelige slag toegedien wat die Nederlandse Kolonie weerloos gelaat het. Vier maande later, op 8 Maart 1942, kapituleer Nederlands Oos-Indië voor Japan. Oorlewendes uit die Nederlandse vloot en leer is in interneringskampe saamgehoop (Koorts).

Hier te lande is na die oorlog navraag gedoen oor die lot van die Van Selms familie. Nog steeds nie met sy gesin herenig nie, maar met die wete dat dit met hulle goed gaan, vat Van Selms sy ervaringe gedurende die Tweede Wêreldoorlog in 'n neutedop saam in 'n brief aan sy kollega Gemser:

Ik wil alleen daarover zeggen: beestachtigheden van mensen en wonderlike zegeningen van God. Dat wij nog leven is 'n wonder en het werk dat ik in deze jaren onder mijn kampgenoten heb kunnen doen, nietegenstaande de geloofsvervolgung der Japanners, is telkens op ongelooflike wyze gezegend (Van Selms 1945:5).

Daarmee gee Van Selms met 'n persoonlike stellinginname rekenskap van 'n ervaring waarin hy ook veel van homself te kenne gee. Hy vertel van hoop in hopelose omstandighede, van hoop wat 'n mens nie sien nie; hy noem die onuitspreeklike. Die evangelis Lukas het iets soortgelyks beskryf in die legende van Petrus se bevryding uit die gevangenis, Handeling 12: 1 tot 25. Na Pilatus se vertrek word koning Agrippa I, in die volksmond Herodes genoem, deur die Romeine oor die Joodse land aangestel. Om guns by die Jode te wen begin hy om die gemeente te vervolg. Die apostel Jakobus word gevang en onthoof. Kort daarna word ook Petrus opgesluit en sy verhoor word uitgestel tot na die Paasfees. Die nag voor sy hofverskyning slaap hy, deeglik geboei en onder streng bewaking. Skielik verskyn daar 'n engel en 'n hemelse lig as aanduiding dat 'n wonder op hande is. Die bewakers merk geen onraad nie. Die kettingboei val vanself af en die deure swaai oop. Petrus stap vry uit en bereik veiligheid.

Die populêre uitleg van hierdie bevrydingswonder kom nie verder as die *Teologie van Bevryding* nie: Help jouself, dan help God jou; breek die kettings van onderdrukking. Maar, soos Schmithals aantoon, kon Petrus volgens die vroom legende homself nie help nie en die gemeente kon ook nie 'n hand bysit nie. Die bevryding is uitsluitlik te danke aan God se wonderlike ingryping en kom as 'n groot verrassing. Die boodskap wat die legende oordra is dat die gelowige onder die uiterste druk nie die hoop hoef op te gee nie. Petrus se eie hande is geboei. Hy besef nie eens wat met hom gebeur as die deure oopgaan nie. Ook die gemeente wat agter geslote deure bymekaar is en niks anders kan doen as bid nie, kom nie so ver om te glo dat Petrus aan die deur klop nie. Al mag die menslike moontlikhede uitgeput wees, beteken dit nog nie die einde van God se moontlikhede nie.

'n Volgende getuie kon ook soos die Petruslegende vertel dat hy geboei is soos 'n kwaaddoener *maar die woord van God is nie gebonde nie* (2 Timoteus 2: 9). Dit word duidelik dat die woord van God nie van die apostel losgemaak kan word nie. Dit is ter wille van die woord dat die apostel in die tronk beland en wanneer die een, die apostel, vrygelaat word, kom die ander een, die evangelie, ook vry (Schmithals 1994: 364 tot 368). Van Selms kon ook die deure wat vir hom oopgegaan het, benut:

Door vele kursussen, soms 30 uur per week heb ik voor velen de misverstanden omtrent het Christendom wat kunnen ophelderen ... Neen, ik ben gelukkig niet ingeslapen gedurende deze tijd (Van Selms 1945: 5).

Rondom die publikasie van *Licht uit Licht: Het Christelijk geloof naar de Belijdenis van Nicea* skryf Van Selms op 6 Maart 1948 aan KH Miskotte dat die boek gegroei het uit katekisasiekursusse wat hy in die krygsgevangenskap aangebied het. As dit nie van die oorlogsomstandighede was nie, sou die boek nooit die lig gesien het nie. Sy besondere verbintenis met die Niceense belydenis gaan terug na sy tyd in

Culemborg, toe hy op kerklike feesdae in plaas van die Twaalf Artikels die Niceense belydenis gelees het, wat aan hom 'n reputasie van onortodoks te wees besorg het. En in Nederlands is daar ook nog nie breedvoerig oor die Niceense belydenis geskryf nie. Hy vind dit verder bevredigend om met hierdie skryfwerk aan sy gedagtes vaste vorm te gee. Hy het die uitgewer, Ploegsma, versoek om 'n eksemplaar van die drukproewe aan Miskotte te stuur en vra hom om enige dwaashede wat hy mag teëkom uit te wys. Op 8 Desember 1948 bedank Van Selms KH Miskotte vir sy tipering van *Licht uit Licht*. Dit maak hom kinderlik bly dat Miskotte oordeel dat hy met pastorale takt die regte dogmatiese oordeelsvermoë aan die dag gelê het. Van Selms is oortuig dat sy werk as kategeet hom in die spore van geregtigheid gelei het. Ons wetenskaplike werk kan net daarby baat as ons ook aanhou preek en huisbesoek doen (Universiteitsbibliotheek Leiden, archief MIS I).

BIBLIOGRAFIE

- * Koorts, MM, s.j. My ondervindinge in 'n Japanse Konsentrasiekamp gedurende W.O. II.
- * Leiden University Libraries, MIS I.
- * Schmithals, W. 1994. Meditation zu Apostelgeschichte 12, 1 – 11, *GPM* 48, 364-370.
- * Van Selms, A. 1945. 'n Brief van Dr A van Selms, *Die Hervormer*, November 1945, 5.
- * Van Selms, A. 1948, *Licht uit Licht: Het Christelijk geloof naar de Belijdenis van Nicea*, Ploegsma: Amsterdam.

---oOo---

BESKRYWINGSPUNT 2: RING VAN SWELLENDAM

EIETDSE GETUIENIS

Die ringsvergadering van Swellendam neem kennis van die beskrywingspunt van die Kommissie van die AKV ten opsigte van die *Geloofsverklaring 2025* wat steun op die vertaalde Barmen-verklaring as historiese dokument. Gemeente Outeniqua is van mening dat die sake wat Barmen aanspreek steeds relevant is vir die hedendaagse samelewing, maar dit verwoord nie meer die Kerk se eietydse teologiese verstaan van die Koninkryk van God nie.

Die ringsvergadering besluit om die AKV te versoek om onverwyld te begin met die opstel van 'n geloofsverklaring wat die eietydse getuienis van die Kerk sal verwoord in eenvoudige, moderne taal. Hierdie geloofsverklaring inkorporeer en word opgestel op grond van die huidige bedieningsvelde van die Kerk, te wete:

- * Viering
- * Gemeenskap
- * Diens
- * Getuienis.

Hierdie verklaring moet vanuit 'n koninkryksperspektief die getuieniskarakter van die Kerk omskryf in 'n samelewing wat ontaard. Elke stelling word uit die Woord gefundeer om die positiewe krag daarvan te bevestig.

Motivering:

Die Kerk se eietydse geloofsbelewenis en spiritualiteit behoort nou 'n sterk getuieniskarakter oor Jesus Christus as Woord van God, geset in eietydse taal, aan te neem. Die polemiese karakter van so 'n verklaring kan steeds in ondertoon figureer.

Die jonger geslagte in die Kerk erken en hou steeds in hulle geloofsdenke vas aan die bekende van veral die Heidelberger en Apostolikum, maar wil in die taal van vandag kan getuienis lewer van die koninkryks- en verhoudingskarakter van hulle geloofsbelewenis. Die Kerk behoort in 'n eietydse dokument hierdie brug te slaan.

Die hedendaagse samelewing word oorweldig deur massas inligting deur 'n al hoe effektiewer digitale medium wat toenemend as normatief aanvaar word. Hierdie medium en die gebruikers daarvan word die meester van die gebruik/misbruik van voorheen aanvaarde norme, selfs dié van die Christendom, om nuwe norme te vestig.

Die lidmate van die Kerk vind dit al hoe moeiliker om hulle geloofsbelewenis en opdrag in hierdie tye te kan verwoord.

Ons versoek die AKV om te besluit om indringend aandag te gee aan 'n eietydse verklaring wat bou op ons vorige belydenisskrifte en belydenisse, maar dan in eietydse taalgebruik wat die getuieniskarakter van die Kerk sal laat hoor.

Ds PJ Jacobs, die voorsitter van die Ring van Swellendam, stel die beskrywingspunt.

Die beskrywingspunt word aanvaar met die volgende amendement:

1. Die eerste paragraaf bly onveranderd.
2. Die tweede paragraaf en die res van die beskrywingspunt word vervang met:

Die AKV neem met dank kennis van die Verklaring soos in Beskrywingspunt 1.

Die vergadering word versoek om 'n proses aan die gang te kry met die doel om lidmate te begelei om die Geloofsverklaring in eie en hedendaagse taal vir jongmense en die wêreld buite die kerk te kan verwoord.

BESKRYWINGSPUNT 3: KOMMISSIE VAN DIE AKV

UITVERKIESINGSLEER

1. Die 74ste AKV neem met dank kennis van die studiestukke oor uitverkiesing wat in die huidige en resente AKV's se agendas opgeneem is.
2. Lidmate en ampsdraers word aangemoedig om die studiemateriaal

wat in die agenda van die AKV opgeneem word te benut as toerusting vir ampsdraers en lidmate.

3. Die Dordtse Leerreëls (DL) moet, soos enige ander belydenisskrif, as 'n historiese dokument beskou word. As menslike woorde oor God moet dit kontekstueel en met verantwoordelikheid geïnterpreteer word.
4. Die 74ste AKV (2025) besluit oor die gebruik van die eietydse verstaan van uitverkiesing, soos hieronder verwoord, in die Hervormde Kerk.
5. Ten opsigte van uitverkiesing bely ons hier en nou, en met groot vreugde, die volgende:
 - * Die bron van uitverkiesing is God self, en God se onverstaanbare genade en liefde vir sondige mense (Efesiërs 1: 3; Efesiërs 1: 6; Efesiërs 1: 12; Johannes 3: 16).
 - * Uitverkiesing lei ons tot lofprysing oor die heil wat in Christus aangebreek het (Efesiërs 1: 6).
 - * Uitverkiesing begin met God se besluit en keuse om vir die mens God te wees (Genesis 1: 26; Eksodus 3: 6 tot 8; Jeremia 30: 22). Saam met die Vader en die Heilige Gees, het God die Seun gekies om vir ons God te wees.
 - * Aan die kruis is Jesus Christus die mens wat deur God verlaat en verwerp is om as mens God se straf op die mens se sonde te dra (Efesiërs 1: 7; 1 Timoteus 2: 3 en 4).
 - * Aan die kruis is Jesus Christus tegelykertyd die mens wat uitverkies is, in en deur wie die mens met God versoen is (Lukas 23: 35; 1 Petrus 2: 4; 2 Korintiërs 5: 19).
 - * Jesus Christus is plaasvervangend en tegelykertyd die mens wat deur God verwerp is en deur God uitverkies is.
 - * God se keuse vir die mens en Christus se verlossingswerk hef nie die mens se verantwoordelikheid op om vir God te kies nie (Deuteronomium 30: 19).
 - * Christus is God se *ja* vir alle mense. Geloof in Christus is die mens se *ja* vir God. Deur geloof word Christus se dood en opstanding vir ons 'n werklikheid en is ons deel van God se uitverkore volk. Daarom kan ons net van uitverkiesing in Christus praat (Efesiërs 1: 4).
 - * Uitverkiesing gaan nie net om individuele gelowiges nie, maar om die gemeenskap van gelowiges. God se voorneme om vir Hom 'n kerk te vergader (Efesiërs 1: 11), laat ons besef wat genade is en dat die kerk vir God belangrik is.
 - * As gemeenskap van gelowiges en uitverkore volk van God (Efesiërs 1: 11; Efesiërs 1: 13; Kolossense 3: 12) is die kerk van

Christus geroep om die evangelie aan alle mense te verkondig, in die vaste oortuiging dat Jesus Christus vir alle mense gesterf het, en in die hoop dat mense deur die verkondiging en die werking van die Heilige Gees tot geloof sal kom (Efesiërs 1: 13 en 14).

- * Dié mense wat hulle verset teen die werking van die Heilige Gees en in ongeloof volhard, staan as gevolg van hulle sonde en ongeloof steeds onder die oordeel van God (Efesiërs 2: 1 tot 3).**
- * Die Hervormde Kerk verstaan haarself as deel van die uitverkore volk van God wat in gehoorsaamheid aan God heilig en onberispelik (Efesiërs 1: 4) in God se teenwoordigheid wil leef, en daaglik met barmhartige woorde en dae wil getuig van God se liefde en genade wat in en deur Jesus Christus ons erfdeel is (Efesiërs 1: 18).**
- * As Kerk verstaan ons dat ons uitverkies is om diensbaar te wees. As volk van God getuig ons van God se Koninkryk (1 Petrus 2: 9) en heerskappy wat met Christus se koms in hierdie wêreld sigbaar geword het; bid ons dat God se Koninkryk sal kom en roep ons mense tot geloof en bekering (Markus 1: 15). Ons liefde vir God en ons naaste roep elkeen op om die evangelie aan almal te verkondig, dissipels van mense te maak en barmhartigheid aan alle mense te bewys.**

Motivering:

Die meegaande studiestukke dien as motivering, maar opsommend kan die volgende gestel word:

- * Uitverkiesing gaan wesenlik om God se besluit om God te wees, vir die mens God te wees en handelend met die mens besig te wees.**
- * Uitverkiesing berus nie op 'n arbitrêre keuse van God vir of teen bepaalde individue nie, maar moet eerder verstaan word as 'n uitnodiging aan alle mense om in verhouding met God te leef, in en deur Jesus Christus.**
- * 'n Bybelse verstaan van uitverkiesing gaan in die eerste plek om uitverkiesing in Christus.**
- * Deur geloof kan ons in 'n nuwe verhouding met God leef; kan ons in die wêreld as sy volk leef, die evangelie verkondig en getuig van God se Koninkryk.**
- * Die frase *in Christus* is meer as net 'n teologiese term; dit is 'n lewenstyl en 'n identiteit. Dit definieer hoe Christene hulself sien en hoe hulle met die wêreld omgaan. Deur *in Christus* te leef, ervaar gelowiges 'n diep verbintenis met God, met mekaar en hulself – 'n verbintenis wat ons bemagtig om as God se mense in 'n gebroke wêreld te leef.**
- * Hiervolgens moet die kerk Christus se opdrag in Matteus 28: 19 en 20, om uit te gaan en dissipels te maak, met groter erns en toewyding aanpak.**

Hierdie siening beklemtoon die genade van God en tegelykertyd die verantwoordelikheid van mense om daarop te reageer, asook die kerk se verantwoordelikheid om die evangelie daadwerklik te verkondig.

- * Danksy God se keuse vir ons en omdat ons met Christus een is in sy dood en opstanding, kan ons met hoop en vreugde leef en maak dit ons bereid om in die voetspore van Christus te volg.
- * Bybelse gegewens oor uitverkiesing kan soos volg opgesom word:
 - ** Jesus Christus is reeds voor die skepping bestem om tegelykertyd die uitverkore en verwerpte mens te wees, wat vergewing van sondes en versoening tussen God en mens bewerkstellig het.
 - ** Individuele gelowiges word in Christus uitverkies om heilig en onberispelik voor God te wees.
 - ** Kollektief word mense die uitverkore volk van God. Onder die ou verbond was Israel God se uitverkore volk, en in die nuwe verbond is die kerk van Christus God se uitverkore volk.
 - ** Die uitverkorenes ontvang deur die Heilige Gees 'n verskeidenheid van gawes ter wille van dienswerk in God se koninkryk en die kerk van Christus.
 - ** Uitverkiesing gaan nie net om individuele redding nie, maar ook om diensbaarheid in God se Koninkryk. Die meeste voorbeelde van uitverkiesing deur God in die Bybel was mense wat vir 'n spesifieke taak of dienswerk geroep is, soos rigters, priesters, konings, profete, apostels, en so meer.

Prof WA Dreyer stel die beskrywingspunt.

Die volgende amendement gestel deur ds J de Beer en gesekondeer deur dr RC Kok-Pretorius, word aanvaar:

- 1. Die 74ste AKV neem met dank kennis van die studiestukke oor uitverkiesing wat in die huidige en resente AKV's se agendas opgeneem is.**
- 2. Lidmate en ampsdraers word aangemoedig om die studiemateriaal wat in die agenda van die AKV opgeneem word te benut as toerusting vir ampsdraers en lidmate.**
- 3. Die Dordtse Leerreëls (DL) moet, soos enige ander belydenisskrif, as 'n historiese dokument beskou word. As menslike woorde oor God moet dit kontekstueel en met verantwoordelikheid geïnterpreteer word.**
- 4. Ten opsigte van uitverkiesing neem die vergadering kennis van die volgende sake wat hieruit voortspruit:**
 - * Die bron van uitverkiesing is God self, en God se onverstaanbare genade en liefde vir sondige mense (Efesiërs 1: 3; Efesiërs 1: 6; Efesiërs 1: 12; Johannes 3: 16).**
 - * Uitverkiesing lei ons tot lofprysing oor die heil wat in Christus aangebreek het (Efesiërs 1: 6).**

- * **Uitverkiesing begin met God Drie-enig se besluit en keuse om vir die mens God te wees (Genesis 1: 26; Eksodus 3: 6 tot 8; Jeremia 30: 22).**
- * **Aan die kruis is Jesus Christus die mens wat deur God verlaat en verwerp is om as mens God se straf op die mens se sonde te dra (Efesiërs 1: 7; 1 Timoteus 2: 3 en 4).**
- * **Aan die kruis is Jesus Christus tegelykertyd die mens wat uitverkies is, in en deur wie die mens met God versoen is (Lukas 23: 35; 1 Petrus 2: 4; 2 Korintiërs 5: 19).**
- * **Jesus Christus is plaasvervangend en tegelykertyd die mens wat deur God verwerp is en deur God uitverkies is.**
- * **God se keuse vir die mens en Christus se verlossingswerk hef nie die mens se verantwoordelikheid op om dankbaar op God se keuse te reageer nie (Deuteronomium 30: 19).**
- * **Christus is God se *ja* vir alle mense. Geloof in Christus is die mens se *ja* vir God. Deur geloof word Christus se dood en opstanding vir ons 'n werklikheid en is ons deel van God se uitverkore volk. Daarom kan ons net van uitverkiesing in Christus praat (Efesiërs 1: 4).**
- * **Uitverkiesing gaan nie net om individuele gelowiges nie, maar om die gemeenskap van gelowiges. God se voorneme om vir Hom 'n kerk te vergader (Efesiërs 1: 11), laat ons beseft wat genade is en dat die kerk vir God belangrik is.**
- * **As gemeenskap van gelowiges en uitverkore volk van God (Efesiërs 1: 11; Efesiërs 1: 13; Kolossense 3: 12) is die kerk van Christus geroep om die evangelie aan alle mense te verkondig, in die vaste oortuiging dat Jesus Christus vir alle mense gesterf het, en in die hoop dat mense deur die verkondiging en die werking van die Heilige Gees tot geloof sal kom (Efesiërs 1: 13 en 14).**
- * **Dié mense wat hulle verset teen die werking van die Heilige Gees en in ongeloof volhard, staan as gevolg van hulle sonde en ongeloof steeds onder die oordeel van God (Efesiërs 2: 1 tot 3).**
- * **Die Hervormde Kerk verstaan haarself as deel van die uitverkore volk van God wat in gehoorsaamheid aan God heilig en onberispelik (Efesiërs 1: 4) in God se teenwoordigheid wil leef, en daaglik met barmhartige woorde en daede wil getuig van God se liefde en genade wat in en deur Jesus Christus ons erfdeel is (Efesiërs 1: 18).**
- * **As Kerk verstaan ons dat ons uitverkies is om diensbaar te wees. As volk van God getuig ons van God se Koninkryk (1 Petrus 2: 9) en heerskappy wat met Christus se koms in hierdie wêreld sigbaar geword het; bid ons dat God se Koninkryk sal kom en roep ons mense tot geloof en bekering (Markus 1: 15). Ons liefde vir God en ons naaste roep elkeen op om die**

evangelie aan almal te verkondig, dissipels van mense te maak en barmhartigheid aan alle mense te bewys.

Teenstem:

* Ds Z Mostert.

BESKRYWINGSPUNT 4: RING VAN CHRISSIESMEER

ORDINANSIE 1.3: VERANDERING VAN DIE BELYDENISSKRIFTE

Ordinansie 1.3 van die Kerkorde bepaal:

1.3.1 Die kerk verander nie die tekste van die belydenisse en belydenisskrifte nie.

1.3.2 Die belydenisse en belydenisskrifte word voortdurend ondersoek en bestudeer in die lig van die normatiewiteit (gesag) van die Skrif.

In aansluiting hierby besluit die AKV om die vertaling van die belydenisskrifte in oorleg met kerke waarmee ons ekumeniese bande het, opnuut te ondersoek en aan te pak.

Motivering:

Alhoewel die Bybel se *teks* nie verander word nie, word die teks gereeld *vertaal*. In Afrikaans het ons reeds vier verskillende amptelike Bybelvertalings. Hierdie meerdere vertalings hou rekening met die ontwikkeling van die Afrikaanse taal sowel as die ontwikkeling in die wetenskap van vertaling. Die betrokke ordinansie behoort so ook ruimte te laat vir die belydenisse en belydenisskrifte om soortgelyke studie en deurlopende ondersoek te geniet.

Ds SW Zastron, die voorsitter van die Ring van Chrissiesmeer, stel die beskrywingspunt.

Die beskrywingspunt word aanvaar.

BESKRYWINGSPUNT 5: RING VAN CHRISSIESMEER

KOMMISSIE OM DIE BELYDENISSE EN BELYDENISSKRIFTE TE BESTUDEER EN, WAAR NODIG, NUUT TE VERTAAL

Die AKV stel 'n kommissie saam om die belydenisse en belydenisskrifte te bestudeer en, waar nodig, nuut te vertaal.

Motivering:

* Die nuut-vertaling van die Apostolicum as geheel is 'n opdrag wat reeds 'n

geruime tyd oorstaan. In die agenda van die 63ste AKV van 1993 is daar reeds sprake van hierdie opdrag. In vorige agendas, tot ten minste 1983, is daar telkens navrae oor bepaalde artikels wat hierdie opdrag aanspreek.

- * In opdrag van die AKV van die NHKA word 'n *Handleiding vir die belydenisgroep* in 2018 geskryf deur die werkgroep van SENTIK met dr Hannes Beukes as samesteller en hoofredakteur met die titel: *Die Here gaan saam met my: Belydenisgroep, Aanbieder*. Hoofstuk twee van hierdie handleiding hanteer die geloofsbelydenisse en belydenisskrifte waarin die kerkisante onderrig word oor, onder andere, die Apostoliese Geloofsbelydenis: *Die geloofsbelydenisse wat ons in die kerk het, is dus mensewoorde wat kort en kernagtig saamvat wat die Bybel ons leer oor die drie-enige God en sy verhouding met ons. Onthou dus, dit is mensewoorde. Daarom kan daar foute daarin wees. Die geloofsbelydenisse moet dus voortdurend aan die Bybel getoets word of dit reg is.* (Beukes, 2018: 27).

Uit hierdie uittreksel, wat die Kerk aan haar kerkisante ook leer, word die Kerk opgeroep om krities te bly kyk na die belydenisse. Op bladsy 26 word hierdie uittreksel ook gemotiveer deur die stelling: *Wanneer ek wil sê wat ek glo, moet ek die regte woorde gebruik, want anders weet ander mense nie presies wat ek bedoel nie.* Om eg te bly aan die Bybels-Reformatoriese teologie van die NHKA is dit juis nodig dat die Kerk minstens die belydenisse en belydenisskrifte voortdurend bestudeer en, indien nodig, ook hervertaal.

Ds SW Zastron, die voorsitter van die Ring van Chrissiesmeer, stel die beskrywingspunt.

Die beskrywingspunt word aanvaar.

2. KERK, RINGE EN GEMEENTES

2.1 VERSLAE EN BESKRYWINGSPUNTE WAT MET KERK, RINGE EN GEMEENTES VERBAND HOU

BESKRYWINGSPUNT 6: KOMMISSIE VAN DIE AKV

ATTESTAAT

Die term *attestaat* word konsekwent in die Kerkorde vervang deur die term *bewys van lidmaatskap*.

Motivering:

'n Attestaat is in der waarheid 'n getuigskrif met besonderhede oor die leer en lewe van 'n lidmaat. 'n Bewys van lidmaatskap, daarteenoor, staaf bloot dat die betrokke persoon vanaf 'n sekere datum tot op 'n sekere datum lidmaat van 'n gemeente was en dat sy of haar naam in die gemeente se lidmaatregister opgeneem is. In 'n artikel in *Die Hervormer* het die Kerkargivaris, mnr Nándor Sarkady, reeds in 2011 daarop gewys dat die twee terme eintlik heel verskillende betekenisse het, maar in die kerklike praktyk met mekaar vervloei het. Verder het prof AD Pont reeds in 1983 in 'n memorandum uitgewys dat 'n attestaat wat meer as ses maande oud is, eintlik van geen waarde is nie.

Die 64ste AKV het reeds in 1995 besluit om afstand te doen van attestate, aangesien dit as 'n *lomp en omslagtige werkswyse* uitgewys is. Indien 'n kerkraad wel om een of ander rede getuienis oor 'n lidmaat van 'n ander kerkraad wil aanvra, kan hulle dit spesifiek so aanvra.

Die bedoeling van die beskrywingspunt is dus bloot om 'n ou besluit van die Kerk nou kerkordelik te implementeer.

Kommentaar deur die Raad vir Kerkregtelike Advies:

Die Raad vir Kerkregtelik Advies is van mening dat die term attestaat nie verwyder word en vervang word met bewys van lidmaatskap nie. Daar is 'n wesenlike verskil tussen hierdie twee terme.

Dr WC van Wyk stel die beskrywingspunt.

Die beskrywingspunt word aanvaar.

BESKRYWINGSPUNT 7: KOMMISSIE VAN DIE AKV

DIE NAAM VAN DIE KERK IN ENGELSE KORRESPONDENSIE EN KONTRAKTE

Die 74ste AKV besluit om die Afrikaanse naam vir die Kerk (*Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika*) ook in Engelse korrespondensie en kontrakte te gebruik, saam met die akroniem NHKA.

Motivering:

Die 68ste AKV het in 2007 die vertaling van die Kerk se naam in Engels as *Netherdutch Reformed Church of Africa* goedgekeur en geregistreer. In die praktyk het dit egter geblyk dat hierdie vertaling van die Kerk se naam enersyds onbekend en andersyds verwarrend is (veral met verskillende denominasies in die NGK-familie). Boonop lyk die Engelse akroniem (NRCA) heeltemal anders as die Afrikaanse akroniem (NHKA) wat sedert 2017 prominent in die nuwe korporatiewe identiteit (en dus alle korrespondensie) van die Kerk is.

Sedert die Kerk se hertoetreding tot die ekumeniese wêreld in SA en internasionaal die afgelope dekade, is die Afrikaanse naam en akroniem by voorkeur om die bostaande redes gebruik en gevolglik nou al goed bekend.

Hoewel die goedgekeurde Engelse vertaling van die Kerk se naam steeds ter verduideliking in sekere korrespondensie gebruik kan word, is dit beter om in amptelike korrespondensie, kontrakte en die registrasie van eiendomme konsekwent die Afrikaanse naam van die Kerk te gebruik om enige moontlike misverstande te voorkom.

Dr WC van Wyk stel die beskrywingspunt.

Die beskrywingspunt word aanvaar.

2.1.1 BESKRYWINGSPUNTE INSAKE ALTERNATIEWE BEDIENING

BESKRYWINGSPUNT 8: KOMMISSIE VAN DIE AKV**KOLLEKTIEWE VERSUS SELFSTANDIGE VERSTAAN VAN KERKWEES**

1. Die gemeente is die plaaslike verskyningsvorm van die Kerk (Ordereël 2).
2. Elke gemeente is tegelykertyd telkens deel van 'n ring en sinodaal deel van die NHKA (Ordinansie 2.1.1).
3. Die AKV erken dus die gemeente se reg tot besluit oor die bediening op daardie plek, maar bevestig ook dat ons as gemeentes van die NHKA onlosmaaklik aan mekaar verbind is en vir mekaar medeverantwoordelikheid neem. Ons dra mekaar se laste en vier mekaar se suksesse.
4. Die AKV erken die realiteit dat gemeentes as gevolg van verskeie faktore 'n verskil in aanslag in bediening sal hê, en skep vir mekaar ruimte daarvoor (Ordinansie 4.1.2 (vi)).
5. Hierdie eenheid in verskeidenheid noodsaak goeie en openlike kommunikasie tussen gemeentes in ringsverband en tussen ringe onderling.
6. Alhoewel gemeentes bereid moet wees om mekaar te laste te dra, erken die AKV die groterwordende realiteit dat daar beperkte bronne vir huidige en toekomstige bediening in gemeentes bestaan – 'n realiteit wat ook onbeperkte hulpverlening nie volhoubaar maak nie.
7. Die AKV bevestig dat bates van gemeentes nooit los gesien kan word van die groter kerkverband waarbinne die bates gerealiseer is nie.
8. Daarom handel gemeentes met hulle eiendom altyd volgens die kerkordelike voorskrifte en in belang van die Kerk.

Motivering:

Ons kerkwees en gemeentewees moet gebeur in die spanningsveld van kollektiewe én selfstandige denke oor kerkwees. Gemeentes is aan mekaar verbonde soos wat die Kerkorde uitdruk, maar tegelyk is elke gemeente verantwoordelik vir die volhoubare bediening in daardie gemeente. Aangesien die kontekste van gemeentes dramaties verskil, vra die verskillende omstandighede 'n openheid vir verskille in bediening en bedieningstyl. Die finansiële realiteite van gemeentes het die gevolg dat onderlinge hulpverlening (hoe noodsaaklik en Bybels dit is) egter nie onbepaald kan voortduur nie. Tog is dit noodsaaklik dat gemeentes met mekaar en met hul bates bly handel volgens die onderling-ooreengekome werkswyse – die Kerkorde en besluite van die Kerk.

Ds JF van der Merwe stel die beskrywingspunt.

Die beskrywingspunt word aanvaar, met die interpretasie dat *bates* in punt 7 na *onroerende bates en beleggings* verwys.

BESKRYWINGSPUNT 9: KOMMISSIE VAN DIE AKV

STRUKTURELE VORME

1. Die Kerk aanvaar dat daar reeds 'n velerlei strukturele vorme bestaan wat kerkordelik gereël word wat vir gemeentes moontlikhede bied om die gemeente te struktureer (Ordinansies 2.7 en 2.8).
2. Nuwe tendense in bediening en nuwe kontekste waarbinne 'n gemeente moet kerk wees, maak dit egter noodsaaklik dat daar ook bykomende moontlikhede geskep moet word.
3. Waar gemeentes uitdagings ten opsigte van voortgesette bediening beleef en die *status quo* nie langer in die gemeente gehandhaaf kan word nie, of waar die ringskommissie van oordeel is dat die *status quo* onvolhoubaar is, word die alternatiewe strukturele vorme met die implikasies van elke vorm aan die kerkraad en gemeente verduidelik (veral deur die werksaamhede van die [SGB](#)).
4. Die Kommissie van die AKV word versoek om, na oorleg met die Raad vir Kerkregtelike Advies, waar en indien nodig, wysigings aan die Kerkorde aan te bring om ruimte te maak vir alternatiewe vorme van kerkwees.
5. Die AKV verstaan dat strukturele wysiging meestal slegs langer oorlewing van 'n gemeente kan bewerk, maar dat dit nie noodwendig missionale groei in die gemeente se bedieningsvoetspoor tot gevolg sal hê nie.

Motivering:

Die huidige Kerkorde bied reeds 'n hele aantal strukturele moontlikhede vir hoe 'n gemeente kan funksioneer en sy bediening kan organiseer – ook in samewerking met ander gemeentes en kerke. In die afgelope jare het daar egter nuwe moontlikhede na vore gekom (onder andere as gevolg van die moontlikhede wat tegnologie vir bediening skep). Die Kerkorde moet in dié opsig nie beperkend wees nie, maar die ruimte bied om op kreatiewe maniere die gemeente se bediening te organiseer, en in die proses moontlikhede bied vir 'n verskeidenheid van vorme van samewerking tussen gemeentes en denominasies. Gemeentes moet egter altyd die beperkinge van die strukturele vorm van die gemeente verstaan. 'n Nuwe struktuur kan dalk oorlewingstyd vir 'n gemeente koop, maar dis uiteindelik bediening wat toekoms moontlikhede en groei kan oopsluit.

Ds JF van der Merwe stel die beskrywingspunt.

Die volgende amendement gestel deur ds J de Beer en gesecondeer deur dr RC Kok-Pretorius, word aanvaar:

1. Die Kerk aanvaar dat daar reeds 'n velerlei strukturele vorme bestaan wat kerkordelik gereël word wat vir gemeentes moontlikhede bied om die gemeente te struktureer (Ordinansies 2.7 en 2.8).
2. Nuwe tendense in bediening en nuwe kontekste waarbinne 'n gemeente moet kerk wees, maak dit egter noodsaaklik dat daar ook bykomende moontlikhede geskep moet word.
3. Waar gemeentes uitdagings ten opsigte van voortgesette bediening beleef en die *status quo* nie langer in die gemeente gehandhaaf kan word nie, of waar die ringskommissie van oordeel is dat die *status quo* onvolhoubaar is, word die alternatiewe strukturele vorme met die implikasies van elke vorm aan die kerkraad en gemeente verduidelik (veral deur die werksaamhede van die SGB).
4. Die Kommissie van die AKV word versoek om, na oorleg met die Raad vir Kerkregtelike Advies, waar en indien nodig, voorstelle vir wysigings aan die Kerkorde aan die AKV voor te lê om ruimte te maak vir alternatiewe vorme van kerkwees.
5. Die AKV verstaan dat strukturele wysiging meestal slegs langer oorlewing van 'n gemeente kan bewerk, maar dat dit nie noodwendig missionale groei in die gemeente se bedieningsvoetspoor tot gevolg sal hê nie.

Punt 6 soos voorgestel deur oudl Annatjie Grobbelaar en gesecondeer deur ds A Steinmann, word bygevoeg:

6. Die AKV is van mening dat strukturele wysiging nie bloot op die oorlewing van gemeentes gemik behoort te wees nie, maar eerder as geleentheid benut moet word om strategies te werk aan geestelike en missionale groei. Sulke veranderinge behoort gemeentes aan te moedig om in hulle konteks meer relevant te wees, sodat die geloofsgetuie nis versterk, lidmate se betrokkenheid verdiep, en die gemeente se bedieningsvoetspoor in die gemeenskap verbreed kan word.

BESKRYWINGSPUNT 10: KOMMISSIE VAN DIE AKV

ORDINANSIE 2.7: SAMEWERKING VAN GEMEENTES

Ordinansie 2.7.1 word gewysig om voorsiening te maak vir meerdere redes wat formele samewerking tussen gemeentes wenslik kan maak.

Die bestaande formulering lui:

2.7.1 Twee of meer gemeentes kan saamwerk om 'n predikant te beroep.

Hierdie formulering word soos volg verander:

2.7.1 Twee of meer gemeentes kan saamwerk ter wille van effektiewe bediening.

Motivering:

Daar is talle redes waarom dit dikwels wenslik is dat twee of meer gemeentes formeel met mekaar sal saamwerk. In sommige gevalle kan samewerking dit moontlik maak om 'n predikant te beroep. In ander gevalle kan dit bloot wees om meer effektief te funksioneer, byvoorbeeld om goeie administrasie en verantwoordelike finansiële bestuur moontlik te maak of om kostes te bespaar. Samewerking hou nie in alle gevalle in dat 'n predikant beroep word nie.

'n Wysiging aan die huidige formulering van die Kerkorde moedig samewerking tussen gemeentes aan waar dit tot meer effektiewe bediening lei, en nie slegs wanneer gemeentes saam 'n predikant wil beroep nie. Die voorgestelde formulering voorkom ook die misverstand dat ons 'n *domineeskerk* is en bevestig dat 'n gemeente se bestaan gerig is op die bediening van die evangelie. Hiervoor aanvaar die volle gemeente en kerkraad verantwoordelikheid.

Ds JF van der Merwe stel die beskrywingspunt.

Die beskrywingspunt word aanvaar met dien verstande dat die beskrywingspunt na *Ordinansie 2.7.1* verwys.

BESKRYWINGSPUNT 11: KOMMISSIE VAN DIE AKV

EIETDSE BEDIENINGE

- 1. Alle gemeentelike bedieninge behoort ook 'n missionale dimensie te hê. Die beklemtoning van die missionale dimensie van elke gemeentelike bediening maak gemeentes se oë en harte oop vir hoe hulle in die gemeenskap werksaam kan wees en 'n voetspoor kan laat.**
- 2. Gemeentes word aangemoedig om op grond van hulle eie konteks een of meer innoverende bediening/e te identifiseer waarop hulle kan fokus om in die gemeenskap 'n verskil te maak.**
- 3. Enige bestaande lys van moontlike innoverende bedieninge in en vanuit 'n gemeente word uitgebrei deur die Kommissie van die AKV soos omstandighede verander en geleenthede na vore kom.**
- 4. Die Kommissie van die AKV identifiseer persone wat reeds in sodanige innoverende bedieninge werksaam is om as hulp te dien vir gemeentes wat ook daardie bediening sou wou uitbou.**

Motivering:

Oor die afgelope paar dekades is gepoog om 'n missionale gerigtheid in die NHKA te vestig en te laat floreer. Gemeentes moet besef dat elke bediening ook 'n

missionale dimensie behoort te hê – selfs al is dit nie die primêre intensie nie. Hoe dit egter in elke gemeente gestalte gaan kry, sal deur die konteks in en om die gemeente bepaal word. Gemeentes moet daarom luister na hulle gemeenskap om ook te ontdek hoe hulle 'n effektiewe bedieningsvoetspoor in die gemeenskap kan vestig. Daarom is innoverende moontlikhede van bediening vir die gemeentes 'n belangrike hulpmiddel in hulle besluite om hulle gemeenskap te raak.

'n Voorlopige lys van sulke bedieninge sou die volgende kon insluit:

- * Opwipbediening (*pop-up*-bediening) – 'n bediening waar daar op 'n meer informele manier uitgereik word na mense wat hulself nie noodwendig tuisvind in 'n gestruktureerde vorm van kerkwees nie.
- * Digitale bediening – 'n bediening waar verskillende digitale vorme en platforms gebruik word om die evangelie te verkondig.
- * Gesinsbediening – 'n bediening wat sterk fokus op die ondersteuning en toerusting van ouers en huisgesinne, wat tegelyk ook fokus op verskillende lewensfasies waarin persone hulle bevind.
- * Heelheidsbediening – 'n bediening wat sterk fokus op die heelheid van die totale mens (liggaam, siel en gees) en die hulpverlening met die hantering en verwerking van stukkendheid wat in ons gemeenskappe te vind is.
- * Bediening in 'n konteks van diversiteit – 'n gerigtheid op mense van verskillende kulture en tale om aan hulle die evangelie van Jesus Christus te bring.
- * Ekologiese bediening – die kweek van 'n omgewingsbewustheid in en om die gemeente om op so manier ekologies sensitief te leef.
- * Gemeenskapsbetrokkenheid – 'n gerigtheid op die welsyn van die gemeenskap deur betrokke te wees by projekte wat die breër gemeenskap opbou.
- * Gebruik van kerkgebou as veeldoelige ruimte – die gebruik van verskillende geleenthede om die vaste eiendom van die gemeente tot die welwese van die gemeenskap waarbinne die kerk staan, aan te wend.
- * Ensovoorts.

Meeste van hierdie bedieninge word reeds in 'n aantal gemeentes in die praktyk beoefen. Predikante en ander leiersfigure in sulke gemeentes kan ander gemeentes behulpsaam wees met die vestiging van sodanige bediening in hulle eie kontekste.

Ds JF van der Merwe stel die beskrywingspunt.

Die beskrywingspunt word aanvaar.

BESKRYWINGSPUNT 12: KOMMISSIE VAN DIE AKV**HANTERING VAN NIE-LEWENSVATBARE GEMEENTES**

1. Die AKV aanvaar dat klein, middelslag en groot gemeentes in die Hervormde Kerk bestaansreg het.
2. Die Kerk aanvaar egter ook die uitgangspunt dat dit nie nodig of selfs wenslik is dat alle gemeentes van die NHKA moet/kan bly voortbestaan nie. Daar is eenvoudig tans te veel gemeentes vir die lidmaattal van die NHKA.
3. Samewerking met gemeentes van ander kerke in dieselfde reformatoriese tradisie word aangemoedig (soos reeds in vorige AKV's besluit: Besluit 99 van 71ste AKV).
4. By samesmelting val die vaste bates van een van die twee gemeentes die Kerk (sinodaal) toe. Die ringskommissie mag 'n versoek rig aan die Kommissie van die AKV om die bates of die opbrengs daarvan plaaslik aan te wend.
5. Indien dit blyk dat 'n gemeente as gevolg van gebrekkige hulpbronne en kundigheid nie langer in staat is om self die prosesse in die gemeente te bestuur nie, kan die Kommissie van die AKV in samewerking met die ringskommissie so 'n gemeente tydelik onder voogdyskap plaas om die nodige administratiewe- en bestuursprosesse te laat plaasvind.

Motivering:

Nie alle gemeentes van die NHKA lyk dieselfde nie – ook nie wat getalle, kapasiteit of finansies aanbetref nie. Daar moet ruimte wees ook vir hierdie verskeidenheid.

Tog is die realiteit dat die NHKA nie die huidige aantal gemeentes kan bly dra nie. Dis 'n noodwendigheid dat daar gemeentes gaan wees wat in die afsienbare toekoms nie langer as selfstandige gemeentes kan bly voortbestaan nie.

Daarom moet daar na alle werkbare opsies van samewerking/samesmelting met ander gemeentes of kerke gekyk word.

In die geval waar daar eiendom is wat verkoop word, moet daardie bate van die NHKA die Kerk in die breë bly dien en befonds. Dit kan egter die geval wees dat die plaaslike bediening uit daardie opbrengs befonds moet word. Daarom kan die ringskommissie sodanige versoek aan die Kommissie van die AKV voorlê vir oorweging.

Ds JF van der Merwe stel die beskrywingspunt.

Die beskrywingspunt word aanvaar, maar punte 4 en 5 word nie aanvaar nie en verval.

BESKRYWINGSPUNT 13: KOMMISSIE VAN DIE AKV**BEFONDSING VAN BEDIENINGE**

Die Kommissie van die AKV kry die opdrag om persone te identifiseer waar innoverende bedieninge reeds plaasvind wat die voetspoor van gemeentes uitbou. Indien nuwe bedieninge geïdentifiseer word, word kundige persone daarvoor aangewys. Hierdie bedieninge en die uitrol daarvan ook by ander gemeentes wat so sou besluit, word befonds vanuit die opbrengs van die bates wat deur samesmelting en ontbinding van nie-lewensvatbare gemeentes bekom is.

Lidmate word aangemoedig om ook testamentêre bemakings aan die Kerk na te laat vir die befondsing van die Kerk se bediening.

Motivering:

Om innoverende bedieninge te vestig vra kundigheid wat tot 'n sekere mate reeds in gemeentes bestaan, maar dit vra ook 'n finansiële inset wat nie altyd binne die vermoë van 'n gemeente is nie. Vir enige kans om groei in die Kerk se voetspoor te bewerk, is dit egter nodig om daardie bedieninge te befonds. Daarom behoort daardie bedieninge sinodaal befonds te word vanuit die opbrengs van die verkoop van eiendom wat nie plaaslik gebruik word nie. Op so 'n manier help 'n gemeente wat nie meer selfstandig kon voortbestaan nie die Kerk as geheel om steeds 'n voetspoor in ons wêreld te laat. Lidmate word aangemoedig om ook testamentêre bemakings aan die Kerk na te laat vir die befondsing van die Kerk se bediening.

Ds JF van der Merwe stel die beskrywingspunt.

Die beskrywingspunt word vervang met die volgende voorstel gestel deur ds CEC Hertzog en gesekondeer deur oudl PF Smit:

BEFONDSING VAN INNOVERENDE BEDIENINGE

Die Kommissie van die AKV stel 'n paneel van persone aan wat leiding kan gee in innoverende bedieninge in die Kerk. Die paneel tree op versoek van gemeentes en na oorleg met ringskommissies met gemeentes in gesprek waar innoverende bedieninge potensiaal het, met die bedoeling dat die bediening in 'n gemeente posvat. Kerkrade kan ook sodanige inligting en hulp van die paneel aanvra. Indien 'n gemeente eienaarskap daarvoor aanvaar, kan die Kommissie van die AKV besluit om die bediening sinodaal te help befonds. Fondse wat uit die verkoop van bates by die ontbinding of samesmelting van gemeentes bekom is, kan ook hiervoor aangewend word.

Motivering:

Alhoewel dit nie die bedoeling van die beskrywingspunt is nie, kan die beskrywingspunt die indruk wek dat die Kommissie direk by bedieninge betrokke raak, maar bediening hoort op die werkterrein van gemeentes. Die Kommissie en ringskommissies hou opsig en toesig oor bediening, tree adviserend op en kan dit in sekere gevalle help befonds. Die paneel kundiges kan uit persone bestaan waar sulke bedieninge al suksesvol

plaasgevind het nie, maar ook uit ander kundiges. Die saak het egter meriete en moet daarom ondersteun word.

---oOo---

AFSLUITING: 7 OKTOBER 2025

Oudl SE Beeslaar sluit die vergadering af met Skriflesing uit 1 Petrus 1: 3ev en 'n kort oordenking. Die vergadering sing saam uit Gesange 284: 1, 2 en 3, en 239: 1 tot 4, waarna hy 'n gebed doen.

Orrelis:

Prof Gideon Els.

OPENING: 8 OKTOBER 2025

Ds KF Smith open die vergadering met Skriflesing uit 1 Tessalonisense 5: 16 tot 24 en 'n kort oordenking. Die vergadering sing saam uit Gesange 209 en 509: 1 tot 4, waarna sy 'n gebed doen.

Orrelis:

Me Friena Maritz.

VERKIESING VAN DIE VISESKRIBA VAN DIE KOMMISSIE VAN DIE AKV

Die vergadering stem vir die viseskriba van die Kommissie van die AKV.

Die volgende nominasies word ontvang:

- * Barnard D ds
- * Botha GS (jr) ds
- * De Beer SM dr
- * Delport H dr
- * Denton RA prof
- * Dreyer TF ds (Wapadrant)
- * Dreyer WA ds
- * Geel L (jr) ds
- * Janse van Rensburg A dr
- * Janse van Rensburg JG dr
- * Jansen EM ds
- * Jansen van Rensburg MJ dr
- * Kloppers HN ds
- * Kok-Pretorius RC dr
- * Labuschagne FJ dr
- * Lindeque GC dr
- * Manders JT ds
- * Pienaar AJ ds
- * Pretorius C dr
- * Prinsloo CB dr
- * Prinsloo L ds
- * Schmidt D ds
- * Swanepoel AC ds

- * Ungerer AG dr
- * Van Deventer JBJ ds
- * Van Staden JM dr
- * Van Wyk DJC (jr) dr
- * Vogel IJ ds
- * Young JA ds.

'n Herstemming vind plaas tussen drr SM de Beer, FJ Labuschagne, C Pretorius en JM van Staden.

Dr JM van Staden versoek dat daar nie vir hom gestem word as viseskriba nie.

'n Herstemming vind plaas tussen drr SM de Beer, FJ Labuschagne, C Pretorius en DJC van Wyk (jr).

'n Herstemming vind plaas tussen drr SM de Beer en FJ Labuschagne.
Dr SM de Beer word verkies.

VERKIESING VAN DIE EERSTE PREDIKANTSLID VAN DIE KOMMISSIE VAN DIE AKV

Die vergadering stem vir die eerste predikantslid van die Kommissie van die AKV.

Die volgende nominasies word ontvang:

- * Barnard D ds
- * Beyers J prof
- * Botha GS (jr) ds
- * Britz JZ ds
- * Cockeran D ds
- * De Beer GS ds
- * Delport H dr
- * Denton RA prof
- * Dreyer TF ds (Malelane)
- * Dreyer TF ds (Wapadrant)
- * Dreyer WA ds
- * Ferreira IF ds
- * Geel L (jr) ds
- * Greyling JJ ds
- * Hattingh AJ ds
- * Hopley R ds
- * Jacobs PJ dr
- * Janse van Rensburg A dr
- * Janse van Rensburg JG dr
- * Janse van Rensburg L ds
- * Jansen van Rensburg MJ dr
- * Kloppers HN ds
- * Kok-Pretorius RC dr
- * Kramer HMJ ds
- * Labuschagne FJ dr
- * Le Roux C dr
- * Lemmer L ds
- * Manders JT ds
- * Oxton S ds
- * Pieterse C ds

- * Pottas A ds
- * Pretorius C dr
- * Prinsloo CB dr
- * Prinsloo L ds
- * Robbertze MD ds
- * Rocher G ds
- * Rossouw P ds
- * Schmidt D ds
- * Shaw WM ds
- * Steenekamp NJS ds
- * Steinmann JD ds
- * Swanepoel AC ds
- * Ungerer AG dr
- * Van Staden JH dr
- * Van Staden JM dr
- * Van Staden JM ds
- * Van Wyk DJC (jr) dr
- * Vogel IJ ds
- * Zastron SW ds.

‘n Herstemming vind plaas tussen proff J Beyers, RA Denton, drr H Delpont, FJ Labuschagne, C Pretorius, JM van Staden, DJC van Wyk (jr), di GS Botha (jr) en JT Manders.

‘n Herstemming vind plaas tussen prof J Beyers, drr FJ Labuschagne, C Pretorius en ds JT Manders.

‘n Herstemming vind plaas tussen drr FJ Labuschagne en C Pretorius.

Dr C Pretorius word verkies.

VERKIESING VAN DIE TWEDE PREDIKANTSLID VAN DIE KOMMISSIE VAN DIE AKV

Die vergadering stem vir die tweede predikantslid van die Kommissie van die AKV.

Die volgende nominasies word ontvang:

- * Barnard D ds
- * Beyers J prof
- * Botha GS (jr) ds
- * Britz JZ ds
- * Cockeran D ds
- * De Beer GS ds
- * Delpont H dr
- * Denton RA prof
- * Dreyer TF ds (Malelane)
- * Dreyer TF ds (Wapadrant)
- * Dreyer WA ds
- * Ferreira IF ds
- * Geel L (jr) ds
- * Greyling JJ ds
- * Hattingh AJ ds
- * Hopley R ds
- * Jacobs PJ dr

- * Janse van Rensburg A dr
- * Janse van Rensburg JG dr
- * Janse van Rensburg L ds
- * Jansen van Rensburg MJ dr
- * Kloppers HN ds
- * Kok-Pretorius RC dr
- * Kramer HMJ ds
- * Labuschagne FJ dr
- * Le Roux C dr
- * Lemmer L ds
- * Manders JT ds
- * Oxtou S ds
- * Pieterse C ds
- * Pottas A ds
- * Pretorius C dr
- * Prinsloo CB dr
- * Prinsloo L ds
- * Robbertze MD ds
- * Rocher G ds
- * Rossouw P ds
- * Schmidt D ds
- * Shaw WM ds
- * Steenekamp NJS ds
- * Steinmann JD ds
- * Swanepoel AC ds
- * Ungerer AG dr
- * Van Staden JH dr
- * Van Staden JM dr
- * Van Staden JM ds
- * Van Wyk DJC (jr) dr
- * Vogel IJ ds
- * Zastraon SW ds.

‘n Herstemming vind plaas tussen drr FJ Labuschagne, JM van Staden, DJC van Wyk (jr) en ds JT Manders.

‘n Herstemming vind plaas tussen drr FJ Labuschagne en DJC van Wyk (jr).

Dr FJ Labuschagne word verkies.

VERKIESING VAN DIE SEKUNDUS VAN DIE VOORSITTER VAN DIE KOMMISSIE VAN DIE AKV

Die vergadering stem vir die sekundus van die voorsitter van die Kommissie van die AKV.

‘n Herstemming vind plaas tussen prof J Beyers, dr DJC van Wyk (jr) en ds JT Manders.

Dr DJC van Wyk (jr) word verkies.

VERKIESING VAN DIE SEKUNDUS VAN DIE SKRIBA VAN DIE KOMMISSIE VAN DIE AKV

Die vergadering stem vir die sekundus van die skriba van die Kommissie van die AKV.

'n Herstemming vind plaas tussen prof J Beyers, di GS Botha (jr) en JT Manders.

Prof J Beyers word verkies.

VERKIESING VAN DIE SEKUNDUS VAN DIE VISEVOORSITTER VAN DIE KOMMISSIE VAN DIE AKV

Die vergadering stem vir die sekundus van die visevoorsitter van die Kommissie van die AKV.

'n Herstemming vind plaas tussen di GS Botha (jr) en JT Manders.

Ds JT Manders word verkies.

VERKIESING VAN DIE SEKUNDUS VAN DIE VISESKRIBA VAN DIE KOMMISSIE VAN DIE AKV

Die vergadering stem vir die sekundus van die viseskriba van die Kommissie van die AKV.

'n Herstemming vind plaas tussen drr RC Kok-Pretorius, JM van Staden en ds GS Botha (jr).

Dr RC Kok-Pretorius word verkies.

PROF RANTOA LETŠOSA, DEKAAN VAN DIE FAKULTEIT TEOLOGIE EN RELIGIE AAN UP

Prof Rantoa Letšosa spreek die AKV toe insake teologiese opleiding aan UP.

---oOo---

2.1.2 SGB

Die vergadering neem met dank kennis van die verslag.

---oOo---

3. **BESONDERE AMPTE EN AMPSDRAERS**

3.1 **VERSLAE EN BESKRYWINGSPUNTE WAT MET BESONDERE AMPTE EN AMPSDRAERS VERBAND HOU**

BESKRYWINGSPUNT 14: KOMMISSIE VAN DIE AKV

AFTREEOUDERDOM VAN PREDIKANTE (65 JAAR)

1. Die *status quo* vir emeritaat op ouderdom 65 word behou.
2. Predikante mag na 65 steeds in gemeentes dienswerk verrig mits die betrokke predikant 'n voorgeskrewe sertifikaat van gesondheid (fisies, emosioneel, intellektueel) kan voorlê.

3. **Alle diensdoende predikante moet – ook ná emeritaat – jaarliks aan die vereistes van **VBO** voldoen.**
4. **'n Predikant kan ná emeritaat steeds lid van die Pensioenfonds bly mits hy of sy 'n werknemersbydrae van 7.5% of meer betaal en sonder dat dit enige verpligting vir 'n sinodale werkgewersbydrae op die Kerk plaas.**

Motivering:

Effektiewe bediening is vir die Kerk belangrik. Om soveel gemeentes moontlik sinvol te bedien, is opdrag gegee om ondersoek te doen na die moontlikheid van uitgestelde aftrede van ouderdom 65 tot ouderdom 70. Die moontlikheid van uitgestelde aftrede is ter sprake aangesien die getal diensdoende predikante steeds daal.

Boonop is daar heelwat predikante wat nie genoegsame aftreevoorsiening het om na emeritaat finansiële selfstandig te wees en bly nie. Om verskeie redes is baie predikante se pensioen nie genoeg om in hulle behoeftes te voorsien nie en is hulle dus gretig om na emeritaat aan te hou werk.

In die Kommissie se ondersoek is verskeie rolspelers oor die moontlike implikasies geraadpleeg. Die reëls van die Sanlam Sambreelfonds, insette van die Raad van Finansies asook die **SGB** en Welstandsprogram verdien aandag. Die saak van koste van voortgesette diens na emeritaat (of in pensioenfondstaal: uitgestelde aftrede) is ondersoek om te bepaal wat die gevolge daarvan kan wees op die individu asook die groep. Werkgewersbydraes tot die NHKA Pensioenfonds binne die Sanlam Sambreelfonds word tans befonds op 'n kollektiewe model waarvolgens alle gemeentes 'n bedrag per belydende lidmaat bydra, ongeag die hoeveelheid predikante wat die gemeente het of die aard van die predikant se diens in die gemeente (voltyds of deeltjyds). Dus, hoe groter die poel van deelnemende predikante, hoe meer geld moet namens werkgewers (gemeentes) oorbetal word. Indien die Kerk sinodaal moet voortgaan om werkgewersbydraes te betaal vir predikante wat na emeritaat voortgaan om in gemeentes te werk en as lede van die pensioenfonds aanbly, sal dit noodwendig die koste in die kollektiewe model verhoog en sal die verhoging per belydende lidmaat waarskynlik ook verhoog.

Wat ook in gedagte gehou moet word, is dat gemeentes by 'n predikant se emeritaat – veral na langtermynbediening in dieselfde gemeente – kan nodig hê dat daar vernuwing in denke kom, dalk ook in die uitvoering van die gemeente se bedieningsplan, en dat nuwe mense moontlik geaktiveer moet word om daarby betrokke te raak. Deur 'n nuwe predikant te beroep (in sommige gevalle 'n jong predikant) kan 'n gemeente dikwels nuwe inisiatiewe aanpak en sodoende volhoubare bediening in die gemeente bevorder. Hiermee word die waarde van die bediening voorafgaande aan 'n predikant se emeritaat hoegenaamd nie onderskat nie, maar word daar bloot gewys op die risiko dat 'n gevestigde en geïkoneerde bedieningspatroon wat sonder meer voortgesit word, die gemeente se groei en vooruitgang kan belemmer. Trouens, dit is die rede waarom dit standaardpraktyk is in groot maatskappye om die hoofuitvoerende beampte telkens na 'n aantal jare te vervang.

Sanlam Sambreelfonds en Raad van Finansies

Die normale aftreeouderdom van predikante is 65 en kan slegs deur 'n besluit van die AKV gewysig word.

Daar is reeds gewys op die redes waarom talle gemeentes hulle predikant na emeritaat weer beroep om die gemeente vir nog 'n paar jaar te bedien. Wanneer dit gebeur, betaal die gemeente slegs 'n ooreengekome traktament aan die predikant. Aangesien die Kerk kollektief verantwoordelikheid aanvaar vir die werkgewersbydraes tot die pensioenfonds, hou die gemeente aan om aan die Kerk sinodaal 'n vaste bydrae per lidmaat oor te betaal, hoewel die geëmeriteerde predikant geen voordeel daaruit trek nie. Volgens die huidige reëls van die pensioenfonds kan 'n predikant na emeritaat slegs lid van die pensioenfonds bly (*uitgestelde aftrede*) indien daar steeds maandeliks 'n werknemersbydrae én 'n werkgewersbydrae namens die predikant tot die fonds gemaak word.

Die beskrywingspunt stel voor dat die pensioenfonds se reëls gewysig word om voorsiening te maak vir die moontlike **uitgestelde aftrede van lede in die pensioenfonds**, mits die gemagtigde werkgewer dit goedkeur en sonder dat die gemagtigde werkgewer verplig word om ook 'n werkgewersbydrae te maak. Dit sal vir predikante wat na emeritaat steeds met dienswerk voortgaan en vir aftrede wil aanhou spaar, die geleentheid skep om lid van die pensioenfonds te bly – maar sonder dat die NHKA kollektief verantwoordelik is vir werkgewersbydraes wat die sinodale las vir gemeentes verder sal verswaar. Hoewel predikante dus na emeritaat kan aanbly as lid van die pensioenfonds, sal die NHKA kollektief slegs instaan vir werkgewersbydraes totdat predikante emeriteer (op die gewone ouderdom van 65, of met vervroegde emeritaat om watter rede ook al).

'n **Nuwe kategorie D** moet hiervoor in die spesiale reëls van die NHKA en verwante werkgewers se pensioenfonds geskep word om voorsiening te maak vir predikante wat na emeritaat as lede van die pensioenfonds wil aanbly. Dit is slegs moontlik indien die emeritus 'n werknemersbydrae van minstens 7.5% van sy of haar versorgingsvoordeel tot die pensioenfonds bydra. Predikante kan hierbenewens wel, soos in die verlede, vrywillige *ad hoc* bydraes tot hulle pensioenfonds maak.

Die beskrywingspunt affekteer dus nie die gewone ouderdom van emeritaat (65 jaar) nie. Na emeritaat vind die beroepsproses steeds in oorleg met die ringskommissie plaas, en is die goedkeuring van 'n beroep na 'n gemeente onderhewig aan goedkeuring van die Kommissie van die AKV. Die NHKA maak geen werkgewersbydraes namens predikante wat geëmeriteer het op ouderdom 65 of wat vervroegde emeritaat geneem het nie. Daar is ook geen groepsrisikodekking vir predikante wat na emeritaat as lid van die pensioenfonds wil aanbly nie. 'n Predikant wat na emeritaat in die pensioenfonds wil aanbly en in eie reg ook die risikodekking wil voortsit, moet binne 30 dae na emeritaat self die nodige reëlins met die onderskrywers van die risikodekking tref en moet self die premies vanuit hul eie bankrekening betaal.

Ds L Geel stel die beskrywingspunt.

Die beskrywingspunt word geamendeer om soos volg te lees:

AFTREEOUDERDOM VAN PREDIKANTE (65 JAAR)

1. Die *status quo* vir emeritaat op ouderdom 65 word behou.

2. Predikante mag na 65 steeds in gemeentes dienswerk verrig.
3. Alle diensdoende predikante moet – ook ná emeritaat – jaarliks aan die vereistes van **VBO** voldoen.
4. 'n Predikant kan na emeritaat steeds 'n bydraende lid van die Pensioenfonds wees, mits hy of sy 'n werknemersbydrae van 7.5% of meer betaal en sonder dat dit enige verpligting vir 'n sinodale werkgewersbydrae op die Kerk plaas.

BESKRYWINGSPUNT 15: KOMMISSIE VAN DIE AKV

OUDERLINGE AS MEDEWERKERS IN DIE BEDIENING

1. Gevorderde opleiding en bedieningsvaardighede word aan ouderlinge gebied om die bediening in plaaslike gemeentes, en veral in vakante werkruimtes, te ondersteun.
2. Ouderlinge word toegerus om nuwe modelle van kerkwees in vakante werkruimtes te ondersteun.
3. Die gevorderde opleiding is spesifiek gerig op die werkopdrag van die ouderling soos vervat in Ordinansie 3.4.
4. Die kerkraad doen in 'n tydperk van vakantskap by die plaaslike ringskommissie aansoek dat ouderlingsdienste onder toesig van die konsulent en die ring plaasvind.
5. Die konsulent bly steeds vir die bediening van sakramente en die lei van kerkraadsvergaderings verantwoordelik.
6. Voortgesette opleiding van ouderlinge geskied via die **HTK**, **SGB**, en Nederskills/Skillspro om ouderlinge toe te rus vir hul dienswerk.

Motivering:

Die tekort aan predikante sowel as die hoë persentasie vakante werkruimtes, plaas toenemend druk op die werklading van predikante en die bediening van gemeentes.

Die beskrywingspunt het ten doel om die ouderling se gawes en funksies meer spesifiek te definieer vir interim omstandighede en aktief aan te wend, en nie om die amp hiërargies te orden nie.

Die beskrywingspunt het verder ten doel om gevorderde opleiding en bedieningsvaardighede te struktureer.

Die ring bepaal die behoeftes in ringsverband, en hou saam met die konsulent en in oorleg met die plaaslike kerkraad toesig oor die bedieningsaktiwiteite wat volgens die goedgekeurde bedieningsplan en begroting gebeur.

Ringe sowel as gemeentes kan na aanleiding van bepaalde behoeftes en uitdagings in 'n bepaalde ring of gemeente, preekvergunning met die oog op leesdienste aanbeveel. Ouderlinge het nie buite die konteks (jurisdiksie) van sy of haar ring bevoegdheid om leesdienste te hou nie.

Ouderlinge funksioneer steeds binne hulle verantwoordelikheid volgens Ordinansie 3.4:

Ouderlinge

- 3.4.1 *doen hulle dienswerk in ooreenstemming met die beloftes afgelê by bevestiging en die gemeentelike bedieningsplan*
- 3.4.2 *bestudeer gereeld die Bybel en dink na oor die aard en inhoud van die geloof aan die hand van die belydenisskrifte en die kerklike literatuur om hulle taak behoorlik te kan verrig*
- 3.4.3 *dra saam met die predikante medeverantwoordelikheid vir die bediening van die Woord en sakramente*
- 3.4.4 *rus die gemeente toe vir pastorale en missionale bediening*
- 3.4.5 *besoek die gesinne, lidmate en ampsdraers in die wyke in ooreenstemming met die gemeentelike bedieningsplan, waartydens die Bybel gelees, gebed en 'n kerklike gesprek gevoer word*
- 3.4.6 *besoek saam met die predikant die gesinne en lidmate in ooreenstemming met die gemeentelike bedieningsplan*
- 3.4.7 *besoek en ondersteun die gesinne en lidmate wat in beproewing verkeer of probleme ondervind, indien nodig, saam met die diaken of predikant*
- 3.4.8 *besoek nuwe intrekkers*
- 3.4.9 *spoor die kinders van hulle wyke aan en sorg dat hulle die eredienste en die gemeentelike aktiwiteite bywoon*
- 3.4.10 *gee self ook katechese waar nodig*
- 3.4.11 *bevorder die opvoeding van die kinders van die Kerk*
- 3.4.12 *sorg vir die voortgesette toerusting van lidmate, en moedig hulle aan om by die dienswerk van die gemeente betrokke te raak*
- 3.4.13 *evangeliseer kerkvervreemdes en kerkloses*
- 3.4.14 *lei lees- en begrafnisdienste indien nodig*
- 3.4.15 *is medeverantwoordelik vir die ordelike bestaan van die gemeente*
- 3.4.16 *is saam met die diakens verantwoordelik vir die insameling van offergawes*
- 3.4.17 *doen konsistoriegebede en neem deel aan die liturgie soos in die Diensboek uiteengesit*

3.4.18 stel 'n voorbeeld aan die gemeente deur self

- (i) *eredienste getrou by te woon en deel te neem aan die sakramente*
- (ii) *huisgodsdienste te hou, die Woord van God ywerig te bestudeer en daarvolgens te lewe*
- (iii) *kerkraads- en gemeentevergaderings, en gemeentelike byeenkomste by te woon.*

MEDEWERKERS IN DIE BEDIENING	
INGESLUIT	UITGESLUIT
Ouderlinge	* Bediening van die sakramente soos bepaal deur die Kerkorde.
* doen hulle dienswerk in ooreenstemming met die beloftes afgelê by bevestiging en die gemeentelike bedieningsplan.	
* bestudeer gereeld die Bybel.	* Afneem van die openbare belydenis van geloof.
* dink na oor die aard en inhoud van die geloof aan die hand van die belydenisskrifte en die kerklike literatuur om hulle taak behoorlik te kan verrig.	
* dra saam met die predikante medeverantwoordelikheid vir die bediening van die Woord en sakramente.	* Bevestiging van ampsdraers.
* rus die gemeente toe vir pastorale en missionêre bediening.	* Bevestiging van huwelike.
* besoek die gesinne, lidmate en ampsdraers in die wyke in ooreenstemming met die gemeentelike bedieningsplan, waartydens die Bybel gelees, gebed en 'n kerklike gesprek gevoer word.	
* besoek saam met die predikant die gesinne en lidmate in ooreenstemming met die gemeentelike bedieningsplan.	
* besoek en ondersteun die gesinne en lidmate wat in beproewing verkeer of probleme ondervind, indien nodig, saam met die diaken of predikant.	
* besoek nuwe intrekkers.	
* spoor die kinders van hulle wyke aan en sorg dat hulle die eredienste en die gemeentelike aktiwiteite bywoon.	
* gee self ook kategese waar nodig.	
* bevorder die opvoeding van die kinders van die Kerk.	
* sorg vir die voortgesette toerusting van lidmate,	

en moedig hulle aan om by die dienswerk van die gemeente betrokke te raak. * evangeliseer kerkvervreemdes en kerkloses. * lei lees- en begrafnisdienste indien nodig. * is medeverantwoordelik vir die ordelike bestaan van die gemeente. * is saam met die diakens verantwoordelik vir die insameling van offergawes. * doen konsistoriegebede en neem deel aan die liturgie soos in die Diensboek uiteengesit. * stel 'n voorbeeld aan die gemeente deur self ** eredienste getrou by te woon en deel te neem aan die sakramente. ** huisgodsdienst te hou, die Woord van God ywerig te bestudeer en daarvolgens te lewe. ** kerkraads- en gemeentevergaderings, en gemeentelike byeenkomste by te woon.	
---	--

Sinergie en groter samewerking onder gemeentes bied inderdaad bepaalde oplossings, maar oorbrug nie noodwendig die afstande tussen gemeentes nie. Die platteland stel in die besonder verskeie uitdagings in dié verband.

Gevorderde opleiding en toerusting geskied verder via die [HTK](#), [SGB](#) en Nederskills. Ouderlinge word op grond van laasgenoemde in staat gestel om spesialisfunksies kragtens die bediening te doen wat ook Woordverkondiging insluit. Diplomastudente wat by Nederskills afstudeer het, het verskeie praktiese geleenthede waargeneem waartydens Woordverkondiging gedoen is, en is behoorlik geëvalueer.

Ouderlinge beoefen dikwels ander beroepe, en gevolglik geskied die dienswerk van die ouderling ondersteunend en in oorleg met die plaaslike kerkraad, en is ook nie van vergoeding afhanklik nie.

Dr FJ Labuschagne en oudl Faan Beeslaar stel die beskrywingspunt.

Die beskrywingspunt word aanvaar.

BESKRYWINGSPUNT 16: RING VAN LOSBERG

GEFOKUSDE TOERUSTING VIR EMERITI

'n Onderzoek word gedoen na die gefokusde toerusting vir emeriti, met die oog op emeritusbediening van gemeentes.

Motivering:

- * Die AKV spreek met opregte dankbaarheid sy waardering uit vir die toegewyde diens wat ons emeriti oor baie jare in die gemeentes gelewer het en steeds lewer. Hulle wysheid en ervaring is 'n onskatbare bate vir ons Kerk.
- * Ons erken egter dat die konteks waarin ons gemeentes vandag funksioneer, merkbaar verskil van die verlede. Die uitdagings rakende missionale groei, effektiewe kommunikasie, en selfs die bestuur van materiële hulpbronne vereis dikwels gespesialiseerde kennis en benaderings. Terwyl die fundamentele roeping van die predikant onveranderd bly, het die klem en die benodigde vaardighede vir spesifieke bedieningstake ontwikkel.
- * Die vergadering stel voor dat die SGB 'n moontlike toerusting/diplomakursus aanbied wat 'n rol kan speel in die toerusting en die opgradering van vaardighede van emeriti wat aktief in gemeentes wil bly dien.
- * Hierdie toerusting kan fokus op die ontwikkeling van kort, doelgerigte modules of begeleidingsessies wat emeriti kan help om insigte te verkry en vaardighede te ontwikkel in die hedendaagse tendense en benaderings tot byvoorbeeld missionale werk, gemeenskapsbetrokkenheid, sosiale mediabedieninge of selfs basiese beginsels van batebestuur, waar dit relevant is vir hulle spesifieke bedieningstaak.
- * Die doel is nie om die waardevolle diens van emeriti te bevraagteken nie, maar eerder om 'n pragmatiese benadering te vind wat hulle in staat stel om hul gawes en ervaring op só 'n wyse aan te wend wat optimaal aansluit by die huidige en toekomstige behoeftes van gemeentelike bedieninge. Dit kan ook help om enige gevoel van ontoereikendheid wat mag ontstaan in die lig van nuwe uitdagings, te verlig.

Dr JP Bester, die voorsitter van die Ring van Losberg, stel die beskrywingspunt.

Die beskrywingspunt word aanvaar.

BESKRYWINGSPUNT 17: RING VAN WES-KAAPLAND

VERLOFREGLEMENT VIR PREDIKANTE

Die Verlofreglement vir Predikante bepaal by punt 3, Kraamverlof: *Vir die vier maande kraamverlof is die predikant geregtig op 50% van haar totale vergoeding, uitgesluit reistoelaes, in die lig daarvan dat die predikant ook geregtig is om kraamvoordele van die Werkloosheidsversekeringsfonds te eis.*

Die vergadering versoek die Kommissie van die AKV dat hierdie saak binne een jaar ondersoek word ten einde die reglement te hersien sodat die predikante beter ondersteuning, versorging en finansiële vergoeding tydens kraamverlof ontvang.

Motivering:

Die huidige reglement bepaal dat die predikant se inkomste verhoog kan word deur Werkloosheidsversekering te eis. Tans is dit 'n baie moeilike en uiters moeisame proses om van die Werkloosheidsversekering te eis, en is dit onbillik om te verwag dat predikante daarvan afhanklik moet wees vir hul versorging tydens kraamverlof.

Ds L Lemmer, die skriba van die Ring van Wes-Kaapland, stel die beskrywingspunt.

- 1. Die beskrywingspunt word met algemene instemming aanvaar.**
- 2. Die AKV dra dit aan die Kommissie van die AKV op om dit te ondersoek en tot uitvoering te bring.**

3.1.1 KURATORIUM VIR TEOLOGIESE OPLEIDING

Die vergadering neem met dank kennis van die verslag.

---oOo---

AFSLUITING: 8 OKTOBER 2025

Oudl D Esterhuizen sluit die vergadering af met Skriflesing uit Matteus 10: 11 tot 15 en 'n kort oordenking. Die vergadering sing saam uit Gesang 284: 1, 2, 3, waarna hy 'n gebed doen.

Orrelis:

Prof Heinrich Alberts.

OPENING: 9 OKTOBER 2025

Dr CB Prinsloo open die vergadering met Skriflesing uit Psalm 127: 1 en 2 (1983-vertaling) en 'n kort oordenking. Die vergadering sing saam uit Gesange 171: 1 en 2, 451: 1, 2 en 3, 198: 1 tot 3, en 478: 1, 2 en 4, waarna hy 'n gebed doen.

Orrelis:

Prof Heinrich Alberts.

VERKIESING VAN DIE SEKUNDUS VAN DIE EERSTE PREDIKANTSLID VAN DIE KOMMISSIE VAN DIE AKV

Die vergadering stem vir die sekundus van die eerste predikantslid van die Kommissie van die AKV.

'n Herstemming vind plaas tussen drr CB Prinsloo, JM van Staden en ds GS Botha (jr).

Dr JM van Staden word verkies.

VERKIESING VAN DIE SEKUNDUS VAN DIE TWEDE PREDIKANTSLID VAN DIE KOMMISSIE VAN DIE AKV

Die vergadering stem vir die sekundus van die tweede predikantslid van die Kommissie van die AKV.

'n Herstemming vind plaas tussen dr CB Prinsloo en ds GS Botha (jr).

Dr CB Prinsloo word verkies.

---oOo---

BESKRYWINGSPUNT 18: KURATORIUM

VERKORTING VAN STUDIEJARE VIR TEOLOGIESE OPLEIDING

Na aanleiding van die versoek deur verskeie vergaderings om ondersoek in te stel na 'n verkorte teologiese opleiding, stel die Kuratorium die volgende beskrywingspunt voor:

1. Die AKV besluit dat teologiestudente van die Kerk minstens 'n vierjarige kwalifikasie in teologie verwerf; met Grieks en Hebreeus op minstens tweedejaarsvlak; asook die voorgeskrewe aantal voorgraadse modules aan die [HTK](#).
2. Die AKV gee opdrag dat die [HTK](#) 'n beroepsgerigte Lisensiaat in Teologie ontwikkel wat as voorvereiste gestel word om as predikant van die NHKA georden te word.
3. Die AKV verwag van teologiestudente wat toegelaat is tot die Lisensiaat, dat hulle vir die tydperk van lisensiaat in 'n gemeente werk onder toesig van 'n mentorpredikant.
4. Teologiestudente is beroepbaar ná afhandeling van die Lisensiaat in Teologie en die diens tydperk in 'n gemeente.
5. Die [HTK](#) kry opdrag om studente tydens hul voorgraadse studies grondig voor te berei vir bediening in gemeentes.
6. Wysigings word in Ordinansie 3.2.1 van die Kerkorde gemaak om soos volg te lees:

Opleiding en vorming van predikante:

Voornemende predikante van die Kerk word in goedgekeurde kursusse aan 'n universiteit of 'n tersiêre instelling wat deur die Kuratorium goedgekeur word, opgelei, in samewerking met die Hervormde Teologiese Kollege.

Die Kuratorium het in die afgelope termyn deeglik ondersoek ingestel na alternatiewe moontlikhede vir teologiese opleiding (vergelyk Beskrywingspunt 27 van die 73ste AKV). Die volgende moontlikhede is ondersoek:

- * Akkreditasie van die [HTK](#) as opleidingsinstansie.
- * Akademia as teologiese opleidingsinstansie.
- * Nederskills (Skillspro) as opleidingsinstansie.
- * Buitelandse universiteite en/of opleidingsinstansies.

Nie een van die genoemde moontlikhede het tot op datum 'n beter alternatief gebied as die kontrak wat die Hervormde Kerk met [UP](#) nie¹. Nadat die kontrak deeglik bestudeer is, is tot die slotsom gekom dat dit selfs meer moontlikhede inhou vir die NHKA as wat tot op datum ontgin is. Dit mag wees dat daar in die toekoms nuwe moontlikhede na vore kom, waarna die Kuratorium deeglik ondersoek kan instel na daardie alternatiewe.

Derhalwe het die Kuratorium se fokus verskuif na die versoek om ondersoek te doen na die verkorting van teologiese opleiding. Besluit 48 van die 72ste AKV het reeds opdrag hiervoor gegee:

Die Kommissie van die AKV, in oorleg met die Kuratorium en die dosente, ondersoek die moontlikheid van verkorting van die studiejare van teologiestudente.

Die verslag van die Kuratorium wat gedien het by die 73ste AKV het aangedui dat daardie opdrag nie uitvoerbaar was nie, maar in die vooruitsig gestel is vir die volgende termyn:

Die Kuratorium en die dosente het die moontlikheid van verkorting van die studiejare van teologiestudente ondersoek, maar kan in die huidige stadium nie die studiejare verander nie. Die Kuratorium het versoek dat die bespreking van die verkorting van die studiejare van teologiestudente by die scenario-beplanning gevoeg word met die oog op die toekoms van teologiese opleiding.

Tydens 'n Kuratoriumdag wat gehou is op 1 Augustus 2023, waarby lede van die Kommissie van die AKV en Dosentevergadering teenwoordig was, is verskeie aangeleenthede bespreek wat teologiese opleiding raak. Na hierdie gesprek, asook 'n buitengewone Kuratoriumvergadering gehou op 29 Augustus 2023, is die volgende voorstel na die Kommissie van die AKV deurgestuur:

Die Kuratorium stel voor dat 'n ondersoek begin word waar teologiese opleiding meer bekostigbaar word, met die minimum akademiese kwalifikasie van 'n [BDiv](#)-graad en voorgeskrewe modules by die [HTK](#).

Tydens 'n gesamentlike werkswinkel oor Teologiese Opleiding tussen die Kommissie van die AKV, die Kuratorium en Dosentevergadering, is die Kuratorium versoek om 'n beskrywingspunt vir die AKV voor te berei wat die moontlikheid daarstel dat teologiestudente 'n verpligte vier jaar opleiding ontvang aan 'n erkende universiteit, met 'n minimumvereiste van Grieks en Hebreeus op tweedejaarsvlak, en dan 'n beroepsgerigte opleiding aan die [HTK](#).

Motivering:

Met *vierjarige kwalifikasie in teologie* word bedoel 'n [NQF](#) vlak 8-kwalifikasie wat 480 krediete insluit. 'n Vierjarige kwalifikasie is gelykstaande aan 'n Honneursgraad in Teologie. Studente wat 'n akademiese loopbaan oorweeg of verdere studie wil doen, kan vir 'n [MTh](#)-graad inskryf.

¹ Meer besonderhede oor hierdie moontlikhede is beskikbaar in die Kuratoriumverslag in die agenda.

Die Fakulteit Teologie en Religie aan UP bly, vanweë die lang geskiedenis wat daar tussen die NHKA en UP bestaan, asook die feit dat die HTK hier gesetel is, die voorkeuropleidingsinstansie van die NHKA. Teologiestudente gaan waarskynlik in die toekoms al meer opsies hê van instansies waar teologiese opleiding aangebied word. Die Kuratorium word gevra om kriteria daar te stel wat potensiële tersiêre opleidingsinstansies deeglik kan beoordeel. Dit bly vir die Kuratorium belangrik dat studente Bybels-Reformatoriese opleiding ontvang in die teologie.

Die begrip *Lisensiaat* (Latyn: *licentia docendi*) het 'n lang kerklike geskiedenis as 'n vorm van bevoegdheidsverklaring, veral waar kerklike vorming apart van akademiese kwalifikasies erken word. In verskeie kerklike tradisies, soos die *Church of Scotland*, die *United Church of Canada*, en die Gereformeerde Teologiese Kollege in Kampen, Nederland, word 'n *Licentiate in Theology* of soortgelyke term steeds gebruik om te erken dat 'n kandidaat hul kerkspesifieke opleiding voltooi het en tot die bediening toegelaat kan word – sonder dat dit 'n formele, geakkrediteerde kwalifikasie hoef te wees.

Die duur van die Lisensiaat in Teologie is minstens twee jaar.

Tydens die Lisensiaatstydperk word van kandidate verwag om alle verantwoordelikhede van 'n predikant na te kom, soos uiteengesit in die Kerkorde, met uitsondering van die bediening van die sakramente.

Dr JM van Staden stel die beskrywingspunt.

Die volgende amendement gestel deur die Kuratorium word aanvaar:

VERKORTING VAN STUDIEJARE VIR TEOLOGIESE OPLEIDING

- 1. Die AKV besluit dat teologiestudente van die Kerk minstens 'n vierjarige kwalifikasie in teologie verwerf; met Grieks en Hebreeus op minstens tweedejaarsvlak; asook die voorgeskrewe aantal voorgraadse modules aan die HTK.**
- 2. Die AKV gee opdrag dat die HTK 'n beroepsgerigte Lisensiaat in Teologie ontwikkel wat as voorvereiste gestel word om as predikant van die NHKA georden te word.**
- 3. Die AKV verwag van teologiestudente wat toegelaat is tot die Lisensiaat, dat hulle vir die tydperk van lisensiaat in 'n gemeente werk onder toesig van 'n mentorpredikant.**
- 4. Ná afhandeling van die Lisensiaat in Teologie en die dienstydperk in 'n gemeente kwalifiseer studente om deur die Proponentseksamenkommissie geëksamineer te word.**
- 5. Die HTK kry opdrag om studente tydens hul voorgraadse studies grondig voor te berei vir bediening in gemeentes.**
- 6. Wysigings word in Ordinansie 3.2.1 van die Kerkorde gemaak om soos volg te lees: *Opleiding en vorming van predikante: Voornemende predikante van die Kerk word in goedgekeurde***

kursusse aan 'n universiteit of 'n tersiêre instelling wat deur die Kuratorium goedgekeur word, opgelei, in samewerking met die [HTK](#).

Teenstemme:

- * Dr A Botha
- * Ds A Conradie
- * Ds Z de Lange
- * Prof AB Geyser-Fouché
- * Prop KN Guest
- * Ds I Kruger
- * Ds WM Shaw
- * Ds NJS Steenekamp
- * Ds CP van der Walt
- * Dr JR van Niekerk
- * Prof T van Wyk
- * Dr WC van Wyk.

BESKRYWINGSPUNT 19: KURATORIUM

KERKORDEWYSIGINGS

Die volgende Kerkordelike wysigings word deur die Kuratorium aan die 74ste AKV voorgelê vir goedkeuring en implementering (die veranderinge word onderstreep):

3.2 PREDIKANTE

3.2.1.1 Kuratorium

Die Kuratorium hou opsig oor die teologiese opleiding van die Kerk.

(i) *Samestelling*

Die Kuratorium bestaan uit

- (a)** sewe lede waarvan ten minste vyf predikante moet wees
- (b)** die hoof van die Hervormde Teologiese Kollege, 'n dosent van die Fakulteit Teologie aan die Universiteit van Pretoria en 'n dosent van die Hervormde Teologiese Kollege met spreekreg
- (c)** so ver moontlik word drie lede van die Kuratorium herkies ter wille van kontinuïteit

(ii) *Werkopdrag*

Die Kuratorium

benoem, in opdrag van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering, dosente in die teologie soos bepaal deur die Kerkorde

- (b)** fasiliteer die aanstelling van teologiesdosente aan die Hervormde

Teologiese Kollege asook ander opleidingsinstansies, ooreenkomstig die bepalings van die Kerkorde en ooreenkomste van die betrokke instansies

- (c) sien toe dat studente van die Kerk wat tot die opleiding toegelaat word, aan die vereistes voldoen
- (d) hou opsig oor die onderrig deur teologiesdosente en oor die vordering en gedrag van teologiestudente van die Kerk
- (e) adviseer die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering oor die vergoeding van teologiesdosente van die Kerk
- (f) adviseer die Raad van Finansies oor finansiële hulp aan studente van die Kerk
- (g) lewer na afloop van die akademiese jaar verslag aan die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering
- (h) lewer verslag aan die gewone Algemene Kerkvergadering
- (i) adviseer die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering oor die benoeming van lede vir die Proponentseksamenkommissie
- (ix) dien 'n naamlys van kandidate wat aan die vereistes vir die proponentseksamen van die Kerk voldoen by die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering in.
- (iii) **Werkwyse**
Die Kuratorium
 benoem by die eerste sitting 'n voorsitter en visevoorsitter uit die verkose lede
- (b) benoem 'n dagbestuur bestaande uit die voorsitter, visevoorsitter en sekretaris.
- (c) bepaal die orde waarvolgens gewerk word en vergader minstens twee keer per jaar
- (d) kan sonder die adviserende lede vergader indien omstandighede dit vereis.

Motivering:

* **Ordinansie 3.2.1.1 (i)(b)**

Sedert die 73ste AKV is daar tydelik-deeltydse dosente by die [HTK](#) aangestel. Hierdie uitbreiding in die Kerkorde maak voorsiening dat een dosent van die [HTK](#) ook sitting neem op die Kuratorium.

* **Ordinansie 3.2.1.1 (i)(c)**

Die Kuratorium het in die afgelope termyn verskeie uitdagings in die gesig

gestaar vanweë 'n gebrek aan kontinuïteit en institusionele geheue. Hierdie beskrywingspunt het ten doel om kontinuïteit te verseker en institusionele geheue behoue te laat bly.

* **Ordinansie 3.2.1.1 (ii)(b)**

Hierdie kerkordelike verandering het ten doel om alle aanstellings van dosente, hetsy by openbare universiteite, die **HTK** of ander opleidingsinstansies, deur die Kuratorium te laat fasiliteer.

Dr JM van Staden stel die beskrywingspunt.

Die beskrywingspunt word aanvaar.

BESKRYWINGSPUNT 20: KOMMISSIE VAN DIE AKV

VBO VIR PREDIKANTE

1. Alle diensdoende, nie-diensdoende en beroepafwagtende predikante, proponente en diensdoende emeriti moet jaarliks **VBO** deurloop en aan hulle kerkraad daaroor verslag doen. Kerkrade kan self by die **HTK** bevestig wat hulle predikant se **VBO**-status is.
2. Ringsvergaderings moet jaarliks die besonderhede oor predikante in die ring se voortgesette bedieningsopleiding en hulle **VBO**-status kontroleer en in die ringskommissie se verslag aan die ringsvergadering voorlê.
3. Die **HTK** hou 'n lys van geakkrediteerde predikante (wat die vereiste hoeveelheid krediete het en wie se **VBO**-status dus op datum is) op die ektranet beskikbaar.
4. Kerkrade wat oorweeg om te beroep, moet die **VBO**-status van die predikante wat hulle oorweeg om te beroep, nagaan en bevestig dat hulle **VBO**-status op datum is. Die verklaring wat 'n predikant aflê wanneer hy of sy 'n beroep aanvaar, word uitgebrei om voorsiening te maak vir die onderneming dat die predikant jaarliks aan die vereistes vir **VBO** sal voldoen.
5. Die Moderamen kan predikante wie se **VBO**-status nie op datum is nie, oproep vir gesprek onder die opsig.

Motivering:

* **Vorige besluite van die AKV**

Die Hervormde Kerk verwag al vanaf die eeuwending van predikante om getrou **VTT** te deurloop. Besluite van die 68ste AKV (2007), 70ste AKV (2013) en 71ste AKV (2016) het bevestig dat die bywoning van die jaarlikse **VTT**-kursus verpligtend is vir alle diensdoende predikante, en dat kerkrade moet toesien dat die predikant die **VTT**-kursus bywoon. Die **HTK** bestuur

reeds jare lank 'n puntestelsel waarvolgens predikante ook krediete ontvang vir verdere teologiese toerusting op verskillende maniere (deur byvoorbeeld artikels en boeke te lees of skryf, of deur ander kursusse en verwante opleidingsprogramme te deurloop).

Desnieteenstaande is daar 'n groot aantal predikante wat nie die jaarlikse [VTT](#) bywoon nie en ook op geen ander manier blyke gee dat hulle hulself verder toerus vir hulle ampswerk nie.

* **Steeds veranderende eise van die bediening**

Dalende lidmaattalle en demografiese verskuiwings van mense bring mee dat talle gemeentes hulle bedieningsplanne moet aanpas. In sommige gevalle beteken dit dat gemeentes nie in die afsienbare toekoms hul eie predikant sal hê nie. Dit kan gemeentes daartoe bring om samewerkingsooreenkomste met ander gemeentes te sluit of om met nabygeleë gemeentes saam te smelt. Dit stel onmiddellik nuwe eise aan almal betrokke.

Die tekort aan predikante plaas al meer verantwoordelikhede op kerkraadslede en lidmate. Toerusting vir ouderlinge en funksionariese (soos skribas, kassiere, administratiewe beamptes, ensovoorts) word onontbeerlik om te verseker dat die gemeente se dienswerk en pastoraat vrugbaar kan voortgaan terwyl deur die nodige finansiële administrasie ondersteun word.

In sommige gevalle word die vaste oorhoofse uitgawes verbonde aan kerklike eiendomme 'n las. Dit kan gemeentes noop om die eiendomme te verkoop, of om dit te verhuur, of om dit veeldoelig in te rig en deur die loop van die week vir ander doeleindes beskikbaar te stel. Uiteraard vra dit aanpassings aan die bekende manier van kerkwees.

Die kultuur van ons samelewing het oor die laaste paar dekades ingrypend verander. 'n Groot deel van die gemeenskap is nie meer lidmate van 'n tradisionele hoofstroomkerk nie. Baie mense verkies 'n losse assosiasie met 'n kerk eerder as vaste lidmaatskap met bewyse van lidmaatskap, maandelikse offergawes en betrokkenheid by gemeentelike strukture, hoewel hulle steeds gelowig is en met die kerk wil assosieer. Veral jonger mense leef in 'n virtuele werklikheid waar hulle kontak met ander mense eerder via elektroniese toerusting plaasvind as in fisiese byeenkomste met groot getalle ander mense. Die beskikbaarheid van regstreekse stroming maak dit selfs vir verafgeleë klein gemeentes moontlik om deel te hê aan eredienste, Bybelstudies en toerustingsgeleenthede in groot gemeentes ver vandaan.

Groter integrasie van die totale bevolking en groeiende armoede bring elke gemeente toenemend voor die vraag: Wat is ons roeping te midde van die nood om ons? Dit word onontbeerlik vir elke gemeente om hulle missionale roeping uit te leef – maar hoe?

Predikante moet toegerus word om hulle bediening in hierdie veranderende omstandighede aan te pas, en om die lidmate en ampsdraers van hulle gemeentes toe te rus vir nuwe uitdagings.

* **Etiese Kode**

Tydens legitimasie en die ondertekening van die proponentsformule

ondernem predikante onder meer om hulle aan die Etiese Kode van die Kerk te hou. Predikante se ampsbevoegdheid bevestig dat die NHKA so 'n persoon as predikant erken, en dit dra by tot die reputasie van die NHKA in die gemeenskap.

Die Etiese Kode vir predikante wil die goeie reputasie van die Kerk en ampsdraers beskerm, en verseker dat predikante in hul ampsbediening deurgaans aan hoë standaarde van professionele bevoegdheid en aanvaarde morele en etiese optrede sal voldoen. Dit strook met die beginsel van verantwoordbaarheid dat predikante verantwoording sal doen aan God, die NHKA en hul medemens vir hul roeping en werk as predikante. Dit sluit predikante se Woordverkondiging, pastorale werk, openbare optrede, die bestuur van die gemeente en wetsnakoming in.

Dit spreek vanself dat getroue **VBO** noodsaaklik is om op die hoogte te bly van ontwikkelings op verskillende terreine. Bywoning van die jaarlikse **VTT** en ander beroepverwante toerusting is dus 'n etiese imperatief om predikante in staat stel om hul verantwoordelikhede na te kom.

*** Voortgesette professionele toerusting is verpligtend in alle professies**

VPO is van kritieke belang vir organisasies en hul lede, soos die **HPCSA** (medici en sielkundiges), **COMENSA** (afrigters en mentors), **ECSA** (ingenieurs), **ACRP** (Christelike beraders), **CPSC**, en Suid-Afrikaanse prokureurs, aangesien dit voortdurende bevoegdheid, professionele groei en voldoening aan etiese standaarde in vinnig ontwikkelende industrieë verseker. **VPO** stel professionele persone in staat om op hoogte te bly van nuwe wette, regulasies, tegnologieë en beste praktyke, wat lei tot verbeterde dienskwaliteit, openbare vertroue en professionele aanspreeklikheid. Vir regulatoriese liggame soos hierdie is **VPO** noodsaaklik om hoë standaarde van kundigheid, etiese gedrag en voortdurende verbetering te handhaaf, wat uiteindelik die publiek beskerm en verseker dat professionele persone relevant, ingelig en bekwaam bly in hul onderskeie velde.

Die Hervormde Kerk behoort **VBO** te omarm om te verseker dat ons predikante wat as leiers, geestelikes en spirituele beraders dien, steeds toegerus, ingelig en effektief bly in die bediening van hul gemeentes en gemeenskappe. In 'n voortdurend veranderende wêreld help **VBO** predikante om op die hoogte te bly met ontwikkelinge in die teologie, pastorale sorgtegnieke, etiese oorwegings en die wetlike vereistes wat hul bediening beïnvloed. Dit verbeter ook hul vermoë om geestesgesondheid, berading, leierskap en sosiale uitdagings aan te spreek, wat verseker dat hulle relevante, deernisvolle en ingeligte leiding bied. Deur voortdurende leer te bevorder, versterk die Hervormde Kerk haar predikante se geloofwaardigheid, verseker die Kerk professionele pastorale sorg, en handhaaf die Kerk hoë etiese en professionele standaarde, wat uiteindelik die geestelike en sosiale impak van hul bediening verhoog.

Dr WC van Wyk stel die beskrywingspunt.

Die beskrywingspunt word aanvaar.

Teenstem:

- * Ds JJ Greyling.

3.1.1.1 Verkiesing van lede van die Kuratorium

Die vergadering word versoek om sowel rotasie as kontinuïteit in ag te neem by die verkiesing van die statutêre rade. Die Kuratorium word met volstrekte meerderheid verkies.

Ordinansie 4.4.4 (xii)(a) verwys:

Die Algemene Kerkvergadering

(xii) *kies tydens die sitting uit afgevaardigdes en persone wat nie lede van die vergadering is nie*

(a) *sewe persone, van wie minstens vyf predikante is, om te dien op die Kuratorium vir die Teologiese Opleiding.*

Die volgende persone word op die Kuratorium verkies:

- * Ds WA Dreyer
- * Ds R Hopley
- * Ds WJJ Kok
- * Ds JT Manders
- * Dr MJ Slabbert
- * Dr JM van Staden
- * Dr DJC van Wyk (jr).

3.2 DOSENTEVERGADERING

Die vergadering neem met dank kennis van die verslag.

3.3 HTK

1. Die vergadering neem met dank kennis van die verslag.
2. Die vergadering bedank dr AG Ungerer in die besonder vir sy toegewyde werk as hoof van die HTK oor die afgelope 11 jaar.
3. Die vergadering wens dr H Delpont geluk met sy aanstelling as hoof van die HTK met ingang van 1 Januarie 2026.

3.4 SRT

Die vergadering neem met dank kennis van die verslag.

3.4.1 INVENTARIS VAN TEOLOGIESE STUDIESTUKKE

Die vergadering neem kennis van die verslag en spreek in die besonder hulle dank uit teenoor oudl Simon Kotzé wat hierdie werk onderneem het.

---oOo---

4. VERGADERINGS VAN DIE AMPTE

4.1 VERSLAE EN BESKRYWINGSPUNTE WAT MET VERGADERINGS VAN DIE AMPTE VERBAND HOU

BESKRYWINGSPUNT 21: GEMEENTE DELAREYVILLE (ONDERSTEUN DEUR DIE RING VAN MAQUASSI)

DIE PROSES VAN DIE VERKIESING VAN KERKRAADSLEDE IN 'N GEMEENTE

Daar word in 'n erediens afgekondig dat die gemeente 'n lidmaat moet nomineer om as 'n kerkraadslid verkies te word. Die kerkraad behandel die nominasies en verkies 'n persoon met 'n konsistoriebesluit of op 'n kerkraadsvergadering. Die persoon se naam word dan vir twee weke in die erediens afgekondig en hy of sy word daarna bevestig.

Motivering:

Die proses om 'n kerkraadslid in 'n gemeente te verkies is te omslagtig en neem te lank.

Die gemeentevergadering word uitgeskakel by die proses omrede gemeentevergaderings ver uitmekaar is en sommige gemeentes net twee gemeentevergaderings per jaar het.

Hierdie werkswyse sal dit moontlik maak vir gemeentes om makliker en vinniger kerkraadslede te verkies en bevestig. Daar sal dan nie wyke in die gemeente wees wat vir maande sonder die nodige kerkraadslid hoef te wees nie, en die dienswerk van die ampte kan vinniger voortgaan.

Ds M Bacon stel die beskrywingspunt.

Die volgende amendement gestel deur ds M Bacon en gesekondeer deur ds CEC Hertzog, word aanvaar:

1. Die Kerkorde lees tans:

3.3.1 VERKIESING

- (i) *Ouderlinge en diakens word by 'n gemeentevergadering verkies deur lidmate wat nie onder sensuur is nie.*

- (ii) *Die gemeentevergadering kan, naas die kerkraad, nog nominasies byvoeg.*
- (iii) *Een van die voorgestelde persone word verkies met 'n meerderheid van stem.*
- (iv) *Lidmate wat verkies is, word deur die skriba in kennis gestel.*

2. Dit moet gewysig word om te lees:

3.3.1 VERKIESING

- (i) Ouderlinge en diakens word by 'n kerkraadsvergadering verkies nadat die gemeente geleentheid gekry het om nominasies te maak.
- (ii) Lidmate wat verkies is, word deur die skriba in kennis gestel.

3. Die kerkraad kan self besluit hoe die gemeente versoek word om nominasies te maak en die verkiesing kan ook met 'n konsistoriebesluit gedoen word, soos die Kerkorde voorskryf.

BESKRYWINGSPUNT 22: RING VAN OOS-KAAPLAND

VERKIESING VAN OUDERLINGE AS VOORSITTER EN SKRIBA VAN RINGSVERGADERINGS

Ordinansie 4.2.3(x) word gewysig sodat ouderlinge ook as skriba of voorsitter van 'n ring kan optree.

Motivering:

Die praktiese implikasie van die vereiste dat 'n predikant ringsvoorsitter of -skriba moet wees, maak dit onmoontlik om die rotasiebeginsel toe te pas. In kleiner ringe soos dié van Oos-Kaapland vul predikante soms vir jare aanmekaar dieselfde posisies aangesien daar net nie ander predikante beskikbaar is nie.

Die motivering gaan uit van die veronderstelling dat die ouderlinge 'n toenemend groter rol in die bediening van die evangelie aan mense moet speel. In baie kleiner gemeentes gebeur dit dan ook gereeld dat ouderlinge eredienste behartig en dat hulle hierdie taak uitstekend verrig.

Ds D Schmidt, die skriba van die Ring van Oos-Kaapland, stel die beskrywingspunt.

Die beskrywingspunt word aanvaar.

BESKRYWINGSPUNT 23: RING VAN ROODEPOORT**WYSIGING VAN ORDINANSIE 4.2.3 (xii) MET BETREKKING TOT DIE VERKIESING VAN DIE LEDE VAN DIE RINGSVERGADERING OP DIE RINGSKOMMISSIE**

Kies tydens die sitting een kerkraadslid uit elke gemeente (in stede van vier kerkraadslede) om saam met die voorsitter en skriba die ringskommissie te vorm, met inagneming van die beginsel dat 'n ouderling of diaken nie meer as drie jaar na mekaar gekies sal word nie.

Motivering:

- * Deur 'n kerkraadslid uit elke gemeente te verkies, word al die gemeentes in 'n betrokke ring op 'n deurlopende basis op die ringskommissie verteenwoordig.
- * Sodoende kan die ringskommissie beter op hoogte gehou word van verwickelinge in al die gemeentes.
- * Dit bevorder effektiewe kommunikasie na al die gemeentes, asook vroegtydige optrede deur die ringskommissie indien nodig.
- * Indien elke gemeente 'n kerkraadslid het wat op die kommissie dien, behoort gemeentes voortaan nie uitgesluit te voel wat die werksaamhede van die ringskommissie betref nie.
- * Die werkslading van die ringskommissie kan ook meer effektief verdeel word tussen meer lede.

Dr GCJ Nel, die skriba van die Ring van Roodepoort, stel die beskrywingspunt.

Die beskrywingspunt verval.

BESKRYWINGSPUNT 24: KOMMISSIE VAN DIE AKV**DIENTERMYN VAN OUDERLINGE OP DIE KOMMISSIE VAN DIE AKV**

Die AKV gee uitsluitel oor die beginsel of ouderlinge twee of drie termyne agtereenvolgens op die Kommissie van die AKV kan dien. Ouderlinge wat tydens 'n dienstermyн verhuis en in die nuwe gemeente weer as ouderlinge verkies word, gaan voort met hul dienswerk op die Kommissie van die AKV.

Motivering:

Die Kommissie van die AKV oordeel dat Ordinansies 4.4.4 (vii) en 4.6.1 (ii) vatbaar is vir verskillende interpretasies oor die hoeveelheid termyne wat 'n ouderling agtereenvolgens op die Kommissie van die AKV kan dien.

Die Kommissie van die AKV oordeel dat dieselfde beginsel vir predikante sowel as ouderlinge behoort te geld, en dat ouderlinge dus hoogstens drie termyne agtereenvolgens op die Kommissie van die AKV kan dien.

Die Kommissie versoek die Raad vir Kerkregtelike Advies om Ordinansies 4.4.4 (vii) en 4.6.1 (ii) in die volgende Kerkorde só te verwoord dat dit enige moontlike verwarring voorkom.

Die amp van predikant word nie onderbreek wanneer die predikant van gemeente verwissel nie. Hoekom moet die amp van die ouderling onderbreek word? Indien 'n ouderlingslid van die gemeente verhuis maar steeds op die Kommissie dien, kan dit wel gebeur dat daar twee ouderlinge uit dieselfde gemeente op die Kommissie dien. Dit is seker nie in beginsel 'n probleem nie, aangesien die ouderlinge nie hulle gemeente op die AKV of Kommissie verteenwoordig nie, maar die amp.

Dr WC van Wyk stel die beskrywingspunt.

1. Die vergadering besluit dat die Kerkorde so geïnterpreteer word dat kerkraadslede nie meer as twee termyne op die Kommissie van die AKV kan dien nie.
2. Indien 'n kerkraadslid van gemeente verander, verval sy of haar verkiesing tot die Kommissie van die AKV en neem 'n sekonduslid die vakante plek in.

4.1.1 KOMMISSIE VAN DIE ADV

Die vergadering neem met dank kennis van die verslag.

BESKRYWINGSPUNT 25: KOMMISSIE VAN DIE ADV

KINDERBESKERMING

Die NHKA stel onomwonde dat die Christelike kerk 'n roeping het om op te staan en in te staan vir die regte van weeskinders en ander kinders wat deur die maatskaplike prosesse, soos bepaal in die Kinderwet, beskerm moet word. Alle pogings om die beste belang van hierdie kinders ondergeskik te stel aan politieke mag en ideologieë, moet in die sterkste moontlike taal verwerp word. Die NHKA moet hierdie saak ook deur die ekumeniese liggame waaraan ons behoort, verder voer.

Die NHKA se eie gemeentes moet opgeroep word om die omvang van maatskaplike probleme te besef, en betrokke te wees deur missionale diakonaat. Die barmhartigheidswerk deur gelowiges en gemeentes sal opnuut aandag moet kry om onder andere kinderbeskerming en kinderversorging te laat geskied. Dit moet deel uitmaak van die diakonaat se strategie vir die toekoms.

Ds GPJ Stoltz, die sekretaris van die Kommissie van die ADV, stel die beskrywingspunt.

Die beskrywingspunt word aanvaar.

4.1.2 GESAMENTLIKE KOMITEE VIR DIE HERSTRUKTURERING VAN DIE DIAKONAAT: TOEKOMSTIGE FUNKSIONERING VAN DIE DIAKONAAT IN KERKLIKE VERBAND

Die vergadering neem met dank kennis van die verslag.

BESKRYWINGSPUNT 26: GESAMENTLIKE KOMITEE VIR DIE HERSTRUKTURERING VAN DIE DIAKONAAT

KOMITEE VIR DIAKONAAT

1. Die werk van die diakonaat word ingefaseer by die AKV. Gevolglik moet Ordereëls 4 en 9 gewysig word om verwysings na die ADV uit te haal. Verder word die werkopdrag van die ADV geïnkorporeer in die werkopdrag van die Kommissie van die AKV.
2. Die werkopdrag van die ADV word opgeneem deur die AKV, en die Kommissie van die AKV benoem 'n *Komitee vir Diakonaat* om die opdrag uit te voer en te organiseer.
3. Die samestelling van die Kommissie van die AKV word gewysig om sewe ouderlinge en twee diakens in te sluit.
4. Die Komitee vir Diakonaat word soos volg saamgestel:
 - * Die twee verkose diakens van die Kommissie van die AKV.
 - * Een predikantslid van die Kommissie van die AKV.
 - * Die sekretaris: Diakonaat (voorheen sekretaris van die ADV).
 - * Die Kommissie van die AKV kan hoogstens drie verdere persone benoem vir die Komitee vir Diakonaat. Die persone wat aangewys word om op hierdie komitee te dien, moet die beste persone wees om uitvoering te gee aan die opdrag van die komitee.
 - * Die komitee kan verteenwoordigers van die NWO's en ander lede met adviserende stem koöpteer.
5. Die Kommissie van die AKV delegeer spesifieke sake met betrekking tot barmhartigheidswerk en sinodale diakonale fondse aan die Komitee vir Diakonaat, met afhandelingsbevoegdheid.
6. Die Komitee vir Diakonaat doen verslag aan en maak aanbevelings aan die Kommissie van die AKV.

7. Die Kommissie van die AKV benoem lede van die Komitee vir Diakonaat en ander persone in hulle persoonlike hoedanigheid as lede van die volgende maatskappye sonder winsbejag:

- * Die Kinderhuise van die NHKA.
- * Rata Maatskaplike Dienste.
- * Plesion.

Die diens as lede van die maatskappye word verder gereël deur die Aktes van Oprigting van die onderskeie maatskappye.

1. Daar ontstaan 'n staking van stemme toe die vergadering elektronies apart oor paragraaf 3 van die beskrywingspunt (50%/50%) stem. Die voorsitter stel voor dat die vergadering oor die beskrywingspunt as geheel stem.
2. Die beskrywingspunt word met 'n groot meerderheid (meer as tweederdes) aanvaar.

BESKRYWINGSPUNT 27: GESAMENTLIKE KOMITEE VIR DIE HERSTRUKTURERING VAN DIE DIAKONAAT

WYSIGING VAN ORDEREËLS 4.5 EN 9.2

1.1 Ordereël 4.5 word gewysig deur punt (iii) wat tans na die **ADV** verwys, uit te laat. Die Ordereël sal dan soos volg lees:

4.5 Bykomende vergaderings wat deur afgevaardigdes van die ampte gevorm word, is die

- (i) Ringsvergadering
- (ii) Algemene Kerkvergadering

1.2 Dienooreenkomstig word die verwysing na die **ADV** ook uitgelaat by Ordereël 9.2 (v) sodat die Ordereël soos volg lees:

9.2 Toesig berus by die

- (i) Gemeentevergadering
- (ii) Kerkraadsvergadering
- (iii) Ringsvergadering
- (iv) Algemene Kerkvergadering
- (v) Kommissie van die Algemene Kerkvergadering.

Motivering:

Dit is vir die barmhartigheidswerk in die Kerk belangrik dat diakens ook op die Kommissie van die AKV sal dien. Deur *ten minste twee diakens* in te voeg beteken dit dat daar selfs meer diakens gekies kan word om op die Kommissie te dien.

Dr MJ Jansen van Rensburg stel die beskrywingspunt.

Die beskrywingspunt word met 'n groot meerderheid (meer as tweederdes) aanvaar.

BESKRYWINGSPUNT 28: GESAMENTLIKE KOMITEE VIR DIE HERSTRUKTURERING VAN DIE DIAKONAAT

WYSIGING VAN ORDINANSIES VAN DIE KERKORDE TEN EINDE 'N VERANDERDE STRUKTUUR VIR DIE DIAKONAAT OP SINODALE VLAK MOONTLIK TE MAAK

KOMITEE VIR DIAKONAAT

Die Komitee vir Diakonaat is 'n komitee van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering wat in opdrag van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering die kollektiewe barmhartigheidswerk van die Kerk koördineer.

1. Ordinansie 4.7.1 word gewysig om soos volg te lees:

SAMESTELLING

Die Komitee vir Diakonaat word soos volg deur die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering saamgestel uit

- (i) twee diakens wat op die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering dien
- (ii) een predikantslid van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering
- (iii) die Sekretaris: Diakonaat
- (iv) hoogstens drie ander lede benoem deur die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering
- (v) Die Komitee kan verteenwoordigers van die **NWO's** en ander lede koöpteer met adviserende stem

2. Ordinansie 4.7.2 word gewysig om soos volg te lees:

WERKOPDRAG

Die Komitee vir Diakonaat

- (i) onderneem studiewerk en besin oor barmhartigheidsdiens
- (ii) beplan en bevorder die barmhartigheidswerk in en deur die Kerk
- (iii) adviseer die Algemene Kerkvergadering, ringsvergaderings en

enige ander vergadering van die ampte of liggame oor barmhartigheidswerk, gee riglyne vir die bevordering van barmhartigheidswerk en rus ringe, gemeentes en gelowiges daarvoor toe

- (iv) benoem werkgroepe en subkomitees om spesifieke take te verrig
 - (v) skakel, waar nodig, met owerheidsliggame oor barmhartigheidswerk
 - (vi) behandel die verslae van die onderskeie organisasies sonder winsoogmerk by wie die Kerk betrokke is
 - (vii) neem kennis van die behoeftes van die organisasies sonder winsoogmerk wat hulp van die Kerk versoek en maak voorstelle aan kerklike liggame oor bydraes vir die diens van barmhartigheid of oor ander maniere waarop die Kerk bystand kan verleen
 - (viii) neem in oorleg met die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering besluite oor sinodale diakonale fondse
 - (ix) doen deurlopend verslag aan die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering.
3. Ordinansies 4.7.3, 4.8, 4.9 en 4.10 word in geheel geskrap. Enkele punte daaruit is reeds by die voorstel ter wysiging van Ordinansie 4.7 opgeneem.
 4. Ordinansie 4.2.1 (f) word gewysig om soos volg te lees:

'n verteenwoordiger van die Nederduitsch Hervormde Sustersvereniging met spreekreg.
 5. Ordinansie 4.2.1 word gewysig deur paragraaf (g) by te voeg:

(g) 'n verteenwoordiger van die Komitee vir Diakonaat met spreekreg
 6. Ordinansie 4.2.2 (xxviii) word gewysig om soos volg te lees:

behandel die mededelings van die Komitee vir Diakonaat
 7. Ordinansie 4.2.2 (xxxi) word gewysig om soos volg te lees:

vaardig persone af na toerustingsgeleenthede wat deur die Komitee vir Diakonaat gereël word
 8. Ordinansie 4.2.2 (xxxii) word gewysig om soos volg te lees:

doen verslag aan die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering oor barmhartigheidsdiens in die ring

9. **Ordinansie 4.2.2 (xxxiii) word gewysig om soos volg te lees:**
 skakel, waar nodig, met owerheidsliggame oor barmhartigheidswerk, in oorleg met die Komitee vir Diakonaat
10. **Ordinansie 4.2.3 (xix) word gewysig om soos volg te lees:**
 reël watter afgevaardigde uit die ring 'n memorandum, studiestuk, voorstel, versoekskrif of beskrywingspunt wat vir deursending aanvaar is, tydens die Algemene Kerkvergadering sal toelig en motiveer
11. **Ordinansie 4.4.2 word gewysig om soos volg te lees:**
 Emeriti, beroepafwagtende predikante en proponente, en lede van die Raad vir Kerkregtelike Advies, almal met spreekreg.
12. **Ordinansie 4.4.4 (iii) (d) word geskrap.**
13. **Ordinansie 4.4.4 (vii) (b) word gewysig om soos volg te lees:**
 uit die aanwesige kerkraadslede
 * nege lede, waarvan sewe ouderlinge en twee diakens moet wees
 * nege sekundi, waarvan sewe ouderlinge en twee diakens moet wees, wat om die beurt gebruik kan word
14. **Ordinansie 4.4.4 (xvii) word geskrap.**
15. **Ordinansie 4.6.1 (iv) kan gewysig word om soos volg te lees:**
 Die sekretaris van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering
16. **Ordinansie 4.6.1 (v) word bygevoeg om soos volg te lees (en die verdere nommers skuif elk een aan):**
 Die sekretaris vir diakonaat met spreekreg.
17. **Ordinansie 4.6.2 (viii) word gewysig om soos volg te lees:**
 gee leiding aan en hou opsig en toesig oor ringsvergaderings, rade, komitees en werkgroepe
18. **Ordinansie 4.6.2 (xvi) word gewysig om soos volg te lees:**
 benoem 'n Proponentseksamenkommissie in oorleg met die Kuratorium, een lid van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering vir die Raad van Finansies, en benoem 'n Komitee vir Diakonaat
19. **Ordinansie 4.6.2 (xxii) word gewysig om soos volg te lees:**
 benoem persone wat in persoonlike hoedanigheid as lede van die maatskappye sonder winsoogmerk by wie die Kerk betrokke is, dien

20. Ordinansie 8.1.1.3 word gewysig om soos volg te lees:

Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering hou opsig oor predikante, die lede van vergaderings van ampte op ringsvlak, en lede van rade en komitees van die Algemene Kerkvergadering.

21. Ordinansie 8.1.3.6 word gewysig om soos volg te lees:

'n Beswaarskrif teen lede van rade en komitees van die Algemene Kerkvergadering, en die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering word by die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering ingedien en afgehandel.

22. Ordinansie 8.3 (iii) word gewysig om soos volg te lees:

die Tugkomitee oor predikante, lede van vergaderings van die ampte in die ring, lede van vergaderings van die rade van die Algemene Kerkvergadering en lede van die rade en komitees van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering.

23. Ordinansie 8.9.3 word gewysig om soos volg te lees:

'n Predikant, lede van vergaderings van die ampte van 'n ring, lede van vergaderings van rade van die Algemene Kerkvergadering of lede van rade of komitees van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering wat deur die Tugkomitee skuldig bevind is, kan 'n beroep op die Sekunduskommissie van die Algemene Kerkvergadering doen om die bevinding van die Tugkomitee te heroorweeg.

24. Ordinansie 9.1.1.5 word geskrap.**25. Ordinansie 9.1.1.6 word gewysig om soos volg te lees:**

Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering ten opsigte van sinodale belange en kollektiewe barmhartigheidswerk indien die Algemene Kerkvergadering nie in sitting is nie.

26. Ordinansie 9.2.1.1 (v) word gewysig om soos volg te lees:

adviseer, indien nodig, kerkraadsvergaderings, ringsvergaderings, die Komitee vir Diakonaat, die Nederduitsch Hervormde Sustersvereniging en die Algemene Kerkvergadering oor finansiële aangeleenthede.

27. Die volgende dokument kan verwyder word vanuit die Kerkorde:

* Geloofsbrief Algemene Diakensvergadering.

Motivering:

Dit is vir die barmhartigheidswerk in die Kerk belangrik dat diakens ook op die Kommissie van die AKV sal dien. Deur *ten minste twee diakens* in te voeg beteken dat daar selfs meer diakens gekies kan word om op die Kommissie te dien.

Dr MJ Jansen van Rensburg stel die beskrywingspunt.

Die beskrywingspunt word aanvaar.

---oOo---

5. DIE EREDIENS

5.1 VERSLAE EN BESKRYWINGSPUNTE WAT MET DIE EREDIENS VERBAND HOU

BESKRYWINGSPUNT 29: KOMMISSIE VAN DIE AKV

KERKMUSIEK

1. Die NHKA betuig dank teenoor die **VONKK**-werkgroep en Bybel-Media vir die afhandeling van die opdrag van die 72ste AKV om PowerPoints te vervaardig waar al die strofes van 'n lied met notasie vertoon kan word.
2. Die Kerk keur die voortgesette werk aan die kerklied goed, en versoek dat die uitbou van die kerklied in gemeentes en ringe sal plaasvind.
3. Gemeentes en lidmate neem kennis dat Bybel-Media 'n herdruk van die Liedboek gedoen het en dat 'n harde kopie van die Liedboek weer vir aankoop beskikbaar is.
4. Gemeentes word daarop gewys dat elke gemeente wat liedere (Liedboek of **VONKK**) projekteer, uitsaai of versprei jaarliks 'n Kerkmusiek-lisensie by Bybel-Media moet uitneem. Hierdie gekonsolideerde lisensie verseker dat gemeentes aan alle kopieregvereistes vir die Liedboek en **VONKK**-liedere voldoen, en dat die liedere met vrymoedigheid gebruik kan word. 'n CCLI-lisensie is slegs nodig indien Flam-liedere ook gebruik sou word.
5. Gemeentes neem kennis dat die kopiereglisensie hulle ook toegang gee tot professioneel opgeneemde orrelbegeleidings wat vir begeleiding van gemeentesang gebruik kan word waar daar 'n orrelis nie beskikbaar is nie.
6. Waar predikante en orreliste opmerk dat 'n leemte bestaan in 'n sekere rubriek, kan hulle met lede van die **VONKK**-werkgroep kontak maak sodat daar aan die uitbreiding van die rubriek gewerk kan word.

Motivering:

Die NHKA speel 'n beduidende rol in die werksaamhede van die **VONKK**-werkgroep. Tans is daar ongeveer 600 **VONKK**-liedere beskikbaar. Daar sal na elke nuwe toevoeging tot die korpus van liedere 'n nuusbrieff met inligting oor die liedere aan ingetekende gemeentes gestuur word. Vir al 600 liedere is daar nou

PowerPoints van al die strofes met die notasie (soos wat by die eerste strofe beskikbaar was).

Gemeentes wat op die Kerkmusieklisensie ingeteken is (www.missio.co.za) het vir tien gebruikers toegang tot al die bladmusiek (melodielyn, orrelbegeleiding en musikale verrykings), klankgrepe, PowerPoints in beide formate (4:3 en 16:9) asook opgeneemde orrelbegeleiding van elke lied vir gemeentesang.

Ds JF van der Merwe stel die beskrywingspunt.

1. Die beskrywingspunt word aanvaar.
2. Die vergadering neem daarvan kennis dat ds JF van der Merwe reeds ongeveer 200 tekste tot die **VONKK**-bundel bygedra het, en wens hom geluk met sy aanwysing as die voorsitter van die **VONKK**-werkgroep.

BESKRYWINGSPUNT 30: GEMEENTE SETLAARS (ONDERSTEUN DEUR DIE RING VAN OOS-KAAPLAND)

OPNAMES VAN ORRELBEGELEIDING/GEMEENTESANG VAN PSALMS EN GESANGE

Die betrokke komitee van die AKV word versoek om oorweging te skenk aan die daarstelling van 'n stel opnames van

1. slegs orrelbegeleiding van die Psalms en Gesange soos vervat in die Liedboek van die Kerk; of
2. orrelbegeleiding plus gemeentesang van die Psalms en Gesange, soos vervat in die Liedboek van die Kerk.

Gemeente Setlaars het beide metodes op die proef gestel en gevind dat opnames van orrelbegeleiding plus gemeentesang die doeltreffendste in klein gemeentes werk.

Motivering:

- * Dit is vanselfsprekend dat sang 'n uiters belangrike komponent van die erediens is.
- * As gevolg van die tekort aan orreliste (veral in plattelandse gemeentes), kan daar nie behoorlik uiting aan hierdie wesenlike deel van die erediens gegee word nie.
- * Om hierdie struikelblok die hoof te bied, maak sommige gemeentes hoofsaaklik gebruik van die stel begeleidende CD's van die Liedboek wat in Desember 2006 deur die Kommissie vir die Erediens van die **NGK** in die **OVS** in samewerking met Bybel-Media uitgereik is.
- * Alhoewel 'n aantal van hierdie opnames nuttig gebruik kan word, is die tempo van die meerderheid liedere te vinnig (veral vir ouer lidmate) met die gevolg dat dit nie gebruik kan word nie.

- * As gevolg van bepalings en regulasies betreffende kopiereg, is dit 'n risiko om van gemeentesang tydens eredienste wat op YouTube en ander platforms beskikbaar is, af te laai en te gebruik.

1. **Die beskrywingspunt word aanvaar.**
2. **Die vergadering versoek ds JF van der Merwe om met Bybel-Media in gesprek te tree oor die bestaande opnames van die Liedboek.**

BESKRYWINGSPUNT 31: RINGE VAN MAGALIES EN PRETORIA

WEERHOUDING VAN KINDERS AAN DIE SAKRAMENT VAN DIE NAGMAAL

Die Ringe van Magalies en Pretoria versoek die AKV om nie langer kinders van die Nagmaal te weerhou nie. Kerkrade word versoek om met verantwoordelikheid te bepaal hoe kinders in hul gemeente by die sakrament van die Nagmaal betrek gaan word.

Motivering:

Moontlike gevolge van die toepassing (positief en negatief):

Tydens die AKV's van 1998 en 2022 het afgevaardigdes toegegee dat daar geen skriftuurlike gronde is om kinders van die Nagmaal te weerhou nie. Al die studiestukke en menings het dit ook bevestig (beskikbaar by <https://nhka.org/amptelik/algemene-kerkvergadering-akv/>).

Slegs onsekerheid oor **hoe** kinders geakkommodeer moet word, lei daartoe dat kinders steeds van die Nagmaal weerhou word. Aangesien al hierdie studiestukke en menings op die Kerk se webtuiste beskikbaar is, is verdere studie en argumente oorbodig, en behoort ons gewoon in gehoorsaamheid aan God op te tree deur kinders nie van die Nagmaal te weerhou nie.

Ds GS de Beer stel die beskrywingspunt.

1. **Die verteenwoordigers van die Ringe van Magalies en Pretoria trek die beskrywingspunt terug.**
2. **Die vergadering gee opdrag dat die Kommissie van die AKV 'n ondersoek laat doen na die implikasies van die toelating van kinders tot die Nagmaal, wat insluit die implikasies vir die kategeese, formulierte en Kerkorde.**

---oOo---

6. GEESTELIKE VORMING EN KERKLIKE ONDERRIG

6.1 VERSLAE EN BESKRYWINGSPUNTE WAT MET GEESTELIKE VORMING EN KERKLIKE ONDERRIG VERBAND HOU

BESKRYWINGSPUNT 32: KOMMISSIE VAN DIE AKV**KATEGESEMATERIAAL**

Die kerkraad bepaal volgens Ordinansie 4.1.2 (xii) die tyd en plek van kategeese, wys kategete aan en hou opsig oor alle gestaltes van geestelike vorming en kerklike onderrig.

Kategeese gee uitdrukking aan die Hervormde Kerk se belydenisse en Bybels-Reformatoriese inslag, maar die AKV is nie verder voorskriftelik ten opsigte van die kategesemateriaal wat 'n gemeente gebruik nie.

Motivering:

Kerklike onderrig en die geestelike vorming van die gelowige geskied direk onder die opsig van die plaaslike kerkraad, en derhalwe is ons van mening dat die Kerk nie verder voorskriftelik ten opsigte van materiaal wat as alternatief tot die materiaal wat deur die NHKA ontwikkel is, moet wees nie.

Sien <https://nhka.org/hulpbronne-gemeentes/> vir beskikbare kategesemateriaal.

Ds R Hopley stel die beskrywingspunt.

Die beskrywingspunt word aanvaar.

BESKRYWINGSPUNT 33: RING VAN ZEERUST**DIE BELANG VAN GELOFTEDAG**

Gegewe die belang van die Gelofte in ons kerkvolk se lewe, die groeiende belangstelling in Geloftedag die afgelope jare, en die feit dat die leemte maklik gevul kan word, word die volgende beskrywingspunt gestel:

1. Wanneer die Kerk se kategesemateriaal hersien word, word 'n gedeelte gewy aan Geloftedag.
2. Indien daar nie beplan word om die kategesemateriaal in die nabye toekoms te hersien nie, word daar opdrag gegee om 'n publikasie daar te stel oor die Gelofte, Bloedrivier en die herdenking daarvan. Hierdie publikasie word dan spesifiek gemik op kinders.
3. Die heruitgawe of hersiening van *Die Gelofte van 1838* word beplan sodat die belangrike teologiese en historiese insigte daarin vervat weer aan die breër Kerk beskikbaar gestel kan word.
4. Die 16de Desember word in die *Bybelse Dagboek* herdenk en die skrywer van daardie dagstukkies word deur die redaksie gevra om te reflekteer oor die Gelofte.

Motivering:

Die Ring van Zeerust het die groot leemte beseef in ons Kerk se herdenking van Geloftedag. Alhoewel meeste gemeentes groot moeite doen met die herdenking van Geloftedag, word daar bitter min aandag aan Geloftedag geskenk in die Kerk se amptelike publikasies. Die laaste keer wat opdrag gegee is om navorsing te doen oor die Geloofte is in 1988 toe *Die Geloofte van 1838* verskyn het onder redaksie van prof AD Pont by SENTIK. Daar word vandag egter geen aandag aan Geloftedag gegee nie, nie in die Kerk se kategesemateriaal nie, en ook word die dag nie herdenk in die *Bybelse Dagboek* nie.

Ds WA Dreyer, die skriba van die Ring van Zeerust, stel die beskrywingspunt.

Die beskrywingspunt word soos volg geamendeer:

Gegewe die belang van die Geloofte in ons kerkvolk se lewe, die groeiende belangstelling in Geloftedag die afgelope jare, en die feit dat die leemte maklik gevul kan word, word die volgende beskrywingspunt gestel:

1. Wanneer die Kerk se kategesemateriaal hersien word, word 'n gedeelte gewy aan Geloftedag.
2. Indien daar nie beplan word om die kategesemateriaal in die nabye toekoms te hersien nie, word daar opdrag gegee om 'n publikasie daar te stel oor die Geloofte, Bloedrivier en die herdenking daarvan. Hierdie publikasie word dan spesifiek gemik op kinders.
3. Die heruitgawe of hersiening van *Die Geloofte van 1838* word beplan sodat die belangrike teologiese en historiese insigte daarin vervat weer aan die breër Kerk beskikbaar gestel kan word.
4. 'n Hersiening van die boek *Die Geloofte van 1838* sal nuwe navorsing verg.

Teenstem:

* Ds CP van der Walt.

---oOo---

7. MISSIONALE BEDIENING

7.1 VERSLAE EN BESKRYWINGSPUNTE WAT MET MISSIONALE BEDIENING VERBAND HOU

BESKRYWINGSPUNT 34: KOMMISSIE VAN DIE AKV

VEROORDELING VAN ALLE AKSIES WAT TOT VERDEELDHEID IN GEMEENSAPPE LEI

Die AKV veroordeel alle vorme van geweld, oorlogsmisdade, aanhitsing tot geweld en aksies wat tot verdeeldheid in gemeenskappe plaaslik en wêreldwyd lei.

Motivering:

Die NHKA bevestig ons instemming tot verantwoordbaarheid en sosiale geregtigheid. Ons is verbind tot die waardes van menswaardigheid, gelykheid en vryheid. Ons bevestig die Bybelse opdrag om ons naaste (Levitikus 19: 18) asook ons vyande lief te hê (Lukas 6: 27). Die Kerk is bewus van talle gewapende konflikte regoor die wêreld (onder andere in Gasa, Oekraïne, en Soedan) waartydens vergrype van menseregte plaasvind, volksmoord gepleeg word, asook gevalle van onverdraagsaamheid teenoor geloofs- en kultuurgemeenskappe. Dit is die kerk se taak om volke op te roep tot vrede en verdraagsaamheid aangesien die kerk haarself beywer vir geregtigheid, waardigheid en vrede binne die Koninkryk van God. Die kerk kies nie kant in enige gewapende stryd nie, maar veroordeel alle aksies wat lei tot geweld en aanhitsing tot oorlog. Die Kerk is ontsteld oor die verlies van talle lewens (onder andere van vrouens, kinders, siekes en bejaardes, die mees weerloses in die samelewing) in oorloggeteisterde gebiede.

Hierdie beskrywingspunt het ten doel om die AKV uit te nooi tot debat en bepeinsing oor die verskynsel van oorlog. Die bepeinsing sal slegs sinvol wees indien dit oorgaan tot aksie. Die Kommissie van die AKV kan besin oor die mees gepaste aksie wat voortvloei uit hierdie besluit.

Prof J Beyers stel die beskrywingspunt.

Die beskrywingspunt word aanvaar.

7.1.1 KERKLIKE KOMMUNIKASIE

- 1. Die vergadering neem met dank kennis van die verslag.**
- 2. Die vergadering spreek sy waardering uit teenoor**
 - * me Tessa Oppermann wat vir meer as 20 jaar die taalversorging van die kerklike publikasies behartig het en ook opgetree het as produksiebestuurder.**
 - * prof WA Dreyer wat uitgetree het as redakteur van die *Almanak*.**
 - * dr JH van Staden wat uittree as redakteur van *Die Hervormer*.**

7.1.2 BSA

- 1. Die vergadering neem met dank kennis van die verslag.**
- 2. Die vergadering aanvaar die volgende aanbevelings in die verslag:**
 - * Daar word met waardering kennis geneem van die werk van die BSA, en die BSA word opnuut verseker van die Kerk se voorbidding en ondersteuning.**
 - * Dank word uitgespreek teenoor alle gemeentes,**

sakeondernemings en individue wat die Bybelgenootskap ondersteun het.

- * Die vergadering wens ds Rodney van Wyk geluk met sy aanstelling as uitvoerende hoof van die **BSA**.
- * Di D Barnard en CJ Bezuidenhout word bedank vir hulle werk as ambassadeurs namens die Kerk by die **BSA**.
- * Die vergadering betuig dank en waardering teenoor almal wat namens die NHKA in die Algemene Jaarvergadering en Streekkomitees van die **BSA** dien.
- * Gemeentes word versoek om ten minste een Sondag per jaar se deurkollekte aan die **BSA** oor te betaal.
- * Kerkrade word versoek om steeds jaarliks te begroot vir 'n bedrag wat die **BSA** benodig om Bybels bekostigbaar beskikbaar te stel. Die bedrag word verkieslik maandeliks voor 31 Oktober elke jaar direk aan die **BSA** oorbetal. Vir die komende jaar word die bedrag van R60.00 per lidmaat steeds as riglyn gebruik.
- * Kerkrade word versoek om Bybels by die **BSA** aan te koop en te versprei onder diegene wat nie Bybels het nie.
- * Kerkrade word versoek om die inligting rakende Bybels wat elektronies gratis beskikbaar is, in gemeentes bekend te stel.

7.1.3 DOSENTEVERGADERING: GENADEDOD

1. Die vergadering neem met waardering kennis van die studiestuk en bedank die predikante wat bydraes daartoe gelewer het.
2. Die vergadering versoek die komitee om voort te gaan met navorsing oor die onderwerp, en in die proses ook mediese en juridiese perspektiewe op die saak te verreken.

---oOo---

AFSLUITING: 9 OKTOBER 2025

Oudl JD Fourie sluit die vergadering af met Skriflesing uit Efesiërs 4: 1 tot 7 en 'n kort oordenking. Die vergadering sing saam uit **VONKK** 70 en Gesang 563: 1 tot 4, waarna hy 'n gebed doen.

Orrelis:

Mnr Gideon Els.

OPENING: 10 OKTOBER 2025

Ds M van der Walt open die vergadering met Skriflesing uit Psalm 19 en 'n kort

oordenking. Die vergadering sing saam uit Psalm 104: 1, 2, 16 en 17, Gesange 459: 1 tot 4, 456: 1 tot 3, waarna sy 'n gebed doen.

VERKIESING VAN DIE SEWE OUDERLINGSLEDE VAN DIE KOMMISSIE VAN DIE AKV

Die vergadering stem vir die sewe ouderlingslede van die Kommissie van die AKV.

Die volgende nominasies word ontvang:

- * Benson Sollie oudl
- * Botha Kiewiet oudl
- * Clifton Christa oudl
- * Coertze Roelf oudl
- * Combrink Hannes oudl
- * De Klerk Susan oudl
- * Du Piesanie Isabel oudl
- * Engelbrecht Jan oudl
- * Grobbelaar Annatjie oudl
- * Grobbelaar Butch oudl
- * Grobler Abrie oudl
- * Grobler Louw oudl
- * Hartman Hansie oudl
- * Jacobs Sakkie oudl
- * Janeke Willem oudl
- * Jansen van Rensburg Sanet oudl
- * Kriel Herman oudl
- * Kruger Elisabeth oudl
- * Louw Marthinus oudl
- * Meyer Pieter oudl
- * Pretorius Hendrik oudl
- * Pretorius Sarel oudl
- * Rademeyer George oudl
- * Smit Johan oudl
- * Terblanche Danie oudl
- * Van den Heever Philip oudl
- * Van der Berg Bennie oudl
- * Van Loggerenberg Johan oudl
- * Van Wyk Gert oudl
- * Van Zyl Abraham oudl
- * Van Zyl Roenie oudl
- * Venter Alta oudl
- * Venter Hannes oudl
- * Verryne Isabel oudl
- * Visser Susan oudl
- * Viviers Kobus oudl.

Oudle Roelf Coertze, Hannes Combrink, Sakkie Jacobs, Marthinus Louw, Johan van Loggerenberg, Hannes Venter en Susan Visser word verkies.

Oudle Kiewiet Botha, Christa Clifton, Annatjie Grobbelaar, Sanet Janse van Rensburg, Sarel Oosthuizen, George Rademeyer en Isabel Verryne word verkies as die sekonduslede.

VERKIESING VAN DIE TWEE DIAKENSLEDE VAN DIE KOMMISSIE VAN DIE AKV

Die vergadering stem vir die twee diakenslede van die Kommissie van die AKV.
Die volgende nominasies word ontvang:

- * Briel Petrus diak
- * Clarck Wally diak
- * Du Plessis Jaco diak
- * Gates Wilna diak
- * Gouws Leonore diak
- * Joubert Maryke diak
- * Kruger Ria diak
- * Meyer Riana diak
- * Oosthuyzen Nico diak
- * Prinsloo Elaine diak
- * Strydom Christiaan diak
- * Strydom Willem diak
- * Van Biljon Tertia diak
- * Van der Berg Leon diak
- * Van der Merwe Hans diak
- * Van Niekerk Frikkie diak
- * Van Zyl Mac diak
- * Venter Shirley diak

'n Herstemming vind plaas tussen diakens Wilna Gates, Willem Strydom en Mac van Zyl.

'n Herstemming vind plaas tussen diakens Wilna Gates en Willem Strydom.

Diak Wilna Gates word verkies.

Diak Willem Strydom onttrek.

Diak Mac van Zyl word verkies.

Diakens Maryke Joubert en Hans van der Merwe word verkies as die sekonduslede.

---oOo---

8. KERKLIKE DISSIPLINE

8.1 VERSLAE EN BESKRYWINGSPUNTE WAT MET KERKLIKE DISSIPLINE VERBAND HOU

BESKRYWINGSPUNT 35: KOMMISSIE VAN DIE AKV

LITIGASIE

- 1. Die 74ste AKV aanvaar die verslag van die Litigasiekomitee en die Kommissie van die AKV oor die litigasieprosesse waarby die Kerk betrokke is, en bekragtig die optrede van die Litigasiekomitee en die Kommissie van die AKV.**

2. Die AKV ondersteun die werk van die Litigasiekomitee om die Kommissie van die AKV by te staan, en gee opdrag dat dit voortgesit moet word.
3. Die AKV besluit om voort te gaan met die litigasie. Daar moet deurgaans gepoog word om 'n billike skikking te bereik. Mediasie en arbitrasie bly 'n moontlikheid.

Die volgende amendement gestel deur dr DJC van Wyk (jr) en gesecondeer deur dr C Pretorius, word aanvaar:

Die vergadering neem kennis van die termynverslag van die uittredende Kommissie van die AKV, in besonder die gesprekke met die GHG en gesprekke oor die Staat van Belydenis.

Verskeie gesprekke is met verteenwoordigers van die GHG gevoer en ter aanvang is ooreengekom om gesprekke eties en broederlik te voer. Van die gesprekke is gereeld aan die Kommissie van die AKV verslag gelewer en bevestig dat ondanks verskille, die gesprekke in 'n welwillende gees plaasvind.

1. Die vergadering spreek dankbaarheid uit dat 'n opbouende gesprek in goeie gees tot stand gekom het tussen die NHKA en GHG.
2. Die vergadering verbind hom tot verdere gesprek en wil die Kerk aanmoedig om uit te reik en gesprek tussen lidmate, gemeentes en vergaderings van die ampte te voer.
3. Die vergadering beskou die Status Confessionis/Staat van Belydenis as dié struikelblok wat verhoed dat verhoudinge volledig normaliseer en doen 'n beroep op die GHG om die Status Confessionis/Staat van Belydenis te herroep sodat verhoudinge normaliseer.

BESKRYWINGSPUNT 36: RING VAN KROKODILRIVIER

LITIGASIE

Na aanleiding van meer as 14 jaar wat reeds verloop het en reuse regskostes aangegaan deur die Kerk, besin die vergadering opnuut oor die wenslikheid om voort te gaan met litigasie in die saak met die Geloofsbond.

Ten spyte van die kompleksiteit van die saak, besluit die AKV dat voortgesette gesprek die verkose weg is en dat gepoog word om ten alle koste weg te beweeg van verdere litigasie.

Motivering:

Litigasie in 'n wêreldhof is nie vir die Kerk 'n ligtelike saak nie en is nie die voorkeur

Bybelse weg nie. Dus vra ons as Ring van Krokodilrivier dat ons die hof probeer vermy.

Ons is daarvan oortuig dat herhalende gesprekvoering met die Geloofsbond daartoe kan lei dat die geskille oor die staat van belydenis en die beginsel dat 'n gemeente nie sy bande met die Kerk kan verbreek en beslag lê op eiendomme, sonder enige aanspreeklikheid of konsekwensies nie, bygelê kan word.

Indien litigasie onvermydelik is, moet dit met geloofsootmoed gedoen word.

Ds HJ Celliers, die skriba van die Ring van Krokodilrivier, stel die beskrywingspunt.

Die beskrywingspunt verval.

8.2 TUGKOMITEE

8.2.1 VERSLAG

Die vergadering neem met dank kennis van die verslag.

BESKRYWINGSPUNT 37: KOMMISSIE VAN DIE AKV

SAMESTELLING VAN DIE TUGKOMITEE

1. Ordinansie 4.4.4(xii)(e) word gewysig om die huidige formulering te verbeter en buigzaamheid in die samestelling van die Tugkomitee te verseker.

Ordinansie 4.4.4(xii)(e) lees tans soos volg:

[Die Algemene Kerkvergadering]

(xii) kies tydens die sitting uit afgevaardigdes en persone wat nie lede van die vergadering is nie

(e) sewe persone vir die Tugkomitee bestaande uit drie predikante, en twee ouderlinge of regsgeleerdes uit skriftelik gemotiveerde voorstelle ingedien voor of tydens die verloop van die vergadering. Indien enige van hierdie persone nie langer op die Tugkomitee kan dien nie, benoem die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering 'n plaasvervanger.

Die ordinansie word soos volg aangepas:

[Die Algemene Kerkvergadering]

(xii) kies tydens die sitting uit afgevaardigdes en persone wat nie lede van die vergadering is nie

(e) sewe persone van wie minstens drie predikante en twee

regsgeleerdes is, asook twee sekonduslede, uit skriftelik gemotiveerde voorstelle ingedien voor of tydens die verloop van die vergadering. Indien enige van hierdie persone nie tydens die termyn langer op die Tugkomitee kan dien nie, benoem die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering 'n plaasvervanger.

2. Ordinansie 8.9.3 word aangepas om die Sekunduskommissie van die AKV as appèlliggaam vir die Tugkomitee aan te wys:

8.9.3 'n Predikant, lede van vergaderings van die ampte van 'n ring, vergaderings van rade van die Algemene Kerkvergadering of lede van rade of komitees van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering wat deur die Tugkomitee skuldig bevind is, kan 'n beroep op die Sekunduskommissie van die Algemene Kerkvergadering doen om die bevinding van die Tugkomitee te heroorweeg.

Motivering:

Die bestaande formulering in die Kerkorde is gebrekkig. Verder het dit uit ervaring geblyk dat dit by geleentheid dringend nodig mag wees om sekonduslede by die werksaamhede van die Tugkomitee te betrek, en dat die Tugkomitee nie onder sulke omstandighede eers kan wag totdat die Kommissie van die AKV iemand aanwys om 'n plaasvervanger aan te wys nie. Indien die sekundi reeds op die AKV aangewys word, kan hulle op kort kennisgewing by die ondersoek van 'n klag betrek word indien een of twee van die primuslede nie beskikbaar is nie.

Verder word die Kerkorde in **Ordinansie 8.9 Beroep op 'n bykomende vergadering** gewysig om eerder die Sekonduslede van die Kommissie van die AKV as appèlliggaam teen 'n beslissing van die Tugkomitee te gebruik. Dit het in die verlede gebeur dat die Kommissie van die AKV by die proses van opsig en tug betrokke was voordat 'n formele klag by die Tugkomitee ingedien is, en dan kan die Kommissie van die AKV uiteraard nie self as appèlliggaam dien nie omdat hulle vorige betrokkenheid hul objektiwiteit sou kon beïnvloed. Deur hierdie rol aan die Sekunduskommissie (wat ook deur die AKV verkies is) toe te wys, word besware dat die appèlliggaam self bevooroordeel sou kon wees, ondervang.

Dr WC van Wyk stel die beskrywingspunte.

Die beskrywingspunt word aanvaar.

8.2.2 VERKIESING VAN DIE TUGKOMITEE

By die verkiesing van die Tugkomitee moet daar verseker word dat kontinuïteit behoue bly. Derhalwe word die vergadering versoek om kragtens Ordinansie 4.4.4 (xii)(e) alle nominasies van predikante, kerkraadslede en kundiges *met motivering* aan die AKV voor te lê.

Ordinansie 4.4.4 (xii)(e) verwys (in sy huidige formulering):

Die Algemene Kerkvergadering

- (xii) kies tydens die sitting uit afgevaardigdes en persone wat nie lede van die vergadering is nie
- (e) *sewe persone vir die Tugkomitee bestaande uit drie predikante, en twee ouderlinge of regsgeleerdes uit skriftelik gemotiveerde voorstelle ingedien voor of tydens die verloop van die vergadering. Indien enige van hierdie persone nie langer op die Tugkomitee kan dien nie, benoem die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering 'n plaasvervanger.*

Die volgende persone word op die Tugkomitee verkies:

Regsgeleerdes:

- * Adv Herman Kriel
- * Adv Johan Rossouw

Lede:

- * Diak Clinton Cuthbertson
- * Oudl Lizel Schoenfeld

Predikante:

- * Ds HJ Celliers
- * Ds EG Fourie
- * Ds MD Robbertze.

---oOo---

9. KERKLIKE GOEDERE

9.1 VERSLAE EN BESKRYWINGSPUNTE WAT MET KERKLIKE GOEDERE VERBAND HOU

BESKRYWINGSPUNT 38: KOMMISSIE VAN DIE AKV

BESTUURSFORUM VAN DIE SANLAM SAMBREELFONDS

Ordinansie 4.4.4(xii)(b) word uit die Kerkorde verwyder.

Die ordinansie handel oor die werkwyse van die AKV en stel dat die AKV persone aanwys wat op die Bestuursraad van die Kerk se Pensioenfonds dien. Die ordinansie lees tans soos volg:

[Die Algemene Kerkvergadering]

(xii) kies tydens die sitting uit afgevaardigdes en persone wat nie lede van die vergadering is nie

(b) drie persone en twee sekundi, soos vereis deur die reëls van die Kerk se pensioenfonds, op die Bestuursraad wat die Kerk se pensioenfonds behartig as werkgewersverteenvoerders

Die Algemene Kerkvergadering verleen aan die Kommissie van die AKV

die mandaat om namens die beherende werkgewer, die NHKA, ná konsultasie met die ander deelnemende werkgewers, werkgewersverteenwoordigers op die Bestuursforum aan te wys.

Motivering:

Die Kerk se Pensioenfonds is nie meer 'n onafhanklike pensioenfonds nie, maar is opgeneem in die SANLAM Sambreelfonds met hulle eie Raad van Trustees. Daar is nou 'n addisionele entiteit genaamd die Bestuursforum wat 'n baie afgeskaalde verantwoordelikheid het. Die Bestuursforum is wesenlik 'n advies- en kommunikasieligaam tussen die lede van die Fonds, die Sambreelfonds en die werkgewers.

Die Bestuursforum word saamgestel met gelyke verteenwoordiging deur die lede en die beherende werkgewer. Die verkiesing van die lede geskied op elektroniese wyse onder beheer van die konsultante, terwyl die werkgewersverteenwoordigers na konsultasie tussen die deelnemende werkgewers deur die beherende werkgewer, die NHKA, aangewys word. Hierdie proses word in die dokumentasie van die Fonds geboekstaaf sodra die Bestuursforum se samestelling deur die werkgewers goedgekeur is.

Alle sake van die Sambreelfonds word gereguleer deur pensioenfondswetgewing, die [FSCA](#) se beleid, die reëls van die Fonds en die Raad van Trustees.

Oudl Hannes Combrink rig die beskrywingspunt.

Die volgende amendement gestel deur oudl Hannes Combrink en gesekondeer deur dr WC van Wyk, word aanvaar:

SAMESTELLING VAN DIE BESTUURSFORUM – SANLAM SAMBREELFONDS

Die AKV verleen aan die Kommissie van die AKV en die Raad van Finansies die mandaat om namens die gemagtigde werkgewer, die NHKA, ná konsultasie met die ander deelnemende werkgewers, werkgewersverteenwoordigers op die Bestuursforum aan te wys.

Die Bestuursforum bestaan uit ses lede, wat dien as tussengangers tussen die NHKA-lede en die trustees van die Sambreelfonds. Die volgende persone word voorgestel:

- * Ds HJ Celliers: Predikantslidverteenwoordiger; tans lid van die NHKA Pensioenfonds.**
- * Oudl Hannes Combrink: Werkgewersverteenwoordiger; ervaring in pensioene.**
- * Mnr Pieter Terblanche: Werkgewersverteenwoordiger; ervaring in pensioene.**
- * Mnr Gerald Janse van Rensburg: Verteenwoordiger van die lede van NWO's; tans sekondus as werknemersverteenwoordiger.**
- * Dr FJ Labuschagne: Werkgewersverteenwoordiger; Voorsitter van die Tegniiese Komitee van die Pensioenfonds.**

*** Mnr Johan Hattingh: Verteenwoordiger van die personeel van die Sinodale Dienssentrum; tans sekundus as werkgewers-verteenwoordiger.**

9.2 RAAD VAN FINANSIES

9.2.1 INLEIDEND

- * Die missie van die Sinodale Dienssentrum is effektiewe dienslewering, terwyl die voortsetting van gesonde finansiële bestuur deurlopend aandag geniet. Soos dit blyk uit hierdie verslag, is daar steeds baie sake en dienste wat namens en aan gemeentes gelewer word. Dit bly uitdagend om al die dienste met die ooreengekome beperkte middele te bekostig. Om hierdie uitdaging aan te spreek, is die Sinodale Dienssentrum voortdurend besig om ekonomiese, doeltreffende en effektiewe bestuur te implementeer en te handhaaf.
- * Benewens die aard van die aktiwiteite, speel die plaaslike en internasionale ekonomiese gebeure 'n beduidende rol in die uitvoering van die beplande opdragte en take. Die groot korrelasie tussen besteebare inkomste van lidmate en bekostiging van gemeente- en kerkwees (sinodaal) was bevestigend. Dit word weerspieël in die bestuur van debiteure gedurende die tydperk, wat al meer aandag geniet aangesien die Raad van Finansies bekommerd is oor die risiko's en die impak op die res van die Kerk. Die Moderamen en Kommissie van die AKV moes noodgedwonge ook betrokke raak aangesien sommige gemeentes se finansiële uitdagings groter is as die beperkte mandaat van die Raad van Finansies.
- * Die Raad is deeglik en ook empaties bewus dat gemeentes van tyd tot tyd kontantvloei-uitdagings beleef en sukkel om hul verpligtinge na te kom. Die Bestuurskomitee, in oorleg met die Raad van Finansies, het heelwat gemeentes oor die korttermyn ondersteun by wyse van hulp vanuit die Ondersteuningsfonds.
- * Beide die Raad van Finansies en Kommissie van die AKV besef dat hierdie ondersteuning tydelik van aard is. Waar gemeentes hulp nodig is, is die **SGB** genader om sekere gemeentes by te staan om hulle aktiwiteite te bevestig en hulle begrotings meer veerkragtig te kry.
- * Tydens die periode onder oorsig is waargeneem dat sommige ringe begin konsolideer ter ondersteuning van die beginsel van ekonomieë van skaal. Daar is ook waargeneem dat ekonomiese- en gepaardgaande geografiese verskuiwings gemeentes op 'n natuurlike wyse bring tot by konsolidering/samewerking ten einde weer ekonomies selfstandige gemeentes te kan wees.

9.2.2 RAAD VAN FINANSIES

9.2.2.1 **Beskrywingspunt: Verkiesing van sekundi vir die Raad van Finansies**

BESKRYWINGSPUNT 39: RAAD VAN FINANSIES

VERKIES SEKUNDI TOT DIE RAAD VAN FINANSIES

Ordinansie 9.2.2.1 van die Kerkorde verwys na die samestelling van die Raad van Finansies en word soos volg uitgebrei:

Ordinansie 9.2.2.1(d) word toegevoeg:

Die Raad word saamgestel uit (...)

- (d) twee sekundi vir die lede van die Raad van Finansies, verkies tydens die AKV, wat sitting neem wanneer 'n verkose lid 'n vergadering nie kan bywoon nie of wanneer 'n vakature ontstaan**

Motivering:

Die Raad is 'n statutêre vergadering en besluite wat geneem word is bindend en uitvoerend binne die mandaat en werkopdrag soos dit in die Kerkorde vervat is.

Die Raad hou die name en kort CV van 'n klompie persone voor voordat vyf lede vir die Raad van Finansies verkies word. Vanuit die CV's is dit waarneembaar dat die NHKA geseënd is met professionele en kundige persone wat diensbaar en bereid is om 'n bydrae te maak tot die Kerk en spesifiek by die Raad van Finansies.

Tans maak Ordinansie 9.2.2.1(ii) daarvoor voorsiening dat 'n vakature wat op die Raad van Finansies ontstaan, deur 'n benoeming van die Kommissie van die AKV gevul kan word. So 'n benoeming neem egter tyd, en dit maak ook nie voorsiening vir die moontlikheid dat lede van die Raad van Finansies weens ander verpligtings nie 'n vergadering van die Raad kan bywoon nie.

Die Raad van Finansies beleef uitdagings omdat die lede wat in professionele werksomgewings werkzaam is, dit soms moeilik vind om alle Raadsvergaderings by te woon. Aangesien die Raad van Finansies 'n besluitnemende vergadering is, is dit noodsaaklik dat daar telkens 'n kworum teenwoordig moet wees. Indien 'n kworum nie tydens 'n vergadering teenwoordig is nie, het die vergadering geen besluitnemingsbevoegdhede nie, en dan moet vergaderings herskeduleer word. Die herskedulering van 'n vergadering bring direkte koste mee vir die lede wat wel vir die vergadering opgedaag het, en daar is 'n dubbele koste vir die NHKA om 'n tweede vergadering te skeduleer.

Die byvoeging van twee sekundi wat na elke vergadering ook uitgenooi word, verhoog die moontlikheid dat daar telkens 'n kworum sal wees, en dra ook by ter verbreding van die kennis en poel van beskikbare mense wat in die Kerk dien.

Gevolgtrekking:

Die Raad speel 'n deurslaggewende rol in die NHKA se funksionering met besluite wat bindend en uitvoerend is binne die Kerkorde se mandaat. Die verkiesingsproses verseker dat kundige en toegewyde lede tot die Raad van Finansies verkies word, wat die Kerk met hul professionele vaardighede dien. Die uitdaging word beleef dat werksverpligtinge soms deelname aan vergaderings in die wiele ry, en dit beperk die bereiking van 'n kworum in vergaderings. Gebrek aan 'n kworum lei tot herskedulering van vergaderings, wat nie net logistieke en finansiële implikasies vir die Kerk het nie, maar ook vir die betrokkenes. Dit is dus belangrik om oplossings te vind wat die uitdagings kan verminder en die doeltreffendheid van die besluitnemingsprosesse verbeter. Daarom word voorgestel dat twee sekundi bykomend tot die Raad van Finansies verkies word.

Oudl Hannes Combrink stel die beskrywingspunt.

Die beskrywingspunt word aanvaar.

9.2.2.2 Samestelling

- * Ingevolge Ordinansie 9.2.2.1 (i)(a) het die 73ste AKV die volgende persone as lede van die Raad van Finansies (die Raad) verkies:
 - ** Oudl Hannes Combrink
 - ** Oudl Paul Vorster
 - ** Oudl Gert van Wyk
 - ** Ds IJ Vogel
 - ** Ds LH Miller.
- * Ingevolge Ordinansie 9.2.2.1 (i)(b) het die Kommissie van die AKV oudl Fred Paynter aangewys om die Kommissie op die Raad te verteenwoordig.
- * Die Raad het tydens hulle eerste vergadering oudle Hannes Combrink en Paul Vorster onderskeidelik as voorsitter en visevoorsitter verkies.
- * Die Raad speel 'n uiters belangrike rol in die beheer en bestuur van die finansies en risiko's van die sinodale aktiwiteite en die breër Kerk, gemeentes en ringe ingesluit.
- * Die werksvelde is gespesialiseerd en daarom is dit wenslik dat lidmate met relevante opleiding, kennis, ervaring en ook passie vir die Kerk tot die Raad verkies sal word. Kennis van finansiële en begrotingsbestuur, algemene bestuur, risikobestuur, beleggingsbestuur, besigheidsbestuur, nakoming, ouditering en aanverwante dissiplines asook die NHKA sal van groot waarde wees vir lede van die Raad van Finansies.
- * Afgevaardigdes word versoek om elke kandidaat wat u voorstel te oorweeg in terme van bogenoemde, sowel as aspekte soos positiewe menseverhoudings en ingesteldheid, alvorens u 'n finale besluit neem.
- * Die Raad van Finansies het op hulle vergadering van 23 Mei 2025 besluit om die volgende lidmate en predikante, in geen besondere volgorde, aan die AKV, in terme van Ordinansie 9.2.1.1, vir oorweging voor te hou:
 - ** Oudl Fred Paynter (sr) – Besigheidsman en huidige lid van die Kommissie van die AKV en aangewese lid van die Raad.
 - ** Oudl Paul Vorster – Besigheidsman en huidige visevoorsitter op die Raad van Finansies en voormalige lid van die Kommissie van die AKV.
 - ** Oudl Hannes Combrink – Voormalige ouditeur, besigheidsproseskundige, projekbestuur, belastingpraktisyn, rekenaarstelseldienste bestuurs- en ouditering, pensioenfondstrustee, aftreebeplanningspesialis, huidige voorsitter van die Raad van Finansies en betrokke op Raad van Finansies sedert 1998.
 - ** Oudl Gert van Wyk – Voormalige ouditeur, risikobestuurspesialis, nakomingsbestuurspesialis, voorsitter van die [ORK](#) en betrokke op Raad van Finansies sedert 1998.

- ** Oudl Herman Kriel – Praktiserende advokaat, voormalige lid van die Kommissie van die AKV, lid van die Tugkomitee en huidige lid van die **ORK**.
- ** Oudl Gerhard Kruger – Beleggingspesialis, finansiële analis en huidige lid van die Beleggingskomitee.
- ** Oudl Fred Paynter (jr) – Beleggingspesialis, finansiële analis en huidige lid van die Beleggingskomitee.
- ** Ds IJ Vogel – Predikant in Rooihuiskraal, omvattende besigheidservaring, huidige lid van die Raad van Finansies en voorsitter van die Beleggingskomitee.
- ** Ds S Oxton – Predikant in Wapadrant, en sterk administratief, finansiële en nakomingsgeoriënteerd.
- ** Ds CEC Hertzog – Predikant in Middelburg-Noord, voormalige lid van die Kommissie van die AKV en voormalige lid en voorsitter van die Raad van Finansies.

VERKIESING VAN RAAD VAN FINANSIES

Die AKV besluit dat die lede van die Raad van Finansies deur die Kommissie van die AKV aangewys word tydens hul November 2025-vergadering.

9.2.2.3 Komitees van die Raad van Finansies

Die ondergenoemde subkomitees het gedurende die verslagjaar die Raad ondersteun om uitvoering aan sy opdrag te gee:

(i) **ORK**

Die **ORK** het 'n omvattende en geïntegreerde mandaat wat toesig hou oor interne beheer, interne en eksterne ouditering, risikobestuur, belasting, korporatiewe beheer, **IT**, volhoubaarheid en wetlike nakoming. Die komitee hersien en evalueer die doeltreffendheid van interne beheermaatreëls, keur die mandaat en auditbeplanning van die Ouditafdeling goed en verseker voldoende aanspreeklikheid met betrekking tot bevindings. Dit maak ook aanbevelings oor die aanstelling en onafhanklikheid van die eksterne ouditeure en monitor die kwaliteit van finansiële verslagdoening. Die komitee maak aanbevelings aan die Raad van Finansies rakende die goedkeuring van die finansiële state.

Verder hou die komitee toesig oor risikobestuurstrategieë en -raamwerke, en beoordeel die implementering daarvan op sinodale en gemeentevlak. Dit ondersteun ook goeie korporatiewe bestuur, monitor kritieke inligtingstechnologie- en stelselrisiko's, evalueer volhoubaarheidsinligting, en verseker voldoening aan toepaslike wette en regulasies. Die komitee rapporteer kwartaalliks aan die Raad van Finansies. Die komitee hersien jaarliks hulle mandaat en prestasie om te verseker dat pligte effektief uitgevoer word. Gedurende die verslagtydperk is aan al hierdie aspekte aandag geskenk.

Wat nakoming van wette en regulasies betref, stel nuwe wetgewing en regulasies toenemend vereistes aan instellings, wat hoër vlakke van kundigheid verg om na te kom. Die **ORK** verskaf leiding aan die Kerk op hierdie gebied. Een van die belangrike nakomingsaksies gedurende die jaar, was die identifisering van wette wat direk en/of indirek op die Kerk van toepassing is. Hierdie wette is deur dr FJ

Labuschagne in teologiese terme opgesom en volgens prioriteit gerangskik. Die verslag van die nakomingsbeampte, sowel as die volledige lys van toepaslike wette, word verder bespreek.

Die komitee, onder voorsitterskap van oudl Gert van Wyk, word bedank vir hul nougesette en toegewyde werk en die leiding wat gegee word.

(ii) **NHKA se nakoming: Verslag aan die 74ste AKV – Dr FJ Labuschagne**

Dit is om verskeie redes my voorreg om hierdie verslag aan die 74ste AKV voor te hou. Mnr Johan Hattingh sal vanaf Vrydag 10 Oktober 2025 as nuwe Hoofnakomingsbeampte van die NHKA ageer. Die volgende span sal vanaf die vermelde datum sinodaal vir nakoming verantwoordelikheid aanvaar:

- * NHKA: Hoofnakomingsbeampte: Mnr Johan Hattingh.
- * Interne nakomingsbeamptes: Mnr Gerhard Pieters en Pieter Maree.
- * Aanmeldingspunt vir teistering: Dr FJ Labuschagne.

Die NHKA beskou sigself as 'n etiese organisasie wat vanuit hierdie perspektief verantwoordelik en gedissiplineerd rekening hou met verskeie wette, regulasies en bepalings wat op die Kerk betrekking het. Die NHKA handhaaf in elke werkkring hoë etiese standaarde. Die [ORK](#) handel in oorleg met die Raad van Finansies met sake wat op nakoming en veral nie-nakoming van wetgewing betrekking het.

Voortgesette toerusting en begeleiding van elke persoon wat op een of ander wyse by nakoming betrokke is, vind op gereelde basis plaas. Die Nakomingsbeleid en -raamwerk is behoorlik uitgewerk en binne die konteks van kerkwees gevestig.

NHK NAKOMING

72ste AKV
Nakomingsbeleid

73ste AKV
Nakomingsraamwerk

74ste AKV
Implementering

Die Nakomingsbeleid van die NHKA kan soos volg saamgevat word:

Die NHKA erken sy aanspreeklikheid teenoor alle belanghebbendes wat onder die wetlike en regulerende vereistes van toepassing op sy werksaamhede ressorteer, en is verbind tot hoë standaarde van integriteit en billike hantering in die uitvoering van sy werksaamhede. Die Kerk is daartoe verbind om te voldoen aan sowel die gees as die letter van toepaslike vereistes, en om altyd met die nodige vaardigheid, sorg en toewyding te handel. Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering dra die finale aanspreeklikheid teenoor sy belanghebbendes om toesig oor die nakomingsvereistes te hou.

Die NHKA Nakomingsraamwerk het ten doel om struktuur daar te stel wat monitering van nakoming op verskillende vlakke van kerkwees reël. Die raamwerk

illustreer dus dat monitering op verskillende vlakke van kerkwees plaasvind. Konstante monitering het gerusstelling tot gevolg.

Die 74ste AKV bevestig die funksie en belangrikheid van nakoming as meganisme tot die bestuur van risiko's en ander sake wat op regulering betrekking het. Die fase wat nou volg en verder uitgebou moet word, is behoorlike implementering en die vestiging van 'n gesonde nakomingskultuur. Die volgende twee ordinansies word in dié verband vermeld:

- * Ordinansie 4.1.3 (viii): *Die kerkraad wys 'n lidmaat aan wat as nakomingsbeamppte van die gemeente met sake handel wat op nakoming betrekking het.*
- * Ordinansie 4.2.3 (xviii): *Die ringskommissie wys 'n lidmaat aan wat as nakomingsbeamppte van die ring met sake handel wat op nakoming betrekking het.*

Die implementeringsfase van nakoming binne werkrumtes van die NHKA is na afloop van die 74ste AKV die een saak waaroor die **ORK** ernstig moet besin. 'n Duidelike strategie in dié verband sal nodig wees. Sekulêre wette mag nie die gees van kerkwees bedreig of kompromitteer nie. Vergaderings van ampte, ampsdraers en lidmate neem besluite allereers op grond van die Skrif, in ooreenstemming met die belydenis van die Kerk, getrou aan die Kerkorde en met inagneming van die gebruike van die Kerk (reg van usansie).

(a) NHKA nakoming en algehele korporatiewe beheer

Alle organisasies het toepaslike wette, reëls, kodes en standarde waaraan hulle lede moet voldoen. 'n Gesonde en behoorlike veldoeningeskultuur is een van gedeelde waardes, oortuigings, aannames en gedrag dat alle besigheid bedryf moet word in ooreenstemming met bovermelde wette, reëls, kodes en standarde. 'n Veldoeningeskultuur word aangemoedig deur effektiewe leierskap, die daarstelling van die toepaslike strukture en prosesse, onderrig en voortgesette opleiding, konstruktiewe kommunikasie en voldoende meting. Nakomingsbeampptes het boweal ten doel om hulle gerusstelingsrol te vervul.

'n Lys van toepaslike wetgewing het dus primêr ten doel om 'n bepaalde bewussyn te vestig wat gesonde en verantwoordelike nakoming stimuleer. Die wette wat spesifiek op die NHKA van toepassing is, word konstant geprioritiseer en met predikante, gemeentes en ringskommissies gekommunikeer. Sekere wette is direk op werkrumtes van die Kerk van toepassing terwyl ander weer indirek van toepassing is. Die lys van wetgewing en implikasies sal vanuit die kantoor van die Nakomingsbeamppte soos nodig gekommunikeer word, asook enige aspekte wat gefokusde aandag verg.

Hoe ons risiko's binne die Kerk bestuur: Direkte versus indirekte impak

Risiko's word vanuit 'n nakomingsperspektief in terme van 'n gebeurtenis, die oorsaak daarvan en die impak/gevolg daarvan omskryf. Gebeure wat die lewe van die plaaslike gemeente moontlik mag beïnvloed word verder in vier kategorieë verdeel:

- * Ekstreem (katastrofies): Erge organisatoriese ontwigting; groot finansiële verliese en ernstige openbare reputasieskade.

- * Hoog: Gedeeltelike ontwrigting van die besigheidsomgewing; fisiese beserings; finansiële verliese; reputasieskade ten opsigte van spesifieke belanghebbendes.
- * Die ontwrigting van die gemeente is matig terwyl hulle met hulle funksionering kan voortgaan; matige finansiële verliese; openbare reputasieskade wat tot openbare verleentheid mag lei.
- * Laag: Geringe finansiële verliese en ontwrigting met betrekking tot die daaglikse werkverrigting van die gemeente.
- * Die Ouditafdeling handel dikwels met geskenke wat predikante ontvang. Die waarde van die geskenk wat 'n predikant ontvang is 'n saak waarmee die plaaslike kerkraad onder nakoming moet handel. Alle geskenke met 'n waarde van byvoorbeeld meer as R500 moet aan die kerkraad openbaar gemaak word. Is die kerkraad se geskenkebeleid in plek en word die dokumente by elke vergadering van die kerkraad beskikbaar gestel vir ondertekening na afloop van elke lid/predikant se verklaring?

(iii)

Beleggingskomitee

Die Beleggingskomitee, onder voorsitterskap van ds IJ Vogel, het 'n besondere termyn agter die rug. Die verkiesing in 2024 en die samestelling van die Regering van Nasionale Eenheid het daartoe aanleiding gegee dat die Suid-Afrikaanse markte aanvanklik positief gereageer het. Hiermee saam het die druk op inflasie in 2024 en 2025 begin daal. Dit het die Reserwebank in staat gestel om rentekoerse te verlaag. Maar die een se brood is die ander se dood, en die daling in rentekoerse is nie gunstig vir kontantbeleggers nie.

Met die verkiesing van pres Donald Trump in 2024 en die tarieffoorlog wat daarmee gepaardgegaan het, het die markte wêreldwyd verswak. Gelukkig was die verswakking in Suid-Afrika van korte duur en ten tyde van die skryf van die verslag is die **JEB** op rekordvlakke en die Rand aansienlik sterker, veral teenoor die **VSA**-geldeenheid.

Die nougesette voldoening aan die beleggingstrategie deur die komitee het daartoe bygedra dat die beleggings binne die Kerkgeld vir Kerkwerkstelsel goed presteer het, veral in die 2023/2024 en 2024/025 finansiële jaar. Gedurende die finansiële jare het die groei in beleggings daartoe bygedra dat agterskotrentes aan beleggers wat in die Kerkgeld vir Kerkwerkstelsel belê het, bygevoeg kon word.

Die Kerkgeld vir Kerkwerkstelsel bestuur die surplusfondse van gemeentes en ander kerklike instansies. Die kapitaal van die beleggings teenoor die bedrae wat aan ringskommissies, gemeentes, **NHSV**-takke en **NWO's** verskuldig is, was soos volg:

TABEL 2: Kapitaal van beleggings teenoor die bedrae wat aan ringskommissies, gemeentes, **NHSV**-takke en **NWO's** verskuldig is

	28 FEBRUARIE 2023	29 FEBRUARIE 2024	28 FEBRUARIE 2025
Beleggings	158 408 931	159 962 216	181 573 176
Verpligtinge	146 064 745	155 788 673	174 145 022
Befondsingsvlak	105.61%	102.68%	104.27%

Die Beleggingskomitee bestuur ook die Fonds vir Sinodale Dienslewering wat

tydens die 71ste AKV in 2016 daargestel is. Die uiteindelijke doel van die Fonds vir Sinodale Dienslewering is om verligting aan gemeentes te bring ten einde die dienste van die Sinodale Dienssentrum gedeeltelik of ten volle te bekostig. Die saldo van die Fonds vir Sinodale Dienslewering was op 28 Februarie 2025 R51 miljoen. Die geld word op verskeie platforms en in verskeie portefeuljes belê.

Die Beleggingskomitee het in 2021 'n beleggingsbeleid opgestel wat ook aan gemeentes leiding gee oor verantwoordelike beleggings. Gemeentes word aangeraai om die beginsels van die beleid te volg, veral wanneer daar besluit word om beleggings buite die Kerkgeld vir Kerkwerkstelsel te oorweeg. Hierdie beleid is op die ektranet of op aanvraag beskikbaar.

9.2.3 SLOTOPMERKINGS

Die bekende gesegde dat verandering die enigste konstante is, word dag na dag 'n groter werklikheid. Dit vra van die Kerk meer aanpasbaarheid as waaraan ons gewoond is, 'n vermoë om vinnig te reageer op geleenthede, en ook om gebruike, tradisies en dienste wat onnodige kostes tot gevolg het, onder 'n vergrootglas te plaas en te heroorweeg.

Die finansiële verslae wat by die vorige paar AKV's gelewer is, is beslis nie die lekkerste leesstof nie. Dit bly 'n werklikheid dat gemeentes onder finansiële druk verkeer. Daar is gelukkig ook 'n ander werklikheid aan die ontwikkel, en dit is dat gemeentes meer en meer bereid is om hulle bediening te evalueer, daarop te verbeter, te konsolideer en positiewe aanpassings te maak. Daar is heelwat suksesverhale wat oorvertel kan word.

9.3 BESKRYWINGSPUNTE VAN DIE RAAD VAN FINANSIES

Die Raad het in die afgelope termyn die opdragte vanuit die 73ste AKV bestuur en vanuit die werkopdrag soos vervat in die Kerkorde, die ondergenoemde beskrywingspunte opgestel vir oorweging.

9.3.1 ALTERNATIEWE BASIS TEN OPSIGTE VAN SINODALE OFFERGAWES

BESKRYWINGSPUNT 40: RAAD VAN FINANSIES

GEWYSIGDE FINANSIËLE MODEL VIR DIE VOLHOUBARE BEDIENING VAN GEMEENTES VAN DIE NHKA

Die basis waarop sinodale offergawes (begrip word met die aanvaarding van die beskrywingspunt vervang met *volhoubaarheidsgawe*) bereken word, word vanaf 1 Maart 2026 nie meer gebaseer op lidmaatgetalle nie, maar primêr op die volgende veranderlikes:

- * **Bruto inkomste.**
- * **Netto surplus/tekort.**
- * **Bedryfskapitaal.**

Die volhoubaarheidsmodel het primêr ten doel om vanuit 'n gees van kollektiewe verantwoordelikheid al die gemeentes 'n billike kans te bied om dienste wat deur die Sinodale Dienssentrum gelewer word, volhoubaar te finansier.

Motivering:

Verskeie pogings is by AKV's aangewend om die basis waarop sinodale offergawes bereken word, so billik en regverdig moontlik en in die beste belang van al die lidmate, gemeentes en die Kerk te hou. Elke gemeente het unieke omstandighede en gevolglik is die basis van die berekening van sodanige bydrae 'n komplekse aangeleentheid. 'n Gemeente is die plaaslike gestaltegewing van die Kerk. Die Kerk ontvang (ingevolge Ordereël 9) deur die goedheid van God die stoflike middele om sy roeping uit te voer.

Om die groter belang van die NHKA te bevorder en die voetspoor van die Kerk oraloor te behou, is *saamwees* (gees van kollektiwiteit) vanuit 'n organisatoriese perspektief en verskeie handeling wat met die unieke funksionering van die Kerk en die volhoubaarheid van gemeentes verband hou, die beter plek vir elke lidmaat van die NHKA.

Die NHKA het benewens die bedryfskoste wat op die lewe van elke gemeente inspeel, ook organisatoriese verantwoordelikhede wat sinodaal uitgevoer word. Met die Fonds vir Sinodale Dienslewering het die NHKA reeds pogings begin aanwend om gemeentes van hulp te wees om vry van sinodale koste (dus met 'n verlaagde finansiële impak) met die bediening voort te gaan. Die eenheid van die Kerk en die kollektiewe basis waarbinne kerkwees uitspeel, is en bly egter vir die NHKA 'n ononderhandelbare werklikheid.

Kollektiwiteit is die vertrekpunt en basis vir enige gesprek oor die bekostiging van ooreengekome sinodale dienste. Dit steun op die werklikheid dat die middele wat die Kerk (NHKA) deur die genade en voorsienigheid van God ontvang om haar roeping uit te voer, in die lig van bepaalde demografiese en ekonomiese realiteite in verskillende vorme en hoeveelhede in bepaalde gemeentes uitmond. Die fokus met hierdie gewysigde finansiële model het van lidmaattal verskuif na verskeie finansiële veranderlikes en ander wesenlike elemente van gemeenteweese wat die volhoubaarheid van 'n gemeente beïnvloed.

Die Raad het op 3 Februarie 2025 'n werkswinkel gehou waarheen lede van die Kommissie van die AKV sowel as ander belangstellendes uitgenooi is. Die werkswinkel het met sinodale dienste en die koste van kerkweese gehandel. Die Raad het konsensus dat die huidige basis van berekening (finansiële model van die NHKA) wat alleen op belydende lidmate gebaseer is, nie volhoubaar is nie. Gemeentes en lidmate is ook oortuig dat hierdie basis van berekening die model onregverdig maak en 'n groot aantal gemeentes onbillik finansiëel blootstel.

- * Demografiese werklikhede in Suid-Afrika (die diep verandering in en van sosiale gemeenskappe; die migrasie van mense en die ekonomiese realiteite wat hieruit voortspruit) impakteer die lewe van elke gemeente in die Kerk. Gemeentes in gebiede met meer uitdagende ekonomiese werklikhede word tans op dieselfde basis getakseer as gemeentes wat in gebiede geleë is waar die *per capita* inkomste per lidmaat veel meer is.
- * Die werklikheid is verder dat verskeie lidmate in talle gemeentes geen offergawe tot gemeenteweese bydra nie.

Hier word egter gekwalifiseer dat enige finansiële model sy inherente tekortkominge gaan hê en dat daar gevolglik ook teenkanting teen die voorgestelde model sal wees, veral waar kerkrade gemeentesentries oor die saak dink en nie die groter geheel en voortbestaan van die NHKA verdiskonteer nie.

'n Gegewe model wat verligting vir Gemeente A meebring, mag die kostestruktuur van Gemeente B op sy beurt weer verhoog. Enige finansieringsmodel het ten doel om te voldoen aan al die verwagtinge en vereistes wat op sinodale strukture geplaas word om bepaalde dienste en ondersteuning aan predikante, lidmate, ringe en gemeentes te verskaf.

Om gemeentes vry te stel van sinodale offergawes moet 'n finansiële model nog ontwerp word om dit te finansier. Ten spyte van groot ideale en bepaalde besluite met betrekking tot die Fonds vir Sinodale Dienslewering wat saamgestel is uit die verkoop van die Dirk van der Hoffgebou en ander eiendomme, blyk die teiken om met kostes gelyk te breek nog ver in die toekoms. Om die sinodale dienste sonder enige koste aan gemeentes te voorsien, word 'n bedrag van ± R400 miljoen in die Fonds vir Sinodale Dienslewering benodig. Tans beloop die Fonds vir Sinodale Dienslewering ongeveer R51 miljoen.

Na oorweging van verskeie modelle stel die Raad van Finansies met hierdie beskrywingspunt 'n model voor wat op die finansiële vermoë en kapasiteit van gemeentes gerig is en nie op lidmaattal nie. Daar is egter verskeie uitdagings wat vanuit hierdie perspektief verreken moet word:

- * Beskikbaarheid van die mees resente gemeentelike finansiële resultate: Dit is ontstellend om te verneem dat slegs 50% van gemeentes se finansiële resultate tot aan die einde van Februarie 2024 beskikbaar is.
- * Onvermoë om sinodale verpligtinge (uitstaande debiteure) te delg.
- * Volhoubaarheid van gemeentes, nie net finansieel nie, maar ook in terme van lidmate en bediening.
- * Gebruik van tegnologiese hulpmiddels soos behoorlike rekeningkundige stelsels, die ektranet en die salarisbury.
- * Erkenning aan gemeentes in gebiede met 'n baie lae *per capita* (huishoudelike) inkomste.
- * Sonder om in die meganiese werking van die model in te gaan, is die volgende beginsels oorweeg en speel dit tot 'n mindere of meerdere mate in op die berekening van sinodale offergawes:

TABEL 3: Verhouding tussen sinodale offergawe en volhoubaarheidsgawe

SINODALE OFFERGAWE (STATUS QUO)	VOLHOUBAARHEIDSGAWE
Lidmaattal	Totale inkomste van die gemeente.
	Netto aangepaste surplus/tekort (sinodale offergawes en waardevermindering uitgesluit).
	Beskikbare bedryfskapitaal.
	Insentief word aan gemeentes toegeken wat aan sekere kriteria voldoen om die sinodale offergawes te verminder.
	Gemeentes wie se geouditeerde state nie by die Ouditafdeling ingedien is nie, het die risiko dat 'n negatiewe insentief toegepas word, wat die gemeente/s sal kan benadeel. Hierdie risiko sluit in 'n aanpassing van inkomste teen die huidige inflasiekoers.

	Beskikbaarheid van nuutste finansiële resultate (tans is dit 2024) – met ander woorde penalisasie as syfers nie beskikbaar is binne 12 maande na jaareinde nie, en groter penalisasie as die laaste syfers meer as 24 maande oud is.
--	--

Die beginsel van die volhoubaarheidsmodel dra die volgende gewigte:

- * Die verdeling van die geweegde gemiddeld is 80% van die oorskot/tekort en 20% van die bedryfskapitaal.
- * Die minimum bydrae wat 'n gemeente tot sinodale offergawes kan maak, beloop 3.5% van inkomste. 'n Plafon (maksimum) van 10% van inkomste is daargestel.

Die 10% van inkomste is in lyn met ander kerke in Suid-Afrika wat hulle sinodale offergawes op inkomstebasis bepaal.

Die volhoubaarheidsmodel toon tans aan dat 56% van die gemeentes minder sinodale offergawes gaan betaal as wat tans die geval is, en dus meer volhoubaar kan funksioneer. Die totale waarde van gemeentes wat in die volhoubaarheidsmodel meer gaan bydra, is R5 869 766 uit 'n totale begroting van R22 125 386. Dit is 27% van die totale begroting.

Die sukses van die model word bepaal deur die gesindheid van die gemeentes wat in 'n bevoorregte posisie is om ander se laste te help dra.

Gevolgtrekking:

- * Die Kerk moet op verantwoordelike wyse toesig en beheer oor sy hulpbronne en bates uitoefen.
- * Die basis van die model is nie gebaseer op lidmaatgetalle nie, maar op geouditeerde finansiële data, en 'n gees van kollektiwiteit en verantwoordelike en etiese bestuur, en behoorlike nakoming.
- * Na deeglike oorweging en die modellering van verskeie gemeentes se nuwe volhoubaarheidsoffergawe, word die model wat deur die beskrywingspunt voorgestel word as billik en regverdig beskou.
- * Die beskikbaarheid van akkurate en intydse finansiële data en die aktiewe bestuur van sinodale verpligtinge (skuld) is nodig om volhoubaarheid te bevorder.
- * Die voorgestelde beginsels vir die nuwe model beklemtoon die belangrikheid van intydse finansiële inligting en terugvoer, voldoende bedryfskapitaal, en realistiese verwagtinge met betrekking tot inkomste en uitgawes. Dit is duidelik dat 'n goed gestruktureerde en regverdige finansieringsmodel noodsaaklik is vir die voortbestaan en die funksionering van die Kerk en die lewering van bepaalde dienste vanuit die Sinodale Dienssentrum. Verdere samewerking en verfyning van hierdie model sal nodig wees om volhoubare oplossings te verseker.

Oudl Hannes Combrink stel die beskrywingspunt.

Die beskrywingspunt verval.

Die vergadering versoek die Raad van Finansies om die ondersoek voort te sit.

9.3.2 INTENSIONELE BEGELEIDING VAN GEMEENTES WAT FINANSIEEL KWESBAAR IS

BESKRYWINGSPUNT 41: RAAD VAN FINANSIES

INTENSIONELE BEGELEIDING VAN GEMEENTES WAT OPERASIONEEL EN FINANSIEEL KWESBAAR IS

Die beskrywingspunt het ten doel om gemeentes wat operasioneel en finansiël kwesbaar is, te begelei om op 'n meer volhoubare basis 'n plan daar te stel om die bediening te verseker. Die voetspoor van elke gemeente oraloer is vir die NHKA van groot belang. Die NHKA het in die lig van verskeie finansiële en administratiewe risiko's ook nodig om meer proaktief te handel met gemeentes wat nie hulle bedryfsverantwoordelikhede nakom nie.

Motivering:

Operasionele hulpverlening (sakeredding) is proaktiewe handelinge wat op die bedryf en funksionering van die gemeente gerig is. Die finansiële en administratiewe opboufase word in bepaalde omstandighede onderneem, veral wanneer 'n gemeente finansiële stres ondervind. Die hulpverlening het primêr ten doel om gesonde gemeentebestuur te stimuleer en te bevorder, eerder as om reaktief en vanuit 'n posisie van oorlewing met sake te handel. Hierdie hulpverlening bring geen addisionele koste mee nie, aangesien al die vaardighede reeds binne die Sinodale Dienssentrum gevestig is.

Operasionele hulpverlening het ook ten doel om asemhalingsruimte te skep om die finansiële en operasionele verantwoordelikhede van die gemeente behoorlik te struktureer.

Die volgende aksies is aanduidend daarvan dat operasionele hulpverlening nodig is:

- * Langtermyn finansiële probleme: Die gemeente toon 'n onvermoë om sy krediteure en bedryfsverantwoordelikhede na te kom en algeheel solvent te wees.
- * Regstappe deur krediteure: Krediteure dreig met regstappe weens wanbetaling en/of -prestasie.
- * Besluit van kerkraad: Die kerkraad en/of ringskommissie raak bewus van die werklikheid dat 'n bepaalde gemeente die bediening nie binne die kerklike ooreenkoms in dié verband ten volle laat realiseer nie, en dat die gemeente as entiteit nie sonder die nodige en professionele hulpverlening en ingryping volhoubaar is nie.

- * Ekonomiese faktore: Eksterne faktore soos drastiese demografiese veranderinge; migrasie; marktoestande; regulasieveranderinge of skielike ekonomiese insinking beïnvloed die bedryf van die gemeente nadelig.

Stappe wat met operasionele hulpverlening verband hou:

1. Aansoek om operasionele hulpverlening: Die kerkraad dien 'n aansoek by die Bestuurskomitee in om intensioneel begelei te word.
2. Aanstelling van 'n hulpverlener: 'n Persoon of instansie wat die nodige professionele kundigheid het, word aangestel om die kerkraad en ringskommissie by te staan in die aktiewe bestuur van die betrokke gemeente se finansies en ander operasionele aangeleenthede.
3. Assessering van die gemeente: Die hulpverlener ondersoek die gemeente se finansiële posisie en evalueer die bediening in geheel, en bepaal die beste strategie vir die opbou en herstel van die gemeente.
4. Ontwikkeling van 'n bedieningsplan en -begroting wat op operasionele hulpverlening betrekking het: 'n Gedetailleerde plan word opgestel om die gemeente se sake en skuld te herstruktureer en die nodige operasionele veranderinge aan te bring.
5. Onderhandelinge en goedkeuring deur krediteure: Die voorgestelde hulpverlening word aan al die krediteure en ander betrokkenes voorgehou vir instemming.
6. Implementering van die plan: Die gemeente funksioneer volgens die plan om finansiële stabiliteit en die nodige herstrukturering te verseker.
7. Uitkoms van die proses: Die gemeente kan óf herstel en voortgaan met sy bediening óf, indien die plan misluk, tot ontbinding begelei word.

Operasionele hulpverlening is 'n belangrike meganisme om proaktief te handel met gemeentes wat finansiële kwesbaar is. Intensionele begeleiding het tot gevolg dat die voetspoor van die Kerk nie om finansiële redes op bepaalde plekke in gedrang kom, en die bediening en werksgeleenthede gevolglik gekompromitteer word nie. Deur die operasionele hulpverlening word 'n nuwe strategie vir volhoubare groei ontwikkel.

Oudl Hannes Combrink stel die beskrywingspunt.

Die volgende amendement gestel deur ds IJ Vogel en gesekondeer deur oudl Gert van Wyk, word aanvaar:

Die NHKA het in die lig van verskeie finansiële en administratiewe risiko's ook nodig om meer proaktief te handel deur gemeentes te begelei om sodoende hulle bedryfsverantwoordelikhede te kan nakom.

Gemeentes moet ook die erns verstaan van die nakoming ten opsigte van bedryfsverantwoordelikhede van die NHKA.

9.3.3 EMERITI – HULP MET MEDIIESE UITGAWES

BESKRYWINGSPUNT 42: RAAD VAN FINANSIES**EMERITI – HULP MET MEDIIESE UITGAWES**

1. Die NHKA besluit om die hulp aan emeriti ten opsigte van hulle mediese koste uit te faseer.
2. Die NHKA besluit dat daar geen subsidie aan sekere emeriti en/of hulle gades betaalbaar is nie:
 - * Gades van predikante wat in diens (<65) afgesterf het en waar die gades die begunstigdes op die Pensioenfonds en Lewensdekkingspolis was.
 - * Predikante wat voltyds in ander beroepe gestaan het en dus slegs deelyds dienste as predikant gelewer het.
 - * Persone wat om eie redes kies om vroeg te emeriteer/af te tree, behalwe waar dit verband hou met predikante wat dit doen om die gemeentes wat finansieel swaarkry ter wille te wees.
 - * Persone wat na aftrede op 65 steeds 50% of meer volledig in diens/beroep is in 'n gemeente totdat hulle uiteindelik ten volle aftree.
3. Die NHKA besluit dat in uitsonderlike gevalle waar emeriti baie sukkel om finansieel te oorleef, sodanige emeriti kan aansoek doen vir bykomende hulp met die nodige bewyse.
4. Die huidige bedrag aan hulp word nie verder jaarliks verhoog nie.
5. Predikante/personeel wat vir die eerste keer na 1 Januarie 2026 diens aanvaar in die NHKA en/of gemeentes van die Kerk, sal nie by emeritaat/aftrede kwalifiseer vir enige hulp nie.

Motivering:

Die AKV het deur die loop van verskeie vergaderings besluit om emeriti wat finansieel sukkel, by te staan met die koste van hulle mediese fonds. Die omvang van die hulp is oor die jare per besluit en/of begroting aangepas. Daar het egter ook verskeie jare verbygegaan waarin geen verhogings toegestaan is nie. Lewers in die tydperk is die hulp ook aan afgetrede personeel van die Sinodale Dienssentrum uitgebrei. Tans beloop die koste van die hulp (2024/2025 jaar) ongeveer R175 000 per maand (R2.1m per jaar).

Die Raad het gedurende November 2024 'n berekening laat doen om die verpligting op die Kerk te kwantifiseer. Die berekening is slegs gedoen op die huidige persone wat voordeel trek uit die stelsel en sluit dus enige persoon uit wat na 31 Oktober 2024 sou aftree/emariteer. 'n Uitsers konserwatiewe berekening dui op 'n verpligting van ongeveer R23m. Die berekening is gebaseer op 'n jaarlikse verhoging van 7% in die individuele hulpbedrag en het ook die gemiddelde lewensverwagting per lid verdiskonteer. 'n Meer realistiese verpligting wat ook

mediese inflasie in ag neem, sal waarskynlik ongeveer R40m beloop. As persone wat na 31 Oktober 2024 aftree of moet aftree ook bygereken word, styg die verpligting verder.

Met die dalende tendens in lidmate is die situasie nie volhoubaar nie en sal gemeentes se sinodale offergawe in die toekoms al hoe meer moet styg. Die heffing vir hierdie doel beloop in die 2025/2026-boekjaar reeds R34.50 per belydende lidmaat per jaar.

Gevolgtrekking:

Die finansiële ondersteuning aan emeriti en afgetrede personeel vir mediese fondsbydraes is oor die jare aangepas, maar die toenemende koste en dalende lidmaattendens stel die Kerk voor 'n groot uitdaging. Die berekening van toekomstige verpligtinge dui daarop dat die huidige model nie volhoubaar is nie, veral met mediese inflasie en die potensiële toename in begunstigdes. Sonder 'n strategie vir volhoubare finansiering sal die heffingsbedrag noodwendig moet verhoog, wat 'n groter las op lidmate plaas. Dit is dus noodsaaklik dat alternatiewe oplossings oorweeg word om hierdie steun voort te sit sonder om die finansiële stabiliteit van die Kerk te benadeel.

Oudl Hannes Combrink stel die beskrywingspunt.

Die beskrywingspunt word aanvaar.

9.3.4

KERKORDELIKE WYSIGINGS – ORDINANSIE 4.6.1 (iv)

BESKRYWINGSPUNT 43: RAAD VAN FINANSIES

WYSIGING VAN ORDINANSIE 4.6.1 (iv) en (v)

Ordinansie 4.6.1 (iv) van die Kerkorde verwys na die samestelling van die Kommissie van die AKV en subparagraaf (iv) word soos volg gewysig, met die byvoeging van 'n nuwe subparagraaf (v):

(iv) Die sekretaris van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering met spreekreg.

(v) Die bedryfshoof van die Sinodale Dienssentrum met spreekreg.

Motivering:

Die pos van die algemene sekretaris is deur die Kommissie van die AKV by hul vergadering van 15 en 16 Oktober 2020 ontbondel. Die werkopdrag van die algemene sekretaris is verdeel tussen die bedryfshoof van die Sinodale Dienssentrum, die sekretaris van die Kommissie van die AKV en die hoof van die [SGB](#).

Die pos en posbeskrywing van die bedryfshoof is op 1 Maart 2021 deur die Kommissie van die AKV goedgekeur. Met die aanvaarding van die pos word die posbenaming van die algemene sekretaris in die Kerkorde dienooreenkomstig gewysig.

Oudl Hannes Combrink stel die beskrywingspunt.

Die beskrywingspunt word aanvaar.

9.3.5 KORKORDELIKE WYSIGINGS – ORDINANSIE 4.6.4.1 (i)(f)(g)

BESKRYWINGSPUNT 44: RAAD VAN FINANSIES

WYSIGING VAN ORDINANSIE 4.6.4.1 (i)(f)

Ordinansie 4.6.4.1 (i) (f) van die Kerkorde verwys na die samestelling van die Moderamen en word soos volg gewysig, met die byvoeging van 'n nuwe subparagraaf (g):

- (i) Die Moderamen bestaan uit**
- (f) Die sekretaris van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering met spreekreg**
- (g) Die bedryfshoof van die Sinodale Dienssentrum met spreekreg.**

Motivering:

Die pos van die algemene sekretaris is deur die Kommissie van die AKV by hul vergadering van 15 en 16 Oktober 2020 ontbondel. Die werkopdrag van die algemene sekretaris is verdeel tussen die bedryfshoof van die Sinodale Dienssentrum, die sekretaris van die Kommissie van die AKV en die hoof van die [SGB](#).

Die pos en posbeskrywing van die bedryfshoof is op 1 Maart 2021 deur die Kommissie van die AKV goedgekeur. Met die aanvaarding van die pos word die posbenaming van die algemene sekretaris in die Kerkorde dienooreenkomstig gewysig.

Oudl Hannes Combrink stel die beskrywingspunt.

Die beskrywingspunt word aanvaar.

9.3.6 KORKORDELIKE WYSIGINGS – ORDINANSIE 9.2.2.1 (i)(c)

BESKRYWINGSPUNT 45: RAAD VAN FINANSIES

WYSIGING VAN ORDINANSIE 9.2.2.1 (i)(c)

Ordinansie 9.2.2.1 (i)(c) van die Kerkorde verwys na die samestelling van die Raad van Finansies en word soos volg gewysig:

- (ii) Die Raad bestaan uit**

(c) Die bedryfshoof van die Sinodale Dienssentrum met adviserende stem.

Motivering:

Die pos van die algemene sekretaris is deur die Kommissie van die AKV by hul vergadering van 15 en 16 Oktober 2020 ontbondel. Die werkopdrag van die algemene sekretaris is verdeel tussen die bedryfshoof van die Sinodale Dienssentrum, die sekretaris van die Kommissie van die AKV en die hoof van die [SGB](#).

Die pos en posbeskrywing van die bedryfshoof is op 1 Maart 2021 deur die Kommissie van die AKV goedgekeur. Met die aanvaarding van die pos word die posbenaming van die algemene sekretaris in die Kerkorde dienoreenkomstig gewysig.

Oudl Hannes Combrink stel die beskrywingspunt.

Die beskrywingspunt word aanvaar.

9.3.7 KERKORDELIKE WYSIGINGS – ORDINANSIE 9.2.2.3 (v)

BESKRYWINGSPUNT 46: RAAD VAN FINANSIES

WYSIGING VAN ORDINANSIE 9.2.2.3 (v)

Ordinansie 9.2.2.3 (v) van die Kerkorde verwys na die werkswyse van die Raad van Finansies en word soos volg gewysig:

Die Raad

- (iii) kies 'n dagbestuur bestaande uit die voorsitter, die bedryfshoof van die Sinodale Dienssentrum en minstens twee ander lede om spoedeisende sake te hanteer en/of die agenda vir die algemene vergadering te finaliseer.**

Motivering:

Die pos van die algemene sekretaris is deur die Kommissie van die AKV by hul vergadering van 15 en 16 Oktober 2020 ontbondel. Die werkopdrag van die algemene sekretaris is verdeel tussen die bedryfshoof van die Sinodale Dienssentrum, die sekretaris van die Kommissie van die AKV en die hoof van die [SGB](#).

Die pos en posbeskrywing van die bedryfshoof is op 1 Maart 2021 deur die Kommissie van die AKV goedgekeur. Met die aanvaarding van die pos word die posbenaming van die algemene sekretaris in die Kerkorde dienoreenkomstig gewysig.

Oudl Hannes Combrink stel die beskrywingspunt.

Die beskrywingspunt word aanvaar.

9.3.8 AANWENDING VAN BOGEMIDDELDE RENTES IN DIE KERKGELD VIR KERKWERKSTELSEL

BESKRYWINGSPUNT 47: RAAD VAN FINANSIES

AANWENDING VAN BOGEMIDDELDE RENTES IN DIE KERKGELD VIR KERKWERKSTELSEL

Die Raad kry opdrag om vanuit die surplusse in die Kerkgeld vir Kerkwerkstelsel jaarliks, na verrekening van die voorgestelde reserwevlak van tussen 0.5% en 1.5%, tot en met 50% van die uitprestasie van die stelsel bo die gemiddelde daggeldkoers van ABSA bank, oor te plaas na die Fonds vir Sinodale Dienslewering en die Ondersteuningsfonds ten einde Woordverkondiging in gemeentes nou en later te ondersteun.

Sodanige verdeling word gedoen in oorleg met die Kommissie van die AKV.

Hulp vanuit die Ondersteuningsfonds kan slegs oorweeg word nadat die Kommissie van die AKV tevrede is dat alle ander kerklike prosesse behoorlik verreken is.

Motivering:

By die 71ste AKV het Beskrywingspunt 91 gedien wat die skep van die Fonds vir Sinodale Dienslewering ten doel gehad het.

Die doelwit van die Fonds is om voldoende kapitaal op te bou sodat die dienste wat sinodaal vir die NHKA gelewer word, iewers in die toekoms vanuit renteopbrengste van die fonds bekostig kan word. Die beskrywingspunt het ver wag dat daar na 20 jaar ongeveer R300m in die fonds kan wees, en dan sal die renteopbrengs in daardie jaar ongeveer R30m beloop. Dit sou die Fonds in staat stel om nagenoeg 50% van die koste van noodsaaklike sinodale dienste te bekostig.

Die beskrywingspunt het verder geargumenteer dat daar na tien jaar ongeveer R100m in die fonds sal wees indien almal saamwerk en 'n gedeelte van surplusopbrengste op beleggings aan die fonds sal skenk. Die realiteit is dat die fonds, na nege jaar, nagenoeg R50m sterk is en amper geen gemeente het vrywillig enige bydrae ingevolge die besluit gemaak nie.

'n Deel van die beskrywingspunt wat ook aanvaar is, is dat daar vanuit die Kerkgeld vir Kerkwerkstelsel tot en met 1% van die opbrengs geneem kan word om die fonds te versterk, op voorwaarde dat die opbrengs wat aan die beleggers betaal word, steeds gelyk aan of beter moet wees as heersende geldmarkfondse.

Dit word egter deurlopend moeiliker vir baie gemeentes om hulle plaaslike bediening én die koste van sinodale dienslewering te bekostig. Die jaarlikse vermindering in lidmaattal maak die uitdaging nie makliker nie. Al hoe meer

gemeentes klop by die Raad van Finansies en Kommissie van die AKV aan om finansiële hulp, en ander planne word gemaak om die bediening aan die gang te hou. Die Raad se ander beskrywingspunt om 'n alternatiewe volhoubaarheidsoffergawemodel daar te stel, behoort verligting te bring vir gemeentes wat werklik sukkel (sien bl [142](#)).

Ten einde verder in die onmiddellike nood van gemeentes behulpsaam te wees, moet die Ondersteuningsfonds ook versterk word, want dit is die bron waaruit daar tans in nood gehelp kan word. Die sinodale bydrae tot die Ondersteuningsfonds het reeds stelselmatig gesneuwel om die druk van sinodale offergawes op gemeentes te verlig en omrede daar historiese surplusse in die stelsel was, wat nou ongelukkig amper uitgeput is.

Die voorstel is dat daar tot die mate wat die opbrengskoers op die stelsel die gemiddelde daggeldkoers van ABSA uitpresteer, sodanige uitprestasie om die helfte gedeel word met die belegger en die twee fondse, die Fonds vir Sinodale Dienslewering en Ondersteuningsfonds. Die Raad word gemagtig om in oorleg met die Kommissie van die AKV die verhouding tussen die twee fondse van tyd tot tyd te bepaal, sodat die langtermyn doelwitte steeds gehandhaaf word, maar die onmiddellike hulp aan gemeentes wat sukkel om finansiëel te oorleef, ook verleen kan word nadat die Kommissie van die AKV in samewerking met die [SGB](#) oortuig is dat alle ander strategieë uitgeput is.

Dit is ook belangrik om die integriteit en volhoubare sukses van die Kerkgeld vir Kerkwerkstelsel te verseker, en daarom moet die huidige beleid om reserwes van tussen 0.5% en 1.5% te handhaaf, gerespekteer word.

Gevolgtrekking:

Die NHKA droom dat alle mense in Jesus Christus sal glo as hoop vir die wêreld. Gemeentes en lidmate is geroepe om hierdie hoop te beliggaam. Die Raad van Finansies het in opdrag van die AKV gehandel en die afgelope nege jaar alle pogings aangewend om die doelwitte wat met die Fonds vir Sinodale Dienslewering en die Ondersteuningsfonds gestel is, te bereik. Die Kerk het nodig om die hart van minder volhoubare gemeentes te hoor en hulle bedieninge finansiëel te ondersteun. Die NHKA mag homself nie *doodspaar* nie...

Die voorstel tot die aanwending van die beskikbare surplus ten gunste van gemeentelike ondersteuning is in lyn met die Kerk se missiestelling en finansiële verantwoordelikheid. Indien die surplusse doelgerig en strategies geïnkorporeer word, kan gemeentes beter voorsien in hul noodsaaklike bedieninge. Die voorgestelde strukture vir rentekoersaanpassings en agterskotbetalings verseker ook volhoubare finansiële bestuur. Hierdie benadering bevorder 'n doelgerigte en verantwoordbare bestuur van die Kerk se finansiële hulpbronne ter ondersteuning van sy kernfunksie: Woordverkondiging.

Oudl Hannes Combrink stel die beskrywingspunt.

Die beskrywingspunt word aanvaar.

9.3.9 ONDERSOEK NA VERSORGINGSVOORDEEL

BESKRYWINGSPUNT 48: RAAD VAN FINANSIES**ONDERSOEK EN IMPLEMENTERING VAN GEWYSIGDE PENSIOENBYDRAEMODEL**

Die Raad kry opdrag om ondersoek te doen na 'n gewysigde model waarvolgens predikante se bydraes tot die Pensioenfonds bereken word. Die uitslag van die ondersoek word aan die Kommissie van die AKV voorgehou vir goedkeuring en implementering.

Motivering:

Voldoende voorsorg vir emeritaat is vir die predikante asook die Kommissie van die AKV en die Raad van Finansies 'n prioriteit. Die realiteit is dat die meeste predikante tans aftree met onvoldoende opgeboude waarde op hulle individuele waardes op die NHKA en verwante werkgewers se Sambreelfonds.

Die redes vir die tekort op aftreevoorsiening het grotendeels te make met die historiese befondsingsmodel van die Pensioenfonds. Tot en met 28 Februarie 2018 was die Pensioenfonds 'n vastevoordeelfonds soos gedefinieer deur die wetgewing op Pensioenfondse, Wet 24 van 1956, en die wetgewing op Inkomstebelasting, Wet 58 van 1962. 'n Vastevoordeelskema beteken dat die uiteindelijke pensioen van die lede gebaseer word op die aantal jare diens as bydraende lid, en die versorgingsvoordeel soos in die reëls gedefinieer. Die bydraes tot die Fonds is ook gebaseer op die versorgingsvoordeel.

Vanaf 1 Maart 2019 het die Fonds verander na 'n vastebydraeskema. Die individuele waardes van elke lid is deur 'n aktuaris bereken ingevolge die reëls en formules van die ou Fonds, en sodanige waarde is per lid op die vastebydraebasis as openingswaarde ingebring. Alle nuwe bydraes, plus groei en minus die koste van risikodekking en administrasie, is tot die lid se individuele waarde in die Fonds toegevoeg.

Omdat die Fonds redelik klein is (baie min lede) is die Fonds met sy eie reëls met die NHKA Personeelfonds saamgevoeg om sodoende 'n groter pensioenfonds daar te stel wat tot kostebesparing gelei het. Heel onlangs het u ingestem dat die Pensioenfonds deel word van 'n baie groot Sambreelfonds wat tot verdere kostebesparings aanleiding gegee het, en ook sekere koste-items en verantwoordelikhede in sy totaliteit verwyder het. Deur koste te verlaag, wat vanuit die werkgewers se 12.5% bydraes betaal word, word meer van die bydraes na aftrede geallokeer, wat uiteindelik tot beter uitkomst vir die lede aanleiding gee.

Die verloop van die bedrag wat as versorgingsvoordeel gebruik is, het nie altyd tred gehou met inflasie nie, en daar was jare wat die verhoging in die versorgingsvoordeel minder as inflasie was. Daar was dan ook jare wat die verhoging meer as die inflasiekoers was in 'n poging om van die verlede se uitdagings te probeer regstel.

Die volgende aspek wat ook oorweeg moet word, is dat 'n eenvormige versorgingsvoordeel vir alle predikante sy eie uitdagings en gevolge het. 'n Bedrag van R656 160 (huidige versorgingsvoordeel) is waarskynlik aansienlik meer as die

traktement wat jong predikante verdien, terwyl dit waarskynlik ook heelwat minder is as predikante met 35 tot 40 jaar diens. Almal dra by op dieselfde basis in randwaarde, ongeag hulle werklike inkomste. Dit maak dit dan moeilik om te bekostig vir jong predikante terwyl ouer predikante nie genoeg van hulle inkomste spaar vir aftrede nie. Dit gee dan daartoe aanleiding dat jonger predikante kies om nie 100% bydraende lede tot die Fonds te wees nie en eerder 75% of 50% opsies kies. Predikante wat nie voltyds (100%) beroepe het nie, kan ook 25% en 10% opsies oorweeg, maar dit word sterk afgeraai.

Die huidige versorgingsvoordeel se benadering is natuurlik maklik om te administreer omdat alle predikante basies op dieselfde wyse bydra. Enige wysiging aan die model sal meer kompleksiteit veroorsaak, en kompleksiteit skep waarskynlik addisionele koste iewers en groter verantwoordelikhede op gemeentes se administratiewe vermoëns.

Gevolgtrekking:

Daar is uiteenlopende menings wat natuurlik ook oorweeg moet word, en enige nuwe model moet behoorlik uitgetrap word alvorens dit geïmplementeer kan word. Kommunikasie is baie belangrik om almal op die hoogte te hou. Maar die hoofdoel van die oefening moet wees om predikante, veral diegene wat in vol versorgde beroepe staan, by aftrede in 'n beter posisie te plaas. Vir die ouer predikante is dit waarskynlik 'n bietjie laat, maar die jonger predikante mag dalk oor 30 jaar of langer beter kan aftree.

Oudl Hannes Combrink stel die beskrywingspunt.

Die beskrywingspunt word aanvaar.

Die Raad van Finansies onderneem om deeglik met gemeentes te konsulteer voordat enige wysigings aan die bestaande stelsel geïmplementeer sal word.

9.4 FINANSIËLE STATE: 28 FEBRUARIE 2025

Die finansiële state en saamgestelde inkomste en balansstate is op aanvraag beskikbaar.

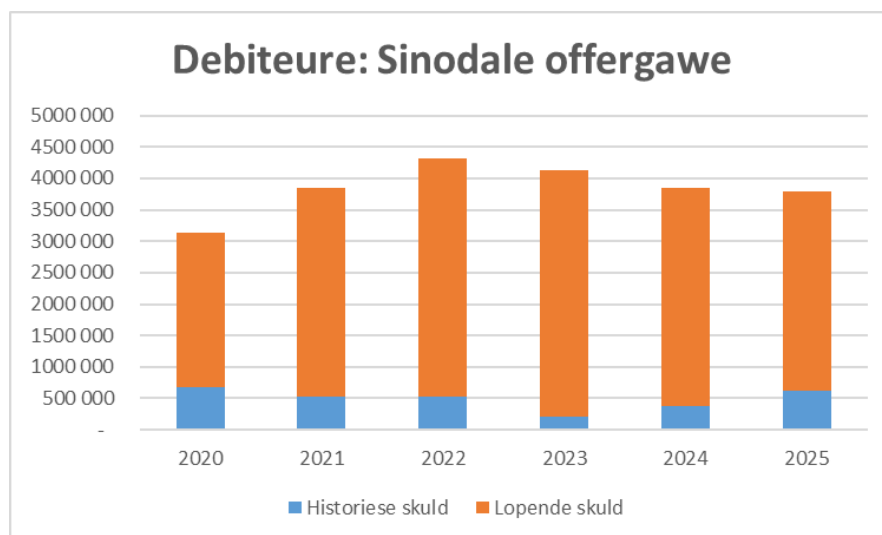
9.4.1 STAAT VAN FINANSIËLE POSISIE (BALANSSTAAT)

Die totale waarde op die staat het vanaf R275 049 250 op 28 Februarie 2024 na R303 888 255 op 28 Februarie 2025 toegeneem. Die vernaamste lynitems wat hiertoe bygedra het, is

- * 'n toename in beleggings wat by die Raad van Finansies geplaas is ingevolge die Kerkgeld vir Kerkwerkstelsel (R21.6m).
- * goeie opbrengste behaal in die Raad van Finansies se beleggings (R5.4m) van opgelope historiese surplusse.

Die solvensievlak van die Raad van Finansies is gesond. Dit beteken dat die Raad van Finansies al sy verpligtinge met die nodige kontant en ander beskikbare bates kan diens (kort- en langtermyn) sonder om addisioneel voorsiening te maak vir kontant.

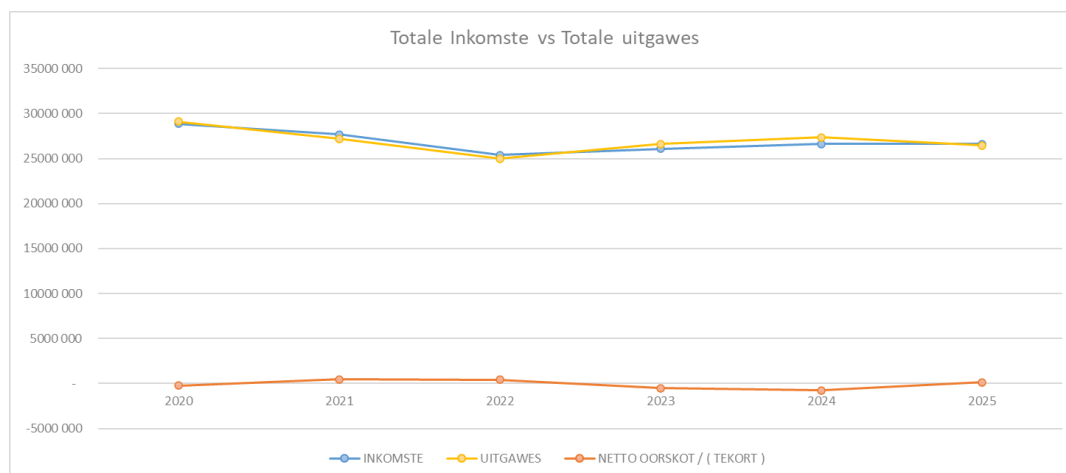
Grafiek 1 illustreer gemeentes se skuld aan sinodale offergawe oor tyd. Die skuld het in 2022 'n hoogtepunt bereik as gevolg van die COVID 19-pandemie en is stelselmatig besig om te daal namate invorderingsprosesse verbeter word. Ekonomiese omstandighede bly egter 'n uitdaging wat invordering bemoeilik. Historiese skuld neem stelselmatig toe wat 'n aanduiding is dat gemeentes wat reeds finansiële probleme ervaar, dit problematies vind om herstelstrategieë te implementeer. Die gevolg is 'n tendens van ontbinding en samesmelting wat tans duidelik sigbaar is.

GRAFIEK 1: Debiteure: Sinodale offergawe

9.4.2 STAAT VAN OMVATTENDE INKOMSTE (INKOMSTESTAAT)

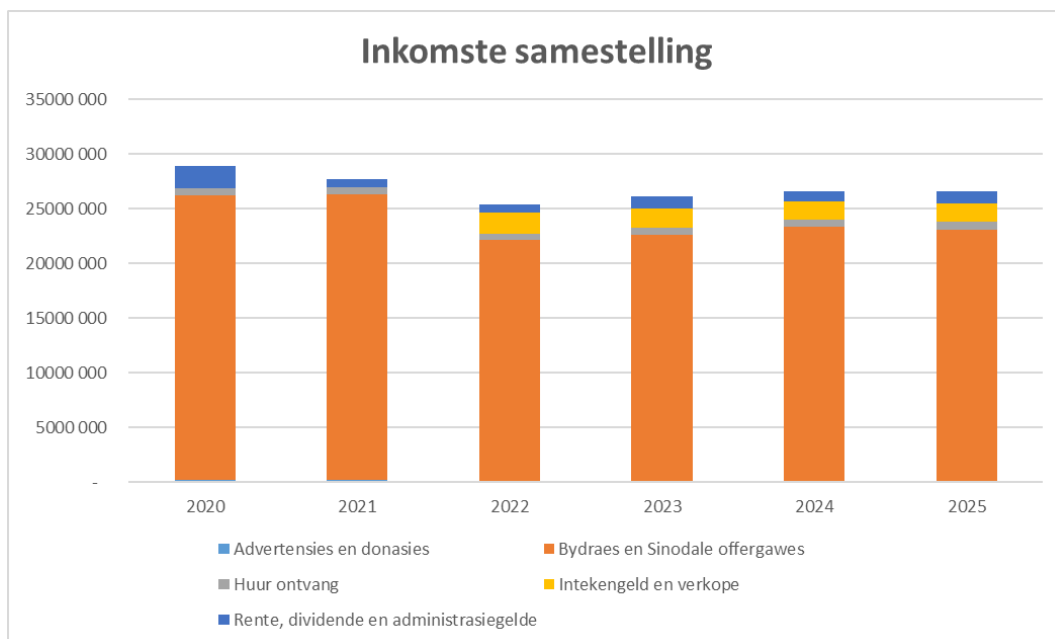
Die jaar geëindig 28 Februarie 2025 toon 'n netto surplus van R156 590 (2024: Tekort van R741 784). Hierdie resultaat is hoofsaaklik as gevolg van doeltreffende begrotingsbestuur. Beleggingsinkomste is stabiel omdat die Raad van Finansies 'n relatiewe konserwatiewe beleid volg waarvolgens kapitaal beskerm word. Die gevolg is dat onderliggende beleggings aan instrumente met minder risiko en wisselvalligheid blootgestel is. Alle wysigings aan die beleggingstrategieë word aan die hand van die goedgekeurde beleggingsbeleid van die Raad van Finansies tot uitvoer gebring.

GRAFIEK 2: Verhouding tussen totale inkomste en uitgawes

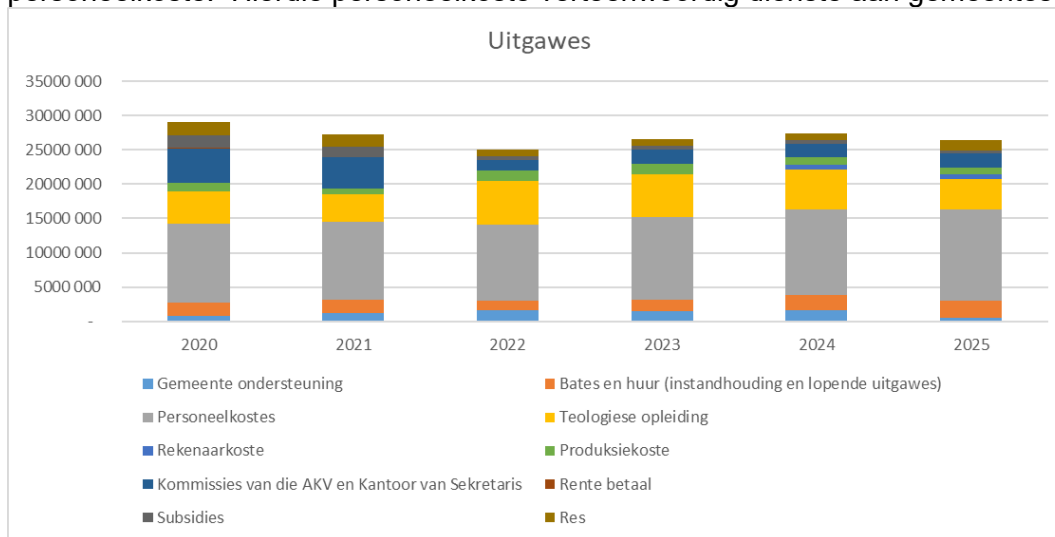
Die totale inkomste (waarvan die sinodale offergawes by uitstek die oorgrote meerderheid verteenwoordig – 87%) het die afgelope drie jaar stabiel gebly met

die gevolglike resultaat dat die Sinodale Dienssentrum kostebesparende inisiatiewe kon bewerkstellig om inflasieverwante stygings teen te werk.

GRAFIEK 3: Bydrae van lynitems tot totale inkomste

Grafiek 4 toon die onderskeie uitgaweitems die afgelope vier jaar. Die grootste gewig aan kostes word aan die administrasie-afdeling toegeskryf ten opsigte van personeelkoste. Hierdie personeelkoste verteenwoordig dienste aan gemeentes.

GRAFIEK 4: Die uitgaweverdeling tot die finansiële state

1. **Kennis geneem.**
2. **Dank word betuig aan elkeen wat meegewerk het, op watter wyse ook al, om die positiewe resultaat daar te stel.**

9.5 **BEGROTING 2026/2027**

9.5.1 INLEIDING

Ten tye van die opstel van hierdie begroting om in die agenda van die 74ste AKV opgeneem te word (Mei 2025), moet beramings gemaak word vir 'n jaar wat eers nege maande in die toekoms 'n aanvang gaan neem. Onder die mees gunstige omstandighede is dit uitdagend met ekonomiese onsekerhede en nog meer.

Die resultaat van die begroting moet beskou word met die aanname dat die reeds ooreengekome aktiwiteite onveranderd bly en dat die begroting opgestel is met ekonomiese en finansiële inligting wat ten tye van die opstel daarvan beskikbaar was.

Die *vorige jaar* moet eintlik die werklike syfers van 2025/2026 reflekteer. Ten tye van die opstel van die begroting vir 2025/26, is dié jaar slegs in die derde maand.

'n Gemiddelde verhoging van 4.5% is deurgaans gebruik. Die verhoging van 4.5% is ontvang vanaf die webruimte van die Suid-Afrikaanse Reserwebank en Statista rakende die verwagte inflasiekoers vir die 2026/2027 finansiële jaar.

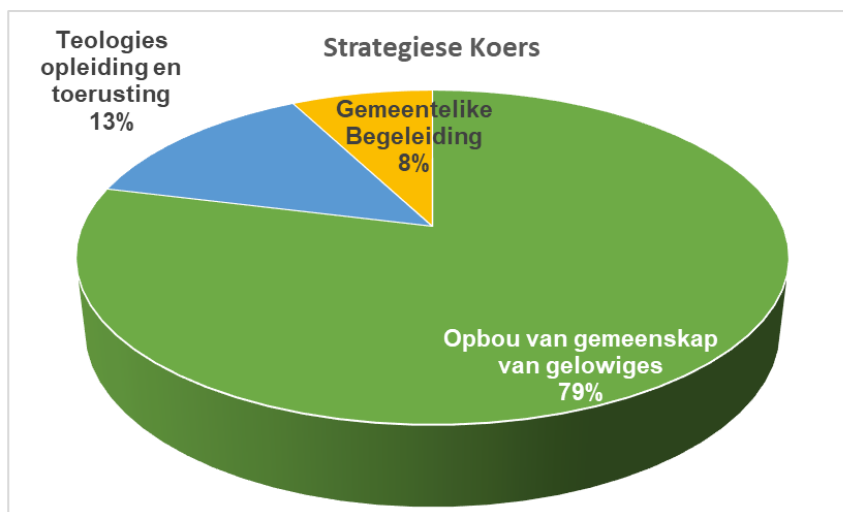
Dit volg dus dat die implementering van die begroting onderhewig is aan werklike verhogings wat nog in die toekoms sal realiseer. Die projeksies word dan aangesuiwer met enige ander substansiële aanpassing in die kostestruktuur en diensmodel van die NHKA waarvan ons bewus is.

9.5.2 AANBIEDING VAN DIE BEGROTING

Ons droom, dat alle mense in Jesus Christus sal glo as hoop vir die wêreld, kry gestalte in die Kerk se missie. Daarom word die begroting en die onderstaande grafieke uiteengesit volgens die kernaktiwiteite en strategie van die Kommissie van die AKV:

* Die strategiese koers van die Kommissie is soos volg:

- ** Opbou van gemeenskap van gelowiges.
- ** Teologiese opleiding en toerusting.
- ** Gemeentelike bediening.

GRAFIEK 5: Begroting - Strategiese koers

Die volgende grafiek toon hoe die begroting in terme van die missiestelling saamgestel is om

- * die goeie nuus van die evangelie van Jesus Christus te vier;
- * die gemeenskap van die gelowiges te beoefen;
- * diens te lewer; en
- * getuigenis te lewer teenoor alle mense oor die hoop wat in ons leef.

GRAFIEK 6: Missiestelling

Die samestelling van die begroting van die bogenoemde grafiek word verder uiteengesit in die onderskeie afdelings of begrotingsposte.

9.5.2.1 Viering

Daar is 'n baie ryk geskiedenis en dankbaarheid wat diep gewortel is in die Kerk en belangrik is om voort te sit. Die begroting ten opsigte van Viering is soos volg saamgestel:

TABEL 4: Missiestelling: Viering

	BEGROTING 2026/2027
Kommissie van die AKV	1 031 501
Strategiese groeipuntbediening	154 460
HTK	195 407
MRCC	25 000
Afdeling Kommunikasie	(1 664 623)
Kuratorium – Teologiese Opleiding	1 228 583
Totaal	R970 328

9.5.2.2 Gemeenskap

Om die gemeenskap van die gelowiges te beoefen, beteken om aktief deel te neem aan 'n geloofsgemeenskap waar mense mekaar ondersteun, mekaar se geloof versterk en saam groei in hul geestelike reis. Dit sluit in deelname aan eredienste, gebedsgroepe, liefdadigheid, en die deel van kennis en ervaring om mekaar aan te moedig en in geloof te bou. Die kern hiervan is om 'n gemeenskap te skep waar liefde, omgee en geestelike verdieping sentraal staan. Die begroting is uiteengesit om die *gemeenskap* te dien en te versterk in die jaar wat voorlê.

TABEL 5: Missiestelling: Gemeenskap

	BEGROTING 2026/2027
Kommissie van die AKV	954 163
MRCC	76 000
Sinodale Dienssentrum	616 538
Totaal	R1 646 701

9.5.2.3 Diens

Om diens te lewer binne die Kerk moet die gemeenskap en God gedien word met toewyding en nederigheid deur aktiewe betrokkenheid by verskeie bedieninge en take binne die Kerk. Dit sluit in die aanbied van administratiewe funksies, opleiding en ander vorme van dienswerk wat help om die geloofsgemeenskap te versterk en uit te bou. Diens is 'n uitdrukking van liefde, gehoorsaamheid en 'n roeping om 'n verskil te maak.

TABEL 6: Missiestelling: Diens

	BEGROTING 2026/2027
Kommissie van die AKV	3 380 719
HTK	2 722 087
Diakonaat	1 477 220
Sinodale Dienslewering	11 624 522
Totaal	R19 204 548

9.5.2.4 Getuienis

Om getuienis te lewer teenoor alle mense oor die hoop wat in ons leef, beteken om met oortuiging en liefde te deel hoe geloof ons lewe verander en rig. Dit is 'n manier om die lig van Christus uit te straal deur ons dade, woorde en gesindheid, sodat ander geïnspireer kan word om hul eie geloofspad te ontdek en by te dra tot die versterking van die geloofsgemeenskap waar die werking van God daagliks uitgeleef word.

TABEL 7: Missiestelling: Getuienis

	BEGROTING 2026/2027
Kommissie van die AKV	232 201
HTK	330 085
MRCC	29 160
Sinodale Dienssentrum	599 462
Totaal	R1 190 908

9.5.3 KURATORIUM

9.5.3.1 Teologiese Opleiding: Fakulteit Teologie en Religie, UP

Die NHKA het histories besluit om leraars aan 'n universiteit te laat onderrig, met inbegrip van 'n kollege ter ondersteuning. Die begroting vir hierdie aktiwiteit lyk soos volg:

TABEL 8: Begroting: Teologiese opleiding

	WERKLIK 2024/2025	BEGROOT 2025/2026	BEGROOT 2026/2027
Dosentkoste	364 531	1 099 012	1 148 468
Oninbare Skuld	199 327	80 000	80 000
Totaal	563 858	1 179 012	1 228 468

Die volgende is ingesluit by dosentkoste:

- * Die NHKA is volgens die kontrak met **UP** verantwoordelik vir die volgende vakgebiede wat tans deur die volgende dosente gevul word:

TABEL 9: Dosente en vakgebied

Nuwe Testament	Dr JR van Niekerk
Sistematiese en Historiese Teologie	Dr A Janse van Rensburg
Departement Godsdiensstudies	Prof J Beyers
Ou Testament	Prof AB Geyser-Fouché
Praktiese Teologie	Dr A Botha

- * Die Kerk is verantwoordelik vir 30% van die vergoeding van vyf dosente, teen skale soos deur **UP** bepaal. Alhoewel die NHKA verantwoordelik is vir vyf dosente se koste, word die Kerk daarvan vrygestel indien 'n dosent as dekaan en of visedekaan aangestel word. Tans is prof J Beyers visedekaan. Dit beteken dat die NHKA vrygestel is van daardie koste. Die begroting toon dus die koste van vier dosente.

Die vergadering bekragtig die aktiwiteit en begroting: Teologiese Opleiding: Fakulteit Teologie en Religie, **UP.**

9.5.3.2 **HTK**

Die 72ste AKV het besluit dat die **HTK** uitgebrei moet word om sodoende voorsiening te maak vir eie kerklike opleiding.

In terme van hierdie besluit het die **HTK** soos volg uitgebrei:

- * Praktijkgeoriënteerde opleiding.
- * **SRT**.
- * Die aanstel van vyf deeltydse dosente. Hierdie dosente se verantwoordelikhede is in die verslag van die **HTK** uiteengesit.
- * Die kostes van hierdie dosente is **NIE** ingesluit by die begroting **NIE**, aangesien die kostes vanuit die renteopbrengs van 'n erflating gedra word.

Die begroting van die **HTK** is soos volg:

TABEL 10: Begroting: **HTK**

	WERKLIK 2024/2025	BEGROOT 2025/2026	BEGROOT 2026/2027
Rente uit TOF	465 761	443 750	531 250
Rente ontvang vanaf studenteleninge	143 816	95 000	95 000
Rente inkomste vanaf testamentêre bemakings	500 000	500 000	500 000
Totale inkomste	1 109 577	1 038 750	1 126 250
Studentesake	211 903	221 779	231 758
Salaris en bydraes	211 903	221 779	231 757
HTK	3 527 003	3 730 596	3 859 150
Drukwerk, pos en skryfbehoeftes	834		
Huur	40 160	39 547	43 502
Kantoortoerusting	3 577	2 000	2 000

	WERKLIK 2024/2025	BEGROOT 2025/2026	BEGROOT 2026/2027
Praktykvorming (addisionele dosentkoste)		41 000	43 833
Vergadering en verversingskoste en toere	102 581	70 000	73 150
Salarisse en bydraes	1 208 481	1 247 475	1 293 710
Aanstelling van dosente by die HTK	449 831	400 000	400 000
Verdere studie en publikasies	53 932	100 000	100 000
Telefoon en internet	23 226	15 465	17 240
SRT	1 459 533	1 620 195	1 705 731
Studentekortings	137 767	96 346	80 115
Versekering	386	28 920	30 221
Aanbieding van VTT buite Pretoria	42 047	50 000	50 000
Waardevermindering	4 648	4 648	4 648
Persoonlike ontwikkelingskursus		15 000	15 000
Totaal uitgawes	3 738 906	3 952 375	4 090 908
Netto bedrag begroot	2 629 329	2 913 625	2 964 658

(i) **Studenteadministrasie**

Dié begrotingspos is ter ondersteuning van die ingeskrewe studente by die [HTK](#). Hierdie ondersteuning is nie noodwendig net vir studente wat aan [UP](#) studeer nie, maar is ook uitgebrei na studente wat tans by ander universiteite studeer.

Hierdie pos lewer ook sekretariële ondersteuningsdienste aan die hoof van die [HTK](#), Kuratorium en dosente van die [HTK](#).

(ii) **[HTK](#)**

Die begrotingspos maak voorsiening vir personeelkoste asook alle verwante administrasiekoste soos drukwerk, skryfbehoeftes en toerusting.

Waar die huidige dosente binne die [HTK](#) nie oor die nodige spesialiskennis beskik nie, word van deeltydse dosente gebruik gemaak.

Deeltydse dosente word aangewend met inbegrip van deeltydse koste vir praktykvorming vir studente binne die [HTK](#).

(iii) **[SRT](#)**

Dr C Pretorius is as voorsitter van die [SRT](#) aangewys. Die werksaamhede en bekostiging van die argief, museum en biblioteek ressorteer onder hierdie begrotingspos. Dr Pretorius ontvang geen vergoeding vir die dienste wat hy as voorsitter van die [SRT](#) verrig nie.

Die begrotingspos van die [SRT](#) verteenwoordig dus die totale koste vir die bestuur en administrasie van die argief, museum en biblioteek.

Die vergadering bekragtig die aktiwiteite en begroting van die [HTK](#).

9.5.4 ONDERSTEUNING: MRCC

TABEL 11: Begroting: MRCC

	WERKLIK 2024/2025	BEGROOT 2025/2026	BEGROOT 2026/2027
Studenteondersteuning		24 000	25 000
Ondersteuning administrasie	29 160	26 244	29 160
Subsidies MRCC	129 160	76 000	76 000
Totaal uitgawes	158 320	126 244	130 160

Die besluit van die Kommissie van die AKV is dat dié begrotingspos volledig sal uitfaseer.

Skenkings aan die MRCC wat dit na goeddunke kan aanwend. Tans kry bydraes tot die traktemente van leraars en bydraes ten opsigte van die Pensioenfonds voorkeur.

Die vergadering bekragtig die aktiwiteit en begroting: MRCC.

9.5.5 STRATEGIESE GROEIBEDIENING

Die 64ste AKV het besluit dat die befondsing aan studentegemeentes teen 'n koers van 5% per jaar uitgefaseer moet word. Die Kommissie van die AKV het by hul buitengewone vergadering van 15 en 16 Oktober 2020 besluit dat die gemeentes wat studente bedien, voortaan aansoek kan doen uit die Fonds vir Strategiese Groeibediening onderhewig aan die reëls van die Fonds.

Tydens die 72ste AKV is besluit dat die fondse vir Strategiese Groeibediening voortaan aangevul word met 'n bedrag van R400 000 vanuit die Fonds vir Sinodale Dienslewering, synde 'n gedeelte van die opbrengs op die belegging.

Die begroting vir die Strategiese Groeibediening is soos volg:

TABEL 12: Begroting: Strategiese Groeibediening

	WERKLIK 2024/2025	BEGROOT 2025/2026	BEGROOT 2026/2027
Strategiese Groeibediening	1 128 000	572 952	154 460

Die vergadering bekragtig die aktiwiteit en begroting: Strategiese Groeibediening.

9.5.6 ADV

Die 72ste AKV het besluit dat die kantoor van die sekretaris van die ADV vanuit sinodale offergawes befonds word. Besluit 33 van die 73ste AKV bepaal dat die diakonaat voortaan 'n komitee van die AKV moet word. Die begroting vir die werksaamhede van die diakonaat is soos volg:

TABEL 13: Begroting: ADV

	WERKLIK 2024/2025	BEGROOT 2025/2026	BEGROOT 2026/2027
Salarisse en bydraes	1 323 599	1 413 606	1 477 220

Die vergadering bekragtig die aktiwiteit en begroting van die Komitee vir Diakonaat.

9.5.7 AFDELING KERKLIKE KOMMUNIKASIE

Die Afdeling Kerklike Kommunikasie is verantwoordelik vir al die kerklike publikasies en alle interne en eksterne kommunikasie van die Kerk. Die afdeling neem verantwoordelikheid vir gedrukte publikasies, elektroniese kommunikasie, sosiale media, kerkeie publikasies (soos kategesemateriaal, Diensboeke, kwitansieboeke ensovoorts), *ad hoc*-publikasies, en die versorging van die taal, grafika en bladuitleg van al die Kerk se kommunikasie.

Sedert November 2024 is die afdeling uitgebrei met die aanstelling van ds I Hartmann as joernalis. Hierdie pos het ten doel om meer sigbaarheid, veral op sosiale media, vir die NHKA te gee. Die pos se vergoeding word befonds vanuit bydraes wat in die verlede vanaf die Motsepe Foundation ontvang is.

Aangesien die AKV besluit het om hiervoor te begroot, sien die begroting vir kommunikasie soos volg daaruit:

TABEL 14: Begroting: Afdeling Kommunikasie

	WERKLIK 2024/2025	BEGROTING 2025/2026	BEGROTING 2026/2027
Advertensie-inkomste	90 931	14 534	90 931
Intekengelde en verkope	1 614 299	1 796 835	1 796 835
Kategeseboeke	31 715	33 930	33 930
Liedboeke	9 650	12 600	12 600
Pligeksemplare	19 404	58 960	58 960
Versendingskoste	68 439	97 603	74 598
Motsepe Foundation			352 091
Totale inkomste	1 834 438	2 014 462	2 419 945
Administrasiekoste	142 458	148 390	148 390
Webwerf	11 597	8 743	12 000
Koste van verkope – Boeke	283 941	216 000	216 000
Koste van verkope – Kategeseboeke	15 688	14 982	14 982
Koste van verkope – Liedboeke	8 151	6 720	6 720
Drukwerk en skryfbehoeftes	1 795	2 500	2 500
Drukkoste	499 476	523 830	523 830
Versendingskoste	285 559	296 587	296 587
Kantoorhuur	24 923	27 589	28 830
Kursuskoste	750	20 000	25 000
Salariskoste	1 684 420	1 533 632	1 981 057
Reis- en verblyfkoste	333	7 400	15 000
Verversings en onthaalkoste	3 650	4 200	4 200
Telefoonkoste	10 018	10 920	10 920

	WERKLIK 2024/2025	BEGROTING 2025/2026	BEGROTING 2026/2027
Toerusting	17 188	4 200	
Programmatuur: <i>Creative Suite Cloud</i>		29 313	30 632
Versekering	2 423	6 240	6 521
Waardevermindering		21 700	21 700
Totaal uitgawes	2 992 371	2 882 946	3 344 870
Netto bedrag begroot	1 157 933	868 485	924 925

Die vergadering bekragtig die aktiwiteit: Afdeling Kommunikasie.

9.5.8 KOMMISSIE VAN DIE AKV

Hierdie begrotingspos verteenwoordig alle koste van die Algemene Kommissie asook alle rade en komitees van die Algemene Kommissie om bepaalde opdragte af te handel. Dit sluit die volgende in:

TABEL 15: Begroting: Kommissie van die AKV

	WERKLIK 2024/2025	BEGROTING 2025/2026	BEGROTING 2026/2027
Algemene Kommissie en Moderamen	325 427	370 998	387 693
Raad van Finansies	108 438	70 739	73 922
Beheerkomitee vir Kerklike Kommunikasie	363 194		352 000
Kuratorium	19 113	22 709	23 730
Pligeksemlare	44 842	58 960	61 613
Kernkomitees	145 458	142 837	114 124
Regskoste	7 483	30 000	30 000
Voorsiening AKV kostes	60 000	60 000	60 000
Diskresionêre fondse	20 474	33 500	35 000
SGB	2 403 212	2 213 944	2 251 685
Skribaats	1 679 662	1 767 636	1 908 148
Voorsiening vir oninbare skulde	199 327	80 000	80 000
Totaal uitgawes	5 376 627	4 851 322	5 377 916

Die vergadering bekragtig die aktiwiteit en begroting: Kommissie van die AKV.

9.5.9 KOSTE VAN SENTRALISERING

Hierdie groep begrotingsposte word strategies gesentraliseer omdat dit te duur of onprakties vir individuele gemeentes sal wees om individueel die aktiwiteite te bekostig. Ekonomieë van skaal is dus noodsaaklik.

Die items wat hierna volg, word beskou as die *koste van sentralisering*.

9.5.9.1 **Administrasie****TABEL 16:** Begroting: Administrasie

	WERKLIK 2024/2025	BEGROTING 2025/2026	BEGROTING 2026/2027
Administrasiekoste verhaal	357 839	403 593	419 848
Wins met verkoop van bates	4 468		
Totale inkomste	381 779	403 593	419 848
Bankkoste	157 890	169 393	172 420
Bergingskoste			2 500
Kantoorhuur	212 195	272 973	285 256
Konsultasiekoste	33 440	30 000	31 350
Ledegeld	4 524	17 798	18 598
Medisyne	1 283	10 419	5 000
Ouditeursvergoeding	110 860	115 850	121 063
Personeelkoste	6 314 416	7 299 375	7 470 365
Personeelontwikkelingskoste (kursus en kongres)	52 508	60 346	63 062
Motorkoste	431 207	532 169	494 667
NCR-registrasiekoste		14 221	14 861
Posgeld	10 172	900	941
Telefoon	169 822	95 008	98 808
Tydskrifte, tegniese bywerking	1 488	1 500	1 568
Versekering	181 688	193 973	193 973
Vervanging meubels en gordyne/onderhoud	20 371	15 460	16 156
Vergaderings en funksies	75 181	60 000	62 700
Waardevermindering	128 945	160 283	106 140
Reiskoste personeel	93 361	59 806	59 171
Totaal uitgawes	7 999 352	9 109 474	9 218 598
Netto bedrag begroot	7 617 573	8 705 881	8 798 750

Administrasie behels die uitvoering en bestuur van die aktiwiteite soos bepaal deur die AKV. Meeste van die koste is direk daaraan verwant, maar word ook gebruik om gemeentes te adviseer en behulpsaam te wees met onder andere finansiële-, belasting-, personeel- en logistieke bestuur. Anders gestel, sou die dienste nie sinodaal aangebied word nie, sal gemeentes noodgedwonge eksterne kundigheid moet aankoop.

Die onderskeie koste komponente word hieronder kortliks toegelig:

(i) **Bankkoste**

Hierdie is 'n vaste koste wat die afgelope tydperk baie duur geword het.

Die sluit in die koste van fasiliteite soos magneetbande en elektroniese bankgeriewe. Die lopende rekeninge van die Raad van Finansies en Kerkgeld vir Kerkwerk se daggeldrekeninge en vier magneetbande per maand is hier ter sprake.

(ii) **IT: Toerusting en lisensies**

Dit sluit in opgradering van rekenaartoerusting asook jaarlikse lisensiegelde vir

antivirus- en rekeningkundige programmatuur. Om die Kerk te beskerm teen kubermisdaad en in pas te bly met die nuutste weergawes van programmatuur asook die beskerming van inligting, is die diens noodsaaklik vir die Sinodale Dienssentrum.

Dit sluit in die Kerk se wolkgebaseerde dienste en die beskikbaarstelling van voorkeurtariewe vir e-posadresse en Microsoft Office-programmatuur en funksies onder die NHK-domein.

Die daarstel van bykomende dienste aan gemeentes, naamlik 'n ekstranet wat die veilige bewaring van gemeentelike inligting op een sentrale plek fasiliteer. Die voordele van 'n ekstranet is:

- * Elke gemeente het toegang tot sy eie inligting en die inligting word beskerm deur selfgegenereerde wagwoorde.
- * Die risiko dat gemeente-inligting wegraak as die gemeente se rekenaar gesteel of onklaar raak, word ook gemitigeer.

(iii) ***Konsultasiekoste, kursus- en ledegelde***

Hierdie drie komponente dra daartoe by dat die advies en ondersteuning wat sinodaal aan gemeentes gebied word, relevant bly.

(iv) ***Motorkoste***

Dit verteenwoordig die koste verbonde aan die klein voertuigvloot van die Sinodale Dienssentrum. Dit stel personeel in staat om hul opdragte uit te voer en bied ook vervoer aan besoekers aan die sinodale kantore tydens vergaderings.

(v) ***Ouditeursvergoeding***

Ordinansie 9.2.2.2 (iv)(c) van die Kerkorde bepaal dat die finansiële funksionering van die Raad van Finansies jaarliks ekstern geouditeer moet word. Gegewe die omvang van die bedrywighede, is die uitgawe die laaste drie jaar met die ouditeure onderhandel. Die kostes het beduidend afgeneem sonder dat enige kwaliteit ingeboet is.

(vi) ***Personeelkoste***

Voorsiening word gemaak vir die volgende:

- * Bedryfshoof en die persoonlike assistent.
- * Finansies:
 - ** Senior rekenmeester.
 - ** Rekenmeester: Grootboeke en beleggings.
 - ** Assistentrekenmeester.
 - ** Debiteure-administrasie.
 - ** Debiteure-invordering.
 - ** Krediteure en Kerkgeld vir Kerkwerk-administrasie.
 - ** Datavaslegging.

- * Mannekrag en eiendomsbestuur:
 - ** Bestuurder eiendomme en skakelbordbeampte.
 - ** Konsultant om mediese- en pensioennavrae te hanteer.
 - ** Salarisadministrasie vir die Sinodale Dienssentrum. In die verslagjaar is 'n salarisburo gevestig om gemeentes en organe van bystand teen 'n koste te ondersteun.
 - ** Digitalisering en liassering van korrespondensie.
 - ** Skoonmaker/s.
- * Inligtingstechnologie, elektroniese media en reproduksie:
 - ** IT-bestuurder.
 - ** IT-assistent.
 - ** Reproduksiepersoneel.

Ondersteuning aan **NWO's** (Kindersorg, Bejaardesorg, Rata, **ADV**, gemeentes en die **NHSV**-Hoofbestuur) is ingesluit en word deur bogenoemde personeel gelewer. Bogenoemde uiteensetting van personeel veronderstel afgebakende werksvelde wat in praktyk glad nie so realiseer nie. Gegewe dat daar geen surpluskapasiteit vir enige personeellid bestaan nie, volg dit noodwendig dat ten tye van siekte of verlof, die ander personeel moet instaan sonder bykomende vergoeding. Hierdie toedrag van sake verklaar waarom die akkumulering van verlof 'n uitdaging en risiko in die Sinodale Dienssentrum is.

(vii) **Telefoon en posgeld**

- * Posgeld – koerierkoste.
- * Telefoon.
- * Publikasies – om tred te hou met verwikkelinge in die finansiële-, tegniese- en mannekragdissiplines.
- * Versekering – geboue en toerusting.
- * Vergaderings – virtuele kommunikasiekanale.

(viii) **Verhaling van administrasiekoste**

Waar moontlik word koste vir interne dienste verhaal om sodoende die koste onder die korrekte bedryf te toon. Dit sluit in algemene administrasie aan organisasies sonder winsbejag (**NWO's**) asook internetintekengelde en reproduksie vir liggame buite die sinodale sfeer.

Die vergadering bekragtig die aktiwiteite en begroting ten opsigte van die koste van sentralisering.

9.5.10 **EIENDOM EN GEBOUE**

Die volgende eiendomme word tans gehuur:

- * NH Gemeente Derdepoort – Sinodale Dienssentrum.
- * NH Gemeente Philadelphia – Raadsaal.
- * Erfenisstigting by die Voortrekkermonument – Argief.
- * NH Gemeente Wonderboompoort – Museum en Biblioteek.

Die koste verbonde aan die bedryf van die geboue word verminder by wyse van die verhaling van koste van toepaslike begrotingsentrums (intern).

Nieteenstaande die feit dat die Sinodale Dienssentrum huurders by gemeentes is, is daar steeds instandhouding waarvoor die Sinodale Dienssentrum verantwoordelik is.

Personeelkoste hier ter sprake is die volgende:

- * Bestuurder eiendomme en skakelbordbeampte.
- * Sekuriteit en skoonmakers.

TABEL 17: Koste aan bedryf van geboue

	WERKLIK 2024/2025	BEGROTING 2025/2026	BEGROTING 2026/2027
Huur ontvang – kantore	714 824	730 564	742 319
Huur ontvang – parkering	2 500	4 140	4 140
Totale inkomste	717 324	734 704	746 459
Huur betaal	738 957	730 564	742 319
Munisipale koste	269 666	227 187	227 187
Onderhoud	158 133	143 843	144 312
Skoonmaakmiddels	17 992	18 000	18 000
Personeelkoste	577 192	616 840	675 315
Versekering	38 202		
Totaal uitgawes	1 798 411	1 703 245	1 773 780
Netto oorskot/(tekort)	1 082 819	1 001 730	1 060 674
Koster – uitgawe	38 202	38 415	44 177
Totale begroting geboue en eiendom	1 121 021	1 040 145	1 104 851

Die vergadering bekragtig die aktiwiteite en begroting: Eiendomme en geboue.

9.5.11 OPSOMMENDE BEGROTING

Die opsomming van al die begrotingsentrums word hiernaas saamgevat:

TABEL 18: Opsommende begroting

	WERKLIK 2024/2025	BEGROTING 2025/2026	BEGROTING 2026/2027
Sinodale dienslewering	7 637 045	8 705 881	8 798 750
IT-dienste	369 096	336 635	451 837
Geboue en eiendomme	1 082 819	1 008 822	1 104 851
Strategiese groeibediening	1 128 000	72 953	154 460
MRCC	158 320	126 244	130 160
HTK	2 917 426	2 913 625	2 964 658
UP	364 531	1 099 012	1 148 468
Kommissie van die AKV	5 013 433	4 851 322	5 377 916
Sekretariaat van die ADV	1 352 735	1 413 607	1 477 220
Kerklike kommunikasie	157 933	868 485	924 925
Mediese kontraktuele verpligting teenoor UP	365 962	399 000	436 107
Emeriti aanvulling	210 000	153 000	147 600
Totale koste	21 757 300	22 448 586	23 116 951

Die huidige jaar (2025/2026) toon 'n styging van 3.18%. Die begroting vir 2026/2027 verteenwoordig 'n toename van 2.98% op die huidige begroting en 'n gemiddelde toename van 3.125% per jaar op die werklike resultate van 2024/2025.

Onderhewig die aanvaarding van die beskrywingspunt wat betrekking het op die model waarvolgens sinodale dienste bekostig word, beteken dit dat die sinodale offergawes voortaan nie meer per belydende lidmaat aangetoon word nie (sien bl [142](#)).

Die vergadering keur die begroting goed.

9.6

AFTREEBEPLANNING

Mense wat in Suid-Afrika aftree, ervaar grotendeels uitdagings wanneer die groot dag van aftrede aanbreek. Statistiek wat die lewensversekeringsmaatskappye bekendstel, dui daarop dat slegs ongeveer 4% tot 5% van mense in staat is om af te tree met 'n pensioen wat hulle volhoubaar kan versorg op dieselfde lewenstandaard as voor aftrede.

Van die redes hiervoor is die volgende

- * Die *baby boomers* word beskou as 'n toebroodjiegenerasie. Baie moet nog help om hulle baie bejaarde ouers te versorg, terwyl hulle kinders sukkel om werk te kry en daarom steeds van die ouers afhanklik is.
- * Die meeste mense verstaan nie die belangrikheid om vroegtydig te begin om voldoende vir aftrede voorsiening te maak nie – tydwaarde van geld.
- * Die tegniese omgewing van voor-aftrede spaarprodukte en na-aftrede pensioenprodukte is bo mense se verstaan, en daar word nie genoeg moeite gedoen om 'n langtermyn professionele verhouding met 'n vertroude finansiële adviseur of adviesbesigheid op te bou en te handhaaf nie.
- * Ongelukkig weens baie slap reëls in die verlede, beskou baie mense adviseurs as polissmouse, terwyl adviseurs met professionele akkreditasie hard werk om die persepsie te weerlê.
- * Oor die algemeen het die gemiddelde lewensverwagting by aftrede baie langer geword weens die vordering in mediese wetenskap.
- * Die gevorderde mediese wetenskap wat ons aan die lewe hou, is egter baie duur en die inflasiekoers vir mediese fondse is gemiddeld 10% tot 11% per jaar, aansienlik meer as die sogenaamde amptelike inflasiekoers.
- * Baie predikante (en ook ander mense), bly in werkgewerhuisvesting (pastorieë) en moet dan by aftrede 'n plekkie koop of huur om in te bly – selde is daar vir dié koste in die beplanning voorsiening gemaak.
- * Ongeag die gunstige belastingvergunning wat 'n belastingbetaler toelaat om tot 27.5% van belasbare inkomste elke jaar (beperk tot R350 000) tot aftreeprodukte by te dra, is die gemiddelde bydrae (spaar) aansienlik minder as dit, waarskynlik ongeveer 15% effektief na koste.

- * Indien daar 'n egskeiding was, staan meeste persone gewoonlik 50% van hulle bates, insluitend Pensioenfonds, af aan die voormalige gade wat 'n groot terugslag beteken op die aftreespaargeld.
- * Persone wat bedank en van werk verwissel, het histories baie selde die opgeboude pensioenwaarde bewaar, grotendeels word die waarde as meevaller beskou en nadat 'n klomp onnodige belasting betaal is, word die Pensioenfonds se geld gebruik vir ander *noodsaaklike* uitgawes.
- * Predikante wat in die volgende 15 na 20 jaar aftree, het ook deur die tydperk gegaan waar die ou Predikantepensioenfonds onderbefonds was en die versorgingsvoordeel nie met inflasie tred gehou nie – dit reflekteer in aftreewaarde tans van ongeveer R5m na 40 jaar diens, terwyl daar eintlik nader aan R12m nodig is om vandag op nagenoeg dieselfde lewenstandaard af te tree.

As u dus nie ekstra geld wegsit of weggesit (spaar) het of behoorlik vir aftrede beplan het nie, dan gaan u beslis ook die uitdaging eerstehands beleef.

Die beste raad wat ons vanuit die Raad van Finansies of Bestuursforum van die NHKA se Sanlam Sambreelpensioenfonds kan gee, is om sou gou as moontlik 'n professionele adviseur te raadpleeg om beplanning te doen aan die hand van u doelwitte vir die langtermyn, spesifieke uitgawes en nood. U moet 'n verhouding met so 'n persoon of firma opbou ten einde u te kan diens oor u werksloopbaan en daarna en beslis nie impulsief agter TV-advertensies aanspreek nie. Daar is altyd terme en voorwaardes wat nie gedeel word nie, en u adviseur sal u deur die mynveld kan begelei in taal wat u kan verstaan.

Sodanige professionele adviseurs het die Raadseksamen by die **FPI** geslaag en mag die titel, **CFP**® gebruik. U kan ook die **FPI** se webwerf (<https://fpimymoney123.co.za/find-a-financial-planner/>) besoek om sodanige adviseur naby u te vind.

Onthou, om 20 jaar voor aftrede te begin beplan vir aftrede is minstens 10 na 15 jaar te laat!

9.7 SINODALE EIENDOMME

9.7.1 NH GEMEENTE DERDEPOORT (SINODALE KANTOOR)

Met die verkoop van die Dirk van der Hoffgebou in 2018 het die Kommissie van die AKV besluit om nie weer in vaste eiendomme te belê nie. Dit het daartoe aanleiding gegee dat 'n vaste koste na 'n veranderlike koste verander is wat die Kerk se begroting meer veerkragtig maak.

Die soektog om geskikte eiendom vir die Sinodale Dienssentrum soos by die Dirk van der Hoffgebou te bekom, het nie gerealiseer nie. Die Sinodale Dienssentrum se werkplekke is verdeel hoofsaaklik tussen Gemeente Derdepoort en die Erfenisstigting by die Voortrekkermonument.

Hierdie veranderlike koste het daartoe bygedra dat daar met die Erfenisstigting weer onderhandel kon word oor die huur van kantore tydens die grendeltydperk as gevolg van COVID-19. In dié tydperk is bepaal dat die kantore van die Kommissie van die AKV en die Afdeling Kommunikasie nie meer noodsaaklik is nie, aangesien die personeel effektief tuis werk.

Die Sinodale Dienssentrum se werksaamhede vir die volgende afdelings is by Gemeente Derdepoort geplaas:

- * Finansies.
- * Interne Oudit.
- * Die Boekwinkel.
- * IT.
- * Die Bestuurder, [DPS](#)-huise.

9.7.2 ERFENISSTIGTING

Soos reeds aangedui, is kantoorspasie in 2021 weer met die bestuur van die Erfenisstigting onderhandel waar kantoorspasie aan hulle terugbesorg is voordat die huurkontrak ten einde geloop het. Dit het 'n besparing van ± R10 000 per maand in die 2022/23 en daaropvolgende begrotingsjare tot gevolg gehad.

Die Argief is by die Erfenisstigting gevestig. Tans is daar 'n baie goeie werksooreenkomst tussen die Argief en die Erfenisstigting.

9.7.3 GEMEENTE WONDERBOOMPOORT

Die spasie van die biblioteek (soortgelyk aan die Dirk van der Hoffgebou) kon nie by die Erfenisstigting gevestig word nie. Daar is met Gemeente Wonderboompoort onderhandel om die vertrek bokant die konsistorie aan te wend vir die biblioteek. In die tussentyd het Gemeente Midstream ook 'n lokaal beskikbaar gestel (gratis) om 'n deel van die biblioteek te huisves.

Met die verkoop van Gemeente Pretoria se kerkgebou aan die Reserwebank, moes daar 'n nuwe tuiste gesoek word vir die museum. Aangesien die ou kerkgebou van Wonderboompoort onbenut was, is daar met die kerkraad onderhandel en is die museum daarheen verskuif. Gemeentes word aangemoedig om die erfenis van die NHKA by die museum te gaan besigtig.

9.7.4 GEMEENTE PHILADELPHIA

Die verkoop van die Dirk van der Hoffgebou het aanleiding gegee dat daar met Gemeente Philadelphia onderhandel is om die Raadsaal (die ou Bloukamer) daar te vestig.

Die lokaal wat die gemeente aangebou het, word tans gehuur as Raadsaal. Die lokaal is ingerig om ook aanlynvergaderings te fasiliteer.

9.7.5 PLAAS KLIPDRIFT: HAMMANSKRAAL

Die opleiding van predikante van die [MRCC](#) en ander kerke, wat voorheen te Hammanskraal opgelei is, is intussen na [UP](#) verskuif. Dit het gebeur onder andere op versoek van die [MRCC](#) en studente wat bepaalde motiverings voorgehou het.

Ten opsigte van die plaas Klipdrift is daar enkele sake om van kennis te neem, naamlik:

9.7.5.1 Dinokeng Big Five-wildtuin

Die plaas Klipdrift is sedert April 2010 deel van die Dinokengwildtuin. Alle binneheining is as deel van die eerste fase van sowat 15 000 ha verwyder. Die groot vyf is binne die wildtuin gevestig.

9.7.5.2 **Butterfly for Change**

Hierdie organisasie het die plaas gekoop. Onder die leiding van Lize Oosthuizen is die organisasie se primêre doel om 'n plek van veiligheid wat na babas met [MIV](#) omsien, te bestuur. Die organisasie het deurlopende verbeterings, befonds uit skenkings vanuit die buiteland, aan die eiendomme aangebring en een van die lokale omskep vir hulle doelstellings.

Die eiendom is aan die organisasie verkoop op 'n bruikhuurbasis oor 'n tydperk van vyf jaar. Die eiendom is tans in die proses van oordrag nadat die laaste paalement ontvang is.

Kennis geneem.

9.8 **GEMEENTELIKE AANGELEENTHEDE**

9.8.6 **INLEIDING**

Met die aanvaarding van die Nakomingsbeleid tydens die 71ste AKV het die NHKA haar tot die King IV-verslag verbind. Die afgelope termyn is gevind dat nakoming 'n al hoe belangriker rol in die Kerk inneem. Die King IV-verslag is gerig op die etiese selfregulerende benadering, eerder as 'n eksterne regulerende benadering tot korporatiewe beheer, en gemeentes kan baat vind by die bestudering van die verslag.

Die kernwaardes wat hiervoor uitgespel word, vorm die fondasie waarop korporatiewe beheer gebou is. Die waardes hiervoor is: *Verantwoordelikheid, aanspreeklikheid, billikheid en deursigtigheid*. Die verantwoordelikheid van leierskap in organisasies is om hierdie waardes te beliggaam, te omhels en as hul verpligting te aanvaar. Daar moet tussen bestuur en die ander belanghebbers 'n etiese verhouding ontstaan, wat gebaseer is op wedersydse verantwoordelikheid vir die ekonomiese, sosiale en ekologiese impak van die organisasie (Kerk).

Die geloofsgemeenskap kan ook 'n rol speel om leiers, besigheids- en bestuurslui te help oplei om die King IV-verslag nie net as 'n besigheidsdokument te lees nie, maar ook as 'n dokument wat ruimte bied vir gelowiges om 'n verskil te maak. Ons kan die vraag vra of hierdie dokument nie juis 'n goeie raamwerk bied waarin besigheid en kerk hande kan vat nie – 'n raamwerk wat 'n geweldige tekortkoming in ons samelewing kan aanspreek.

'n Laaste rede is die vanselfsprekende, naamlik dat gemeentes 'n verantwoordelikheid het om eties om te gaan met sy eie bronne, om vertroue by lidmate en in gemeenskap te vestig.

9.8.7 **INTERNE OUDIT – KONTROLEFUNKSIE**

Interne Oudit is hoofsaaklik bekend vir die ouditfunksie, naamlik die toets ten opsigte van nakoming en kontrole van prosedures wat in die Kerk tot uitvoer gebring word. Wat minder bekend is, is dat die afdeling ook 'n beduidende rol speel in byvoorbeeld

- * gemeentelike boekhouding.
- * opleiding oor 'n wye front.
- * belastingsake en ondersteuning.
- * ondersoek.

Die Kerk het dus daarin geslaag om 'n afdeling daar te stel wat die Kerk kan dien in al hierdie dissiplines.

9.8.8 SAAMGESTELDE GEMEENTELIKE FINANSIËLE STATE

9.8.8.1 Inleidend

Die opstel van saamgestelde finansiële state van gemeentes oor die afgelope drie finansiële jare (2021/22 tot 2023/24) is moontlik gemaak vanuit die databasis wat deur die Ouditafdeling bygehou word.

Die syfers word verkry vanaf die finansiële state van gemeentes wat deur die Ouditafdeling geoudit word, asook gemeentes wat hul ekstern geouditeerde finansiële state aan die Ouditafdeling stuur ingevolge die AKV se besluite in dié verband.

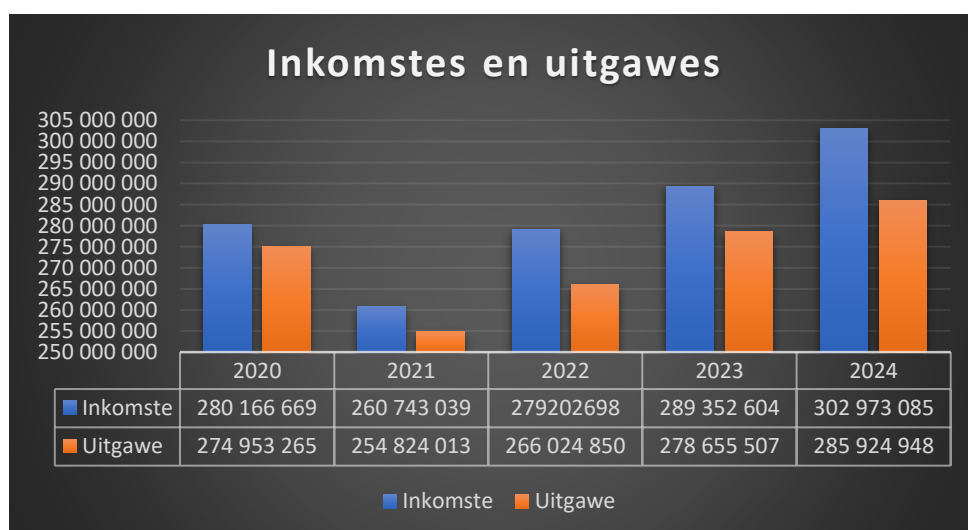
Die resultate moes gemodereer word aangesien nie al die gemeentes betyds hulle boeke vir die 2022/23 (21 gemeentes) en 2023/24 (85 gemeentes) finansiële jaar ingedien het nie. So ook was daar ekstern geouditeerde gemeentes wat ook nie hulle state na die ouditafdeling gestuur het nie. Dit is 'n groot bron van kommer vir die **ORK** en die Raad van Finansies dat gemeentes nie aan die basiese nakomingsvereistes kan voldoen nie.

Die state is dus aangepas op grond van die veronderstelling dat die tendens van die vorige jare herhaal word in die daaropvolgende jare.

Dit is belangrik om kennis te neem dat die byhou van rekeningkundige stelsels en boeke die verantwoordelikheid van die gemeentes is. Dit sluit die opstel van die finansiële jaarstate in. Ofskoon hierdie funksie uitgekontrakteer mag word aan 'n ouditeur, interne ouditeur of rekenmeester, bly dit die kerkraad se verantwoordelikheid.

9.8.8.2 Saamgestelde staat van omvattende inkomste

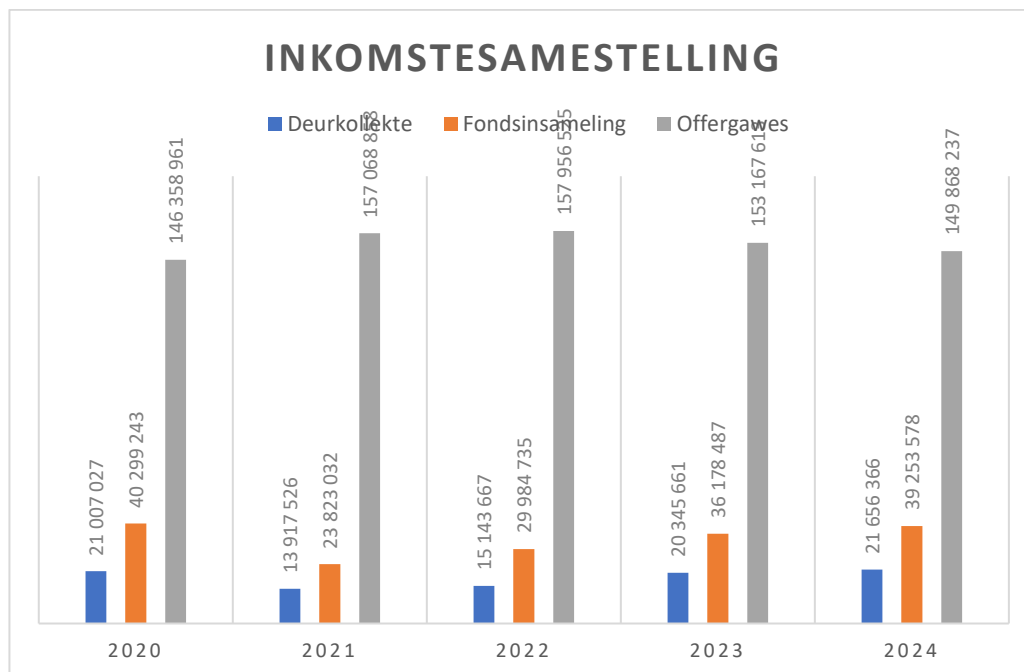
Die volgende grafiek dui die tendens van die inkomste en uitgawebronne van gemeentes die afgelope vyf jaar aan. Die impak en herstel na die COVID-19 inperkings kan ook duidelik waargeneem word.

GRAFIEK 7: Saamgestelde inkomste en uitgawes

Bostaande grafiek toon dat die **inkomste** tendens vanaf 2020 na 2021 se finansiële jaar met ± R 19.5 miljoen gedaal het as gevolg van COVID-19. In 2022 is weer 'n toename van ± R18.5 miljoen behaal wat die inkomste voor COVID-19 ewenaar. In 2022 tot 2024 word daar 'n gemiddelde jaarlikse groei van ± R11.8 miljoen waargeneem.

Die grafiek toon verder dat die **uitgawes** aanvanklik in 2021 daal aangesien die uitgawes in COVID-19 ingeperk was. Vanaf 2022 het uitgawes jaarliks met 'n gemiddeld van ± R10.3 miljoen toegeneem. Die verhoging in uitgawes kan grootliks toegeskryf kan word aan instandhouding. Die koste aan instandhouding het jaarliks met 'n gemiddeld van R5 miljoen toegeneem.

GRAFIEK 8: Inkomstesamestelling

Bostaande grafiek toon 'n daling aan in die offervaardigheid van lidmate. Die rede van die daling is waarskynlik 'n sameloop van vele omstandighede. Die invloed van die daling in lidmaatgetalle asook die algemene verswakkende ekonomiese klimaat waaronder lidmate en pensioenarisse gebuk gaan, dra by tot die tendens. In die vorige verslag is vermeld dat, ten spyte van die daling in lidmaatgetalle, die offervaardigheid van lidmate toegeneem het. Sedert 2022 is die ewilbriumpunt in offergawes skynbaar bereik. Dit beteken dat die punt bereik is waar die huidige lidmate se finansiële bydraes die punt bereik het dat 'n verhoging in bydraes nie die verlies in lidmate kan uitpresteer nie.

Wat deurkollekte betref het die inkomste sedert 2021 met R2.5 miljoen toegeneem. Vanuit die grafiek kan waargeneem word dat die waarde van deurkollekte en fondsinsamelings eers weer in 2025 die vlakke kon bereik voor die COVID-19 pandemie en die impak van die inperkings. Die inperkings het ook daartoe aanleiding gegee dat gemeentes se eredienste elektronies en op sosiale media uitgesaai word. Sommige gemeentes het kreatief te werk gegaan om deurkollekte ook elektronies in te samel. So is ook baie Suid-Afrikaners in die buiteland bereik en het gemeentes ook inkomste vanuit daardie bron ontvang.

Fondsinsamelings het sedert 2021 met 'n gemiddeld van R5 miljoen per jaar toegeneem. Alhoewel die grafiek aandui dat die waarde van fondsinsameling in

gemeentes weer die vlakke voor COVID-19 bereik het, is daar inflasionêre druk. Hierdie druk dui daarop dat die koopkrag met betrekking tot fondsinsamelings die finansiële druk en ekonomiese klimaat in die land weerspieël.

(i) ***Staat van omvattende inkomste in perspektief***

Die volgende tabel analiseer enkele inkomste en uitgawes:

TABEL 19: Inkomstestaat: Verhoudings

VERHOUDINGS	2020	2021	2022	2023	2024
Offergawes tot standplaaskoste	1.23	1.34	1.31	1.27	1.26
Offergawes tot totale inkomste	0.53	0.60	0.56	0.53	0.49
Fondsinsameling tot totale inkomste	0.14	0.10	0.11	0.13	0.13

Die verhoudings vertel die volgende stories:

(a) Offergawes tot standplaaskoste

Hierdie verhouding toon aan of gemeentes hul standplaaskoste vanuit offergawes sou kon bekostig. In die tabel blyk dit dat predikante se werkruimtes/standplaaskoste vanuit offergawes in die vermelde tydperk bekostig kon word. Dit dui op die volhoubaarheid ten opsigte van **VIERING** binne gemeentes.

Die Raad is bewus van die streng finansiële bestuur wat gemeentes toepas. Die verswakking in die verhouding is 'n sameloop van omstandighede. Soos reeds vermeld is 'n ewilbriumpunt in offergawes bereik weens die verswakking in die ekonomie. Die positiewe met betrekking tot die verhouding is dat ongeveer 50 predikante in dié tydperk emeritaat aanvaar het. Dit het gemeentes in staat gestel om jonger predikante teen 'n kleiner traktement te beroep.

(b) Offergawes tot inkomste

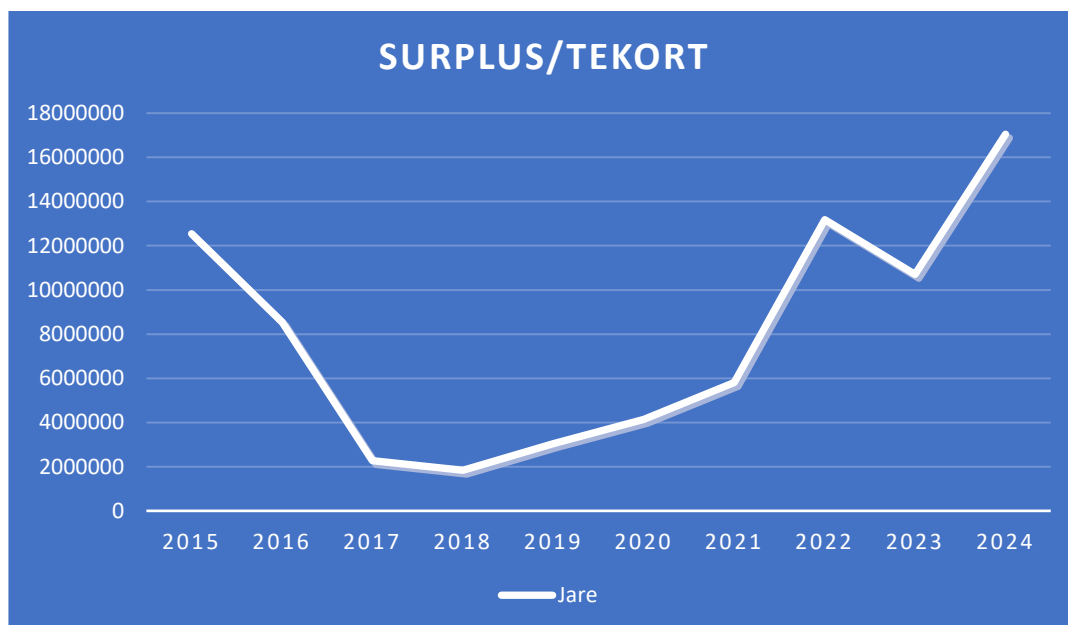
Die gemiddelde verhouding van offergawes tot totale inkomste in die bogenoemde tydperk was 0.54. In die tydperk 2017 tot 2021 (73ste AKV verslag) was die gemiddelde verhouding 0.57 van totale inkomste. Alhoewel dit nie 'n baie groot afname teenoor die vorige tydperk toon nie, het offergawes oor die laaste drie jaar met 'n gemiddeld van 0.97% per jaar afgeneem. Die rede vir die verswakking in offergawes is reeds onder punt (a) bespreek, maar hierteenoor het die besigheidsinkomste, wat hoofsaaklik uit huurinkomste bestaan, binne gemeentes toegeneem. Die rede vir die toename is nie net die verhuring van pastorieë en selfoontorings nie, maar ook kerkgeboue. Hierdie huurinkomste sluit aan by missie naamlik **VIERING** en **GEMEENSKAP** binne die gemeenskap.

(c) Fondsinsamelings

Fondsinsamelings lewer 'n bydrae van ongeveer 12% tot totale inkomste. Dit is 'n 3% afname teenoor die vorige verslag, met inagneming dat die grendeltydperk deel vorm van hierdie berekeninge. Vanuit bogenoemde het fondsinsamelings oor die laaste drie jaar 'n gemiddelde groei van 1.2% per jaar getoon.

(d) Die staat van omvattende inkomste

Die staat van omvattende inkomste het oor die tydperk die ondergenoemde netto resultaat (verskil tussen inkomste en uitgawes) getoon:

GRAFIEK 9: Finansiële surplus/(tekort)

Die grafiek wys dus die mate wat inkomste die uitgawes in die verskillende periodes oorskry het.

Die grafiek toon verder hoe die Kerk sedert die grendeltyd weer gegroei het. Alhoewel daar 'n afname in die 2022/23-boekjaar was, toon 2023/24 weer belowende groei. Die grafiek is tekenend van harde werk en genade van die Heer van die Kerk.

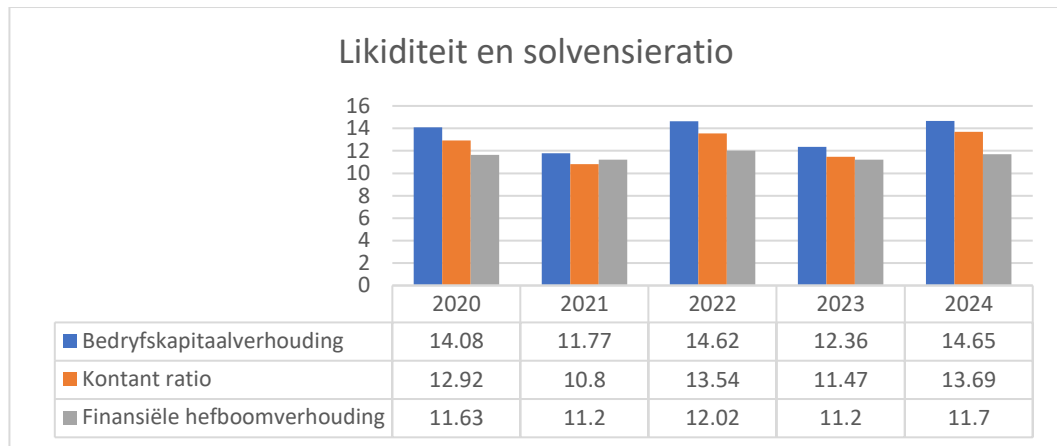
9.8.8.3 Saamgestelde staat van finansiële posisie

Die saamgestelde staat van finansiële posisie van gemeentes toon 'n groei in bates van ± R 77.2m oor 'n vyf jaar periode of 'n gemiddeld van R15,4m per jaar. Sonder om in detail te verval, kan die belangrikste elemente van die balansstaat in die ondergenoemde tabel saamgevat word.

TABEL 20: Saamgestelde staat van finansiële posisie

	2020 R.M	2024 R.M	TOENAME 2020-2024	% VERHOGING	GEMIDDELDE % PJ
Kontant en beleggings	214.6	286.1	71.5	33.33%	6.66%
Vaste bates	370.3	390.1	19.8	5.09%	1.02%
Langtermyn-verpligtinge	38.3	41.9	3.6	8.45%	1.69%
Bedryfslaste	16.6	20.9	4.3	20.52%	4.10%

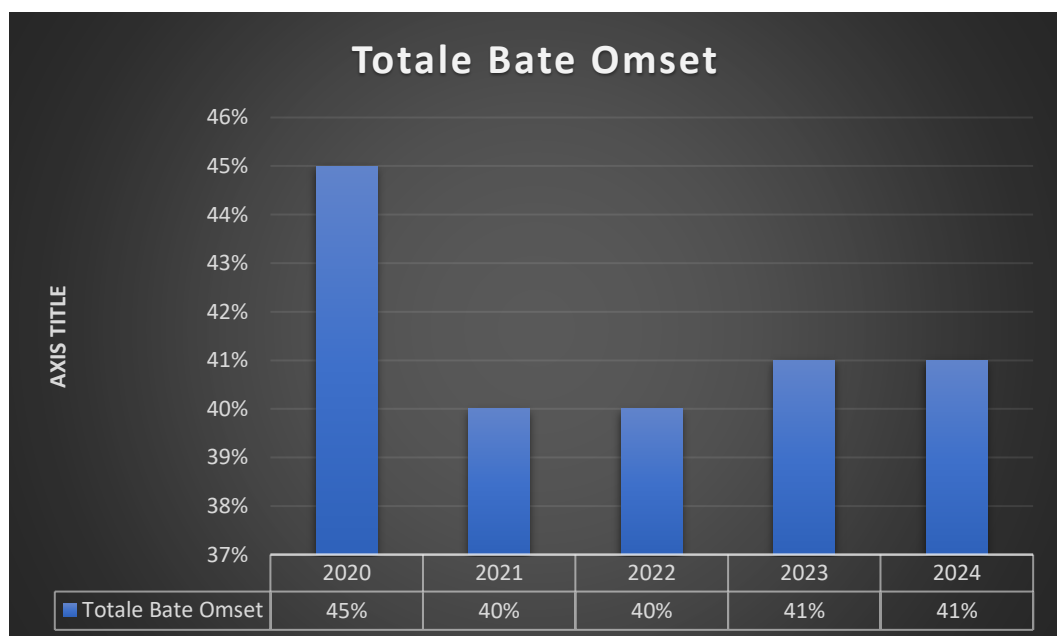
Menige organisasie droom oor sulke resultate! Die bates toon gesonde groei terwyl die laste onder beheer bly. Dit plaas 'n groot verantwoordelikheid op die Kerk om dit te benut tot voordeel van die verkondiging van die evangelie op aarde. 'n Basiese sleutelverhoudingsontleding wys die volgende:

GRAFIEK 10: Likiditeit en solvensieratio

Die **likiditeit- of bedryfskapitaalverhouding** van gemeentes is die vermoë om korttermyn verpligtinge/skuld (betaalbaar binne een jaar) met korttermynbates (kontant en beleggings) te vereffen. Grafiek 10 wys dat die verhouding vanaf die 2019/20 finansiële jaar tot die 2023/24 finansiële jaar sywaarts beweeg het, en dus 'n gesonde likiditeitsvlak handhaaf.

Die **kontantratio** fokus slegs op kontant wat beskikbaar is om die bedryfslaste te betaal. Die verhouding oor die genoemde tydperk was wisselvallig. Die rede hiervoor was dat gemeentes van hul neseier-fondse in die COVID-19 pandemie vir bedryfsaktiwiteite aangewend het. Die ratio dui ook daarop dat daar genoegsame kontant in gemeentes is om bedryfsverpligtinge binne 12 maande te kan vereffen.

Die **solvensieverhouding** (totale bates/totale laste) is die vermoë om totale verpligtinge (verbande en ander langtermynlenings ingesluit) met totale bates (eiendom en geboue ingesluit) oor die langtermyn na te kom. Anders gestel, die solvensieverhouding toon in watter mate die *totale laste* deur *totale bates* gefinansier kan word. Die solvensievlakke het relatief konstant gebly oor die vyf jaar. Dit dui op volgehoue langtermyn finansiële stabiliteit, goeie risikobestuur en lae afhanklikheid van skuldfinansiering.

GRAFIEK 11: Omsetratio

Die totale bate omsetverhouding word gebruik om te bepaal hoe effektief die totale bates binne die Kerk aangewend word om inkomste te genereer. In grafiek 11 kan waargeneem word dat daar na 2021 (COVID-19 pandemie en grendeltydperk) 'n stabiele toename in aanwending van bates oor die tydperk was. Kortliks beteken dit dat gemeentes gemiddeld 40 sent inkomste genereer vir elke R1 wat in bates gehou word.

9.9 BESTUURSFORUM – SANLAM SAMBREELFONDS

Die daarstel van 'n bestuursforum is om as tussenganger tussen die lede van die NHKA se deel van die Sanlam Sambreelfonds en die trusteelede van die Sambreelfonds op te tree.

Tans ageer die verkose Pensioenfondslade ook as lede van die bestuursforum.

Aangesien die bestuursforumlede slegs 'n forum is tussen die lede van die NHKA en die trustees, is dit nie nodig dat die lede deur die AKV verkies word nie. Met die oorskakeling vanaf die NHKA Pensioenfonds na die Sanlam Sambreelfonds bepaal die **mandaat dat die bestuursforum uit ses lede** moet bestaan. Die volgende persone word as lede van die bestuursforum aan u voorgehou:

TABEL 21: Die Bestuursforum

Ds HJ Celliers	Predikantslidverteenwoordiger en tans lid van die NHKA Pensioenfonds
Oudl Hannes Combrink	Ervaring op die gebied van pensioene en tans 'n werkgewervertreterwoordiger op die NHKA Pensioenfonds
Mnr Pieter Terblanche	Ervaring op die gebied van pensioene en tans 'n werkgewervertreterwoordiger op die NHKA Pensioenfonds
Mnr Gerald Janse van Rensburg	Vertreterwoordiger van die NWO's en tans 'n sekondus as werknemervertreterwoordiger op die NHKA Pensioenfonds
Dr FJ Labuschagne	Voorsitter van die Pensioenfonds se Tegnieese Komitee
Mnr Johan Hattingh	Vertreterwoordiger van die personeel van die Sinodale Dienssentrum en ook tans sekondus as werkgewervertreterwoordiger op die NHKA Pensioenfonds

Kennis geneem.

9.10 FINALE GOEDKEURING VAN DIE BEGROTING

Die vergadering keur die 2026/2027 begroting, soos voorgehou, goed. Die Raad van Finansies en die Kommissie van die AKV sal die implikasies van die begroting bespreek en afhandel. Die Raad van Finansies sal per omsendskrywe die sinodale offergawe aan gemeentes kommunikeer.

---oOo---

10. KERKORDE

10.1 VERSLAE EN BESKRYWINGSPUNTE WAT MET DIE KERKORDE VERBAND HOU

BESKRYWINGSPUNT 49: KOMMISSIE VAN DIE AKV

WYSIGING VAN ORDINANSIE 4.4.4 (xvi)

Ordinansie 4.4.4 handel oor die werkwyse van die AKV en paragraaf (xvi) word soos volg gewysig:

4.4.4 WERKWYSE

Die Algemene Kerkvergadering

(xvi) aanvaar gemotiveerde beskrywingspunte, voorstelle en versoekskrifte. Indien 'n beskrywingspunt, voorstel of versoekskrif finansiële implikasies het wat nie in die begroting van die Raad van Finansies verreken is nie, moet dit aan die vergadering uitgespel word.

Motivering:

Die bestaande formulering is lomp en kan onder sekere omstandighede problematies wees. Die wysiging wil die bestaande formulering verbeter.

Eerstens wil die nuwe formulering dit duidelik maak dat enige beskrywingspunt, voorstel of versoekskrif van 'n motivering voorsien moet word. Die motivering van beskrywingspunte wat vooraf in die agenda van die AKV opgeneem word, moet afgevaardigdes in staat stel om die redes daarvoor te verstaan en om op die gesprek oor hierdie saak voor te berei.

Tweedens verwys die bestaande formulering na memoranda en vereis dat die finansiële implikasies daarvan ook uitgewys word. 'n Memorandum is egter 'n studiestuk of 'n inligtingstuk en hou geen finansiële implikasies in nie.

Ten slotte maak die nuwe formulering dit duidelik dat die finansiële implikasies van 'n beskrywingspunt, voorstel of versoekskrif aan die vergadering geopenbaar moet word waar dit ter sake is – maar daar is tog baie gevalle waar 'n beskrywingspunt, voorstel of versoekskrif geen finansiële implikasies het nie. Om in elke geval uitdruklik te moet byvoeg dat daar geen finansiële implikasies is nie, kan in sommige gevalle eenvoudig laf klink.

Dr WC van Wyk stel die beskrywingspunt.

Die beskrywingspunt word aanvaar.

BESKRYWINGSPUNT 50: KOMMISSIE VAN DIE AKV**VOLGORDE VAN ONDERAFDELINGS VAN ORDINANSIE 2.5.2**

Die volgorde van Ordinasie 2.5.2 oor die werkopdrag van die gemeentevergadering moet omgeruil word om 'n logiese lyn van lidmate en gemeente na ouderlinge en diakens, en dan na predikante te volg. (iii) word dus voor (i) ingeskuif en die nommering word dienoooreenkomstig aangepas. Dit maak uiteraard inhoudelik geen verskil nie.

2.5.2 WERKOPDRAG**Die gemeentevergadering**

- (i) voer gesprek oor die roeping van lidmate en dienswerk van die gemeente
- (ii) verkies ouderlinge en diakens
- (iii) skep, waar nodig, 'n werkruimte vir 'n predikant of hef dit op

Motivering:

Die volgorde van Ordinasie 2.5.2 oor die werkopdrag van die gemeentevergadering behoort 'n logiese lyn van lidmate en gemeente na ouderlinge en diakens, en dan na predikante te volg. Die wysiging skuif dus slegs subparagraaf (iii) voor die huidige subparagraaf (i) in en pas die nommering dienoooreenkomstig aan. Dit maak uiteraard inhoudelik geen verskil nie.

Dr WC van Wyk stel die beskrywingspunt.

Die beskrywingspunt word aanvaar.

BESKRYWINGSPUNT 51: KOMMISSIE VAN DIE AKV**ORDINANSIE 3.2.5 (i): ORDENING EN BEVESTIGING VAN PREDIKANTE**

Ordinasie 3.2.5 (i) word soos volg gewysig:

- (i) Ordening of bevestiging vind in oorleg met die betrokke ringskommissies so spoedig moontlik na aanneming van 'n beroep plaas.

Motivering:

Dit het in die praktyk geblyk dat predikante wat 'n beroep na die buiteland (Namibië en Botswana) aanvaar nie binne drie maande na aanneming van die beroep bevestig kan word nie weens die betrokke lande se arbeidswetgewing. Die ordinansie moet dus net vir hierdie gebeurlikheid voorsiening maak.

Dr WC van Wyk stel die beskrywingspunt.

Die beskrywingspunt word aanvaar.

BESKRYWINGSPUNT 52: KOMMISSIE VAN DIE AKV

SAMESMELTING VAN GEMEENTES

Ordinansie 2.8 word gewysig en uitgebrei om te verseker dat die ringskommissie reg van die begin af by 'n samesmelting tussen gemeentes betrek word, en dat die Kommissie van die AKV en Raad van Finansies deurlopend op die hoogte van sake gehou word. Waar nodig mag die ringskommissie of die Kommissie van die AKV die [SGB](#) versoek om by die proses betrokke te raak.

2.8.1 Die gemeentevergadering voer gesprek en besluit oor samesmelting met 'n ander gemeente wanneer omstandighede wat die gemeente daartoe dwing, dit in belang van die bediening noodsaak. Die ringskommissie, Kommissie van die Algemene Kerkvergadering en Raad van Finansies word deurlopend op die hoogte gehou.

2.8.2 'n Voorgestelde ooreenkoms tot samesmelting word deur die deelnemende gemeentes opgestel in oorleg met die ringskommissie, en deur die betrokke gemeentevergaderings met 'n tweederdemeerderheid van die aanwesige lidmate in 'n stemming aanvaar. Die ooreenkoms tree in werking by die aanvang van die eerste gemeentevergadering van die samesmeltende gemeentes.

2.8.3 Die ooreenkoms van samesmelting bevat minstens die volgende reëlins:

- (i) Die datum van samesmelting.
- (ii) Die grense van die gemeente wat uit die samesmelting ontstaan.
- (iii) Waar van toepassing word die predikante van die gemeentes losgemaak, onderhewig daaraan dat met die predikante ooreengekom word wie deur die nuwe gemeente beroep sal word of hoe die predikante andersins hanteer sal word.
- (iv) Indien oor die hantering van die predikante nie 'n ooreenkoms bereik kan word nie, moet met die betrokke ring oorleg gepleeg word.
- (v) Die beskikking oor die roerende en onroerende eiendom van die gemeentes wat by die samesmelting betrokke is.
- (vi) Die beskikking oor die notuleboeke, registers, finansiële verslae en die inhoud van die gemeentelike argief van die gemeente wat ontbind.

Motivering:

Dit is wesenlik noodsaaklik dat die ringskommissie, Kommissie van die AKV en Raad van Finansies kennis dra van prosesse om die bediening in 'n bepaalde gebied nuut te organiseer, en van enige sake wat die oordrag van eiendom raak.

Kommentaar deur die Raad vir Kerkregtelike Advies:

*Die Raad vir Kerkregtelike Advies is van mening dat hierdie saak verdiskonteer sal word deur slegs Ordinansie 2.8.1 te wysig om soos volg te lees: Die gemeentevergadering voer gesprek en besluit oor samesmelting met 'n ander gemeente, **in oorleg met die ringskommissie**, wanneer omstandighede, wat die gemeente daartoe dwing, dit noodsaak.*

Dr WC van Wyk stel die beskrywingspunt.

Die beskrywingspunt word aanvaar.

10.2 **RAAD VIR KERKREGTELIKE ADVIES**10.2.1 **VERSLAG**

Die vergadering neem met dank kennis van die verslag.

10.2.2 **VERKIESING VAN DIE RAAD VIR KERKREGTELIKE ADVIES**

Die vergadering word versoek om sowel rotasie as kontinuïteit in ag te neem by die verkiesing van die statutêre rade.

Ordinansie 4.4.4 (xii)(d) verwys:

Die Algemene Kerkvergadering

- (x) *kies tydens die sitting uit afgevaardigdes en persone wat nie lede van die vergadering is nie*
- (d) *vyf persone om op die Raad vir Kerkregtelike Advies te dien waarvan minstens drie predikante is. Hierdie raad het reg tot koöptering.*

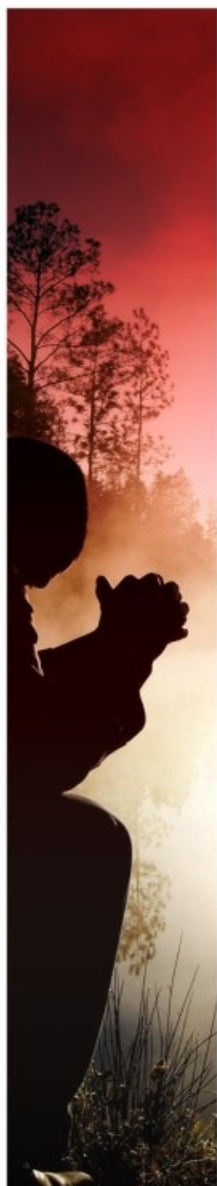
Die volgende persone word op die Raad vir Kerkregtelike Advies verkies:

- * **Oudl JD Fourie**
- * **Dr A Janse van Rensburg**
- * **Dr RJ Jones**
- * **Dr C Pretorius (gekoöpteer)**
- * **Dr BJ van Wyk.**

---oOo---

Absluting

THE DO

DANKBETUIGINGS

Die visevoorsitter, ds CEC Hertzog, spreek die volgende bedankings uit:

- * Prof WA Dreyer, die uittredende voorsitter van die AKV.
- * Ds JF van der Merwe, die uittredende skriba van die AKV.
- * Afgevaardigde predikante en ouderlinge – in die besonder predikante en ouderlinge wat moes verlof neem en selfs finansiële moes opoffer om die vergadering te kon bywoon.
- * Elkeen wat deelgeneem het aan besprekings en wat meegehelp het dat daar so 'n aangename en positiewe gees tydens die vergadering geheers het.
- * Ouderlings- en predikantslede van die vorige (uitgetrede) Kommissie van die AKV vir beplanning en al die werk wat hulle oor die afgelope drie jaar gedoen het, en ook hulle hulp om hierdie vergadering vlot te laat verloop. Daar wil ons veral die ouderlingslede bedank vir hulle diens as Ordekommissie tydens hierdie vergadering.
- * Die lede van die Formuleringskommissie, te wete drr A Botha, DJ du Toit, PJ Jacobs, GJ Malan, GCJ Nel, JH van Staden en ds JD Steinmann wat die vlot verloop van die vergadering en die hantering van beskrywingspunte en amendemente help verseker het.
- * Die projeksiespan, te wete di S Oxton en CP van der Walt.
- * Ds I Kruger en me Justine van der Linde wat waardevolle foto's vir die Kerk geneem het, en vir beriggewing oor die AKV. Mev Francis Nel en mnr Hugo van Niekerk vir grafika wat tydens die AKV gebruik is.
- * Ds JM van Staden wat die elektroniese stemproses gekoördineer het.
- * Mnr Luke Ziegenhardt van *OptiVote* vir die hulp en hantering van die stemproses.
- * Candice Roux, Cinty-Shay Malan, Mathiam Joubert en Keegan Enslin wat gehelp het met die mikrofone.
- * Mnr Johan Hattingh, dr WC van Wyk en die personeel van die Sinodale Dienssentrum vir al hulle reëlins om die vergadering goed en glad te laat verloop, en vir alle hulle harde werk voor en tydens die AKV.
- * Prof Gideon Els, mnre Pieter van den Berg, Heinrich Alberts, Marius Hammond en me Friena Maritz wat die orrel bespeel het.
- * Orange Productions wat die klank en kameras hanteer het, en almal wat dit moontlik gemaak het om die AKV aanlyn te stroom. Daar was terugvoer wat waardering uitgespreek het vir die professionele aanbieding daarvan.
- * Predikante en ouderlinge wat die openinge en afsluitings van die vergadering waargeneem het.
- * Drr Déwyk Ungerer ([NGK](#)), GC Lindeque ([BSA](#)), biskop Gilbert Filter ([ELCSA](#)) en prof Rantsoa Letsosa ([UP](#)) wat tydens die vergadering teenwoordig was.
- * Lede van die komitees en rade wat in die afgelope termyn diens gedoen het.

- * Persone wat verskillende uitstallings behartig het, waaronder die Boekwinkel van die Sinodale Dienssentrum, Kerklike Kommunikasie, [TOIBO](#), Rata, Nederskills, [BSA](#) en die digitale uitstalling van die [SRT](#).
- * Doxa Deo Midstream en NHK Midstream Fameliekerk vir die beskikbaarstelling en inrig van hulle kerke vir die vergadering, hul deurlopende ondersteuning en verskaffing van etes, die vroeg oopsluit en bly tot op die einde.
- * Lede van die nuutverkose Kommissie van die AKV wat nou dadelik hulle take en verantwoordelikhede moet opneem.

FORMELE AFSLUITING

Wydingslied: Gesang 519: 3 en 4

Lofsang: Gesang 475: 1 en 2.

Gebed.

Skriflesing: Jeremia 18: 1 tot 12.

Prediking.

Slotsang: Gesang 484: 5.

Wegsendingslied: [VONKK](#) 16.

Orrelis:

Mnr Marius Hammond.

---oOo---